

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

#

శాసనసభ కార్యకలాపములు - 28 మార్చి 2001

వాల్యూం -- V నంబరు -- 3

శకసంవత్సరము - 1923, చైత్రం - 7

WEDNESDAY, THE 28TH MARCH, 2001

VOL-- V No. 3
7 - CHAITRA , 1923 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ కె. చంద్రశేఖరరావు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ ఎం .వి. కృష్ణరావు శ్రీమతి బి. శోభానాగిరెడ్డి శ్రీ పి. రాములు శ్రీ సి. ముత్యంరెడ్డి శ్రీ డి.ఎస. రెడ్యానాయక్ డా.ఆర్. రనీంద్రనాథ రెడ్డి
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుల్జానంద సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి.వి. సత్యసారాయణ శ్రీ ఆర్. భాస్కరన్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస. వి. రామిరెడ్డి శ్రీమతి వి. జయకుమారి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి.కాశిరాజు శ్రీ కె. హరినారాయణ రావు శ్రీ పి. వెంకటరామారావు శ్రీ ఎం .ఎ.పి.దీపీథి శ్రీ ఎస.ఆర్.సి. సర్వరాజు శ్రీ బి. పద్మరెడ్డి శ్రీ మహమ్మద్ దావూద్ అలీ శ్రీ జి. ఎస. గోపాలకృష్ణ
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఎస. రాజ సదారాము

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు
అధికార నివేదిక

(నాల్గ సమావేశము : ఇరవై ఏడవరోజు)
బుధవారము, మార్చి 28, 2001
సభ నెం. 8 గం.30 ని. లకు ప్రారంభమైనది
(గో. సభాపతి అధ్యక్షస్తానములో పున్మారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
                వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి
2. సభకు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాప సమాధానములు
3. స్వల్ప వ్యపథి ప్రశ్నలు
4. జీరో అవర్
5. అర్టీల సమర్పణ
6. సభా కార్యక్రమము
7. సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రము
8. 2001-2002 సం. సకు వార్డుక ఆదాయ వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)

గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన

అభ్యర్థన నెం . L	-- వరిత్రమలు
అభ్యర్థన నెం . LVI	-- ప్రభుత్వ రంగ సంస్కలు
అభ్యర్థన నెం . XXIX	-- ఆరిక్ ఉపాధికల్పన

9. సభా కార్యక్రమము
  10. ముఖ్యమంత్రి స్టేట్‌మెంట్
నీరు-మీరు కార్యక్రమము గురించి
  11. సభా కార్యక్రమము
  12. 304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన అంశము
రాష్ట్రంలో ఎఫ్.సి.ఐ. చే దాన్యం కొనుగోలు గురించి
  13. ప్రభుత్వ బిల్లులు
    1. 2001, ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘాల రెండవ సవరణ బిల్లు
(ఎల్.ఎ.బిల్లు 23/2001)
    2. 2001, ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవస్థాకృత నేర నియంత్రణ బిల్లు
(ఎల్.ఎ.బిల్లు 22/2001)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ నోముల సరసింహాయ్ (సక్కెకల్): నల్గొండ జిల్లా కరువుతో అల్లాడుతున్న జిల్లా. మాధవరెడ్డి కెనాల్ పూర్తికాలేదు. మార్చి నాటికల్లా పూర్తిచేస్తామని చెప్పేరు, కాని పూర్తిచేయలేదు. మేము జిల్లాలో ముఖం చూపించే పరిస్థితి లేదు. ఇప్పుడు చర్చించకుంటే ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు. దయచేసి దీనిని ఇప్పుడు చర్చించాలి.

శ్రీ పి. లక్ష్మియ్య (జనగాం) : దయచేసి ఈ విషయంలో సంబంధిత మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు హోమీని ఇవ్వాలి.

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్: అది పూర్తికాకపోతే ప్రాణశ్యాగు చేస్తామని ఎమ్.పి.గారు అన్నారు. కానీ అది పూర్తికాలేదు. అందువలన దయచేసి తమరు చర్చకు అనుమతించండి. ఎస్.ఎల్.బి.సి. తీసివేసి మాధవరెడ్డిగారి పేరు పెట్టిసందుకైనా దీనిని పూర్తిచేయాలి.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (ముసుగోడ్) : నల్గొండ, ఖమ్మం, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలకు పెద్దయొత్తున నష్టం జరుగుతోంది. ఈ జిల్లాలు drought prone areas. వీటికి చాలా ద్రోహం జరుగుతోంది.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ (నిజమాబాద్) : అధ్యక్షా, కీర్తిశేషులు మాఫవరెడ్డిగారి పేరు దీనికి పెట్టారు, చాలా సంతోషం. ఆయన ఆత్మకు శాంతి కలగాలంటే ఈ కెనాల్సు పూర్తిచేసి ఉపయోగంలోకి తీసుకురావాలి.

శ్రీ కె. వెంకటరెడ్డి (నల్గొండ) : చనిపోయినవారిని కూడా మోసం చేస్తున్నారు

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్ : చర్చకు అనుమతించండి, డిస్టెన్టో చేయకండి.

MADAM SPEAKER: First Adjournment Motion given notice of by Sri K. Jana Reddy, Sri U. Purushotham Reddy, Sri P. Govardhan Reddy, Sri D. Raghya Naik, Sri R. Srinivas, Sri K. Venkat Reddy, Sri D. Gopal, Sri N. Uttam Kumar Reddy, Sri K. R. Suresh Reddy, Dr. G. Chinna Reddy, Sri D.S. Redya Naik regarding failure on the part of the Government to release water through SLBC and shortage of funds to complete the same and particularly lift irrigation scheme in Nalgonda district - has been disallowed.

Second Adjournment Motion given notice of by Sri Nomula Narsimhaiah and Sri S. Rajaiah regarding failure in completion of Madhava Reddy canal i.e. SLBC by March 2001 due to non-release of funds thereby neglecting this area which is under drought - has been disallowed.

Third Adjournment Motion given notice of by Sri Asaduddin Owaisi and Sri Syed Sajjad regarding kidnapping of 16 years old girl from Jubilee Hills in broad day light raising question about law and order in the state - has been disallowed.

You all please come in another form, I will definitely allow you.

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్ : అధ్యక్షా, కరువుతో అల్లాడుతున్న జిల్లా ఇది.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి : మాకు అన్యాయం జరుగుతోంది. హామీలు ఇస్తున్నారుగాని డబ్బులు ఇష్టటంలేదు. మాకు న్యాయం చేయటంలేదు.

MADAM SPEAKER: You come in another form, then I will allow you to discuss. రేపు ఇష్టండి.

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్ : తరువాత డిస్క్యూన్ చేయటానికి టైమ్ లేదు. కనీసం గంట సేపు డిస్క్యూషన్ పెట్టండి. దయచేసి ఎలో చేయండి. ప్రభుత్వం చెప్పిన మాటలు తప్పుతోంది. మాట తప్పటం ప్రభుత్వానికి ఆనవాయితీగా మారింది.

MADAM SPEAKER: You come in another form either it is under rule 74 or 304, I do not have any objection. మీరు వేరే ఫామ్సో రండి, ఎలో చేస్తాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి (చలకుర్రి) : ఈ సెప్టెంబర్ లోపలే సమయం ఇస్తారా? 15 రోజుల క్రితమే 304 క్రింద ఇచ్చాము, అయినప్పటికీ డిస్క్యూషన్కు రాలేదు.

మేడమ్ స్పీకర్: రేపు ఉన్నది, మీరు రూల్ 74 క్రిందగాని, 304 క్రిందగాని ఇవ్వండి.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరాణ్ణి: ఇచ్చినా ఈ సెప్టెంబర్ పల డిస్క్యూషన్‌కు ఎట్లా వస్తుంది మేడమ్?

శ్రీ కె. జానారాణ్ణి: ఈ సెప్టెంబర్ పల పొర్ట్ డిస్క్యూషన్ క్రింద ఎలా చేయండి.

మేడమ్ స్పీకర్: పొర్ట్ డిస్క్యూషన్‌కు టైమ్ లేదు. మీకు ఉండేది రేపు ఒక్క రోజు మాత్రమే.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరాణ్ణి: ఇది చాలా ఇంపార్టెంట్ సమయి. ప్రభుత్వం సల్ఫోండ జిల్లాకు ద్రోహం చేస్తోంది.

శ్రీ నోముల సరసింహాయ్: డిస్క్యూషన్‌కు అరగంట టైమ్ ఇవ్వాలని తమరిని, లెబోటివ్ ఎప్పుర్న మినిషన్‌గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు: రేపు ఇరిగేస్వం డిమాండ్ వస్తున్నాయి. ఇరిగేస్వం డిమాండ్‌లో మాటలాడవచ్చు. మీరందరూ ఇప్పుడే దీనిపై డిస్క్యూస్ చేయాలని పట్టుపట్టటం మంచిది కాదు. నిన్న రాజశేఖరరాణ్ణిగారితో మాటలాడాము. ఇరిగేస్వం డిమాండ్‌పై మాటలాడినట్టయితే మంత్రిగారు మీకు సమాధానం చెబుతారు. ఇప్పుడు ఎడ్జర్న్‌మెంట్ మోషన్ ఇచ్చి ఇప్పుడే దీనిపై చర్చించాలనడం కర్ఱ్చు కాదు.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరాణ్ణి (పుటిందల): మంత్రిగారు ఇరిగేస్వం డిమాండ్ రేపు వస్తాయని చెబుతున్నారు. డిమాండ్ వస్తాయన్న సమ్మకంలేదు. వచ్చినా సరైన సమాధానం వస్తుందన్న సమ్మకం అసలు లేదు. ఇరిగేస్వం డిమాండ్ రాకపోయినా కనీసం రేపైనా అరగంట చర్చకు అనుమతించండి.

MADAM SPEAKER: I will discuss with all the Floor Leaders after Zero Hour.

ఉ.8-40

విషాదిత్వపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు రాజమండ్రిలో భూగర్భ మురుగు నీటి పారుదల పథకం

ప్రశ్న నెం .221(2784-జి)

శ్రీ జి.బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండి): గౌరవనీయులైన మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభవ్యాధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాజమండి పట్టణంలో అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజీ స్క్యూను చేపట్టేందుకు ప్రభుత్వం వర్ష ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉందా?
- అ) పై పథకాన్ని ప్రార్థికంగా రెండవ జోన్‌లో 10వ ఆర్థిక సంఘం నిధులతో అమలు చేయాలని తీసుకున్న నిర్లయం ప్రస్తుతం ఏ దశలో ఉంది?

ఇ) పై ప్రాజెక్టును ఎంత కాలంలో చేపట్టడమనుతుంది?

మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభప్రధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. ఎండి. ఘరూక్) :

- అ) ప్రశ్నకు సమాధానం అపునండి.
- ఆ) ప్రశ్నకు సమాధానం - రాజమండ్రి మునిసిపల్ కార్బోరేషన్ రుఱం కోసం దరఖాస్తును హాడ్సొకు పంపవలసి ఉంది.
- ఇ) ప్రశ్నకు సమాధానం - నిధుల లభ్యతను బట్టి ఈ పథకాన్ని రెండు సంవత్సరాల లోపున పూర్తి చేయాలని కార్యక్రమాన్ని రూపొందించడం జరిగింది.

శ్రీ జి.బుచ్చయ్ చౌదరిః అధ్యక్షా, అత్యంత పురాతనమైనటువంటి రాజమండ్రి పట్టణంలో డైనేజి వ్యవస్థ అధ్వాన్యంగా ఉంది. ఉభయ గౌదావరి జిల్లాలకు కేంద్రంగా ఉన్న ఈ పట్టణానికి రోజూ లక్షలాది మంది వ్యాపార పనుల నిమిత్తం గాని, ఇతరతూ గాని వస్తుంటారు. ఈ పట్టణంలో మొత్తం మరుగునీరంతా రోడ్ల మీద ప్రవహిస్తున్న విషయం మంత్రి గారి దృష్టికి వచ్చిందా? దీని కోసం ఒక సమగ్రమైన అండర్ గ్రోండ్ డైనేజి సిస్టం ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రణాళిక రూపుదిద్దుకున్న మాటయథార్థమేనా?

గతంలో G.O.Ms.No.667, dated 27.11.1999 ద్వారా రు.4.15కోట్లకు మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ డిపార్ట్మెంట్ రిప్లెట్ ఎస్టేమేట్ ఇచ్చిన మాట యథార్థమేనా? ఆర్.ఎస్.నెం .1/2000-2001 లో 28-9-2000 నాడు టెక్సికల్ శాంక్ష్ ఇచ్చినప్పటికీ సంవత్సరం పాటు కాలయాపన చేయడానికి కారణమేమిటి? కేవలం ఈ క్వశ్న అడ్మిట్ అయిన తరువాతనే కొన్సిల్ రిజల్యూషన్ కోసం లెటర్ పెట్టడం జరిగింది. పట్టిక హార్ట్ డిపార్ట్మెంటులో ఈ నిధమైన కాలయాపన జరుగుతూ పట్టణ ప్రాంతాలన్నీ సర్వనాశనమౌతున్న విషయం తమ దృష్టికి వచ్చిందా లేదా? ఈనిధంగా కాలయాపన జరుగుతున్నందువల్ల పట్టణ ప్రాంతాల్లో అమలు జరుగుతున్న IDSMD నీరుగారిపోతున్న విషయం కూడా తమ దృష్టికి వచ్చిందా? ఈ నిధంగా ఆలస్యార కాకుండా తక్షణమే ఈ ప్రాజెక్టును చేపట్టవలసిన అవసరముందని మీ ద్వారా మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే మాకు నిధులున్నాయి. మీరు హాడ్సొ ద్వారా చేపట్టడానికి శాంక్ష్ ఇస్ట్రీ దానిని క్లియర్ చేయానికి సిధ్యంగా ఉన్నారు అదాయాన్ని కూడా 13 కోట్ల నుండి 20 కోట్ల రూపాయిల వరకు పెంచుకోవడం జరిగింది. కాబట్టి ఇక ఏమాత్రం కాలయాపన లేకుండా శాంక్ష్ చేయవలసిన అవసరముంది. ఎందుకంటే ఇది జోన్-టు పరిధిలో ఉంది, అక్కడ చాలా పీయింగ్ కెపాసిటీ కూడా ఉంది. కనెక్షన్స్ తీసుకుంటే డబ్బును పే చేయడానికి, దానిని రీయింబర్స్ చేయడానికి పీలపుతుంది. కాబట్టి ఎప్పటిలోగా చేపడతారో చెప్పమని స్ఫ్ట్పంగా కోరుతున్నాను. ఇప్పటికే చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితుల్లో అక్కడ రోడ్లున్నాయి.పైగా రెండు సంవత్సరాల్లో పుష్టాలు కూడా రాబోతున్నాయి. అప్పుడు లక్షలాది యాత్రికులు అక్కడికి పచ్చే అవకాశముంది కాబట్టి దానిని అత్యపనర ప్రాజెక్టుగా చేపట్టలని మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఎండి. ఘరూక్: మేడమ్ స్పీకర్, గౌసభ్యాలు చెప్పిన విషయం వాస్తవం. ఇప్పటికే కొంత జాప్యం జరిగింది. దానవాయిపేట, ప్రకాం సగర్లలకు రు.4.15 కోట్ల ఎస్టేమేట్లో ఇంకా కొన్సిల్ రిజల్యూషన్ పంపవలసిన అవసరముంది. ఆ రిజల్యూషన్ వచ్చిన తక్షణమే ఈ కార్యక్రమానికి రూపకల్పన చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేనొ రెడ్డి (మలక్కీట) : అధ్యక్షా, ఈ భూగర్జ డైనేజి మధ్యలోడ్ మీద సైండ్ కెనార్స్ సెట్టడం వల్ల రోడ్లు కు ఇరుప్రకృతలా అటు మూడు, నాలుగు ఫీట్లు ఇటు మూడు, నాలుగు ఫీట్లు చోప్పున రోడ్లు పోవడమే కాకుండా భూగర్జ డైనేజి మధ్యలో సైండ్ కెనార్స్ కంటే చౌకగా నిర్మాణం చేయవచ్చనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? అటువంటప్పుడు ఈ సైండ్ కెనార్స్ కాకుండా భూగర్జ డైనేజి, అండర్గ్రోండ్ పైవ్ డైనేజి వేయడానికి ప్రభుత్వం ఇబ్బంది వడడమెందుకు? మన పక్కనున్న తమిళనాడు వంటి రాష్ట్రాలలో 50 వేల జనాభా ఉన్న గ్రామాలలో కూడా అండర్గ్రోండ్ డైనేజి వేస్తున్నారు. మన దగ్గరకూడా ఆ రకంగా ప్రతి

మునిసిపాలిటీలోనూ అండర్గ్రోండ్ డైనేజి సిస్టంను అమలు వరుస్తారా?

పదవ ఆర్థిక సంఘం యొక్క నిధులు రాకపోవడంతో అనేక పట్టణాలకు ఈ దుర్గంధం బాధ తప్పడం లేదు కాబట్టి ఈ డబ్బులు రిలీజ్ చేసి కేవలం అండర్గ్రోండ్ డైనేజి వసులు మాత్రమే చేపట్టడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా? దానిపల్ల శాసీటేషన్ ఎక్స్ పెండిచర్ కూడా తగ్గిపోతుంది కదా. ఇది ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ ఆనం వినేకాసంద రెడ్డి (నెల్లారు): అధ్యక్షా, ఈ పదవ ఆర్థిక సంఘం యొక్క నిధులు ఏ మేరకునచ్చాయి? ఇప్పటివరకు ఏ ఒక్క మునిసిపాలిటీకైనా ఈ నిధులను ఇచ్చారా? దాదాపు 25 కోట్ల రూపాయలు గత బడ్జెట్లో పదవ ఆర్థిక సంఘం ద్వారా వచ్చినట్లు చూపించడం జరిగింది. కానీ ఈ రోజు వరకు ఏ ఒక్క మునిసిపాలిటీకి ఇష్టవేదు. నెల్లారు మునిసిపాలిటీలో దాదాపు నాలుగు నెలల నుండి జీతాలు లేవు. గూడారు మునిసిపాలిటీలో ఆరు నెలలు, కావలి మునిసిపాలిటీలో నాలుగు నెలల నుండి జీతాలు చెల్లించడం లేదు. కాబట్టి ఈ పదవ ఆర్థిక సంఘం ద్వారా వచ్చిన నిధులు 1996 నుండి 2000 సంపత్తిరం పరకు రు.18-49 కోట్ల ప్రతి సంపత్తిరం వస్తున్నాయికాని ఈ డబ్బును ఇంతవరకు మునిసిపాలిటీలకు అలాట్ చేయలేదు. ఈ నిధులను త్రాగుసీటి కొరకు మాత్రమే వాడు కోవాలా లేకడైనేజి వసులకు కూడా వినియోగించుకొనవచ్చా?

శ్రీ ఎండి. ఫరూక్: మేడమ్ స్పీకర్, ఈ ప్రశ్న రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీకి సంబంధించినది. కాని గా.సభ్యులు పదవ ఆర్థిక సంఘం నిధుల గురించి అడుగుతున్నారు. దానికి సంబంధించిన సమాచారం ప్రస్తుతం నా పద్ద లేదు. కాబట్టి వాటికి సంబంధించిన ప్రశ్నలను సివరేట్గా అడిగిసట్లయితే జవాబు చెప్పడానికి వీలుంటుందని గా.సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. గా.సభ్యులు ఇంద్రేనొ రెడ్డి గారు అండర్గ్రోండ్ డైనేజి గురించి అడగడం జరిగింది. అండర్గ్రోండ్ డైనేజి సిస్టం కొవాలంటే మునిసిపాలిటీలకు తగిన ఆర్థిక స్టోముత ఉండాలి. అంతేకాకుండా బెనిఫిషరీన్ ముందుకు రావాలి.బెనిఫిషరీన్ ముందుకు రావాలంటే డిపాజిట్ కట్టాలి. సివరేజి ట్యూన్స్ ప్రతి నెలా కట్టపలసి పుంటుంది. అందువల్ల చాలా వరకు మునిసిపాలిటీలు ముందుకు రావడం లేదు. స్టోముత గలిగిన మునిసిపాలిటీలు ముందుకోస్తే వారికి హడ్జై ద్వారా లోన్ ఇప్పించడం జరుగుతుంది. హడ్జై 70 పర్సింట్, మునిసిపాలిటీ 30 పర్సింట్ చోప్పున కాంట్రిబ్యూషన్ చేసుకోవలసిపుంటుంది. ప్రక్క రాష్ట్రాల గురించి ఇంద్రేనొ రెడ్డి గారు చెప్పారు. ఆ విషయం నా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేనొ రెడ్డి: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు నా ప్రశ్న సరిగా వినిపించాడు. నేను చెప్పాడి ఏమంటే మనం సైండ్ డైన్స్ కడుతున్నాము. సైండ్ డైన్స్ కంటే అండర్గ్రోండ్ పైవ్ డైనేజికి వెళ్లడం వల్ల చౌకగా అవుతుందన్న విషయం తెలుసా? అసలు ఈ సైండ్ డైన్స్ కాస్టీ అవుతుందా లేదా? నా ప్రశ్న అర్థం చేసుకొని జవాబు చెప్పాలనిండి. సైండ్ డైన్స్ కంటే కూడా అండర్గ్రోండ్ డైనేజి చౌకగా అవుతుంది. ఈ విషయం ఆలోచించండి. మీరు వస్తే నేను ప్రాక్టికల్గా చూపిస్తాను.

శ్రీ జి.బుచ్చయ్ చౌదరిః అధ్యక్షా, మాకు మొదట ఈ జీటీ ఇచ్చినప్పుడు టెస్ట్ పైనాన్స్ కమీషన్ నిధులతో మునిసిపాలిటీ నిధులను బ్యాలెన్స్ చేసుకుంటూ ఈ ప్రాజెక్టు కట్టాలని జీటీ ఇచ్చారు.ఆ తరువాత దానిని మార్చి హడ్జైస్టీమ్ ద్వారా చేయమని చెప్పారు. ఏదియేమైనా దాదాపు సంపత్తిరంస్సర దాటింది. ధరలు అన్ని కూడా పెరిగిపోతూపున్నాయి. రాబోయే రోజుల్లో ఇంకా

ధరలు పెరగడం వల్ల ప్రాజెక్ట్ కాస్ట్ ఇంకా పెరిగిపోయే ప్రమాదముంది. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా నభలో ఉన్నారు కాబట్టి మంత్రి గారు తగిన నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ప్రాజెక్టు నివేదికలు తయారు చేసి వాటిని అమలు చేయడానికి ఎక్కువ సమయం పడుతున్నది కాబట్టి అప్పటికి ప్రాజెక్ట్ కాస్ట్ పెరిగిపోతున్నది. క్వాలిటీ ఆఫ్ వర్క్స్ చేస్తారని చెప్పే సులభ్ ఇంటర్వెషనల్ సంస్ కూడా సరిగా పని చేయకుండా ప్రాజెక్టులను సత్తనడకన సడిస్తున్నది. వారు కూడా లో-కాస్ట్ శాసిటేప్స్ పేరుతో చేపట్టిన ప్రాజెక్టు అనంబధ్యంగా అగిపోయింది. కాబట్టి దయచేసి IDSFD కాని, NSDP కాని, NRECP కాని ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ సకాలంలో పూర్తయ్యెందుకు ప్రత్యేకంగా రెవ్యూ చేసి డిపోర్ట్మెంటును సమాయత్తం చేయవలసిన అవసరముందని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహనరావు (కడియం) : మేడమ్ స్పీకర్, రాజమండ్రి మునిసిపల్ లిమిటెడ్ మా కడియం కాస్ట్ప్రిట్యూయస్‌లోని 11 వార్డులు కూడా ఉన్నాయి. గోమఖ్యమంత్రి గారు రాజమండ్రి పర్యాటక చేసినపుడు నాలుగున్నర గంటల పాటు క్లీన్ అండ్ గ్రైం కార్బూకమంలో పాల్గొన్నారు. అప్పుడు అక్కడి రోడ్ మీద ప్రపహిస్తున్న మురికినీటిని చూసి భూగర్భ డ్రైనేజి సిస్టం ఏర్పాటు చేసి రాజమండ్రిని సుందర సందరంగా తీర్చిదిద్దడానికి తీవ్రంగా ప్రయత్నాలు చేస్తాసని చెప్పారు. మునిసిపల్ ఎలక్షన్ సమయంలో కూడా వారు.....

MADAM SPEAKER: You are not asking the question.

శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహన రావుః అక్కడ ఆయన సర్వే చేయించినట్లుగా చెప్పారు. ఆ రోజు ఆయన అంత ఇంటర్వెస్ట్ తీసుకున్నారు. కాబట్టి ఆయన ఆ రోజు చెప్పిన విధంగా ఈ అండర్గ్రోండ్ డ్రైనేజి విషయంలో కాని ఇతరతా కాని రాజమండ్రి ని ససుందర సందరంగా తీర్చిదిద్దడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే అక్కడ పుష్కరాలు రాబోతున్నాయి. కనీసం ఆ పుష్కరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుస్తే అప్పటికల్లా రాజమండ్రి నగరాన్ని పరిపుట్టంగా ఉండేందుకు తగిన చర్యలు చేపట్టవలసిన అవసరముందని ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఉ 8.50

శ్రీ ఎన్.ఎండి.ఘరూక్సః మేడమ్ స్పీకర్, గౌరవ నభ్యలు ఇంద్రేనారెడ్డిగారు మాటల్లడుతూ, ఒపెన్ డ్రైనేజ్ కన్న అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ సిస్టంకు తక్కువ ఖర్చు అవుతుందని చెప్పారు. దానికి సంబంధించి ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేయమంటాం. నాకు తెలిసినంతరకు అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ వాలా కాస్ట్ అవుతుంది. అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ పేయాలంటే బెనిఫీషన్ల్ ముందుకు రాకపోతే మనం ఏమీ చేయలేం. సివరేజ్ ట్రీట్మెంట్ ప్లాంట్ కూడా పెట్టవలసిన అవసరం పుంది. ఇప్పన్నీ వున్నాయి కాబట్టి చాలా కాస్ట్ అవుతుందని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేనారెడ్డిః మేడమ్, నేను చెప్పిన దానికి బెనిఫీషన్ల్కు ఎక్కడ లింకు పుంది? నేను అడిగిందేమంటే, ఒపెన్ డ్రైనేజ్ కన్న అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ చీక్ అవుతుందనే విషయం మీకు తెలిసిందా? బెనిఫీషన్ల్ ముందుకు రాకపోతే ఏమీ చేయలేమని చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్.ఎండి. ఘరూక్సః అధ్యక్షా, రాజమండ్రిలో అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ కట్టాలని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన తర్వాత ఒక సమగ్రొన్న రిపోర్టు తయారు చేయాలని కమిషనర్కు తెలియజ్స్, పదిశాతం మంది కూడా ముందుకు రాలేదనే విషయం సర్వేలో వెల్లడి అయింది. బుచ్చయ్య చౌదరి గారు కనీసం దానవాయిపేట, ప్రకాశనగర్లలో సైనా కొంత చేయవలసిన అవసరం పుందని కోరితే అప్పుడు బ్లక్-2లో అది కూడా ప్రార్థియల్గా చేపట్టడం జరిగింది. దానికి రూ.4.15కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరుగుతోంది.

అందులో 30 శాతం మున్సిపాలిటీ పేచేయవలసిన అవసరం వుంది. ఆదేవిధంగా 70 శాతం హాడ్జ్ నుంచి లోను తీసుకోవలసిన అవసరం వుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేసేనారెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానంతో మీరు స్టోల్స్‌పై అయ్యారా? ఓపెన్ డ్రైనేజ్ కన్నా అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ చీప్ అవుతుందనే విషయాన్ని యాక్సెస్ చేస్తునే మరో రకంగా చెబుతున్నారు.

శ్రీ జక్కుంపూడి రామేశ్వారాపుః అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు రాజమండ్రి గురించి రెండు ముక్కలు చెబితే సంతోషపంగా వుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు క్లీన్ అండ్ గ్రీన్ కార్బోక్షమం సందర్భంగా ఊరంతా తిరిగారు, హోమీ ఇచ్చారు. కాబట్టి ఊరును బాగు చేస్తే బాగుంటుంది. ఆ సందర్భంగా ఆయన రాజమండ్రిలో ఒక పెద్ద ఉపాయాన్నం కూడా ఇచ్చారు.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రేసేనారెడ్డి : మేడమ్, అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజ్కు సంబంధించి మెయిన్సెన్స్ నిల్ వుంటుంది. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని రిక్వెస్ట్ చేసిదేమంటే, ఈవిషయానికి సంబంధించి ఒక కమిటీ వేయమనండి. ఈరోజు నునం ఓపెన్ డ్రైనేజీకు లక్షల, కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాం . ఓపెన్ డ్రైనేజీ కన్నా అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజీకు తక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజీను రోజూ క్లీన్ చేయవలసిన అవసరం లేదు, రోడ్ వెడల్పు కూడా పెరుగుతుంది. కాబట్టి ఒక కమిటీ వేయమనండి, అందులో మమ్మల్నందరినీ సభ్యులుగా వేయండి, మేము కొన్ని ఉండాహరణలు చూపిస్తాం . మాదగ్గర ఎల్.బి. సగర్, గడ్డి అన్నారం లలో ఏవిధంగా చేశామో చూపిస్తాం . Let them follow. We will show them as to how they have to go.

శ్రీజక్కుంపూడి రామేశ్వారాపుః అధ్యక్షా, దానయ్యేటు, ప్రకాశ్సనగర్ పంటి రెండు పేటలకే ఈ స్థిము పరిమితం అవుతుందనే విధంగా చెబుతున్నారు. ఈ రాజమండ్రి చారిత్రాత్మకమైన, చాలా పురాతనమైన పట్టణం. డ్రైనేజీ సిస్టం నరిగా లేక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నాం . క్లీన్ అండ్ గ్రీన్ కార్బోక్షమం సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రిగారు రాజమండ్రి పట్టణంలో పూరంతా తిరిగారు, ప్రతి కార్బూర్ కూడా తిరిగారు. ఆ సందర్భంగా ఆయన ఒక మాట ఇచ్చారు, ఆ మాటను నిలబెట్టుకోమని చెప్పండి. అడిషనల్గా మేము ఏదీ అడగడం లేదు కదా. ఆయన ఎక్కుడకు వెళితే అక్కడ దాన్ని నుందరంగా తీర్చిదిద్దుతామని అంటున్నారు. కాబట్టి మేమంతా చాలా ఆశతో పున్నాం . ఈ డ్రైనేజీ సిస్టంను కనీసం పుష్టరాలు రాకముందే పూర్తి చేస్తే బాగుంటుందని మనని చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరిః మేడమ్, మేము చాలా స్పెసిఫిక్గా కోరుతున్నాం . సమయం చాలా తక్కువగా వుంది, ఇప్పుడు అనుకుంటే గాని రెండు సంవత్సరాల లోపు పనులు పూర్తి కావు . గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, రాబోపు రెండు సంవత్సరాల లోపల ఒక సమగ్రమైన ప్రణాళికను అమలుచేయవలసిన అవసరం వుంది. అపరిశుభ్రమైన వాతావరణాన్ని దృష్టిలో పుంచుకుని, రాబోయే పుష్టరాలను దృష్టిలో పుంచుకుని ఒక ట్రైమ్బాండ్లో ఈ ప్రణాళిక రూపు దిద్దుకునేలా చూడాలి. పుష్టరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని త్వరగా ఒక నిర్దాయం తీసుకోవలసిన అవసరం వుందని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి నిజమై చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. నాగేందర్ (ఆసిఫ్ సగర్) : అధ్యక్షా, రాజమండ్రి అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజీకు సంబంధించి సభ్యులు వేసిన ప్రశ్నకు మంత్రిగారు సమాధానం ఇస్తూ, Municipal Corporation of Rajahmundry has submitted.....

మేడమ్ స్పీకర్స్ : మీరెందుకు చదువుతారండీ, మీరు అడిగేదో అడగండి.

SRI D. NAGENDER : Madam, I am coming to the point. According to the availability of funds, works would be taken up అని చెప్పారు. మున్సిపల్ ఎన్నికలు జరిగిన సమయంలో మున్సిపాలిటీలకు రూ.800 కోట్లు ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఎనోన్ చేశారు. ఎనోన్ చేసిన ఫండ్స్ ఇచ్చారో లేదో ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పమనండి .

శ్రీ జి. అప్పల సూర్యసారాయణ (శ్రీకాకుళం) : అధ్యక్షా, అండర్ గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ సిస్టం చాలా సుపీరియర్ సిస్టం . రోడ్ల వెడల్పు పెరుగుతుంది, సానిబేషన్ కూడా బాగా పుంటుంది, రెండు విధాలా మంచిగా పుంటుంది. It is a costly affair. There is no doubt about it. మంత్రిగారు ఒక మాట చెప్పారు. మున్సిపాలిటీలో ప్రజలను మోటివేట్ చేసి, నార్మ్సుకు ఒప్పుకుంటే తప్పకుండా హడ్డె నుంచి అండర్గ్రోండ్ సిస్టంము ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి లోన్ ఇప్పిస్తామని చెప్పారు. It is a superior type and costly affair. మున్సిపాలిటీలో బెనీఫరీస్ కూడా ముందుకు రావలసిన అవసరం పుందని చెప్పారు. మేము ప్రజలను మోటివేట్ చేస్తాం, మాకు హడ్డె నుంచి లోన్ ఇప్పిస్తారా? లేదా? డైరెక్ట్ గా మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎండి. ఘరూక్ : అధ్యక్షా, నేను ఇంతకు ముందే చెప్పాను. మున్సిపాలిటీ పయిబిలిటీని బట్టి, 30శాతం భర్యును బేర్ చేసే కెపాసిటీ మున్సిపాలిటీకి పుంటే, బెనీఫరీస్ ముందుకు వస్తే తప్పకుండా అండర్గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ టేక్స్ చేస్తామని చెప్పాను. రాజమండ్రి విషయం కూడా చెప్పాను, కావాలంటే నేను స్వయంగా రాజమండ్రిలోనే కూర్చుంటాను. అక్కడ బెనీఫరీస్ ముందుకు వస్తే, మొత్తం రాజమండ్రి పట్టణంలో అండర్గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ సు ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం సంసీధంగా పుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంద్రేనారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, అండర్గ్రోండ్ డ్రైనేజ్ తక్క కాస్ట్ అపుతుందని చెప్పారు. పదేపదే ఒపెన్ డ్రైనేజ్ కన్నా అండర్గ్రోండ్ డ్రైనేజే కాస్ట్ లీ ఎప్పార్ అని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. చంద్రబాబునాయుడుః అధ్యక్షా, ఈరోజు మున్సిపాలిటీలను చూస్తే, చాలా వరకు ఒపెన్ డ్రైనేజ్ పుండడం, కొన్నింటిలో విపరీతంగా ఎక్స్ట్రెస్సన్ రావడం, గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి అర్పణజేప్పుకు వచ్చి ఎక్కుడికక్కడ ఇట్లిగల్గా, అనాధరైజెండ్ గా చాలా ఇఱ్పు కడుతున్నారు. చాలా లే అప్పట్టి వస్తున్నాయి. పైదరాబాదు జనాభా పెరగడం లేదు కాని పైదరాబాదు చుట్టూ ప్రక్కల పున్మ 9,10 మున్సిపాలిటీలో లేట్స్ట్ సెస్పెన్ ప్రకారం జనాభా విపరీతంగా పెరిగింది. కావలసిన ఇన్ఫోప్రైస్కర్సు మనం క్రియేట్ చేయలేకపోతున్నాం . ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ప్రతి మున్సిపాలిటీకి యాక్షన్ ప్లాన్ తయారుచేసుకోవాలి. డ్రైంకింగ్ వాటర్, డ్రైనేజ్ తదితర వాటికి ముందుగా మాప్సర్ ప్లాన్ తయారుచేసుకుంటే తప్ప అనాధరైజెండ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ ను ఆపే పరిస్థితి పుండదు. నేను రాజమండ్రి పోయినపుడు కూడా చూశాను, అక్కడ నేను 4.30గంటలు తిరిగిన మాట వాస్తవమే. అక్కడ పుండే డ్రైనేజ్ సిస్టంము ఏనిధంగా మెయిన్చెయిల్ చేస్తున్నారు, క్లీన్లోనేన్ ఏనిధంగా పుంది, ఎక్కడెక్కడ సమస్యలున్నాయో చూశాను. అక్కడ స్టోన్ క్రొంగ్ వల్ పొల్యూప్సన్ పుంది, చాలా భయంకరమైన వాతావరణం పుంది, డ్రైయెన్ నీళ్ల అంతా మంచినీళ్లకు సంబంధించిన మెయిన్ పైపులోకి రావడం జరిగింది. అక్కడ పున్మ సమస్యలను చూసిన తర్వాత వాటిని ఏనిధంగా పరిష్కారం చేయాలో అక్కడిక్కడే సంబంధిత అధికారులకు ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది.

బుచ్చుయ్య చౌదరి గారు మాట్లాడుతూ, పుష్పరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని త్వరగా నిర్ణయం తీసుకుని ఒక యాక్షన్ ప్లాన్ ను తయారు చేయమన్నారు. పుష్పరాల సమయానికిల్లా రాజమండ్రి కోసం ఏమేమి చేయాలో అన్ని చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈపిపయానికి సంబంధించి తొందరలోనే ఒక మీటింగు పెట్టి పైనలైజ్ చేస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇంద్రేనారెడ్డిగారు తన నియోజకవర్గంలోని గడ్డి అన్నారం, తదితర ప్రాంతాల్లో కొన్ని ఎక్స్పోర్ట్సుల్లోకి రావడం జరిగింది. కాస్ట్ బాగా తగ్గించి, స్టోన్ తగ్గించి, సర్వీసెన్స్ ను ప్రైవేటైజ్ చేసుకుని వచ్చే ఆదాయాన్ని ఇన్ఫోప్రైస్కర్సు కోసం భర్యు

పెట్టారు. వారు చెప్పిన ప్రకారం అన్నిటి కంటే ముందు డైనేజ్ సిస్టంను పర్ఫెక్టగా చేయగలిగితే మళ్లీ రోడ్డును త్రవ్సే పని పొతుంది. డైనేజ్ పనులు పూర్తి చేసిన తర్వాత రోడ్డును వేస్తే బాగుంటుందని వారు సజెషన్ ఇచ్చారు. అండర్గ్రాండ్ డైనేజ్ సిస్టంను వారు బాగా అమలు చేశారు. రాబోయే రోజుల్లో వీలైనంత పరకు అండర్గ్రాండ్ డైనేజీకే ప్రాధాన్యతను ఇస్తాం . డైనేజ్ సిస్టం నరిగా లేకపోతే ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ఇప్పుడు ఎగ్జిస్టింగ్లో పున్న వాటిని అలాగే మెయిన్టెయిన్ చేస్తున్నాం, భవిష్యత్తులో మాత్రం అండర్గ్రాండ్ డైనేజీకే ప్రాధాన్యతను ఇస్తాం .

సూర్యనారాయణగారు మాట్లాడుతూ ప్రజలను మోటవేట్ చేస్తామని చెప్పారు. చాలా సంతోషం . వారు సిన్నియర్గా మాట్లాడుతున్నారు కాని కొంతమంది మాత్రం రాజకీయాల కోసమే మాట్లాడుతుంటారు. రాజకీయాల కోసం మాట్లాడితే ఏమీ చేయలేం గాని, సిన్నియర్గా ప్రజలను మోటవేట్ చేయడానికి మీరు ముందుకు రాగలిగితే .....

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి (మండచిల్) : మీకు భజనలు చేస్తే సిన్నియర్గా మాట్లాడుతున్నారని అంటారు, వాస్తవాలను మాట్లాడితే రాజకీయాల కోసం మాట్లాడుతున్నారని అంటారు. ఈనిధంగా అయితే ఎలా సార్?

శ్రీ ఎన్ . చంద్రబాబు నాయుడుః అరవంతం తప్ప మరొకటి చేతకాదు మనకు.

ట. 9.00

అసెంబీలో అరవంతం, స్టోర్ చేయడం తప్ప సమస్యల కోసం మాట్లాడడం లేదని చెబుతున్నాము. ఎక్కడైతే ఎమ్.ఎల్.ఎలు మున్సిపల్ క్రైర్జ్, పట్టిక కంట్రిబ్యూషన్స్ తో వారిని మోబిలైజ్ చేయగలిగితే దినిని ఏ విధంగా మ్యాబింగ్ పెట్టాలో పెట్టి అవసరమైతే హడ్డెస్ తో కాని మిగిలిన వాటితో కాని చేసే అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ డి.నాగేందర్ం: మున్సిపల్ ఎలక్షన్స్ రు.800కోట్లు ఇస్తామన్నారు.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడుః మీకు చెప్పాలేదు కదా. మీకు చెప్పింది చేస్తున్నారు. ఈ రన్నింగ్ కామెంటరీ వదలివేస్తే చాలా వరకు కంట్రోల్ అపుతుంది. నేను ఎప్పుడూ కూడా రు.800 కోట్లని చెప్పాలేదు. నేను చెప్పింది డ్రింకింగ్ వాటర్ గురించి పదే పదే చెప్పాను. ఈ రోజు కొన్ని మున్సిపాలిటీలలో హడ్డెస్ లోను వచ్చిన తరువాత మున్సిపల్ కంట్రిబ్యూషన్ ఇవ్వకపోతే దానిని ఎగ్గింప్పే చేసి ఈ హడ్డెస్ లోను గపరుమెంట్ కంట్రిబ్యూషన్ ఇచ్చామని చెప్పాను. ఆ విధంగా డ్రింకింగ్ వాటర్కు ఎంత ఖర్చు పెట్టామనేది చెప్పాను తప్ప రు.800కోట్లు ఇస్తామని ఎక్కడ చెప్పాలేదని తెలియచేస్తున్నాము. మున్సిపాలిటీలలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరముంది. సుమారు 70, 75 మున్సిపాలిటీలలో డ్రింకింగ్ వాటర్ కంపీట్ చేయగలిగాము.ప్రధానంగా డైయోజెట్ సమస్య ఉంది. వీటికి సంబంధించి యాక్షన్ ప్లాన్ చేసుకున్నాము. ఎప్పటికప్పుడు దాని ప్రకారం అండర్గ్రాండ్ డైయోజెటికి కనెక్ట్ చేయాలి. ఏ ఏ ప్రాంతాలలో చేయడానికి వీలోతుందో ఆ విధంగా చేస్తున్నాము.

ఆంధ్ర జలాశయం క్రింద అదనపు ఆయకట్టు

ప్రశ్న నెం.222(2121)

శ్రీ టి.సి.స్టాప్ అప్పల నాయుడు (జజపతినగరం) : గౌరవనీయులైన భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా?

అ. విజయనగరం జిల్లాలోని ఆంధ్రా రిజర్వ్యాయరు వద్ద, ఎడమకాలువ క్రింద ఆదనపు ఆయకట్టును ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన మాట వాస్తవమేనా?

ఆ. అయితే, అది ఎప్పుడు పూర్తి కాగలదు.

భారీ , మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖా మంత్రి (శ్రీ ఎం. వెంకచేష్వరరావు)

అ . అప్పనండీ.

ఆ. రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయాలని కార్యక్రమాన్ని రూపొందించడమయింది.

శ్రీ టి. సన్మాసి అప్పల నాయుడు: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఈ కార్యక్రమం చేయడానికి ప్రతిపాదన ఉండని చెప్పారు. చాలా సంతోషం . కాని తేది 23-12-98న ఆంధ్రా రిజర్వ్యాయరు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి చేతుల మీద ప్రారంభించినప్పుడు సభా ముఖంగా వారు నాలుగు నేల ఎకరాలకు నీరు అందించే కార్యక్రమం చేస్తామని చెప్పుడం జరిగింది. వారు చెప్పి సుమారు రెండుస్వర సంవత్సరాలు అయింది. ఇంతవరకు ఏ కార్యక్రమం చేపట్టలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చిన మాట వాస్తవమా , కాదా? చీఫ్ ఇంజనీరు నుంచి పి.ఎమ్./30/78 ఇరిగేషన్ ఐడి, 1/99/1-27-7-99న ఒక ప్రతిపాదన గపర్చమెంటుకు పంపడం జరిగిందా, లేదా? అలాగే సిఇ. లెటర్ నెం .54/08/95 తేది 7-8-99న సిఇ నుండి 3,500 ఎకరాలకు ఎడమ కాలువ క్రింద ప్రపోజల్ పంపించి గపర్చమెంట్లో పంపడం జరిగిందా, లేదా? రు.43లక్షలు ఖర్చు పెట్టి 9,600 ఎకరాలకు సాగునీరు అందిస్తే అందులో జమీందారి కాలంలో ఉన్న కాలువలు, చెరువుల ద్వారా ఏడు వేల ఎకరాల భూమికి నీరు సాగు అయితే కొత్త ఆయకట్టు 2,600 ఎకరాలు రు.43కోట్లు ఖర్చు పెడితే ఇరిగేషన్కు వచ్చిందా, లేదా? రు.43కోట్లు ఖర్చు పెడితే 9,600 ఎకరాలకు ఇరిగేషన్ ఇస్తే, కేవలం రు.1కోటి ఖర్చు పెడితే నాలుగువేల ఎకరాలకు నీరు అందించే కార్యక్రమాన్ని ఇంతవరకు ఎందుకు వెనక్కు వేశారు? పైనల్గా మంత్రిగారు రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయాలనే కార్యక్రమాన్ని రూపొందించామని అన్నారు. అయితే రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయాలంటే టెక్నికల్ శాంక్షన్ కాని అడ్డినిట్టెటివ్ శాంక్షన్ కాని ఇచ్చి నిధులు మంజూరు చేయడం ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్లో జరిగిందా, లేదా?

దా.పి.జగన్మహాన్ రావు (బోబ్లి): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానంలో రెండు సంవత్సరాలని మనవి చేశారు. ఈ జలాశయం ఓపెనింగ్కు వచ్చినప్పుడు రెండుస్వరం సంవత్సరాలలో ,త్వరలో చేస్తామని అన్నారు. ఇంతవరకు కార్యరూపం దాల్చలేదు. అది ఓపెన్ చేసి రెండు సంవత్సరాలు పైన అయింది. సిఇ గారితో నివేదించినప్పుడు నీరు సరిపోతుందా, అంటే సరిపోతుందన్నారు. మా శాసనసభ్యులు చెప్పినట్టుగా రు.43కోట్లుకు 9,600 ఎకరాలు అంటే కాస్ట్బోనిఫిటోపియో తీసుకోవడం జరిగింది. అందులో ఏడు వేల ఎకరాలు జమీందారి షైన్ ఆఫ్ ట్యాంక్స్ కెనాల్స్కు సైబిలైజ్ అయినటువంటిది. కేవలం 2,600 ఎకరాలకు మాత్రమే రు.43కోట్లు ఖర్చు పెట్టినట్టు అపుతుంది. రు.1కోటి ఖర్చు పెడితే నాలుగు వేల ఎకరాలకు అదనంగా పన్నుంది. తక్కువ ఖర్చుతో, తక్కువ శ్రమతో అయ్యది. దీనికి కూడా మంత్రిగారు మరల రెండు సంవత్సరాలు అంటున్నారు. నిధుల కేటాయింపులో మా జిల్లాకు అంతగా కేటాయించలేదు. మీరు టైమ్ బౌండ్ పెట్టి ఒక సంవత్సరం, సంవత్సరంస్వర కాలంలో మొదలు పెట్టి, నిధులు కేటాయించి త్రవ్యకాలు చేపడతారా? లేదా? అటువంటి ప్రతిపాదన ఏమైనా ఉందా?

శ్రీ గద్దె బాబురావు (చీపురుపల్): అధ్యక్షా, ఆంధ్ర రిజర్వ్యాయరు విజయనగరంలోని గజపతి నియోజక వర్గంలో ఉంది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్టుగా రు.43కోట్లకు రెండు వేల ఎకరాలని అన్నారు. ఆంధ్ర రిజర్వ్యాయరు ఎప్పుడు మొదలు పెట్టారు? దానికి ఎప్పుడు పునాది రాయి వేయబడింది? అప్పుడు దాని ఎస్టీమేట్ ఎంత? ప్రారంభోత్సవం చేసింది ఎప్పుడు? ఎడమ

కాలువ క్రింద ఆయకట్టు ఎంత వస్తుంది? ఎడమ కాలువ క్రింద పూర్తి అయిన లీఫ్ ఇరిగేషన్ స్నైమ్స్ రెండు కాని మూడు కాని పెడతారని అనుకుంటున్నారు, వాస్తవమా, కాదా?

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వర రావుః అధ్యక్షా, ఈ ప్రాజెక్టు 1982లో అడ్మినిస్ట్రీటివ్ శాంక్ష్ ఇచ్చి 1983లో ప్రారంభమైన మాట వాస్తవము. అనాడు రు.5.40కోట్లలో ప్రాజెక్టు ఎస్టీమేషన్ తీసుకోవడం జరిగింది. అయినపుటీ అది పెండింగ్ ప్రాజెక్టుగా ఇప్పటి వరకు నెట్టుకొచ్చారు. 1996-97లో పెండింగ్ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయాలని కృత నిశ్చయంతో, టై అవ్ చేసుకొని, వాటిని కంపీట్ చేసే బాగంలోనే దీనిని తీసుకోవడం జరిగింది. ఇప్పటికి నాబార్డు ద్వారా రు.29కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. అంతకుముందు సంపత్తురాలలో రు.17కోట్లు మాత్రమే. అన్ని కలిపి ఖర్చు అయ్యాయి. ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడం జరిగింది. ఇందాక వారు చెప్పినట్లుగా ఆరువేల ఎకరాలకు స్టబిలైజ్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో అస్వార్ద్ ఇరిగేషన్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ ప్రాజెక్టు తీసుకోవడం జరిగింది. అలాగే వారు చెప్పినట్లుగా దాదాపు ఆరు వేల ఎకరాలకు పోతుంది. మిగిలిన మూడు వేల ఎకరాలకు కొత్తగా వచ్చినట్లు ఆయకట్టుతోబాటు లెఫ్ ప్లై ఛానల్సు కూడా ఇంప్రూవ్ చేసే అవకాశం ఉంది. గతంలో లెఫ్ ప్లై ఛానల్కు ఇరిగేషన్ లేని సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రారంభిత్తునం చేసిన సంఘర్షణలో దీనికి ఇరిగేషన్ ఇస్తామని అన్నారు. మిగిలిన నాలుగువేల ఎకరాలకు తీసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది. దానికి అనుగుణంగా ఈ రోజు రిపోర్టు వచ్చాయి. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా దానికి సంబంధించిన ఎస్టీమేట్ అన్ని గపర్చమెంట్ దగ్గరకు వచ్చాయి. త్వరలోనే ఆ కార్బూక్షమం తీసుకోవాలని రెండు సంపత్తురాల ప్రోగ్రామ్ పెట్టడం జరిగింది. నాబార్డు స్నైమ్ పూర్తి అయినపుటీ ఇవన్నీ తీసుకొని దానికి కావలసిన కోటి రూపాయలు నాలుగువందల ఎకరాలకు మిగిలి న రు.26 లక్షలతో ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయడానికి అన్ని విధాల ఏర్పాటు చేసుకోవడం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టు 1996 దగ్గర సుంచి తీసుకొన్న తరువాత ఎక్కడ జాప్యం జరగలేదు. మిగిలిన నాలుగువేల ఎకరాలకు ఇచ్చిన దానిలో ప్లాన్లో చేస్తే చేసుకొని తప్పకుండా టైమ్ బౌండ్లో రెండు సంపత్తురాలలో కంపీట్ చేసి నాలుగు వేల ఎకరాలకు నీరు అందించడం జరుగుతుందని తెలియజ్ఞున్నాను.

‘సూర్యలంక బీచ్సు’ పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేయుట

ప్ర. నెం. 223 (2784-టి)

సర్వోచ్చ ఎం. అనంతవర్మ (బాపట్ల), కె.ఆచ్చన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రపురం) : గౌరవాన్ని ప్రార్థించాలని పర్యాటక, చక్కెర శాఖామంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజ్ఞులోనే అందించాలి.

అ. బాపట్ల నియోజక వర్గంలోని సూర్యలంక బీచ్ ని పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి పరచాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నదా?

అ. అయితే ఎప్పటిలోపల పై పర్యాటక కేంద్రం అభివృద్ధి కార్బూక్షమాలను చేపట్టి పూర్తి చేస్తారు?

పర్యాటక, చక్కెర శాఖామాత్సులు(శ్రీ ఇ.పెద్దిరెడ్డి):

అ.అప్పునండీ

అ.భూమి విపరాలు, డెవలపర్ గుర్తింపు ప్రక్రియ కొనసాగుతున్నది.

శ్రీ కె.ఆచ్యన్నాయుడు: అధ్యక్ష, మంత్రిగారు సమాధానంలో ఈ సూర్యులంక బీచ్‌ను అభివృద్ధి చేస్తారా అని అడిగితే దీనిని పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేస్తామని అన్నారు. ఈ బీచ్‌కు పర్యాటక కేంద్రం కాకపోయినా ఫలితి శని, ఆది వారాలలో నిపర్చితంగా జనాలు పసున్నారు. కాబట్టి సూర్యులంక బీచ్‌ను డెవలప్ చేయడానికి మీరు చేపట్టిన చర్యలు ఏమిటి?

6. 9.10

రాష్ట్రంలో - సముద్రతీరంలో ఎన్ని బీచ్ రిసార్ట్సును డెవలప్ చేయడానికి అలోచిస్తున్నారు . వాటి నివరాలు కావాలి . బీచ్ రిసార్ట్సు పర్యాటక కేంద్రాలుగా అభివృద్ధి చేయడానికి ఒప్పందాలు ఏమైనా తీసుకున్నారా? ఎప్పటిలోగా ఈ ఒప్పందాలు తీసుకుని ఈ రాష్ట్రంలో పున్న బీచ్ రిసార్ట్సును అభివృద్ధి చేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారని మీద్దురా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను .

శ్రీ నరేంద్ర కుమార్ (పొన్నురు) : గౌరవమంత్రిగారు సమాధానంలో ప్రయోగుక కేంద్రంగా ఆఖివృద్ధి పర్మాలని ప్రభుత్వం ఉచ్చేశిస్తుందా అంటే - అవును . అన్నారు . ఎప్పటిలోగా ప్రయోగుక కేంద్రాలను అభివృద్ధి కార్బూకమం ఏర్పాటు చేస్తారంటే, స్ఫుర్షమైన సమాధానం రాలేదు . వారి సమాధానంలో లేదని చెప్పారు . ఎందుకంటే, ఇది కేవలం బాహట్లు , నా నియోజనవర్గంలో ప్రథానంగా విషార కేంద్రంగా విలసిల్లుతున్నది . సహజసిద్ధమైన బీచ్ .. కొన్ని వేల మంది రోజుా వస్తుంటారు . విజయవాడ, గుంటూరు పరిసర ప్రాంతాల నుంచి బస్సుల్లో వచ్చే పరిస్థితి వుంది . అక్కడ సరైన సౌకర్యాలు లేకపోవడం వల్ల మహిళలు ఇట్టందులకు గురి అయ్యే పరిస్థితులున్నాయి . అక్కడ ప్రజలకు ఎటువంటి ఇట్టంధి లేకుండా సౌకర్యాలను కలుగవేయవలసిన అవసరం వుంది . కావలసిన కాటేజీలుగానీ, మహిళలకు కావలసిన ఇతర సౌకర్యాలు కల్పించడానికి ప్రభుత్వ పరంగా ఏమిచర్యాలు తీసుకుంటున్నారని అడుగుతున్నాను . అట్లాగే, బాహట్లు నుంచి సూర్య లంకకు రావడానికి రహదారి చాలా అధ్యాప్తుంగా వుండడం వల్ల ప్రయోగుకులు ఎంతో శ్రమ పడాల్సి వస్తుస్వర్ది . ఎప్పటిలోగా ఆ యాదారిని పూర్తిస్థాయిలో మరమ్మతులు చేసి, ప్రయోగుకులకు ఇట్టంధులు లేకుండా చేస్తారని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను . దీనికి కూడా ప్రత్యేకమైన ప్రణాళికను రూపొందిస్తుందా? రూపొందిస్తే, ఎప్పటిలోగా దానిని పూర్తి చేస్తారని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను .

డా. పి. శంకరరావు (ప్రోఫెసర్) : మహబూబ్‌నగర్లో పర్యాటక కేంద్రాలుగా ఏమైన ఐడెంటిపీ చేశారా? ....

మేడమ స్నికర్ : సెపరేట్ క్రూషన్ .....

డా. పి. శంకరరావు : మహాబూబ్‌గర్ జిల్లాలో ఎన్ని ఐడిఎఫ్‌పై చేశారు. మా, షార్దీసగర్ నియోజకవర్గంలో కాకునూరు అనే పేసులో ప్రతిరోజు, 1000 మంది వస్తుంటారు .....

శ్రీ ఎం. బుద్ధప్రసాద్ (అవనిగడ్డ) : కృష్ణ జిల్లాలో మంగిసహా భీచ్న అభివృద్ధిచేయాలని ప్రతిపాదనలున్నాయ్?

శ్రీ ఇ. పెద్ది రెడ్డి : గౌరవనభ్యులు నరేంద్రనాథ్‌గారు, సూర్యలంక బీచ్ డెవలప్‌మెంటు గురించి అడిగారు. మన రాష్ట్రానికి సుమారు వెయ్యి కి . మీ . కోస్టల్ బిల్లు వుంది. అందులో ప్టడి రిపోర్టు ఫ్రక్చరంగా 14 బీచ్‌సు డెవలప్ చేయాలని సంకల్పించడం జరిగింది. అందులో సూర్యలంక, బావట్ల, గుంటూరు జిల్లాలో వుంది. ఆ బీచ్‌సు డొమెస్టిక్ టూరిస్టులకు ఉపయోగించే అవకాశం వుంది. కనుక దీనిని డెవలప్‌చేయాలని ఉద్దేశ్యంతో 18 . 10 . 2000న

అడ్వర్సర్యలుజీమేంటు చేయడం జరిగింది . 2000 న ఆ స్థలాన్ని డెవల్ప్ చేయడానికి ఒక ఇంటరెస్ట్ పోర్ట్ ముందుకు వచ్చింది . ప్రాసెన్లో వుంది . వీలైనింతవరకు ఆ ప్రాంతాన్ని కొద్ది రోజుల్లో డెవల్ప్ చేయాలని ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వుంది . శ్రీ కె . అచ్చన్నాయుడుగారు, రాష్ట్రంలో ఎన్ని బీచ్ రిసార్ట్సును డెవల్ప్ చేస్తున్నారని, అడిగారు? ఇస్నుడు చెప్పిన 14 బీచ్ రిసార్ట్సు డెవల్ప్ చేయాలని వుంది . నెల్లూరులో, గొపాల మహిపాడు, ఈస్ట్ గోదావరిలో ఇంద్రావతి బీచ్, ఉప్పాడురోడ్స్ బీచ్, కృష్ణ జిల్లాలో ముంగిన పాడు, ప్రకాశం ఓడరేవు, కొత్తపట్టు, కోటపట్టు, వెస్ట్ గోదావరిలో, గుంటూరులో సూర్యలంక, విశాఖపట్టంలో భీమవరం, రుపికొండ, మొదలైన 14 బీచులను ప్రత్యేకంగా అభివృద్ధి చేయడప జరుగుతుంది . వాటిని పేజ్స్ మేనరల్లో డెవల్ప్ చేయాలని అనుకుంటున్నాము . రుపికొండ బీచ్ ను అమెరికన్ సంస్ ద్వారా 35 లక్షలతో డెవల్ప్ చేయడానికి ఒప్పందం కుదుర్చుకోవడం జరిగింది . ముంగినపూడి విషయంలో ఎంబయు లను ఎంటర్ చేసుకోవడం జరిగింది . రెండు కోట్లతో డెవల్ప్ చేయడానికి అంగీకరించడం జరిగింది . సూర్యలంక బీచ్ అదికూడా పైనలైజ్ చేసే అవకాశం వుంది . పైనలైజ్ పైజిలో వున్నాయి . వీలైనంత త్వరలో వాటిని పైనలైజ్ చేస్తి బీచ్ రిసార్ట్సును ఇంపూవ్ చేయాలని ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుందని మనవిచేస్తున్నాము . శ్రీ శంకరరాఘవగారు మహబూబ్ సగర్ గురించి అడిగారు . మహబూబ్ సగర్లో సముద్రం లేదు . అక్కడ బీచెన్కు అవకాశం లేదు . ఏది ఏమైనప్పటికీకూడా అక్కడ వున్న పరిస్థితుల్లో పిల్లలమరి గాని, అలంపూర్ దేవాలయం గాని ఆ ప్రాంతంలో వున్న పరిస్థితులను బట్టి ఆ నియోజకవర్గంలో వున్న శ్రేణిలంగాని, వాటన్నిటిని కూడా డెవలపచేసే ప్రయత్నం జరుగుతా వుంది . గౌరవసభ్యులు శ్రీ బుద్ధప్రాదీగారు, కోరిసట్లుగా, వివిధరకాలైన, ప్రాజెక్టును ఐడిఎఫ్ చేయడం జరిగింది . బీచ్రిసార్ట్సుగాని, విహార కేంద్రాలుగాని డెవల్ప్ చేయడం జరుగుతుందని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాము .

రోడ్లము వెడల్పు చేయు పసులకోసం కులీకుతుబ్బపో నగరాభివృద్ధి సంస్కు నిధులు

ప్ర . నెం . 224 (638)

సర్వశ్రీ అపదుద్దిన్ బిషైని (చార్లైనర్), అక్కరుద్దిన్ బిషైని (చాందాయణగుట్ట), ముంతాజ్ మహాద్ ఖాన్ (యాకుత్సురా), సయ్యద్ సజ్జద్ (కార్వాన్) : గౌరవనీయులైన మునిసిపలు పరిపాలన పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమచారం తెలియచేస్తారా?

అ. రోడ్ల అభివృద్ధి పరచే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టేందుకు కులీకుతుబ్బపో పట్టణాభివృద్ధి సంస్ పద్ధ నిధులు లేవన్న మాట వాస్తవమా?

అ. అయితే, కులీకుతుబ్బపో పట్టణాభివృద్ధి సంస్కు నిధులను విడుదల చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ ఎస్ .ఎం .డి . ఫరూఫ్

అ. లేదండి .

అ. రోడ్ల అభివృద్ధి పసుల నిమిత్తం కులీకుతుబ్బపో పట్టణాభివృద్ధి సంస్కు 23.11.2000 తేదీగల మునిసిపల్ పరిపాలన, ఎంఎస్నెం . 544 జీ.బి. లో రూ . 1.20 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేయడమైనది .

SRI ASADUDDIN OWAISI: Madam Speaker, in May, 1999 when the Hon'ble Chief Minister had come to inaugurate the Rythu Bazar at Falaknuma, he had promised to give Rs.3 crores to Quli

Qutub Shah Urban Development Authority. I would like to know from the Hon'ble Minister as to when this money would be given to QQSUDA. Secondly, Madam Speaker, to my first question as to whether there are any funds with QQSUDA to take up road widening works, the answer given is 'no'. Would the Hon'ble Minister be kind enough to say that if the answer to Question 'a' is no, then what is the amount available with QQSUDA? As a matter of fact, Rs.2.04 crores has been promised for road development works. But only an amount of Rs.1.20 crores has been given. I would like to know as to when would the rest of the amount be given? Madam Speaker, QQSUDA was formed exclusively for the development of Old City. But the Chief Minister as the Chairman and the Minister as the Vice-Chairman had not convened even a single meeting. Lastly, Madam Speaker, in this year's Budget, only an amount of Rs.75 lakhs has been given to QQSUDA. The total salary bills of the Authority is Rs.1.20 crores. Then what is the point of running the Authority when the Government is not giving any financial assistance for the development of old city. Let the Hon'ble Minister be kind enough to reply specifically to all the questions I have raised. Madam Speaker, if road widening is not done, no development will take place and no economic development will take place.

శ్రీ ఎన్.ఎండి . ఫరూఫ్ : గౌరవసభ్యులు శ్రీ అసదుద్దీన్ ఒబైసిగారు కులీకుతుబ్స్ - ఓల్డ్ సిటీకి సంబంధించిన డెవలప్మెంటు కోసం ఏర్పాటుచేసిన దాని గురించి అడిగారు . కులీకుతుబ్స్ డెవలప్మెంటు కోసం, రు . 2.40 లక్షలు వర్షాల్ చేసిన మాట వాస్తవం . అందులో రు . 1.20 లక్షలు విడుదల చేశాము . ఇంకా రు . 1.20 లక్షలు నిధులు విడుదల చేయవలసి పుంది . గతంలో 1 కోటి రూపాయలు బకాయి ఉన్న మాట వాస్తవమే . 1.20 విలువ గల బిల్లులు త్వరితగతిన వారికి ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం విడుదల చేయడానికి సిద్ధంగా పుంది అని గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను . రోడ్స్ వైడెనింగు కింద, మీరాలం మండి రోడ్స్ గురించి అడిగారు . ఎంసిహెచ్ వారు చేయడం జరుగుతుంది . దానిని పెద్ద ఎత్తున చేయడం జరుగుతుంది . కులీకుతుబ్స్ కింద చేయవలసిన కార్బూక్మాలు పున్నాయి, వాటిని ఎంసిహెచ్ ద్వారా చేయడం జరుగుతుంది . కొంతవరకు ఈ మధ్యకాలంలో కులీకుతుబ్స్ డెవలప్మెంటు అథారిటీ వారు కొన్ని కార్బూక్మాలు చేయడం లేదు .

ఉ. 9.20

SRI ASADUDDIN OWAISI: The road widening works which the Hon'ble Minister has just now mentioned, that has been taken up by MCH. I would like to know about the road widening work from Charminar to Falaknuma. When will this work be taken up? Also I would like to know as to whether this work will be taken up by QQSUDA or by MCH. Secondly, Madam Speaker, the total salary bills of QQSUDA is Rs.1.20 crores. But only an amount of Rs.75 lakhs has been given. I would like to know as to whether the Government wants to close QQSUDA. If that is the case, let them close it. Let the whole people know that the Government is not interested in the development of the old city.

శ్రీ డి. నాగేందర్ : కులీకుతుబ్స్ డెవలప్మెంట్ అథారిటీని 1981లో అంజయ్గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా పాత సగరంలో మత సామరస్యాన్ని కాపాడడానికి, అక్కడ అభివృద్ధి కుంటుపడుతోందని కసుక డెవలప్ చెయ్యాలని ప్రతి సంవత్సరం రు. 6 కోట్లు ఇవ్వాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. తరువాత రామారావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన తరువాత నబ్బిడి రైన్ వంటి సమస్యల వల్ల అప్పటి నుండి రు. 4.5 కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం ఇవ్వాలని నిర్ణయించారు. ఆ రకంగా ఎన్ని సార్లు ఇచ్చారు? కులీకుతుబ్స్ బోర్డుకు విజయభాస్కర రెడ్డిగారి టైంలో కోట్లాది రూపాయలు ఇచ్చి, ప్రోదరాబాద్ సిటీ డెవలప్మెంట్కు ఇచ్చి డెవలప్ చెయ్యాలని ప్రయత్నం చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ మధ్యన రు. 3 కోట్లు ఇస్తామని చెప్పారు. కులీకుతుబ్స్ బోర్డు అడ్డినిట్రైటర్ రోడ్డు డెవలప్ చేస్తామని మాత్రే లెటర్స్ తెప్పించుకున్నారు కానీ ఇంత పరకూ శాంక్షన్ కాలేదు. ఈ బోర్డు ఉండాలంటే, నిధులు ఇవ్వడానికి ఇబ్బంది ఏమిటి? లేదా మూసివేస్తామని కేటగారికల్గా చెప్పమనండి. చర్చ అవసరం ఉండదు. పాత సగరంలో మన సామరస్యానికి పెట్టిన దానికి ఏం చర్చలు తీసుకుంటారు?

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేనా రెడ్డిః ఇంతకు ముందు ఈ జైల్ బోర్డ్ గురించి మాటలాడినప్పుడు, ఛైర్మన్‌గా ముఖ్యమంత్రిగారు గల బోర్డ్ మీటింగ్‌ కావడం లేదని చెప్పాము. పైన్ ఛైర్మన్‌గా మంత్రిగారు ఉంటారు కనుక కావచ్చును అన్నారు. గత 5, 6 సంవత్సరాలలో ఒక్క సమావేశం కూడా కండ్క్ చెయ్యని విషయం, మంత్రిగారు కానీ ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ హజరు కానీ విషయం వాస్తవమేనా? కులీకుతుబ్బొ బోర్డుకు ఫండ్ ఇవ్వకుండా, నేచురల్‌గా దానంతట అదే కాలగర్భంలో కలిసిపోయేట్లు చెయ్యడానికి ఈ ప్రభుత్వం సినియర్‌గా అలోచిస్తున్నదా,

శ్రీ ఎన్. ఎండి. ఘరూక్‌ దీనిని పాత నగరం డెవలమెంట్‌కు ఏర్పాటు చేశారు. బోర్డ్ మీటింగ్ గురించి అడిగారు. జరిగింది. నేను కండ్క్ చేశాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేనా రెడ్డిః ఎప్పుడు? ఎన్ని సంవత్సరాల క్రితం?

శ్రీ ఎన్. ఎండి. ఘరూక్‌ డేట్ ఇస్తాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేనా రెడ్డిః వారికి శాలరీన్ లేవు. రోడ్సు డెవలమెంట్ లేదు. ఎందుకు ఆ రకంగా చెబుతారు?

శ్రీ ఎన్. ఎండి. ఘరూక్‌ నేను కండ్క్ చేశాను. రు. 1. 23 లక్షలు విడుదల చేశాము. మిగతా బకాయిలు రు. 1. 20 లక్షలు ఇస్తున్నాము. పైనాన్న పద్ధ ఉంది. విజయభాస్కర రెడ్డిగారు కోట్లాది రూపాయలు ఇచ్చారని చెప్పారు. ఆ సమాచారం నా పద్ధ లేదు. ఉంటే సర్క్యూలేట్ చేస్తాము.

శ్రీ ప్రైసింగ్ రాథోర్ (మహారాజ్‌గంజీ) : మీటింగ్ పెట్టామని మంత్రిగారు అన్నారు. పాత నగరం శాసన సభ్యులను పిలవాలి. ఎందుకు సమావేశానికి పిలవలేదు? మూడు నెలలకు ముందు రు. 30 లక్షల దక్కా ఫండ్ ఉన్నాయి, ఒక నియోజక వర్గానికి పర్స్‌ని ఇస్తాము ఏ పర్స్‌ని కావాలని అడిగారు. అడ్డిస్ట్రిక్ట్‌టర్ గారికి లిస్ట్ ఇస్ట్ టేక్స్ చేస్తున్నాము, శాంక్ష్న అయినాయని చెప్పారు. రెండు పర్స్‌ని మాత్రమే తీసుకుని, మిగతాని ఆపారు. మేము ద్రజలకు పర్స్‌ని శాంక్ష్న అయినట్లు చెప్పాము. జవాబు చెప్పమనండి.

శ్రీ డి. నాగేందర్‌ చిన్న క్లారిఫికేషన్ . . .

శ్రీ ఎన్. ఎండి. ఘరూక్‌ ఎన్న కోట్లు విజయభాస్కర రెడ్డిగారు ఇచ్చారని అడిగారు. వారికి సమాచారం పంపుతాను. మీటింగ్‌కు పిలవలేదని అన్నారు. నేను అధికారులతో మీటింగ్ పెట్టాము. శాసన సభ్యులను పిలవని మాట వాస్తవమే. పొరపాటయింది. తప్పకుండా వారిని పిలిచి, సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేనా రెడ్డిః మంత్రిగారు సభను మినిలీడ్ చేస్తున్నారు. అఫిషియల్ మీటింగ్ వేరు. బోర్డ్ మీటింగ్ వేరు. బోర్డ్ మీటింగ్ కండ్క్ చేశారా అని అడిగితే చేశామని చెప్పారు. ఇప్పుడు అధికారులతో మీటింగ్ పెట్టామని అంటున్నారు. బోర్డు మీటింగ్ జరగలేదు. జరిగితే మమ్మల్ని పిలవాలి. ఈ రకంగా చెప్పడం ఏమిటి? ఎన్ని సంవత్సరాలయింది బోర్డు మీటింగ్ పెట్టి?

శ్రీ ఎన్. ఎండి. ఘరూక్‌ అధికారులతో పెట్టాము. పొరపాటయింది సభ్యులను పిలవలేదని చెప్పాను. త్వరలో ఏర్పాటు చేస్తాను.

సల్గొండలో ఆర్.డబ్ల్యూ.ఎస్.ఎస్. క్రింద ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకుల నిర్మాణం

ప్రశ్న నెం.225 (1643 -ఎం)

శ్రీ డి. గోపాల్ (సూర్యాపేట) : గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింద సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) సల్గొండ జిల్లాలో గ్రామీణ నీటి సరఫరా పథకం క్రింద త్రాగు నీటి కోసం ఎన్ని ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకులు నిర్మించారు?
- ఆ) సూర్యాపేట నియోజక వర్గంలోని అనేక గ్రామాలలో ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకుల కోసం మంజూర్లనిష్పత్తి విషయం నిజమేనా?
- ఇ) అయితే, అందు నిమిత్తం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణ నీటి సరఫరా శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. శ్రీనివాస రెడ్డి)

- అ) 590 ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకులు.
- ఆ) సూర్యాపేట నియోజక వర్గంలో ఇదివరకే పదకొండు ఓవర్ హెడ్ సర్వీసు రిజర్వ్యాయర్లు ఉన్నాయి. 2000-01లో 22 ఓవర్ హెడ్ సర్వీసు రిజర్వ్యాయర్లు నిర్మాణం కోసం మంజూర్లనిష్పత్తి వ్యవధారణ చేయబడ్డాయి. 2000-01లో 22 ఓవర్ హెడ్ సర్వీసు రిజర్వ్యాయర్లు నిర్మాణం కోసం మంజూర్లనిష్పత్తి వ్యవధారణ చేయబడ్డాయి.
- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తి కాదు.

శ్రీ డి. గోపాల్ : మంత్రిగారు 90 గ్రామ పంచాయతీలలో ఇప్పటికి 11 ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్స్ ఏర్పాటు చేశామన్నారు. ఈ సంవత్సరం 22 ట్యాంకులు మంజూరు చేస్తున్నామన్నారు. 22 ట్యాంకులు గిరిజన వాడలలో, మారుమాల ప్రాంతాలలో ఎక్కుడ ఏర్పాటు చేస్తారు?

శ్రీ పి. శ్రీనివాస రెడ్డి : సూర్యాపేట నియోజక వర్గంలో 225 హ్యాబిటేషన్స్ ఉన్నాయి. ఇది వరకు 11 ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకులున్నాయి. 118 మినీ పి. డబ్ల్యూ.ఎస్. నీటిములున్నాయి. ఘంభ్ర్ చేస్తున్నాయి. అవే కాకురా బోర్డ్ 34 ఉన్నాయి. 2000-01లో ఈ పథకం క్రింద ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకులతో కలిపి 31 పర్క్స్ టేక్స్ చేశాము. రు. 1.20 లక్షలు అంచనా వేశాము. టెండర్స్ పిలవడం జరిగింది. త్వరలో పనులు టేక్స్ చేసి, పూర్తి చేస్తాము.

శ్రీ డి. గోపాల్ : 11 ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకులలో 3 ట్యాంకులు కూలిపోయాయి. 8 మాత్రమే ఉన్నాయి. మిగతా వాటిని ఎప్పుడు పునరుద్ధరిస్తారు?

శ్రీ పి. శ్రీనివాస రెడ్డి : త్వరలో పునర్ నిర్మాణం చేస్తాము.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్యా : ఈ ఆర్. డబ్ల్యూ.ఎస్ క్రింద ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకులు నిర్మాణం చేశారు సల్గొండ జిల్లాలో. ఒక్కుక్క నియోజక వర్గంలో చూస్తే, బాగా ఇంట్లున్నాయి. అని మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చాయా? ఒక నియోజక వర్గంలో

రు. 1 కోటి ఇచ్చారు. ఒక చోట రు. 50 లక్షలు ఇచ్చారు. ఈ రకంగా ఫండ్స్ విషయంలో తేడాలు వచ్చాయి. బ్యాలెన్స్ చెయ్యడానికి ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయా?

శ్రీ పి. శ్రీనివాస రెడ్డి: జిల్లాలో ఇది పరకు చేపట్టిన పథకాలు కాకుండా ఈ సంవత్సరం తీసుకున్నవి కాకుండా, రాబోయే సంవత్సరాలలో అవసరాలను బట్టి, ఆ నియోజక వర్గాలలో తగిన ప్రతిపాదనలు చేసి పూర్తి చెయ్యడం జరుగుతుంది.

MADAM SPEAKER: Now it is 9.30 a.m. From now onwards, single supplementaries.

ఇ. 9.30

**తుంగతుర్తి నియోజకవర్గంలో ప్రధాన కాలువల నిర్మాణం కొరకు భూసేకరణ
ప్రశ్న నెం. 226(2785-మై)**

డా. ఎన్.సుధాకర రావు (చెన్నారు) , శ్రీ సంకీనేని వెంకటేశ్వర రావు (తుంగతుర్తి) : గౌరవసీయులైన భారీ, మధ్య తరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- (అ) చెన్నారు, తుంగతుర్తి నియోజకవర్గాలలోని శ్రీరామ్ సాగర్ ప్రధాన కాలువ తప్పకం కోసం భూమిని సేకరించాలని ప్రభుత్వ సమక్షంలో ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా?
- (అ) అయితే అందుకు సంబంధించిన వివరాలేమిటి?

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వర రావు

- (అ) అవునండి.
- (అ) శ్రీరామ్ సాగర్ ప్రాజెక్టు 2 వ దశకు చెందిన కాకతీయ ప్రధాన కాలువ చెన్నారు నియోజక వర్గంలోని (1) తౌరూరు మండలంలోని నాంచాలి మాదూర్ గ్రామం, చిస్కవంగర గ్రామం (2) కొడకండ్ల మండలంలోని పెద్దవంగర, గంట్లకుంట, రంగాపూర్, కొడకండ్ల, నర్సింగాపురం, ఏడునూతుల, పాకాల లలోని 306.107 కి.మీ సుండి 333.572 కి.మీ పరకు ప్రవహిస్తున్నది. ఈ గ్రామాలలో సేకరించాలని ప్రతిపాదించిన భూమి 715 ఎకరాల 30 గుంటలు.

శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు 2వ దశకు చెందిన కాకతీయ ప్రధాన కాలువ తుంగతుర్తి నియోజక వర్గంలోని తిరుమలగిరి మండలంలోని వెలిచల, బండ్లపల్లి, మామిడాల, ఫణిగిరి, ఏలూరులలో 333.572 కి.మీ సుంచి 345.932 కి.మీ పరకు ప్రవహిస్తున్నది. ఈ గ్రామాలలో సేకరించాలని ప్రతిపాదించిన భూమి 358 ఎకరాల 03 గుంటలు.

డా. ఎన్. సుధాకర రావు:- అధ్యక్షా, ఈ వైట్ పీపర్లో స్టేజ్ 2 ని ఇన్కుల్డ్ చేసినందుకు ముందుగా ముఖ్యమంత్రి గారికి, మేజర్ ఇరిగేసన్ మంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మెయిన్ కెనాల్ ఎలైన్మెంట్ అప్రావ్ అయిందా? దీనిలో అడ్డినిప్రైటివ్ శాంక్షేపిక్ ట్రాయల్ బిట్స్ కొరకు మరియు ల్యాండ్ అక్షీజిషన్ ప్రాసీజర్ కొరకు ఇంతవరకూ స్పెషల్ కలక్టర్ ని ఎవరినీ వరంగల్ జిల్లా చెన్నారు నియోజక వర్గం సుంచి అప్పాయింట్ చేయలేదు. దానిని గురించి మంత్రి గారు తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ల్యాండ్ అక్షీజిషన్ కొరకు 2001-2002 సంవత్సరంలో ఏమైనా ప్రతిపాదనలు

ఉన్నాయా? కాలువలు నిర్మాణం చేస్తామని మంత్రి గారు తెలియజేసినందుకు మరొక సారి వారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఆర్థిక సహాయం కోసం పైన్స్పైయల్ ఏజెంట్సు షైట్ పేపర్లో తెలియజేసిన విధంగా సంప్రదించడం జరిగిందా? స్టేజ్ 2 మొయిన్ కెనాల్ తప్పకం వని చేపడితే ఎప్పటి వరకు పూర్తి అపుతుంది? దాని కొరకు బ్రాంచెన్ కానీ, డిప్రైబ్యాటరీస్ కానీ చేపట్టడం జరిగిందా? ఆయకట్ 700 ఎకరాలు అని తెలువడం జరిగింది. కొడకండ్ల మండలంలో, తొర్మారు చెన్నారు నియోజక వర్గంలో నెల్లికుదురు సర్పింగాపురం లలో దీని క్రింద ఆయకట్ పస్తుంది అని తెలువడం జరిగింది. నెల్లికుదురులో పార్టీయల్గా 5000 ఎకరాలను ఆయకట్ చేయడానికి ఉందని చెప్పారు. సర్పింగాపురం మండలం ఇంతవరకూ తీసుకోలేదు. అది కూడా తీసుకోవడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, ఇందాక గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఈ కాలువ నిర్మాణ పనులు మొదలు పెట్టడం జరుగుతున్నది. అలాగే ప్రత్యేకంగా మైలు 287 మంచి 289 వరకూ ఉన్నటువంటి 104 గ్రామాలలో భూమి తీసుకోవడం దానికి డిఎస్‌డిడి కూడా కంప్లీట్ చేయడం జరిగింది. అలాగే ఇందాక గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఎలైన్‌మెంట్లో వచ్చిన భూములు తీసుకోవడం సర్వేలు పూర్తి చేయడం జరిగింది. దానికి ల్యాండ్ ఎక్సైజిస్ ప్రాపెన్ అంతా చేయడం జరుగుతుంది. దీనికి సంబంధించి ఇంకా కొన్ని రిపోర్టులు రావలసి ఉంది. ప్రత్యేకంగా ఇప్పటిఅర్బ రిపోర్టు, అర్ అండ్ అర్కి సంబంధించిన రిపోర్టులు రావలసి ఉంది. వారు కూడా త్వరలో పూర్తి చేసి ప్రభుత్వానికి ఇచ్చే పరిస్థితి ఉంది. అది రాగానే దీనికి సంబంధించిన రిపోర్టులు అన్ని కూడా సంబంధించిన ఇస్పట్టమెంట్ క్లియరెన్స్ కోసం సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ కి పంపించడం జరుగుతుంది. దానికి సంబంధించిన అన్ని కార్బూక్సిలు పూర్తి చేసి ఫండింగ్ ఏజెన్సీల కొరకు కూడా ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది. వారు చెప్పినట్లు మొయిన్ కెనాల్ పూర్తి చేసి దానిలో వచ్చే కెనాల్ అన్ని ఇప్పాడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ప్రత్యేకంగా వారు చెప్పిన మండలాలలో ఉన్న గ్రామాలకు పస్తుందా అని అడిగారు. ఆ విషయాలు అన్ని వివరంగా తెలిసిన తరువాత విలయినంతవరకు ఆ గ్రామాలకు కూడా ఎలైన్‌మెంట్ ఈ కెనాల్ క్రింద స్టేజ్ 2 క్రింద రావడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

చిత్తారు జిల్లా, నిమ్మాపల్లెకు వెనుకబడిన తరగతుల నివాసానుబంధ పారశాల మంజూరీ

ప్రశ్న నెంబరు 227(2785-ఎ)

శ్రీమతి ఆర్. శోభ (మదనపల్లి) : గౌరవనీయులైన వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేశు, మత్తు పరిశ్రమ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- (అ) చిత్తారు జిల్లా, మదనపల్లి నియోజక వర్గంలోని నిమ్మాపల్లెకి వెనుకబడిన తరగతుల ఒక నైవాళిక పారశాలను మంజూరు చసిన మాట వాప్పువేనా?
- (అ) అయితే, ఆ పారశాలను ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు?

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేశు, మత్తు పరిశ్రమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎస్. సరసింహ రావు)

- (అ) లేదండి.
- (అ) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీమతి ఆర్. శోభః:- మదనపల్లి నియోజక వర్గంలోని నిమ్మనాపల్లికి బిసి రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలను మంజారు చేసినది వాస్తవమా అని అడిగితే మంత్రి గారు లేదు అన్నారు. ఇదివరకు కూడా ఈ ప్రశ్న అడగడం జరిగింది. నిమ్మనాపల్లి మండలంలో బిసి పాప్యులేషన్ అధికంగా ఉంది. నిమ్మనాపల్లి మండలం వక్కనే ఉన్న పుంగనూరు నియోజక వర్గంలోని బిసి పాప్పులేషన్కు మదనపల్లి నియోజక వర్గంలో ఉన్న బిసి పాప్పులేషన్కు నిమ్మనాపల్లి లో కనుక బిసి రెసిడెన్షనీయల్ పారశాల స్థాపించిసట్లయితే ఇది చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఎప్పటిలోగా బిసి రెసిడెన్షనీయల్ స్థాపిస్తారో చెప్పవలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

అలాగే చిత్తూరు జిల్లాలో ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో బిసి రెసిడెన్షనీయల్ స్టూలు శాంక్షన్ చేస్తారో లేదో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సరసింహో రావు:- అధ్యక్షా, ఈ యొక్క నిమ్మనాపల్లి బిసి రెసిడెన్షనీయల్ స్టూల్ స్థాపించాలని ప్రపోజుల్నే ఉన్నాయి. అలాగే చిత్తూరు జిల్లాలో సత్రీనీడు లో ఒక రెసిడెన్షనీయల్ స్టూలుకు అనుమతి ఇస్తుడం జరిగింది. అది ఎపిరెసిడెన్షనీయల్ స్టోప్ వారు టీచింగ్ స్టోఫ్స్ ని ప్రావైడ్ చేయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. వారు ప్రావైడ్ చేయగానే రేపు రాబోయే విద్యా సంవత్సరంలో ప్రారంభం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. అంతే కాకుండా వెనుకబడిన తరగతుల రెసిడెన్షనీయల్ స్టూల్ ఏర్పాటు అవసరం అని ప్రభుత్వం గుర్తించి వెనుక బడిన ప్రాంతాలలో, వెనుకబడిన జిల్లాలలో కూడా ఈ ప్రపోజుల్నే పరిశీలనలోకి తీసుకుంటున్నది.

కృష్ణ జిల్లాలో వక్ష ఆస్తి దురాక్రమణ

ప్రశ్న నెం.228(2613)

సర్వశ్రీ ఎమ్.ఎి. మైసురా రెడ్డి (కమలాపురం), జె.సి.దివాకర రెడ్డి (తాడిపల్లి), కె.ఆర్.సురేష్ రెడ్డి (బాల్కుండ) , టి.జీ.వీన్ రెడ్డి (జగిత్యాల) :గౌరవనీయులైన మునసిపలు పరిపాలన, అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేప శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- (అ) కృష్ణ జిల్లాలో రు.200 కోట్లు విలువచేసే వక్ష ఆస్తిని అధికారుల లాలూచీతో ఆక్రమించుకుని, ఆక్రమంగా అమ్మివేసిన మాట వాస్తవమేనా?
- (అ) వక్ష ఆస్తులపై సభా సంఘం కృష్ణ జిల్లాలోని అనేక ఆక్రమ కేసుల గురించి 3 సంవత్సరాల ట్రైలిట్ ఒక నివేదికను కూడా సమర్పించిన మాట వాస్తవమేనా?
- (ఇ) అయితే ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి, అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎస్.ఎమ్డి ఫరూఫ్)

- (అ) లేదండి.
- (అ) లేదండి.
- (ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

డా. ఎమ్. వి. మైసూరా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సమాధానం లేదండీ, లేదండీ, ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు అన్నారు కానీ 1997 లో హాస్ కమిటీ విజయవాడ లో అయితేనేమి, కృష్ణ జిల్లా అయితేనేమి కొన్ని ఆస్థలకు సంబంధించి రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఈ వక్షు ఆస్థల వల్ల వచ్చే ఆదాయం డిఫ్రైంలో కానీ, విడోనేకు కాని, స్ట్రోలర్సిప్స్ కు కాని, ఆర్ఫస్సుకు కానీ ఉపయోగ పదే విధంగా ఉపయోగించవచ్చు. కానీ ఎక్కుడా ఖర్చు పెట్టిన దాఖలాలు లేవు. ఈ విజయవాడలో ఉన్న ఆస్థలు చాలా విలువగలవి. అటువంటి ఆస్థలను చాలా మంది ఎన్కోచ్ చేస్తున్నారు. దాని మీద రిపోర్టు ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం ఆ రిపోర్టు మీద ఎందుకు యాక్షన్ తీసుకోలేదు? వక్షు బోర్డుకు ఆస్థలను తిరిగి తీసుకునే హక్కు ఉందా? ప్రభుత్వ ఆస్థలను వెనుకకు తీసుకోవడానికి ఆలోచన చేస్తారా?

డ.9.40

అధ్యక్షు కృష్ణ జిల్లాలో గుంటుపల్లిలో ఉల్లారు అశోక్ అనే మాసియా గ్యాంగ్ లీడరు, రౌడ్ వీటర్ వున్నాడు. ఇతడు 30 ఎకరాల భూమిని ఎకరా ఒక్కింటికి రు.12 లక్షల విలు వచేసే దానిని ఎంక్రోచ్ చేయడం జరిగింది. అలాగే మారపూడి కృష్ణయ్య, మారపూడి మధుసూధన్ రావ్, మారపూడి భాసుర్ రావు, నెంకట నుబ్బయ్య, రాజయ్య సర్వే నెం .66లో ఏడు ఎకరాల 85 సెంట్లు భూమిని ఎంక్రోచ్ చేశారు. రు.7 లక్షలు దీని విలువ. జస్టి తిరుపతి రావు, కోలేశ్వరరావు సర్వే నెం .77లో 17 ఎకరాల 35 సెంట్లు ఎకరా ఒక్కింటికి రు. 6 లక్షలు విలువ చేసే భూమిని ఎంక్రోచ్ చేశారు. జూలపల్లి రాజేశ్వరరావు, వల్లారి అశోక్ ఇలా అందరూ భూమిని ఆక్రమించుకున్నారు. సర్వే నెం .249-1లో 16 ఎకరాల భూమిని ఆక్రమించుకున్నారు. దీని విలువ ఎకరాకు రు.10 లక్షలు . సర్వే నెం. 235లో 30 ఎకరాలు, సర్వే నెం .66లో ఏడు ఎకరాలు, సర్వే నెం .77లో 17 ఎకరాల 35 సెంట్లు, ఈ విధంగా ఎంక్రోచ్ చేసిన వారి దగ్గర సుండి రీక్లెయిమ్ చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్.ఎమ్.డి.ఫరూక్: అధ్యక్షు, గారు సభ్యులు కృష్ణ జిల్లా వక్షు ఆస్థల గురించి చెప్పడం జరిగింది. వారు ఏవో పేర్లు చదివారు. మేము ఎవరమూ కూడా సెంటు భూమి కూడా అమ్మింది లేదు. ఒక్క అప్పికేషన్ కూడా వచ్చింది లేదు. మజ్జార్ దర్పాప్రాతియి మళీదు 1994 ఫిబ్రవరిలో అమ్మారు. కొండపల్లిలో గాలిబ్ ప్రా సాహాబ్ దర్గాను 1993లో అమ్మారు. భవానీపురంలో గాలిబ్ ప్రా పణాద్ దర్గాను, గొల్లపూడి హస్సేన్ మళీదును కూడా వాళ్లే అమ్మి వేశారు. అందులో సంతకాలు కూడా ఉన్నాయి. కావాలంటే వారికి చూసిస్తాను. నేను మాత్రం ఎవరికీ అమ్మలేదు.

డా.ఎమ్.వి.మైసూరా రెడ్డి:- అధ్యక్షు, నేను అడిగింది, గాలిబ్ ప్రా సాహాబ్ దర్గా విజయవాడ గురించి. దాని గురించి యాక్షన్ తీసుకోవుంటున్నాను. కమాలుద్దీన్ అలీఖాన్ రిటలో కోర్పు డైరెక్షన్ ఇచ్చింది. ఈ దర్గా మీద యాక్షన్ తీసుకోవుంటే పైకోర్పు వాళ్లు గుర్తుమొంట్ ఇచ్చిన స్ట్రోప్ చేశారు. తరువాత మీర్ అహ్మద్ ఖాన్ లిమిటేషన్ పోయేటట్లు అప్పీల్ చేయలేదు. ఇంకోక చోట పోరంకి విలేచ్లో కూడా జరిగింది. దానిలో కూడా మీర్ అహ్మద్ అలీఖాన్ ఉన్నారు. దాని మీద ఏమి చండ్ తీసుకుంటారు? నేను అడిగిన దానిలో రెండు రకాల ప్రశ్నలున్నాయి. ఈ భూమిని అన్యాకొంతంగా ఆక్రమించుకున్న వారి సుండి రీక్లెయిమ్ చేయడానికి ఏమైనా చర్చలు తీసుకుంటారా అని అడిగాను. మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ నాకు అప్పికేషన్ రాలేదు, నేను అమ్మలేదు అంటున్నారు. అయిన అమ్మారని అసడం లేదు. ఇంతకుముందు ఒక రిపోర్టు వచ్చింది. దాని గురించి చర్చలు తీసుకున్నారా? అని అడిగాను. అన్యాకొంతంగా భూములను ఆక్యపై చేసుకుంటున్నారు. వాటిని రీక్లెయిమ్ చేయడానికి చర్చలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్.ఎమ్.డి.ఫరూక్: అధ్యక్షు, హాస్ కమిటీ రిపోర్టులో తప్పు పట్టడం దరిగింది. గాలిబ్ సాహాబ్ దర్గా గురించి వారు అడగడం జరిగింది. 84లో దాని గురించి జి.బి. ఇప్పు చేయడం జరిగింది. అది పైకోర్పులో ఉంది. సబ్జ్యూడెన్ అని చెప్పి తలియచేస్తున్నాను.

రాజాం పట్టణానికి త్రాగు నీటి సరఫరా

ప్రశ్న నెం .229 (2786-కె)

శ్రీ కె. గణపతిరావు (పునుకూరు) : గౌరవనీయులైన పంచాయతీ రాజ్ , గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

శ్రీ కె. గణపతిరావు (పునుకూరు) : గౌరవనీయులైన పంచాయతీ రాజ్ , గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ. శ్రీకాకుళం జిల్లా, రాజాం పట్టణానికి నాగపల్లి నది నుండి త్రాగునీరును అందించే ఉద్దేశంతో రు. 3.00 కోట్ల ఖర్చుతో వేసిన పైపులైను, నిర్మించిన ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకులు నిరుపయోగంగా పున్మాట వాస్తవమేనా?

ఆ. ఈ వేసవికాలంలో పట్టణాలలో పైపులైను వేసి, త్రాగునీటిని సరఫరా చేయాలని పుద్దేశిస్తున్నారా? అయితే ఆ పనులు ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారు?

ఇ. రాజాంలో సారథి ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్సు నిర్మించిన మాట వాస్తవమేనా? అయితే దాని డిజైనును మార్పడానికి గల కారణాలు ఏమిటి?

పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖామాత్యులు (శ్రీ పి. శ్రీనివాసరెడ్డి)

అ. లేదండీ. అని పని చేస్తున్నాయి. వాటినుండి ఆరు జనావాసాలకు నీటిని సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది.

ఆ. లేదండీ.

ఇ. అవునండీ. రాజాం వద్ద స్థలం బాగా ఎత్తు ప్రదేశంలో పుండడం వల్ల మెరుగైన సరఫరాకు అనుకూలంగా వుంది.

శ్రీ కె.గణపతి రావుః మేడమ్ స్పీకర్, రాజాం సారథి వాటర్ స్క్యూమ్ క్రింద నిర్మించడం జరిగింది. మంత్రిగారు సమాధానంలో ఆరు జనావాసాలకు నీరు అందించడం జరుగుతుందని చెప్పారు. మొయిన్ విలేజెన్స్ లో 25వేల పాపులేషన్ ఉంది. అక్కడున్న జనానికి నీరు అందడం లేదు. మంత్రిగారు దాన్నిపై తగు చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు ఆమోదం సమయంలో నాగావళి వద్ద నుంచి రాజాం వరకు సిమెంట్ పైప్స్ వేయడానికి ఆమోదం జరిగింది. సబోనిక్వోంట్స్గా దానిని పివిసి పైపుల క్రింద మార్పడం జరిగింది. అందువల్ల ఏదైనా రిపీర్ వస్తే ప్రాదరాబాదు నుంచి ఆ కంపెనీకి సంబంధించిన వారే రావలసిన అవసరం ఉంది. దానికి అప్పుడప్పుడు సమస్య ఏర్పడుతుంది. ఉంగరాడి మెట్ట దగ్గర ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ కట్టి పైన గ్రావిటేషన్ 12 కి.మీ. నీరు పంపుతామనే ఎస్టిమేట్లో ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు అమలు జరిగే టైమ్స్ లో ఉంగరాడి మెట్ట వద్ద ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ 20 హెచ్స్‌పిని 50 హెచ్స్‌పి క్రింద మార్పి ఆ ఫోర్స్ మిద పంపడం వల్ల ఈ పైప్‌లైన్‌కు ప్రతీసారి రిపీర్ వస్తుంది. రాజాం సారథి ముందు రెండు విలేజెన్ ఉన్నాయి. వాటికి వేరు వేరు ట్యాంకు కట్టి ఉద్దేశ్యంతో అప్పుడు డిజైన్ చేయడం జరిగింది. దానినే రాజాంలో పెట్టడం వల్ల ఇంటర్వుల్ పైప్‌లైన్‌కు ఎక్కువ ఎస్టిమేట్ ఆమోదం అవుతుంది. దీని వల్ల డిలే జరుగుతుంది. ఇంటర్వుల్ పైప్‌లైన్‌ను ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారో తెలియచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి.శ్రీనివాసరెడ్డి : అధ్యక్ష, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన మాట కూడా వాస్తవం . ఈ పది గ్రామాలకు కలిపి మొత్తం 27వేల జనాభాకు నిర్దేశించిన పథకం . ఆరు గ్రామాలకు ఇంతవరకు ఇస్తున్నాము. మిగతా నాలుగు గ్రామాలకు ఇష్టవలసిన అవసరం

ఉంది. రాజాం దగ్గర ట్యూంక్ కట్టడానికి గల కారణం నాలుగు గ్రామాలకు సీరు వెళ్లవలసి ఉంది. లెవెల్స్ పర్ఫైట్ చేయకపోవడం వల్ల రాజాం దగ్గర 130 మీ. ఎత్తున్న ప్రదేశంలో కట్టారు. అయినపుటికీ అక్కడి నుండి డిస్ట్రిబ్యూషన్ పైవ్స్లైన్ నాలుగు గ్రామాలకు ఇవ్వాలి. అందులో గ్రామ పంచాయితీ వారు కంట్రిబ్యూషన్ ఇస్తామన్నారు. ఆ విధంగా వారి నుండి తీసుకొని మిగిలిన ఫండ్మును ప్రావైట్ చేసి డిస్ట్రిబ్యూషన్ పైవ్స్లైన్ ను కూడా పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది.

టి.టి.డి. లో 'చేతి పట్టీ' ల తయారీలో నిధుల దుర్వినియోగం

క్వా.నెం .230 (795)

డా.కె.లక్ష్మీనాయక్ (ముఖీరాబాద్) , శ్రీ సీతంశేట్ వెంకటేశ్వరరావు (యల్లపరం) : గౌరవనీయలైన దేవాదాయ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ. తిరుమలలో సుదర్శనం కంపూటర్ బోకెన్ సిస్టం కోసం చేతి కంకణాలను తయారు చేయడంలో భారీ స్థాయిలో నిధులు దుర్వినియోగం అయిన విషయం నిజమేనా?
- అ. అయితే బాధ్యతైన వ్యక్తులపై తీసుకున్న చర్యలేమిటి?
- ఇ. చేతికంకణాల తయారీ కోసం టెండర్లను పిలిచారా?
- ఈ. అయితే ఆ వివరాలేమిటి?

దేవాదాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి. శివరామరాజు)

- అ. లేదండీ.
- అ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.
- ఇ. అప్పనండీ.
- ఈ. ఈ విధానంలో రెండు భాగాలున్నాయి, అవి:

1. చేతి కంకణాల సరఫరా.
  2. చేతి కంకణాలను కట్టేందుకు కౌంటర్లను నిర్వహించేందుకు కంపూటర్లు, నెట్ వర్క్‌స్టోచ్ పనివార్లను సమకూర్చడం .
- చేతి కంకణాల సరఫరాకు సంబంధించి అతి తక్కువ టెండరుదారు అయిన ప్రాదురూపాలోని మెస్సర్స్ బార్ల్సోనిక్స్ (ఇండియా) లిమిటెడ్కు కాంట్రాక్టును యువ్వడమయింది.

చేతి కంకణాలను కట్టేందుకు కౌంటర్లను నిర్వహించేందుకు కంపూటర్లు, నెట్ వర్క్‌స్టోచ్ పనివార్లను సమకూర్చడానికి సంబంధించి అతి తక్కువ టెండరుదారు అయిన బెంగుళూరు లోని మెస్సర్స్ బిల్డింగ్ నెట్ వర్క్ ఆటోమేషన్ ప్రయుషేట్ లిమిటెడ్కు కాంట్రాక్టును యువ్వడమయింది.

డా.కె.లక్ష్మీనాయక్ : అధ్యక్షుడు, దీని మీర స్పృష్టమైన సమాధానం ఇప్పుడంలో మంత్రిగారు సహకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రపంచ ప్రభ్యాతి గాంచిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంలో రోజుా దాదాపు 40 నుంచి 50 వేల మంది తిరుమలేశుని దర్శనార్థం రావడం జరుగుతుంది. అందుకోసం 25వేల మందిని అకామడేట్ చేసే రీతిలో క్రూ కాంపెన్స్ కట్టడం జరిగింది.

(అంతరాయం)

క్యాకాంపెక్స్ కట్టి దర్శనం నులభతరం చేసిన తరువాత రిస్టోరాండ్ ఇంట్రుడ్యూస్ చేయడంలో మీ ఉద్దేశమేమిటి? మరల అదనంగా ఎల్ అండ్ టీ కంపెనీ ద్వారా క్యాకాంపెక్స్ కడుతున్నారు. రిస్టోరాండ్ ఇంట్రుడ్యూస్ చేయడంలో గల పర్సన్ ఏమిటో తెలియజేయాలి.

ఉ.9.50

రిస్టోరాండ్ సిస్టమ్ ఇంటర్డ్యూస్ చేసిన తరువాత మొదటి 8 నెలల్లోనే ఫైల్ అయినట్లుగా భావించడం జరిగింది. కొంత మంది వలికా నిలేభరులను కూడ సర్వే నిమిత్తం పంపించడం జరిగింది. బెంగళారు సంస్కు కాంట్రాక్ట్ ఇచ్చినట్లుగా చెప్పారు. మొదటి దశలో ఆ కంపెనీకి చెల్లించిన రేటు ఎంత, రెండవ దశలో ఇచ్చిన రేటు ఎంత? రిస్టోరాండ్ కాస్ట్ ఎంత? దానిని నిర్వహించేందుకు మీరు చెల్లిస్తున్న కాస్ట్ ఎంత? అంతేకాకుండా, దేవస్తానంలో దాదాపు 13 వేల మంది ఉద్యోగస్తలుండగా, వారికి నిర్వహణా బాధ్యతలు అప్పగించకుండా, ప్రయినేట్ కంప్యూటర్ సంస్కలకు ఎందుకు ఇష్టవలసి వచ్చినది? తమ సంస్కల అడ్యరైబ్జెంట్ నిమిత్తం అనేక ప్రయినేట్ సంస్కల రిస్టోరాండ్ ను ఉచితంగా సరఫరా చేసేందుకు ముందుకు వచ్చినప్పటికీ, వాటికి అనుమతినిప్పుకుండా, సుమారు రెండు కోట్ల రూ.లు వెచ్చించి, బెంగళారు సంస్కు నిర్వహణా బాధ్యతలు ఎందుకు అప్పజిప్పారు? దానికి గల కారణాల గురించి మంత్రిగారు స్పష్టమైన సమాధానాన్ని ఇష్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. శివరామరాజు : తమరు టైమ్ కొంచెం ఎక్కువ ఇస్తే, మళ్ళీ ప్రశ్నలు అడగుకుండా చెపుతాను. అమ్మా, తిరుమలకు వచ్చే భక్తులు క్యాకాంపెక్స్ లో దాదాపు 24 నుండి 30 గంటల వరకు వేచి ఉండి భగవంతుని దర్శనం చేసుకోవడం పల్ల భక్తులకు ఇబ్బంది కల్గుతున్నది. కాబట్టి వేచి ఉండే కాల వ్యవధిని తగ్గించి, ఆ సమయంలో ఇతర దేవాలయాల్లో సందర్శించుకోనే వీలు కల్పించేందుకు గాను, ఫలనా టైమ్కు భగవంతుని దర్శనం అవుతుందని ఒక నిర్దిష్ట సమయాన్ని సూచిస్తూ చేతికి కంకణాలు కట్టే పద్ధతి మొట్టమొదటిసారిగా 18-3-1999వ తేది ఉగాది రోజున ప్రారంభించబడింది. ఇటువంటి విధానం ప్రపంచంలోనే ఎక్కుడా లేదు. ట్రయల్ బేసిస్గా, మొట్టమొదట ఆరు లక్షల టోకస్తులో ప్రారంభించడం జరిగింది. అప్పుడు ఒక్కొక్క టోకన్ ధర రూ.2.50 పైసలు చోప్పున 15 లక్షల రూ.లు ఖర్చు అయింది. ఆ ఆరు లక్షల మంది భక్తులు సులభంగా నిర్దిష్ట సమయానికిల్లా దర్శనం చేసుకోన్న పద్ధతి బాగుందని యాజమాన్యం భావించి, తదుపరిగా టెండర్లు పిలిచారు. అయితే క్వాలిషైట్ పర్సన్స్ ఎవరూ ముందుకు రాకపోవడంతో యాజమాన్యం వారితో మళ్ళీ సంప్రదింపులు జరిపి, ఒక్కొక్క టోకన్కు రూ.2.30 చోప్పున 19 లక్షల టోకస్తును తీసుకోవడం జరిగింది. దానికి గాను 43 లక్షల 70 వేల రూ.లు చెల్లించడమయింది. అది అయిన తరువాత, టెండర్లును రెండుగా విభజించడం జరిగింది. ఒకటి రిస్టోరాండ్ ను సరఫరా చేయడం, రెండవది, రిస్టోరాండ్ ను భక్తుల చేతికి ధరింప చేసి, కంప్యూటర్లో ఫీడ్ చేయడం . ఈ రెండు పనుల్ని 1999, మే నెలలో ప్రవేశచెట్టారు. 1999వ సం .లో టెండర్లు పిలిచినపుడు, సిండికేట్ ప్రింటర్స్ లిమిటెడ్, నోయిడా 75 పైసలకు, బ్రాడ్లైన్ కంప్యూటర్స్ సిస్టమ్స్, చెష్టే 52 పైసలు, బార్ట్రానిక్స్ (ఇండియా) లిమిటెడ్, పైపర్ ఐచ్చెంట్ 39 పైసలకు, బిల్లింగ్ నెట్వర్క్ ఆటోమేపన్ ప్రయినేట్ లిమిటెడ్, బెంగళారు రూ.6.65 పైసలకు, ఎస్.కె.లాబోర్ సిస్టమ్స్ ప్రయినేట్ లిమిటెడ్, చెష్టే 70 పైసలకు టెండర్లు వేశారు. 75 లక్షల టోకన్ సరఫరా చేసే పనిని పైపర్ ఐచ్చెంట్ నేనర్స్ బార్ట్రానిక్స్ (ఇండియా) లిమిటెడ్కు అప్పజిప్పడమయింది. ఎందుకంటే వారే చాల తక్కువ కోల్ చేశారు. ఈ టెండర్లు పరిశీలించి, ఆమోదించేందుకుగాను ఏడుగురు సభ్యులతో కూడిన ఒక కమిటీని చేయడం జరిగింది. ఈ కమిటీలో ప్రా.శతకోవన్, డైరక్టర్, ఐఐఎటీ, బెంగళారు, ప్రా.పౌల్.ఎన్.పుహబల (రిటైర్డ్), డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ సిఎస్ అండ్ ఇ, ఐఐఎటీ, చెష్టే, ప్రా.ఎం. ఎల్. సాయికర్, ప్రాఫసర్ అండ్ హాట్, ఐఐఎటీ, ఐఐఎటీ, సికింద్రాబాద్, అంతేకాకుండా టిటిడి షైనాప్సియల్ అడ్యరైబ్జెంట్, థీఫ్సిఓంజనీర్, టి.ఎపి.డి. కూడ సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఈ కమిటీ అప్రావ్ చేసిన తరువాతే అంగీకరించడమయింది. ఆ తరువాత 75 లక్షల టోకస్తును భక్తుల చేతికి కట్టి, కంప్యూటర్లఫీడ్ చేసే బాధ్యతలను ఒక్కొక్క

కంకణానికి గాను 36 పైనలు, నిర్వహణకు గాను రూ.1.10లు వెరసి, రూ.1.46పైనల చోపున బెంగళూరులోని బిల్లింగ్ నెట్వర్క్ ఆటోమేపన్ ప్రయుషేల్ లిమిటెడకు ఇష్వదమయింది. ఇందులో మిస్ట్రాప్రొఫీమేపన్ జరగడానికి ఎట్టి అవకాశం ఉందని మీరు భావించినా, మీ దగ్గర స్పెసిఫిక్ గా ఆధారాలు ఉంటే, వాటిని నాకు పంపితే, తప్పనిసరిగా మీరు కోరిన వారితో ఎంక్యూయిరీ చేయించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను.

డా.కె.లక్ష్మీస్టోర్స్ : మేడమ్ స్పీకర్, మంత్రిగారు తమ జవాబులోనే స్పష్టంగా చెప్పారు. మొట్టమొదట, రిస్ట్రోబ్యాండ్ల నిర్వహణ కొరకు రూ.2.50 లు ఇష్వదం జరిగిందన్నారు. ఉగాది తరువాత దానిని మార్పుడం జరిగిందని చెప్పారు. కాబట్టి ఇందులో రూపాయలు చేతులు మారాయని అర్థమనుతున్నది. రిస్ట్రోబ్యాండ్ ఖరీదు 36 పైనలు, నిర్వహణకు రూ.1.10 అపుతుందని మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పారు. అయితే టి.టి.డి.లో 13 వేల మంది ఉద్యోగస్తులున్నపుటికీ, వారికి ఈ బాధ్యతలు అప్పజెపుమండా, కేవలం ఒక సంఘను పెంచి, పోంచడానికి గాను ఒక్కొక్క కంకణాన్ని కట్టిసందుకు రూ.1.10 చోపున సంవత్సరానికి కొన్ని కోట్ల రూపాయాల్ని అదనంగా దేవుడి సాముసు ఎందుకు వెచ్చించవలసి వస్తున్నది? ఒకవైపున క్యా క్యాంప్లెక్స్లో భక్తులు గంటల కొద్ది వేచి ఉండకుండా చేసే నిమిత్తమై ఈ రిస్ట్రోబ్యాండ్ విధానాన్ని ప్రవేశచెట్టామని మంత్రిగారు చెప్పుతూ, మరొవైపున కొత్తగా మరో క్యా క్యాంప్లెక్స్ ను నిర్మించే బాధ్యతలను ఎల్ అండ్ టి కంపెనీకి ఎందుకు అప్పజెపువలసి వచ్చింది? అదనపు క్యా క్యాంప్లెక్స్ యొక్క అవసరం ఏమిటి? ఇందులోకూడ అవకతవకలు జరిగాయని మంత్రిగారే చెప్పారు. ప్రతి ఒక్క రిస్ట్రోబ్యాండ్ మిద మీరు అనవసరంగా రూ.1.50 పైనలు వ్యధా చేస్తున్నారు. కంకణం కట్టించుకున్న వాళ్లు భగవంతుని దర్శనం చేసుకున్నారో లేదో కూడ చూడటం లేదు. దాని వల్ల, ఈ కంపెనీ వారు రిస్ట్రోబ్యాండ్లను కట్టిస అయిదు నిమిషాలకే మార్చిసిన, తీసేస్తున్నారు. అక్కడి అధికారులు ఎవరూ ఇటువంటి అవకతవకలపైన చర్యలు తీసుకోవడం లేదంటే, వారంతా కుమ్మక్కు అయినట్లుగా స్పష్టమనుతున్నది. కాబట్టి మంత్రిగారు ఈ మూడు విషయాల మీద ఒక స్పష్టమైన జవాబు చెపితే, ఈ విషయాలన్నీ తేటపోలునువుతాయి. అంతేకాకుండా అన్ని విషయాలు బయటకు రావాలంటే, ఒక సభా సంఘాన్ని వేసినట్లయితే దేవస్తానానికి కల్పుతున్న కోట్లాది రూపాయల సష్టోన్ని నిపారించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అక్కడి అధికారులు లక్షల రూపాయాల్ని స్పాహ చేస్తున్నారు. అవస్త్రా బయటకు వస్తాయి. కాబట్టి మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను ఒక సభా సంఘాన్ని నియమించవలసిందిగా.

ఉ. 10.00

శ్రీ డి.శివరామ రాజు :- అమ్మా అతను ఆవేదన చెందుతున్నంత ప్రమాదం ఏమీ లేదు. దానికి మొత్తం ఖర్చు రూ. రెండు కోట్ల లోపి. పేపర్లో అందరం చూశాము. సిబ్బంది మేము చూస్తాము అన్నారు. అదనంగా యింకా ఎందుకు తీసుకు వస్తున్నారు అన్న దానికి సమాధానం ఏమంటే, ఒక వంద మంది ఎక్కువ కావాలన్నారు. అందుకు గాను రూ.60 లక్షలు ఖర్చు అపుతుంది. దాని వల్ల లాభం వచ్చేదేమీ లేదు. ఈ వందమంది ఉద్యోగులను పెంచి రూ. 60 లక్షలు ఖర్చు పెట్టేకన్నా , మామూలుగా నీతిగా జరుగుతున్నది. దీనికి వారు ఒప్పుకున్నారు. కంప్యూటర్రైజేషన్ సిస్టం కొని వారికి యిచ్చిపట్లయితే , వంద మంది ఎక్కువ స్టోర్కి యిచ్చినంత పని జరుగుతుందన్న ఉద్దేశ్యంతో నిపుణుల కమిటీ ఆ నిర్లయానికి వచ్చింది తప్ప మరో వ్యవహారం కాదు.

రెండవ విషయం క్యా క్యాంప్లెక్స్లు దేనికంటే , దానిలో నెఱిటింగ్ రూమ్స్ క్రింద వారికి అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించే టైప్పులో ఆ క్యా క్యాంప్లెక్స్ కట్టడం జరిగింది. దానికి మామూలుగా కాకుండా ఒక ప్రత్యేక మైన డిజైన్తో దానిని తీర్చిదిద్దు తున్నాము. తరువాత దర్శనానికి సౌకర్యాల్సం ఈ కొంటర్ మెయిస్ట్రేజ్ చేయడం కోసం కార్బూతో కుదిరేది కాదని ఈ నిర్ణయానికి రావడం జరిగింది. దానిని గూర్చి ఇదివరకే చెప్పాను.

తరువాత ప్రైవేట్ కంపెనీ, ప్రైవేట్ కంపెనీ అంటున్నారు. ఈ ప్రైవేట్ కంపెనీల ఈ సమయం ఓపెన్గా ఎక్కుడా అవసరం లేదు. క్యా కాంప్లెక్స్ టీటిడి కే చాలామంది వెళ్లడం ఫీల్ అవడం , ముగ్గురో, నలుగురో ఈ ఎక్స్ప్రెస్ కమిటీ పరిశీలించిన తరువాత జరిగింది మీకు యింకా అనుమానం అయితే మీవద్దకు స్పెషిఫిక్గా రిపోర్టులు ఏమైనా వుంచే యివ్వండి. తప్పని సరిగా వాటిని ఎంక్వయిరీ చేసి తమకు తెలియజేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

ఒక గౌరవ సభ్యుడు : హాజ్ కమిటీ వేయండి .....

MADAM SPEAKER: No, I will not allow anybody.

(అంతరాయం)

శ్రీ డి.శివరామ రాజు :- దీనికి కూడా హాస్ కమిటీ ఏమిటి? రిపోర్ట్ చేసి సవాల్లు విసురుతారు. అంత మోసం లేదు. ఇది రూ. రెండు కోట్ల వ్యపకోరము. మీరు చెప్పిన వారి చేత ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాను. దీనికి పెద్ద హాస్ కమిటీ అవసరం లేదు.

MADAM SPEAKER: No, I will not allow anybody.

(అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్ : - ఇంద్ర సేనా రెడ్డి గారూ సింగిల్ సప్లిమెంటరీ . డా. లక్ష్మీ గారే అడగాలి.

డా.కె.లక్ష్మీ : - అధ్యక్ష, స్పెషంగా అడిగాను. మొత్తమొదటి సారిగా రూ.2.50 పైనలు యివ్వడం జరిగింది. సెకండ్ ట్రైము 39 పైనలు రిస్ట్ బ్యాండ్ కోసం, రూ.1.30 నిర్వహణ ఖర్చు పేరుతో, ఆ సంస్ ఖర్చు పెడుతున్నది. ఎందుకంత వ్యయాన్ని ఈ రోజు చేస్తున్నారు. అదీ కాకుండా టీటిడి కి సింబంధించిన సిబ్బంది 13 వేల మంది పున్నారు. వాళ్లకు అవకాశం యిస్తే వాళ్లు మేనేజ్ చేయడానికి సిద్ధంగా పున్నారు. అదేవిధంగా అవసరంగా ప్రతి ఏడాది అదనంగా ఎందుకు వెచ్చిస్తున్నారు? ఒక వైపు క్యా కాంప్లెక్స్ నిర్మిస్తారా? మరో వైపు ఈ క్యా కాంప్లెక్స్ అన్ని పారిశుద్ధం లేకుండ పున్నాయి ఎవరూ కూడా ఈ కాంప్లెక్సులలోకి పోక పోవడం వల్ల అదంతా కూడా అన్ హైజెనిక్ అవుతున్నది. అదనంగా ఎందుకు ఈ వ్యయాన్ని భరిస్తున్నారు. ఎందుకు ఆ సిస్టమ్సు ఇంట్లమ్యాస్ చేశారు. క్రింద తిరుపతిలో యిస్తే అర్థం పుంటుంది పైన తిరుపులలో చేయవలసిన అవసరం ఏమిటి? ఆ విధంగా చేయడం వల్ల తిరుపులలో తిరిగి చూసే ప్రదేశాలేవి ఎక్కువగా లేవు. జమ్ములో వైపు దేవి మాత వద్దకు వెళ్లేపుడు ఈ టోకెన్ సిస్టం, రిస్ట్ బ్యాండ్ ఇస్తే ఘరవాలేదు. ఎందుకంటే పైకి వెళ్లడానికి ట్రైము పడుతుంది. ఈ లోపు క్రింద 4, 5గంటలు తిరిగి ఇతర ప్రదేశాలను చూడ వచ్చు. మరి ఇక్కడ మన క్రింద తిరుపతిలో అయితే ఘరవాలేదు కానీ, తిరుపులలో ఏప్రదేశాలున్నాయి అన్న ఉద్దేశ్యంతో మీరు ఇస్తున్నట్లు? దాదాపు 12 గంటలు, 24 గంటలు ఏమి చూస్తారని యిస్తున్నారు? కేవలం వాళ్లను పెంచి పోషించడానికి దీనిని చేస్తున్నారని, కనుక దయచేసి దీనిపై ఒక హాస్ కమిటీని నేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.శివరామ రాజు :- మేడమ్ స్పీకర్, వీరి అనుమానం అంతా రూ. 2.50 పైనలు, 2.30 పైనలు ఎందుకయిందని. ఆ కంపెనీలు నెగోసియేషన్ ఎక్కువ చేశారని. అమ్మా, ఆ కంపెనీ తర్వాత ఏ కంపెనీ కూడా దీని కోసం ముందుకు రాలేదు. That is only a trial basis. ఇది ఎలా ఉపయోగపడుతోందో అన్నదాని కోసం ఒక లక్ష కంకణాలు రూ.2.50 చోప్పున

తెచ్చాము. తర్వాత మళ్లీ వేరే టెండర్సు పిల్స్తే రాలేదు. ప్రపంచవ్యాపంగా పిలిచాము. అయినా ఎవరూ రాకపోతే నెగొనీయేషన్సుతో గత సంవత్సరం రూ.2.50కి ఒప్పుకున్నారు కాబట్టి, దానిని తగ్గించి తీరాలని అడగటం జరిగింది. అది రూ.2.30కి తగ్గించడం జరిగింది. అప్పుడు 19 లక్షలు తీసుకున్నారు. అది కూడా రూ.2.30కి. తర్వాత టెండర్లో రూ.1.10కి ఖాయమైంది. అదే ఇప్పుడు సదుస్తున్నది.

సిబ్బంది, సిబ్బంది అంటున్నారు. దానికి లింక్ పెడితే కుదిరేది కాదని నిర్దారణకు వచ్చి యాజమాన్యంతో సంప్రదించిన తర్వాత ఈ నిర్దయం తీసుకున్నాము.

(అంతరాయం)

That is the lowest quotation. అమ్మా అది స్పృష్టీ వెరైటీ మామూలులిగి కాదు. ఏదో మామూలుగా రోడ్ కాంట్రాక్ట్, బిల్డింగ్ కాంట్రాక్ట్ కాదు. ఇది ఒక ట్రైప్ ఆఫ్ కాంట్రాక్ట్. దానికి స్పృష్టిఫిక్స్ గా వచ్చేవాళ్లు లేరు.

**సల్హిండ జిల్లా డి. కొత్తపల్లి గ్రామానికి చెందిన శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ కుటుంబానికి సఫ్ట్పరిపోరాన్ని చెల్లించుట
సుల్వవ్యవధి ప్ర. నెం. 230-ఎ (2791-జి)**

S/SRI SANKINENI VENKATESWARA RAO, R. PRAKASH REDDY (Naarasampet), DR. N. SUDHAKAR RAO, B. RAJA SEKHAR REDDY (Nandikotkur) : Will the Minister for Revenue be pleased to state:

- Whether it is a fact that Sri Velamakanti Srinivas, S/o. Sambaiah, D. Kothapalli village, Arva Palli Mandal Nalgonda District died in the Bandar Canal Penumalurru, Kankipadu Constituency, Krishna District on 26/2/2001 and not traceable;
- Whether the government have made any enquiry in this regard for tracing of the dead body of the said person;
- Whether any compensation has been paid to the family of the deceased;
- If not, the reasons therefor?

MINISTER FOR REVENUE (SRI P. ASHOK GAJAPATHI RJU) :

- No Sir,
- The matter has been referred to the Collector Krishna after this Question has been received for enquiry and report. The Collector after enquiry has reported that there was no such case of death registered with the Asst. Commissioners of Police, Division-I & II Vijayawada.
- The Collector has referred the matter to Sub-Collector for enquiry. The Sub-Collector has enquired with the Asst. Commissioners of Police, Divisions-I & II of Vijayawada in this regard. The Asst. Commissioners of Police, Vijayawada, Division-I & II have reported that no such incident had happened in their Divisions. As no such incident has been reported or registered, the question of payment of any compensation does not arise.
- As no such incident has been reported, the question of payment of compensation does not arise.

శ్రీ సంకీనేని వెంకటేశ్వర రావు : మేడమ్ స్పీకర్, నల్గొండ జిల్లా తుంగతుర్తి నియోజకవర్గంలో బలహిసవర్గాలకు సంబంధించి గొడ కులానికి చెందినవ్యక్తి అరవపల్లి మండలం డి కొత్తపల్లి గ్రామానికి చెందిన శ్రీనివాస్ అనే వ్యక్తి పొట్టకూలి కోసం కృష్ణాజిల్లా కంకపాడు నియోజకవర్గం, పెనమలూరు గ్రామానికి పనికోసం వెళ్లి బందరు కాలువలో పడిచనిపోవడమే కాకుండా శవం కూడా దొరకలేదు. అతనికి 4, 1 సంవత్సరం కల ఇద్దరు పిల్లలు పున్నారు. వారి ఫోటోలను తమద్వారా మంత్రిగారికి పంపుతున్నాను. ఇందుకు సంబంధించి రెవిస్యూ పరంగా గానీ, పోలిసు పరంగా గానీ కేను నమోదు కాలేదు. కేను నమోదు కాకపోవడం, పోష్టమార్గం కూడా జరగనందున ఇతనికి ఆపద్యంథు ద్వారా సహాయం వచ్చే అవకాశం కూడా లేదు. మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే, ప్రభుత్వపరంగా కేను నమోదు చేసి విచారణ జరపడమే కాకుండా, ఈ కుటుంబానికి సష్టు పరిపోరం చెల్లించి ఆదుకోవలసిందిగా మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

SRI P. ASHOK GAJAPATHI RAJU: I don't dispute the poverty levels. The Hon'ble Member is asking for compensation for a missing person. I am not questioning his concern, but there are certain norms according to which the Government functions.

MADAM SPEAKER: Question No. 2792-B is postponed at the request of the Member.

జీరో అవర్

శ్రీ జి. వెంకట రెడ్డి (దుగ్గిరాల) : అధ్యక్షా, ఈ విషయం మేజర్ ఇరిగేప్పు మంత్రిగారికి సంబంధించింది. ముఖ్యంగా గుంటూరు, కృష్ణా, ప్రకాశం జిల్లాల్లో స్వర్గీయ యన్ టి రామారావు గారు 1985 లో పులిచింతల ప్రాజెక్టుకు శాందేవనస్టోన్ వేశారు. దీనికి ఆల్పార్ట్ మీటింగ్ పెట్టి ఎకరానికి బస్తా చోపున ఇచ్చేవిధంగా అంగీకరించడం జరిగింది. అది కూడా ఆరోజు 1985 ఎస్టిమేప్పు ప్రకారం రు 500 కోట్లు కాగా, దానిని ఇప్పుడు రు 800 కోట్లుగా నిర్ధారించడం జరిగింది. 45 టీఎస్ వాటర్స్ ఒక రిజర్వాయరును కట్టాలని శంకుస్థాపన చేశారు గానీ ఇంతవరకు ఒక ఇష్టోస్టిగేషన్ సర్కీల్సు ఏర్పాటుచేయడం గానీ, దానిపై ఒక్క రూపాయి ఖర్చుచేయడం గానీ జరగలేదు. దీనిద్వారా కృష్ణా డెల్టాలో 13 లక్షల ఎకరాలు మొదటిపంట, రెండవపంటకు నీరు కావాలంటే రిజర్వాయరు తప్పనిసరిగా నిర్మించాలి లేకపోతే ఎడారిగా మారే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే ఆల్పార్ట్ మీటింగ్ పెట్టి జిల్లాల నుండి ఎకరానికి ఎంతకావాలో, ఆరోజు బస్తా ప్రాజెక్టు పూర్తపుతుందని అన్నారు. ఈరోజు మంత్రిగారిని కోరేది ఎకరానికి రు 500 లు ఇస్తే 50 సరిపోతుంది కాబట్టి ఆల్పార్ట్ మీటింగ్ పెట్టి ప్రాజెక్టును వెంటనే ప్రారంభం చేయకపోతే మొదటిపంట, రెండవపంటకు ఎన్యూరెన్స్ లేదు కనుక వెంటనే ప్రభుత్వం స్పందించి దీనిని టీప్ చేయాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.ఇ. ప్రభాకర్ : గౌరవ శాసనసభ్యులు చెప్పినది నోట్ చేసుకున్నాను. తగుచర్చలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. సత్యారాయణ (సంగారెడ్డి) : అధ్యక్షా, ఈయొక్క అంశం కార్బిక శాఖ మంత్రిగారికి సంబంధించినది. రాష్ట్రంలోని ఇప్సెన్ ఐ హోస్పిటల్స్ లో ప్రైవేటు మరియు లిమిటెడ్ కంపెనిలలో పనిచేసే కార్బికులు, కంపెనీ యాజమాన్యానికి డబ్బు చెల్లించడం ద్వారా ఇన్సుర్యర్ చేసుకుని ఇన్సుర్యర్ పర్ఫెన్స్ గా ట్రీట్ అపుతున్నారు. అయితే ఆ కార్బికులకు ఇప్సెన్ ఐ హోస్పిటల్స్ లో సరైన వైద్యం జరగడంలేదు. వారు కేవలం ఉచితంగా పచ్చినవ్యక్తులుగా చూడబడుతున్నారు. వారు ఇన్సుర్యర్ వ్యక్తులైనందున ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా ట్రీట్ చేయవలసి ఉండగా ఆ విధంగా జరగకపోగా గతంలో ఎక్కువ రోగాలబారిని పడినవారికి నిమ్మ వంటి హోస్పిటల్స్ కు పంపే అవకాశం ఉండేది. అయితే ప్రభుత్వం నుండి వారికి కోట్ల రూపాయల బకాయి రావలసి ఉన్నందున వారు ట్రీట్మెంట్ ఇవ్వడంలేదు. ఇక ధర్మానుపత్రులైన గాంధీ, ఉప్పానియా

హోస్పిటల్కు వారిని పంపడం చాలా శేచనీయం. కాబట్టి మంత్రిగారిని తమద్వారా కోరేది ఇన్స్యూర్డ్ కార్బూకులకు టీటమెంట్ చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిది కాబట్టి దీనిపై తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. స్పెషల్కేసులకు సంబంధించి కూడా సీలింగ్ పెట్టారు. నాకు తెలిసిన ఒక ప్రివేటు కంపెనిలో వనిచేసే కార్బూకుని కొడుకుకు హోర్ట్ అవరేప్స్ చేయవలసి ఉండగా కేవలం 75 శాతం కంటే ఎక్కువ ఇప్పాలేమని చెప్పి ఆ కేసును పక్కన పెట్టడం చూస్తే వారికి సరైన న్యాయం జరగడంలేదని అనిపిస్తున్నది. ఇందుకు సంబంధించి మంత్రిగారు ఆర్థికశాఖ నుండి అనుమంతి పొంది, వారికి పూర్తిస్థాయిలో వైద్యపోయం అందించేందుకు గాను ప్రభుత్వాన్నిర్లయాని మార్పువలసి ఉంది. ఇన్స్యూర్డ్ పర్సన్లకు వైద్యం ఏ స్థాయిలో అవసరం పడినా తప్పకుండా చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ప్రభుత్వం దీనిమీద సంపూర్ణమైన చర్యలు తీసుకుని నిమ్మకు కట్టాల్సిన బకాయిలు కడితే కార్బూకులకు టీటమెంట్ ఇప్పడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ వైపుగా చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి కృష్ణ యాదవ్ : గౌరవనభ్యలు ఈ జి పీపెంట్ విషయం, బకాయిల విషయం గురించి చెప్పారు. తప్పకుండా ప్రభుత్వం తగుచర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

SRI ASADUDDIN OWAISI: Madam Speaker, this is about slaughter house in New Boiguda which was constructed by Britishers more than 75 years ago. For the last 75 years, some people have been doing their business and more than 75% of them are belonged to minority community and they are called as 'Koreshis'. This slaughter house is situated in five acres of land and now it is reduced to three acres. One acre land was taken over by the Collector, Hyderabad and issued pattas to weaker sections people and another one acre land was taken over by Hyderabad Metro Water Works and Sewerage Board. The Koreshis used to use this land for loading and unloading of cattles and goats. Out of remaining three acres of land, it was proposed by the Hyderabad Collector to give away one acre land to ICRISAT. In this connection, I request the Hon'ble Minister for Revenue to kindly take initiative and stop alienation of this land.

SRI P. ASHOK GAJAPATHI RAJU: I have made a note of it and I will look into it.

ఁ.10.20

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : అధ్యక్షా, ఈ విషయం రెవిస్యూ మినిస్టర్ గారికి సంబంధించింది. గ్రామ సేవలకులకు సంబంధించిన సమస్యలపై ఈ రోజున ప్రౌదరాబాదులో వారి ర్యాలీ పుంది. దీనికి సంబంధించి జిల్లా కలెక్టర్ ద్వారా ఎం.ఆర్.బ.లకు ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చన్స్ ఏమిచ్చారంటే, administration has requested the MRO officers. The contents of the representation regarding not to participate in Chalo Assembly, Hyderabad on 28th March, 2001. అధ్యక్షా, ఏ నిబంధనల క్రింద ఎం.ఆర్.బ.ల ద్వారా దీనిని సర్క్యూలేట్ చేయిస్తున్నారు? వాస్తవంగా వారి సమస్యలను ప్రభుత్వం పరిశీలించకుండా దాటవేసిన సంగతి మన హాజరీనే రిక్వెట్ పుంది. పైగా వారికి సంబంధించిన సమస్యలపై ఏమీ మాట్లాడకుండా ఈ ప్రభుత్వం ఇంత నీచానికి దిగజారింది అంటే, ఇంతకంటే ఘోరమైన విషయం మరొకటి పుండదు.

ప్రజాస్వామ్య హక్కులను కాలరాయడానికి కలెక్టర్ ను వాడుకోవడమనేది ఇంకా నీచమైన విషయం. రెండు అసోసియేషన్లు వేరువేరుగా పరస్పరం కొట్టాడుకున్నాయి, మేము దానిలో ఇన్వాల్వ్ అయ్యామని ఆ మెమోలో పుంది. ఆ రెండు తయారు చేసింది ఎవరు? రెండిళ్ళను తగులబెట్టి రొమ్ము గుద్దుకున్నాడని గ్రామాలలో ఒక నాముడి పుంది. ఇప్పటిదాకా 11,000 మంది సైకిల్లకు దరఖాస్తు పెట్టడంతో, 1700 మందికి ఇచ్చామని స్వయంగా మంత్రిగారే ఒప్పుకున్నారు. వారి ఇళ్ళ స్థలాలకు

సంబంధించిన సమాచారం జిల్లా కలెక్టరుకు పోలేదు. కానీ ఇది మాత్రం జిల్లా కలెక్టర్లకు, ఎం.ఆర్.బి.లకు సమాచారం పోయింది, వారిని ఆపుచేయమని అన్నారు.

ఈ రకంగా ప్రజాస్వామ్య హక్కులను కాలరాసే దొర్ఘాగ్యమైన పరిస్థితి వచ్చింది. కనీస వేతనం రు.55, రు.60, పుండాలని అంటున్నాము. పౌర్ణభేషమ్గా వారికి మనం ఎంత ఇస్తున్నాము? గ్రామ సేవకులు అంటే, ఆ పేరు లోనే పుంది. వారు గ్రామం మొత్తానికి సేవ చేస్తున్నారు. అడగందే అమ్మ అయినా పెట్టదని, ప్రభుత్వానికి చెప్పుకుండామని వస్తుంటే, దానికి కూడా అడ్డుపడి ఒక కొత్త సాంప్రదాయాన్ని సృష్టిస్తున్నారు. దీనికి తగినట్లుగా మీకు ఖచ్చితంగా ఒక లెసన్ రాబోతోంది. దీనిని ఆలోచించవలసిన ఆపసరం పుంది. మీరు ఇప్పటికైనా సరే, ఈ రకమైన పరిస్థితిని విత్తడా చేసుకుని, మీరు ఒప్పుకున్న మేరకు వారి సమస్యలను పరిగణిస్తోంచి తీసుకుని పరిష్కరించండి. వారిని ఇధరిని నిభజించి ఒక వర్గానికి వకాల్చా పుచ్చుకోకండి. ఆ 50,000 మందిలో సుమారు 60 శాతం మంది అట్టడుగు వర్గాల వారు, దళితులు పున్నారు. వారిచేత ఊడిగం చేయించుకుంటే, చరిత్ర మిమ్మల్ని క్షమించడని మీద్వారా వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాము.

శ్రీ పి.అశోక్ గజపతి రాజు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు జిరో అవర్లో చాలా శాపాలు పెట్టారు మా మీద. గ్రామసేవకుల ర్యాలీ పుందని నాకు తెలియదు, ఇప్పుడే తెలుస్తోంది. కొన్నిళ క్రితం 304 వచ్చింది, ఇక్కడే డెస్కప్పున్ జరిగింది. వారి సమస్యల గురించి ఇక్కడే చెప్పడం జరిగింది. ఏదిమైనప్పటికీ వారు చెప్పింది నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. మానవతా దృష్టితో నోట్ చేసుకోవడం జరిగిందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ సయ్యద్ యూస్ఫ్ ఆలి (కామారెడ్డి) : అధ్యక్షా, ఈ విషయం టెక్నికల్ ఎడ్యూకేషన్ మినిస్టర్ గారికి సంబంధించింది. రాష్ట్రంలో ఈ ప్రభుత్వం 107 ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలను అనుమతించడం జరిగింది. కేవలం పట్టణ ప్రాంతాలకే పరిమితం కాకుండా రాష్ట్రంలో అన్ని డివిజన్ హెండ్కౌర్స్‌కు, ముఖ్య పట్టణాలకు కలిపి 107 ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలను అనుమతించడం జరిగింది. అందులో భాగంగా, నిజామాబాదు జిల్లాలో, నానియోజకవర్గమైన కామారెడ్డి డివిజన్ హెండ్కౌర్స్ కామారెడ్డి, ఎల్లారెడ్డి నియోజకవర్గాలలోనే 10 మండలాలు ఒక మునిసిపాలిటీకి సంబంధించినవి. ఆ డివిజన్లో 1999లో కర్కు ఇంజనీరింగ్ కళాశాల యాజమాన్యాన్ని అనుమతించడం జరిగింది. మరి ఎ.ఐ.ఎస్.ఐ. నార్స్ ప్రకారం 2 సంవత్సరాలు టెంపరరీ అఫిలియేషన్ రాష్ట్రంలో ఎక్కుడైనా పెట్టుకోవడానికి అనుమతి పుంది కాబట్టి 1999-2000 సంవత్సరంలో ఆ కళాశాలను సిద్ధిపేటకు మార్చడం జరిగింది.

అదే విధంగా 2001-02 సంవత్సరానికి హైదరాబాదులోని బోయిసపల్కి మార్చడం జరిగింది. 25 ఎకరాల పనికిరాని భూమిని, ఎకరానికి రు.1000/- చోపున కామారెడ్డికి 10, 15 కి.మీ. దూరంలో కేవలం అనుమతి కోసమే కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. 2 సంవత్సరాల టెంపరరీ అఫిలియేషన్ కోసం ఒక బిల్లింగ్సు కట్టుకోవలసి పుండగా ఇప్పటి పరకు బిల్లింగ్ నిర్మాణానికి ఒక్క పనీ ప్రారంభించలేదు. ఇటీవల ఆ కర్కు ఇంజనీరింగ్ కళాశాల యాజమాన్యం, లింగిస్ట్రీ మైనారిటీ పేరుతో మార్పిడి చేసుకోవడం జరిగింది. టెంపరరీ అఫిలియేషన్ ఈ అగ్స్టులో ముగుస్తుంది కాబట్టి మా డివిజన్ హెండ్కౌర్స్ అయిన కామారెడ్డికి కర్కు ఇంజనీరింగ్ కళాశాలను మార్చాలని మీద్వారా టెక్నికల్ ఎడ్యూకేషన్ మినిస్టర్ గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ.రాజేంద్ర ప్రసాద్ : గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నేను నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. దీని మీద సమాచారాన్ని తెప్పించుకుని దానిని పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ జె.బాబాజీరావు (గోపాలపురం) : అధ్యక్షా, నేను అడగబోయే ప్రశ్న అర్ అండ్ చి మినిస్టర్ గారికి సంబంధించింది. మా ప్రాంతంలో ఎన్.ప్ఎచ్.5 పుంది. ఆ రోడ్సులో మూడు చోట్ల టోల్ గేట్స్ పెట్టి డబ్బులు వన్నాలు చేస్తున్నారు. అది కొప్పారు

సుంచి ఏలూరు మధ్యలో 90 కి.మీ. డిస్టేన్చ్‌లో 3 చోట్ల టోల్‌గేట్స్ పెట్టి డబ్బు కలెక్ట్ చేస్తున్నారు. వార్డువానికి లారీ ఓపర్స్, టాక్సీ ఓపర్స్, కారు ఓపర్స్ చాలా ఇబ్బంది పదులతున్నారు. రూల్స్ ప్రకారం 50 కిలోమీటర్ల లోపల రెండవ చోట టోల్‌గేట్ టాక్స్ వసూలు చేయకూడదని పుంది. కొప్పూరు, ఏలూరుల దగ్గర పుంది, మధ్యలో కాపవరం దగ్గర పుస్త దానిని క్యాస్టీల్ చేయాలని కోరుకుంటున్నాను. ఈ సహాయం చేయమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి ఎ.ఉమా మాధవ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విపథూన్న నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేస్తాను.

అర్ణీల సమర్పణ

శ్రీ పి.కిష్ణరెడ్డి (నారాయణభేద) : అధ్యక్షా, ఇది టాడీ టాపర్స్‌కు సంబంధించింది. ఎన్నిసార్లు టాడీ టాపర్లు పని చేస్తామని చెప్పినా కూడా, స్ట్రిఫికెట్లు ఇచ్చినపుటికీ కూడా ....

(పిటిషన్‌ను గౌ. సభాపతికి సమర్పించారు)

డా. జి.కుతూహలమ్మ (వేపంజరి) : అధ్యక్షా, వేపంజరి నియోజక వర్గంలోని గంగాధర సెల్లూరు మండలంలో 10 సంవత్సరాలుగా ఒక పోలీసు స్టేషన్ పుంది. ఇది అపుట్ పోలీస్‌స్టేషన్‌గానే పుంది. దానికి గెజెట్ నోటీఫికేషన్ ఇచ్చి, రెగ్యులర్ పోలీసు స్టేషన్‌గా మార్చాలని కోరుతున్నారు.

(పిటిషన్‌ను గౌ. సభాపతికి సమర్పించారు)

శ్రీ ఎం.హసుమంతరావు (మంగళగిరి) : అధ్యక్షా, ఇది ప్రకాశం బ్యారేజ్ యొక్క 70 పట్టర్స్‌ను మార్చే పని .....

(పిటిషన్‌ను గౌ. సభాపతికి సమర్పించారు)

ఉ.10.30

శ్రీమతి కొండా సురేఖ (శ్యాంపేట) : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం అక్షర ఉండి, అక్షర సంక్రాంతిఅనే మాటలు చెబుతున్నారు. ఇది గ్రంథాలయాలకు సంబంధించిన విపయం . లైబ్రేరియన్ పోస్టలు రాష్ట్రంలో ఖాళిగా ఉన్నాయి. దానికి సంబంధించి పిటిషన్ పంపుతున్నాను.

(పిటిషన్‌ను గౌ. సభాపతికి సమర్పించారు)

శ్రీ ఆసం వివేకానందరెడ్డి (నెల్లూరు) : అధ్యక్షా, నెల్లూరు పట్టణంలో 1996 సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రిగారు పచ్చారు. శ్యాండెస్స్ వేసిన పైటిపర్ ప్రాజెక్ట్ త్వరగా నిర్మాణం చేయవలసిన అవసరం ఉంది...దానికి సంబంధించి పిటిషన్‌ను పంపుతున్నాను.

(పిటిషన్‌ను గౌ. సభాపతికి సమర్పించారు)

శ్రీ మాతంగి సర్వయ్య (పైడారం) : అధ్యక్షా, 6వ వేజ్ బోర్డ్ సింగరేణి కార్బికులకి ఏర్పాటుచేయవలసి ఉంది. అది ముఖ్యమంత్రి చౌరవ తీసుకొన్న తరువాత డిస్ట్రిక్ట్ అయ్యంది. కానీ ఇప్పడంంలో చాలా ఆలస్యం అపుతోంది. దయచేసి వారికి ఇప్పించవలసిందిగా పిటీషన్సు పంపుతున్నాను.

(పిటీషన్సు గౌ. సభాపతికి సమర్పించారు)

శ్రీ సున్నం రాజయ్య (భద్రాచలం) : నల్గొండ జిల్లా బైపోస్ రోడ్సుకి సంబంధించి భూమిదారుడు బకాయిలు చెల్లించవలసిన విపెంటనే చెల్లించాలని దానికి సంబంధించి పిటీషన్ పంపుతున్నాను.

(పిటీషన్సు గౌ. సభాపతికి సమర్పించారు)

సభా కార్యక్రమము

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరామ్మి: అధ్యక్షా, ఈ రోజు తను అనుమతితో ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించదలచిన విషయం . తుమ్మలు నాగేశ్వరరావుగారు మార్పు 25వ తేదీన కోదాడలో ఈసాడు చర్చావేదిక ఏర్పాటుచేస్తే, నల్గొండ జిల్లాకు సంబంధించి టైల్ ఎండింగ్ భూముల్లో నీరు సరిగ్గా రావడం లేదు. సరిగ్గా వచ్చే విషయాన్ని చర్చించడానికి చర్చావేదిక ఏర్పాటు చేశారు. తుమ్మల నాగేశ్వరరావుగారు ఆ జిల్లా ఇన్ఫారోడ్ మినిస్టర్. అక్కడికి వెళ్లి రైతులను, అధికారులను చాలా అన్యాయమయిన పదజాలంతో దూషించడం జరిగింది. విమర్శించడం జరిగింది. నిజంగా, గడచిన రెండు సంవత్సరాలలో రాష్ట్ర, కేంద్ర పరిపాలనలో రైతాంగం నిజంగా దారిద్ర్యార్థకు దిగువన దిగబడిపోయింది.

మంత్రిగారు అక్కడ ఆ సీక్వెన్స్ ఆఫ్ ఈపెంట్స్ చూస్తే ఏమనిపిస్తుందంటే, మంత్రిగారు ముఖ్యంగా ఆలస్యంగా వెళ్లారనీ, వెళుతూనే అక్కడున్న అధికారులను ముఖ్యంగా నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్ట్కి సంబంధించిన సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్స్, మిగిలిన అధికారులను సంభోదించి ‘ మీరు దరిద్రులు’ అని వారిని అనడమే కాకుండా, రైతులను ‘వారు కూడా దరిద్రులు, మీరు కూడా దరిద్రులే’ అని అన్నారు. ఇది గమనించినట్టయితే ఒక్కటే అర్థమవుతుంది. ఈ ప్రభుత్వానికి రైతాంగంపట్ల ఏ కొంచెం కూడా స్వందన లేదు. వారి సమస్యలు ఏ కొంచెం పట్టించుకోవాలనే ఆలోచన లేదు. వారికి ఏదయునా మేలు చేయాలనే భావం ఏకొంచెమూ లేదు. వారికి ఉన్న సమస్యలు ఎలా ఉంటాయనే ఆలోచన లేకుండా, ఇదేదో ఒక తుమ్మల నాగేశ్వరరావుగారు అన్న విషయమే కాదు. ఇంతకుముందు వారి ప్రక్కన కూర్చున్న నాగం జనార్థనరెడ్డిగారు మహాబూబ్ సాగర్ జిల్లాలో, రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటూ ఉంటే, రైతులు మతి భ్రమించి ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారని అన్నారు. రైతులు ఎక్కుగైయా కోసం ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారని అన్నారు. దయచేసి గమనించండని కోరుతున్నాను.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ వైపు సుండి మేమ్, మేమ్ అని నినాదలు)

తెలుగుదేశంపార్టీ రైతాంగంపట్ల చేసేది మొసలి కన్నీరుతప్ప మరొకటి కాదు.

(అంతరాయం)

SRI Y.RAMAKRISHNUDU: I am on a point of order

DR.Y.S.RAJASEKHAR REDDY: He is not on a point of order. I am not yielding. If he is on a point of order, let him first quote the rule.

SRI Y. RAMAKRISHNUDU: My point of order is with regard to tradition. They are breaking of tradition. స్పృహల్ మెస్సన్ అధ్యక్షులవారు అనుమతించినందుకు మాకు అభ్యంతరం లేదు. స్పృహల్ మెస్సన్లో ఏదో ఒక సబ్జక్ట్ రైజ్ చేస్తారు. అక్కడ తుమ్మల నాగేశ్వరరాఘవారితో మొదలుపెట్టి జనార్థన రెడ్డి వరకూ రావడం సంఘర్షం కాదు. తుమ్మల నాగేశ్వరరాఘవారు చెప్పారు నల్గొండలోని దాని గురించి రైజ్ చేశారు. మాకు అభ్యంతరం లేదు. మంత్రిగారు కూడా చెప్పడానికి రెడీగా ఉన్నారు. అక్కడ నుండి జనార్థనరెడ్డిగారి విషయానికి పెళ్లారు. మరి అక్కడి నుండి బహుశామైనూరారెడ్డిగారి దగ్గరికి పస్తారో ఎవరి దగ్గరికి పస్తారో తెలియదు. ఇది మంచి సాంప్రదాయం కాదు. ఏదో ఒక ఇష్టాకే స్థికాన్ అయితే మంచిది.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి: ఏ మాత్రమూ సబ్జక్ట్కి దూరం పోపడం లేదు. ఆ ప్రయత్నం లేదు. దయచేసి ఒక్కటే గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నాగం జనార్థనరెడ్డిగారు రైతులకు మతి భ్రమించింది, పెచ్చి పట్టిందని అన్నారు. ఎన్కోగ్రేసియా కోసం వారు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారని అంటారు, రైతాంగం పరిస్థితి ఎలా ఉందో ఒక్కసారి గమనించాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు మరొకసారి అంటారు. అసలీ వ్యవసాయమే పూర్తిగా వేష్ట్ అంటారు. అన్ని రకాల ఇబ్బందులలో రైతాంగం ఉంటే, రైతులు దరిద్రులుని ఒక స్లాంగ్ లోని వారిని నిమర్శించే పద్ధతిలో వారిని తీట్లే పద్ధతి సరయినది కాదు. వారికి వైతికంగా బలం ఇచ్చే కార్యక్రమాలు చేయాలి. రైతులను నిమర్శించారు అనేది ఒక ఆస్ప్ట్ అయితే, ఈ సందర్భంగా మాటల్లాడిన విషయంలో మరొక అతి ముఖ్యమయిన ఆస్ప్ట్ రైతాంగం అక్కడ లేష్ట్ కెనాల్కి, రైట్ కెనాల్కి తేడాలు ఉన్నాయని చెప్పారు.

తెలంగాణా ప్రాంతానికి వచ్చే నాగార్జునసాగర్ కెనాల్ లో లీష్ట్ పెట్టుకుంటే, ఆ లీష్ట్కి సంబంధించి పవర్ బిల్స్ వారి పైననే ఛార్జ్ చేస్తున్నారు. ఎడమ వైపు కాలువలకు ప్రభుత్వం ఇస్తోంది. వారికి మాకు ప్యారిటి మెయిన్స్ చేయమని రైతులంటే, అది తప్పగా మంత్రిగారికి కసబడుతోంది. తెలంగాణాకి సంబంధించిన ప్రాంతాలలో ఇష్టుడం లేదు. వారికి సంబంధించి పవర్బిల్స్ ని వారే కట్టుకోవాలని అంటున్నారు. ఆంధ్ర ప్రాంతానికి సంబంధించిన కాలువలలో దానికి సంబంధించిన పవర్బిల్స్ ప్రభుత్వం భరిస్తోంది. రెండిటికి ప్యారిటీస్ మెయిన్స్ చేయాలంటే, దానికి ఒప్పుకోవాలి. అంతకన్నా ముఖ్యంగా మంత్రిగారు అన్నారు. ర.300 కోట్లు కెనాల్ రిపేర్స్ కి వాడుతున్నారు. అధికారులు ఇష్టు వచ్చినట్లు భోజసం చేశారు. రు.300 కోట్లు అధికారులు భోజసం చేశారు. వారు అనిసితికి పాల్పడ్డారు, అంటే, వాటర్ యూజర్స్ అసోసియేషన్ ఫార్మ్ చేశాము. ఈ వాటర్ యూజర్స్ అసోసియేషన్కి కాలువలు రిపేరు చేయమని ప్రభుత్వం డబ్బు ఇస్తే, మరొక రు.150 కోట్లు తిన్నారు.

అక్కడ రు.300 కోట్లు తింటే, ఈ వాటర్ యూజర్స్ అసోసియేషన్ మరొక రు.150 కోట్లు తింటే మంత్రిగారు సెలవిచ్చింది ఏమిటంటే, ఇంతకుముందు పైకిళ్లకు గతిలేని వాటర్ యూజర్స్ అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంట్స్ Most of them are definitely TDP people. వారు ఈ రోజు మోటార్ పైకిళ్లవాడుతూ, బులెట్ మోటార్ పైకిళ్లు, మారుతీ కార్లలో తిరుగుతున్నారని అన్నారు. గడచిన రెండు సంవత్సరాలూ ఫూపిస్తున్నాము. తెలుగుదేశం ప్యార్టీకి సంబంధించిన కార్యక్రమాలు జన్మభూమిపేరుతో, వాటర్ యూజర్స్ అసోసియేషన్ పేరుతో మరొక పేరుతో ఇబ్బడిముఖ్యడిగా దోచుకుంటున్నారు. దీని మీద ఎంక్షయిరీ కనీసం ఇష్టుడయినా వేయస్తారా? రైతులకి వారు క్షమాపణ చెప్పవలసిన అవసరం ఒక్కటే ఉంది. మంత్రిగారు నేను అనలేదని అంటున్నారట. అనలేదంటే మాకు అభ్యంతరం లేదు.

మంత్రిగారు సెలవిచ్చిన విధంగా, రు.300కోట్లు అధికారులు భోంచేశారు. దానికి సంబంధించి ఎందుకు ఎంక్వయిర్ వేయలేదు. రు.150 కోట్లు వాటర్ యూజర్స్ అసోసియేషన్ ప్రైసెడంట్స్ భోంచేస్తే, దానికి సంబంధించి ఎందుకు ఎంక్వయిర్ వేయలేదు. వాటర్ యూజర్స్ అసోసియేషన్లో నూటికి 99 శాతం తెలుగుదేశపార్టీకి సంబంధించిన వారే ఉన్నారు. మొన్సుటివరకూ సైకిల్కి గతిలేని వారు ఈ రోజు బులెట్మోటర్ సైకిల్కు, మారుతీ కార్ల్ లో తిరుగుతూ ఉంటే, దీనికి సంబంధించి ఎంక్వయిర్ ఎందుకు వేయడం లేదు. దారిద్రురేఖ నుండి బయటకు పడడానికి, ఈ రైతాంగం పైకి రావడానికి ఏ విధమయిన చర్యలు ప్రభుత్వం ద్వారా తీసుకుంటారో ఒక్కసారి సెలవిస్తే రైతులు చాలా సంతోషపడతారు.

ఉ.10.40

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వరరావు :-అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాలువకి సంబంధించి 1985 నుండి ప్రాజక్షు మొదట నుండి ఎల్.1 లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ అంటే ప్రాజక్షు మొదట్లో ఉన్న లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ని నేనే శంకుస్థాపన చేశాను. దీంట్లో, 18 కో-అవరేటీవ్ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ నేనే శంకుస్థాపన చేశాను. 46 లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ లెఫ్ట్ కెనాల్సై ఆ రోజుల్లో మేజర్ మరియు మైనర్ ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రిగా ఉండి నేను చేపట్టడం జరిగింది. అదృష్టపశాశ్త్ర ఆ కాలువపై ప్రాజక్షు దగ్గర నుండి చివరి వరకు ఆ రెండు, మూడు సంవత్సరాలలో ప్రతి మేజర్కి ప్రతి నీటి సంఘ అధ్యక్షునికి, రైతులతో కలిసిమెలిసి ఉండే అవకాశం నాకు వచ్చింది. ఆ రోజు జరిగిన చర్చ వేదికలో నాకు ప్రస్తుతానికి అవసరం లేకపోయినా, ఆ రైతాంగంలో, నీటి సంఘాలతో ఉన్న సంబంధముతో నేను చర్చ వేదికలో పాల్గొన్నాను. నేను, రైతుల చర్చ వేదిక సభ్యులు చర్చించుకొనే సందర్భంలో రైతాంగ విషయమై కొందరు రైతులు మాట్లాడుతూ, ఈ వ్యవస్థలో అధికారులు పట్టించుకోవడం లేదని, వ్యవస్థ దరిద్రంగా తయారైయిందని మాట్లాడారు. ఔను, గత 30,40 సంవత్సరాలుగా ఈ వ్యవస్థని మనమే నాశనం చేసుకొన్నాము. మన కళ్ళెదుటే ఇల్లిగర్గా ట్యూంగ్ జరుగుతోందని, ట్యూంగరింగ్ జరుగుతోందని, కాల్వలను బీచ్ చేస్తున్నారని, పై ప్రాంతాల్లో ఉన్న వారు తప్పు చేస్తే క్రింద ప్రాంతాల్లో వారికి నీరు వెళ్లే అవకాశం లేదు. కాబట్టి ఆ అవకాశం గత 30 సంవత్సరాల నుండి సరిగా చేయడంలేదన్న ఉధ్యోగాన్ని గ్రహించిన మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మనకే ఆ బాధ్యతలు తీసుకోమని చెప్పారు. గతంలో ఖర్చు చేసిన సొమ్ము సద్వినియోగం కాలేదన్న ఉధ్యోగముతోటే రైతాంగానికి ఇవ్వాలని నీటి సంఘాలను ఏర్పాటు చేశాము. అని 80,90 శాతం బ్రహ్మండముగా పని చేయడం పల్లే రాష్ట్రములోని చివరి భూముల వరకు నీరు అందుతోంది. ఏ ఒక్కరు పీటిలో తప్పు చేసినా, అది మొత్తం వ్యవస్థనే తప్పు పట్టే పరిస్థితి ఉంటుందని చెప్పారు. 1070 నీటి సంఘాల్లో ఏ ఒక్క సంఘం తప్పు చేసినా ఆ అప్రతిష్టమొత్తం అన్ని సంఘాలకు వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి, రైతాంగాన్ని నమ్మి డబ్బుస్తే ఉండదని అధికార్లు ఆ రోజు చెప్పినా, మేము రైతాంగాన్ని నమ్మి రైతు నీటి వద్ద ఎట్టి తప్పు చేయడని, పొలాలకి కావాల్సిన నీటిని వినియోగించుకోవడంలో పొరపాట్లు చేయడని చెప్పి ముఖ్యమంత్రి ఆదేశాల మేరకు ప్రతి సంవత్సరం రూ.150 కోట్లు నీటికాలువల మరమ్మత్తుల కోసం ఇస్తున్నామని చెప్పాను. అలా 80, 90 శాతం పనులను బ్రహ్మండముగా చేసుకోవడం పల్లనే ఆంధ్ర రాష్ట్రములో ఉన్న అన్ని కాలువల ద్వారా, చివరి భూములకు నీరు తీసుకోచ్చాము. ముఖ్యమంత్రిగారు నాగార్జునసాగర్ లోని మని మాణిక్యం కానీ, జాన్సపాడు మేజర్ కానీ, వైదాపురం మేజరు కానీ, ముక్కాల మేజరు గానీ ప్రతి కాలువ దగ్గరకి నేను వెళ్లాను. అట్లా చూసుకొంటూనే ఇంకా కొన్ని పనులు చేసుకోవాలి. అధికారులు ఇప్పటిక్కునుడు పట్టించుకోలేదంటే వారికి అంత బాధ్యత ఉండదు. అధికార్లు ఈ రోజు ఈ ప్రాజక్షులో ఉంటారు, రేపు మరీ ప్రాజక్షుకి వెళతారు. కానీ భూమిని సమ్మక్కొన్న మనం, మన నీటిని సద్వినియోగం చేసుకోక, మనకున్న బాధ్యతలను విస్తరించి, మనకు వచ్చిన డబ్బుని సద్వినియోగం చేసుకోకాలే మనకు దారిద్రం వస్తుందే తప్ప వేరే వారికి వచ్చే నష్టము ఏమి ఉండదు. కాబట్టి స్వతంత్రముగా నాకున్న ఇంటిమసీతో అధికార్లను, రైతులను మొత్తం చూసుకోవాల్సిన బాధ్యత ఉంది. వచ్చిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొంటూ ఎడమ కాలువపై ఉన్న లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కి నీటి సంఘాల మదిరిగా డబ్బులు ఇష్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారితో మాట్లాడాను. రైట్ కెనాల్సై సస్టిమెంట్స్ స్క్రోమ్ ఇది డైరెక్టగా మైన్ కెనాల్సై తీసుకొన్న

లీప్‌లో వాటికి నీటికి వ్యత్యాసం లేకుండా చూడాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. తప్పకుండా సాగర్‌లో ఉన్న నీటిని జాగ్రత్తగా వాడుకొంటూ మన భూములకు 20 లక్షల ఎకరాలకు ఎటువంటి ఇబ్బంది రాదు. కన్స్టఫ్స్‌న్ వ్యవస్థలోనే డిఫెక్షన్ ఉన్నాయి. దానిని సరి చేసుకోవాలి. మనకున్న డబ్బుని, బాధ్యతని సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. మొత్తం అంతటిని జాగ్రత్తగా చేసుకోవాలిన బాధ్యత మనందరిపైన ఉంది. రైతాంగం పక్కంగా మాటల్లాడిన మాట వాస్తవం. నాకున్న స్వాతంత్ర్యంతో మాటల్లాడిన మాట వాస్తవం. నేను ప్రతి ప్రాజక్ష్య చూసినా, రైతాంగముతో కానీ, నీటి సంఘాల వారితో కానీ దైరెక్టగా మాటల్లాడే అవకాశం నాకు ఈ ప్రభుత్వం ద్వారా కలిగింది. నేను రైతు పక్కాతిని కాబట్టి, ఆ నీటి సంఘాలపై కోరిక ఉన్న వాడిని కాబట్టి అక్కడకి వెళ్లిన మాట వాస్తవం. వారితో స్వతంత్రముగా మాటల్లాడిన మాట వాస్తవం. వీరు తప్పు చేస్తే నన్ను కూడా క్షమించరని చెప్పిన మాట వాస్తవం. ఒకరిద్దరు, నీటిసంఘాల వారు తప్పు చేసినా నీటి సంఘాల వ్యవస్థనే తప్పు పట్టే పరిస్థితి పస్తుంది. కాబట్టి చేయవద్దని చెప్పాను. ఇటువంటి మంచి అవకాశం ఏ రాష్ట్రములోనే రైతాంగానికి రాలేదు. మన రాష్ట్రములోనే చేసుకొంటున్నాము. మన రాష్ట్రాన్ని చూసి ప్రక్క రాష్ట్రాల వారు దీనిని అమలు చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాబట్టి, మనం ఈ వ్యవస్థని ఇంకా పటిష్టుం చేసుకోవాలి. మని నీటిని సద్వినియోగం చేసుకోవాలి పెద్దలు మనకిచ్చిన ప్రాజక్ష్యాలను సద్వినియోగం చేసుకొని, భవిష్యత్ తరాల వారికి ఉపయోగపడే విధంగా చేసుకోవాలని చెప్పాను. అందులో అధికారాలు, రైతులను నా సొంత సోదరులుగా, కుటుంబ సభ్యులుగా చూస్తూ నేను మాటల్లాడిన మాట వాస్తవం. అందులో ఏ పొరపాటు ఉన్నా, ఎవరికైనా బాధ కల్గించినా నా పక్కాన రైతాంగానికి మటుకు నా జీవితంలో రైతుని అవమానించే స్థాయికి నేను వేస్తే నన్ను నేను అవమానించుకొన్నట్లు అనుతుంది. దీనిని గౌరవ సభ్యుల ద్వారా, ఈ సభ ద్వారా రాష్ట్రరైతాంగానికి తెలియజేస్తున్నాను.

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి : - అధ్యక్షా, గత సంపత్తురం మా జిల్లాలో ఉన్న అనాప్ష్టిల్ల రైతాంగం తీప్రంగా సష్టష్టాయింది. కొంత మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నారు. అది వాస్తవం. నేను ఒక డాక్టర్ రైతాంగానికి రాజకీయ కుటుంబం నుండి రాలేదు. నేను ఒక డాక్టరుగా ప్రజలకు సేవచేసి ప్రజలలో గుర్తింపు పొంది, ప్రజల అభిమానాన్ని చూరగొన్నాము. నన్ను అత్యధిక మెజారిటీతో గెలిపిస్తున్న ప్రజలకు నేను సేవచేస్తున్నాను. నా విషయంలో ఆయన మాటల్లాడడం సమంజసం కాదు. రైతులు మాసనిక వత్తిడికి లోసై ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడం జరుగుతోందని ఆనాడు నేను ఒక డాక్టరుగా రైతుల కుటుంబాలను ఉధేశించి చెప్పాను. వారికి (రైతులకు) కొన్నిలింగ చేయాల్సి ఉందని ఒక డాక్టరుగా చెప్పాను. దానిని తప్పగా అర్థంచేసుకొని నేడు వీరు చెపుతున్నారు. •★★ రైతుల కుటుంబాలను అదుకోడానికి నేను చేసిన ప్రయత్నాన్ని విమర్శించే విధంగా వారు మాటల్లాడడం సమంజసం కాదు. ★★

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేసేనారెడ్డి : - అధ్యక్షా, ఈ సభలో మంత్రులు మాటల్లాడినా, వారు (కాంగ్రెస్) మాటల్లాడినా అవతల సభ్యులను అగౌరవ పరిచే విధంగా మాటల్లాడడం మంచిది కాదు. మీరు వారికి చెప్పి విత్తిడ్రా చేసుకోమని చెప్పండి. కొన్ని అన్ వాంటెడ పదాలు వాడారు.

MADAM SPEAKER : I am expunging from the record.

డా. పై.ఎన్. రాజశేఖరరెడ్డి : - అధ్యక్షా, రైతుల గురించి, నా గురించి మంత్రి గారు ఏ పద్ధతిలో మాటల్లాడారో అంతా రాష్ట్ర ప్రజలు చూశారు. ఆయన విజ్ఞతకే వాటిని వదిలేస్తున్నాను. దాని గురించి ప్రజలకు చెప్పాలిన అవసరం లేదు. ఆయన విత్తిడ్రా చేసుకొంటారా ? లేక మీరు ఎక్కుపంచ్ చేస్తారా అనేది ఆయన ఇష్టం.

* Expunged as ordered by the Chair.

MADAM SPEAKER : I am expunging from the record.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- అధ్యక్షా, మా ఆవేదన ఆయనేదో అనుట్లు, తమ్ముల నాగేశ్వరరావు అన్నారని కాదు. ప్రభుత్వంలో అధికారంలో ఉన్న వారు రైతుల పట్ల ఎటువంటి స్థందన చూపించాలి ? రైతులు ఇబ్బందుల్లో ఉన్నప్పుడు, కష్ట నష్టాల్లో ఉన్నప్పుడు, వారు అత్మహత్యలు చెసుకొన్నప్పుడు, ఏవిధంగా వారికి సైతిక బలం ఇవ్వాలన్న దాంటో వేరే ఆలోచన లేదు.

ట. 10.50

ఇదేదో ఆపోవాపీ వ్యవహారం కానే కాదు. రైతులు ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం యొక్క మాటల పట్ల సైతిక సైర్ఫ్ రైతులకు పెరుగుతుందా తగ్గుతుందా దయచేసి ఆలోచించండి. అంతేగాని మరొకటి కాదు. ఇది ‘ప్రభాత వార్త’ నుంచి కోట్ చేస్తున్నాను - తుమ్ముల నాగేశ్వరరావు గారు మాట్లాడుతూ “లోగడ కాల్వల కోసం రూ.300 కోట్లు కేటాయిస్తే అధికారులు తిన్నారు. ఆ తర్వాత నీటిసంఘాలను ఏర్పాటు చేస్తే నీటిసంఘాల అధ్యక్షులు రూ.150 కోట్లు తిన్నారు. వారంతా ఇప్పుడు మోటారు సైకిల్సు పైన తిరుగుతున్నారు.” అనే పద్ధతిలో మాట్లాడితే, ప్రభుత్వంలో అధికారులు ఇన్ని వందల కోట్ల రూపాయలు దుర్మినియోగ పరిస్తే, అన్ని అన్యాకాంతం అయిపోతే, రైతులకు మేలు చేయవలసిన ఈ డబ్బు అంతా ఇలా అన్యాయంగా దోషకు తింటూ వుంటే దీనికి సంబంధించి ఒక సైర్ఫ్ లెపెల్ కనిటీని వేయాలని ఎందుకాలోచించడం లేదు? ప్రభుత్వాన్ని గాని, మంత్రి గారిని గాని, మేమేదో ఇరకాటంలో పెట్టాలని కాదు. ఇన్ని వందల కోట్ల రూపాయలు అన్యాకాంతం అయిపోయినట్లు మంత్రి గారే స్వయంగా చెప్పినప్పుడు, దానిని గురించి ఆరా తీయాల్సిన అవసరం ఉందా లేదా? దయచేసి గమనించండి.

జనర్లనరెడ్డి గారు నేను ఎప్పుడు మెడిసిన్ పూర్తి చేశానని అడిగేరు. నేను మెడిసిన్ పూర్తి చేశాక ఒక మిపిపరీ పోస్ట్‌గ్రాడ్ నాల్గైదు సంవత్సరాలు పనిచేశాను. నాల్గైదు సంవత్సరాలు స్థంతంగా ప్రోఫీసు చేశాను. కాపీలు కొట్టి పాశయినాసనుకుంటున్నారా? చాలా కష్టపడి ఐదుస్వర సంవత్సరాల కోర్సు, ఐదుస్వర సంవత్సరాలలోనే పూర్తి చేశాను. ఎప్పుడూ కూడా ఎడ్యుకేషనులో వెనుకబడి లేను. దయచేసి, ఇంకొక వ్యక్తి గురించి మాట్లాడేటప్పుడు విషయాలు తెలుసుకుని మాట్లాడితే మంచిది. ఇంతకన్న ఎక్కువ అనడం లేదు.

శ్రీ తుమ్ముల నాగేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, పెద్దలు రాజశేఖరరెడ్డి గారు చెప్పినట్లు రైతుల చర్చల సందర్భంగా రూ.300 కోట్లు అని అనలేదు. 30 సంవత్సరాల నుంచి రిపేర్చుకు డబ్బు ఇస్తూ పుంటే సక్రమంగా జరగడం లేదని, నీటి సంఘాలకు ప్రతి సంవత్సరం రూ.150 కోట్లు ఇస్తున్నాము, అందులో ఏ ఒక్క తప్పు నీటి సంఘాలవారు చేసినా రైతాంగానికి అపప్రథ వచ్చే పరిస్థితి ఉంది, రైతులను సమ్మిళించి నీటి సంఘాల విషయాల విషయాల పుంటే రైతుల పశులు జరిగేట్లు చూసుకోవడం, నీటి సంఘాలు ఏమి చేస్తున్నాయో, ఏ పశులు టెక్స్ చేసి, ఏ రకంగా చేస్తున్నాయో మీరు చూసుకోవాలని, కేవలం వారి మీద పదిలేస్తే, ఒకరు తప్పు చేశారని నెపం అధికారుల మీద, నీటి సంఘాల మీద సెట్టడం భావ్యం కాదని, బాధ్యత తీసుకోవాలని చెప్పిన మాట వాస్తవం.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రోనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఈరోజు పేపరు హాసులో ‘లే’, చేసే సందర్భంలో విశాఖపట్టం అర్థం దెవల్పెంటు అధారిటీ విషయంలో 6 సంవత్సరాల రిపోర్టును మన ముందు పెట్టారు. దీనిలో ప్రతి బ్యాలెన్సు పీటులో కూడ ఈ అసెటుసుకు సంబంధించి ఆడిట్ కామెంట్సు 6 సంవత్సరాలుగా చేస్తున్నే ఉంది. కానీ ప్రభుత్వం మాత్రం ఎప్పుడూ రెక్కిపై చేయాలని ఇన్స్ప్రోక్షన్సు ఇచ్చినట్లు లేదు. ఈ ఆడిట్ రిపోర్టును కంటిన్యూప్స్‌గా 1991 నుంచి 1996 వరకూ ఇచ్చింది. ఈ రోజుకు కూడా బహుశా అదే పరిస్థితి ఉండిఉండవచ్చు. కనీసం మంత్రి గారు ఇప్పటికే రెక్కిపై చేస్తామని చెబుతారా? దీనిలో ఎసెట్సుకీ సంబంధించి, not conducting physical verification of assets అని మొదటి సంవత్సరం ఉంది. అదే రకమైన కామెంట్

మళ్లీ రెండవ సంవత్సరం 1992–93లో ఉంది. 3వ సంవత్సరం However, there was no record of evidence to show that the assets were verified periodically. ఆ తర్వాత కూడా, there was no record of evidence to show that the assets were verified periodically. 1996లో however there was no record of evidence to show that the assets were verified periodically. కాబట్టి ఇప్పటికైనా వీటని సరి చేసుకుంటారా, పెరిషై చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా అని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను.

SRI Y.RAMAKRISHNUDU: This is a very unexpected point raised by the Hon'ble Member. The information will be passed on to the concerned Minister.

SRI D.NAGENDER: He always raises such matters. The Government should be cautious.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రోసారెడ్డి :– అధ్యక్షా, మునిసిపల్ ఎడ్జెన్సీపసు మంత్రి గారు హాసులోనే ఉన్నారు.

శ్రీ వై. రామకృష్ణాడు :– అధ్యక్షా, మెంబరు చెబుతున్న సమయంలో మినిష్టరు గారోచ్చారు. మొదట్లో లేదు. మొత్తం ఇంఫర్మేషను అంతా ఆయనకు పాసాన్ చేస్తాను.

డా.ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి :– వకాల్టా పుచ్చుకోనక్కర లేదు. ఆ మంత్రి గారు ముందు నుంచీ హాసులోనే ఉన్నారు.

SRI ASADUDDIN OWAISI: Madam Speaker, I had raised the issue in zero hour during the last week regarding arrest of pseudonaxalites and helping of one senior Additional Superintendent of Police. He has gone to Task Force Office and taken away the seized car also. The Hon'ble Minister for Home had assured that he would give reply within a week. I would like to remind him that seven days have passed. I want a specific reply from the Hon'ble Minister as to what action has been initiated against the concerned.

SRI T.DEVENDER GOUD: The reply is ready. Madam Speaker, I will hand over.

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖరరెడ్డి :– అధ్యక్షా, హోర్మినిష్టరు గారి దృష్టికి ఈ విషయంలో కొన్ని తెస్తున్నాను. రిప్పయి ఇచ్చే ముందు ఈ పాయింట్యును కూడా ఇన్కార్పోరేట్ చేసి ఇస్తే బాగుంటుంది.

ఇది 22వ తేదీ ‘శనాడు’ పత్రికలో పచ్చింది. “ అవినీతి అక్రమాల పర్వం, కాకలు తీరిన కాథీల దుర్బుతికి కాదనలేని సాక్షాత్యలు.” ఇవన్నీ ఒచ్చేసి గారు మెస్సన్ చేసిన అడిపసల్ డిఎస్పి లెవెల్ ఆఫీసర్ ఒక పర్టిక్యులర్ పోలీసు స్టేషనులో సీజ్ కాబడ్డ ఒక మిత్సుబిషి లాస్టర్ కారుని తీసుకొచ్చారని అన్నారు. అధ్యక్షా, తీగ లాగితే డొంకంతా కదులుతోంది. దీనిలో చాలా పెద్ద అవినీతి బట్టబయలుపుతోంది. ఒక పర్టిక్యులర్ ఇష్ట్యాలో ఒక శ్రీనివాస్ అనే ఆయన ఇష్ట్యాలో క్లీసం ఒక ఐజి లెవెల్ అధికారి, ఇద్దరు డిపాజి లెవెల్ అధికారులు, క్లీసం నలుగురు ఎస్పి లెవెల్ అధికారులు చాలా రకాలుగా పీరికి సంబంధించిన మనీని ఏ విధంగా ఆ న్యాడో నక్కలైట్ శ్రీనివాస్ వద్ద పెదుతున్నారు? పెద్ద మొత్తంలో శ్రీనివాస్ వద్ద దాచి, ప్రతి నెలా వడ్డి తీసుకుంటున్నట్లు తెలిసింది. ఈ అధికారుల రాసలీలకు నగరంలో స్టౌర్ హాటల్సలో, శివారులలో ఫారం హాసులలో సకల ఏర్పాట్లూ చేస్తూ, అత్యంత ఆత్మీయుడైన వక్కిగా మారేడు. శ్రీనివాస్ అరెస్టు కాకుండా ఈ విధాల ప్రయత్నం చేశారు. సరిగ్గు ఇన్సెక్షన్సు, సబ్ ఇన్సెక్షన్ బదిలీ కేసుల దర్యాపులో తీగ లాగితే డొంకంతా కదిలేలా ఉంది. సీనియర్ ఐపిఎస్ ఆఫీసర్సు, పలుపురు అదనపు ఎస్పి, డిఎస్పి స్థాయి వారు అనేకులు ఈ శ్రీనివాస్ అనుచరుడైన కృష్ణమూర్తి కుమ్మక్కె, కొన్నాళ్ళగా ఈ కార్బూకలపోలకు చేయూతనిచ్చిట్లు నెల్లడి అయింది. కొంతకాలంగా పయాగ్రా మందును కూడా సప్పయి చేస్తూ మంచి చేసుకుంటున్నారు. వీరు తెలంగాణా జిల్లాలో పని చేస్తున్న ఐజి సన్మిహాతుడు. ఆ అధికారి చార్జీ టీముకునే సందర్భంలో శ్రీనివాస్ అతనితోనే ఉండి హడాపుడి చేయడం అధికారులకు ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది.”

SRI P.ASHOKGAJAPATHI RAJU: Madam Speaker, there is a lacuna in your ruling. You had given a ruling as to how zero hour shoud be governed.

MADAM SPEAKER: This is not zero hour. This is Special Mention.

SRI P.ASHOKGAJAPATHI RAJU: I am trying to bring to your kind notice about the Special Mentions also.

(INTERRUPTIONS)

SRI ASADUDDIN OWAISI: Speaker has got all the discretionary powers.

SRI P.ASHOKGAJAPATHI RAJU: Kindly allow me to formulate. I am not asking a ruling from Sri Asaduddin Owaisi or from Rajasekhar Reddy Garu. I am asking for your guidance.

(INTERRUPTIONS)

₹.11.00

DR.Y.S.RAJASEKHAR REDDY: I would like to bring to the notice of the Hon'ble Minister about a report published in "The Hindu" Newspaper dated 24-3-2001. The caption is "Who will police the police"? అధ్యక్షా, "పోలీసులను" ఎవరు "పోలీస్" చేస్తారు. మన రాష్ట్రంలో ఎన్నిపెట్టో ముడుపుల నివారణ మరొక రిపోర్టు.

I am sending the Report. అధ్యక్షా, డెరక్టర్ ఆఫ్ యాంటీ కరప్పన్ బ్యార్లో 33 మంది ఐవైఎస్, ఐపిఎస్ ఆఫీసర్ల మీద ఎంపైరీ చేయాల్సిందిచెప్పి రాష్ట్ర విజిలెన్సు కమీషన్ పర్టీక్యూలర్స్‌లోను తెక్కి పెట్టారు దానికి కారణాలు ఏమిటి? గ్రీన్‌గ్లోరీ సెల్లూరులో స్థాపించిన నరసయ్య అనే ఒక ఎన్.పి. లెవెల్ ఆఫీసర్, ఒక కరప్ప ట్రాన్స్‌పోర్ట్ కమీషనర్ మల్యాదిగారు, చిన్నస్టోమి గురించి ఈ మధ్యనే చాలా రకాలుగా గోవర్ధనరెడ్డిగారు చెప్పారు. ప్రతి విషయంలోను కరప్పనే, ఈ కరప్ప ఆఫీసర్లను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎందుకు ప్రోత్సహిస్తుంది, పెంచిపోషిస్తుంది. వారి కొమ్ములను కాస్తుంది అనే విషయాలు ప్రభుత్వం తేల్చాలి. అధ్యక్షా, ఈ పీపర్సు అన్నే మీకు పంపుతున్నాను. దయచేసి హోం మంత్రిగారి స్టేట్‌మెంటులో ఇన్కార్పోరేట్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

SRI P.ASHOKGAJAPATHI RAJU: Madam Speaker, if you allow me to formulate, I will formulate. You had given permission for Special Mention for a Member. Then another Member is substantiating as to what the Member has said. Zero hour mention rule mentions that no Member should substantiate or should supplement or should add to whatever another Member says. This is the ruling in the Bulletin. If there is no bulletin for Special Mentions, my request is to formulate the same so that we all know. If everybody could substantiate as to what one Member says, then let us all substantiate. Let there be equal application to all Members. This is what I am trying to bring to your notice. Please correct this lacuna.

MADAM SPEAKER: From now onwards, I will not give permission to Special Mentions.

శ్రీమతి పి.వరలక్ష్మి (విశాఖపట్నం) : అధ్యక్షా, నేను చెప్పబోయే సమస్య దెండు నెలల నుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. కోశ్చన్ రూపంలోను, ఓర్ధ్వాంగీస్ కోశ్చన్, కాలింగ్ అటెన్సన్, ఆఖరికి జిరో అవర్డో ప్రయత్నం చేశాను కాని స్పెషల్ మెస్సన్లో నాకు అవకాశం లభించింది. మన ప్రభుత్వం అన్ని రంగాలలో ముందంజలో ఉండాలని అనేక సంక్లేశ కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. బడుగు బలహిన వర్గాల వారికి, మైనారిటీకి, పెద్దులు కులాల వారికి, పెద్దులు తెగల వారికి, స్కూలకు, వికలాంగుల సంక్లేశం అనేక పథకాలు చేపట్టారు. ఇటు బడుగుబలహిన వర్గాలలో బలహినులైన ఒక వర్గం ఉన్నది. మైనారిటీస్ మైనారిటీ,

ఆడవాళ్లగా చెందక, వికలాంగులగా చెందక ఒక వర్గం ఉన్నది. వీళ్ల గురించి మనం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. వీళ్ల సంకేమం గురించి మన ముఖ్యమంత్రిగారు కంకణం కట్టుకోవాలని ఈ సభా ముఖంగా అభ్యర్థిస్తున్నాను. ఇటు కొన్ని ఆడవాళ్ల లక్షణాలు, అటు మగవాళ్ల అక్రతిని కొంతవరకు పుచ్చకొని పుట్టిన ‘ఇజ్డా’ , అనే వాళ్ల ఇంగ్లీష్ న్యూట్రల్ జండర్, అనే వర్గం ఉంది. ఇవాళ సామాజికంగా చాలా చులకనగా చూడబడుతున్నారు. దానికి సాక్షం ఏమిటంటే ఇప్పుడే మన సభ్యులు ఇది మెస్సన్చేస్తే సహా జరిగింది. ఇవాళ ఇంత దిగజారి సామాజికంగా ఎంత నిర్మక్ష్య చేస్తున్నామో అనే విషయానికి ఇది ఒక ఉదారహణ. ఈ మధ్యనే నేను వారిని కలవడం జరిగింది. వాళ్ల బాధలు అన్ని నాలో చెప్పడం జరిగింది. దక్కిణ భారత దేశంలో కంటే ఉత్తర భారత దేశంలో వాళ్ల చాలా మెరుగ్గా ఉన్నారు. రాజకీయాలలో కూడా వాళ్లలో కొందరు లీడర్సు ఉన్నారు. ఎంఎల్ఎ, మేయర్, కగురు కార్బోరేటర్లు ఉత్తర భారత దేశంలో ఉన్నారు. మనదేశంలో మొత్తం 10 లక్షల మంది ‘ఇజ్డా’లు ఉన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో 5 వేల మంది ఉన్నారు. విశాఖపట్టణంలో 150 మంది ఉన్నారు. ప్రభుత్వ పరంగా, సాసైటీ పరంగా ఎటువంటి గుర్తింపు లేకుండా ఉన్నందువల్ల వీళ్ల ఉపాధికి రెండే రెండు మార్గాలు ఉన్నాయి. ఒకటి సెక్కు వర్షర్షుగాను, రెండవది అడుక్కువడం వీటి మీదనే ఆధారపడి వీళ్ల జీవనం సాగిస్తున్నారు. ఈ వర్గాల వారికి సంకేమ కార్యక్రమాలు తలపెట్టడం వీళ్ల అభివృద్ధి గురించి మనం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. వీళ్ల సెక్కు వర్షర్షుగా ఉండడం వలన ఎందుకు మొదలైన వ్యాధులకు గురొపుతున్నారు. వీళ్ల గురి అవడమే కాకుండా మిగతా వాళ్ల కు కూడా వచ్చే ప్రమాదం ఉన్నది.

వీళ్లని సమాజంలో మనతో సమాసంగా యాకైప్పు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. మనకు ప్రకృతిలో ఆడ, మొగ అని రెండు సెక్కులు ఉన్నాయి. వీళ్లను థర్మ సెక్కుగా మనం యాకైప్పు చేసి మనతో సమాసంగా వీళ్లను చూడవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. ప్రభుత్వ వీళ్ల గురించి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపడితే భారతదేశంలో ప్రపథంగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అపుతుంది.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రసేనారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ సబ్జెక్టు గురించి ఎవరు నోట్ చేసుకున్నారు. ఏ మంత్రిగారు నోట్ చేసుకున్నారు.

మేదమ్ స్పీకర్: ఎవరు నోట్ చేసుకున్నారండి.

ఉ. 11.10

SRI Y.RAMAKRISHNUDUDU: Which subject has to be raised, it is left to the choice of the Member. Whatever is possible, the Government will try to do it.

MADAM SPEAKER: All papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రము

"A copy in each of Audit Reports of (1) Kakatiya Urban Development Authority, Warangal for the years 1991-92 and 1992-93 (2) Visakhapatnam Urban Development Authority for the years 1992-93; 1993-94; 1994-95 and 1995-96 as required under Section 24(4) of A.P.Urban Areas (Development) Act, 1975 along with reasons for delay."

2001 – 2002 సంవత్సరమునకు వార్షిక ఆదాయ వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)

గ్రాంటు కౌరకు అభ్యర్థన

SRI T.SEETHARAM : Madam Speaker, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.261,93,38,000/- under Demand No.L - Industries."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.64,58,92,000/- under Demand No.LVI - Public Enterprises."

SRI C.KRISHNA YADAV, Minister for Labour and Employment: Madam Speaker, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.76,09,11,000/- under Demand No.XXIX - Labour and Employment."

MADAM SPEAKER: Demands moved. Cut Motion Nos.708 to 730 are deemed to have been moved.

MADAM SPEAKER; Now it is tea break for 15 minutes.

(The House then adjourned at 11.12 a.m. for tea break.)

(సభ తిరిగి ఉదయం 80.11-49 నిలకు సమావేశమైనది.)

(డా. ఎం .వి.కృష్ణరావు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

సభాకార్యక్రమము

డా.ఎం .వి.మైసూరా రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఏనీటిది? 15 నిమిషాలు టీ బ్రేక్ అన్నారు. కానీ ముప్పొక్క గంట అపుతున్నది. సభా సమయాన్ని ఈ విధంగా వృధా చేయడం ఎంతవరకు సబబు? ఏమైనా అంటే కాంగ్రెస్ పార్టీ వారి వల్లనే టైమ్ వేస్ట్ అపుతుందని మాటి మాటికీ అంటుంటారు. ఇప్పుడు ఎవరి వల్ల టైం వృధా అపుతున్నది?

చైర్మన్: ముఖ్యమంత్రి గారు ఇప్పుడు ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తారు.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడుః అధ్యక్షా, మైసూరా రెడ్డి గారు పదవైదు నిమిషాలు టీ బైక్ అని చెప్పి ఎందుకు దాదాపు 45 నిమిషాల టైమ్ తీసుకుంటున్నారని అడుగుతున్నారు.

మ 11.50

అధ్యక్షా, మైసూరారెడ్డిగారు అడుగుతున్నారు కాబట్టి ఎందుకు 45 నిమిషాలు తీసుకున్నారో మెంబర్స్ చెబితే అది రాష్ట్రానికి కూడా పోతుంది. మైసూరారెడ్డిగారు అడిగిన తరాత చెప్పుకుంటే మీరు డిలే చేశారనే అభిప్రాయం ఏర్పడుతుంది, అది మీకి పదలేస్తున్నాను.

ముఖ్య మంత్రి స్టేట్‌మెంట్ నీరు - మీరు కార్యక్రమము గురించి

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు: “నీరు-మీరు” కార్యక్రమానికి సంబంధించి ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో ఈరోజు మీముందుకు వచ్చాం . రాష్ట్రంలో సమ్మర్ మల్లి వస్తోంది. రెండు, మూడు సెలల్లో నీరు-మీరు కార్యక్రమాన్ని మల్లి ఒకసారి చేస్తే తప్ప రాబోపు రోజుల్లో ఇఖ్యందుల నుంచి తప్పించుకునే అవకాశం మసకు లేదు. రాష్ట్రంలో మొత్తం 275 లక్షల హైక్వార్టర్ భూమి పుంది. ఇందులో వేస్తే అంద్ డీగ్రీడెడ్ ల్యాండు 115 లక్షల హైక్వార్టర్లో అంటే 42శాతం పుంది. అదేమాదిరిగా రాష్ట్రంలో 896 మిల్లి మీటర్ల సగటు వ్యాపిక పర్ఫూమిటం ద్వారా సుమారు 24,44,000 లక్షల క్యాబిన్ మీటర్ల పరిమాణం గల పర్ఫూమిటం పొందుతున్నది. 8631 టిఎసెల వాటర్ మసకు రెయిన్ ద్వారా వచ్చే అవకాశం మసకు పుంది. 24,44,000 లక్షల క్యాబిన్ మీటర్ల రెయిన్ ఫార్మల్ లో 41శాతం ఎవాపరేషన్, ఎవాపో ట్రాన్స్పోర్టేషన్ పల్ల పోతోంది. 40శాతం సర్టైన్ రన్ ఆఫ్ ద్వారా సీ లోకి పోతోంది. పది శాతం మాత్రం సాయిల్ మాయిశ్వర్ క్రింద కన్వపర్ట్ అయ్యే అవకాశం పుంది. గ్రోండ్ వాటర్ క్రింద 9శాతం రీఫార్ట్ అపుతోంది. ఎవాపరేషన్ క్రింద పోయే నీరు 3539 టిఎసెలు , సర్టైన్ రన్ ఆఫ్ ద్వారా 3452 టిఎసెలు పుంది. సాయిల్ మాయిశ్వర్ క్రింద కన్వపర్ట్ అయ్యేది 8635 టిఎసెలు పుంది, అది కూడా గ్రోండ్ వాటర్గా కన్వపర్ట్ అపుతోంది.

డా .ఎం .వి . మైసూరారెడ్డి: అధ్యక్షా, మాకు ఇంగ్లీష్, తెలుగులో రెండు స్టేట్‌మెంట్లు ఇచ్చారు. తెలుగులోనూ, ఇంగ్లీష్లోనూ రెండింటిలోనూ చూస్తున్నాను, అయినా I am unable to follow what the Chief Minister is saying. శాసనసభలో స్టేట్‌మెంట్ lay చేసినపుడు అందులో పున్న దాని ప్రకారమే చదువ పలసిపుంటుంది. అధ్యక్షా, మీరు ఒకసారి రూల్స్ చూడండి. హాస్టలో మంత్రులు స్టేట్‌మెంట్లో lay చేసే విషయానికి సంబంధించిన రూల్సు చూడండి . ఏ స్టేట్‌మెంట్ అయితే టేబుల్ మీద పెడతారో అదే వాళ్లు చదవాలి. అలా చదవకుండా, ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ నిధంగా ఉపన్యాసం ఇస్తే ఎలా? వారు శాసనసభా నాయకుడిగా నియమ నిబంధనలను అనుసరించి అందరికీ మార్గదర్శకంగా పుండమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, నేను టిఎసెలు లలో కాదు, lakh cubic metres లో చెప్పాను. నేను మొత్తం స్టేట్‌మెంట్ చదవడం లేదు, పైక్సల్ మాత్రమే చెబుతున్నాను. నేనేమీ ఉపన్యాసం ఇవ్వడం లేదు. సాంప్రదాయాల ప్రకారమే నడుచుకుంటున్నాం, నేను గత ఆరు సంవత్సరాల నుంచి ముఖ్యమంత్రిగా పుంటూ సభ యొక్క నియమ నిబంధనలను పాటిస్తున్నాను.

డా .ఎం .వి . మైసూరారెడ్డి: అధ్యక్షా, రూల్సు బుక్లో పున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు సభా సాంప్రదాయాలను పాటించి అందరికీ మార్గదర్శకంగా పుండాలని కోరుతున్నాను. వారు చెబుతున్న ఫిగర్స్ మాకు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్లో కనిపించడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడుఁఁ అధ్యక్షఁ, నేను చాలా స్వప్పంగా చెప్పేను. ఇంకా తక్కువ సమయం తీసుకోవడం కోసం, అందరికీ అర్థం కావడానికి బీఫీగా చెబుతున్నాను. ఈ సాంప్రదాయాన్ని సభలో ఎప్పటి నుంచో పొటస్టున్నాం . స్టేట్మెంటులో పున్న ఫిగర్స్ అన్ని చదువుతున్నాను. వారు లేవని చెబుతున్నారు. నేను చెప్పిన ఫిగర్స్ అన్ని స్టేట్మెంటులోని రెండో పేరాలో పున్నాయి. ఈరోజు మనం పది సంవత్సరాల వాటర్పెట్ డెవలప్మెంటుకు సంబంధించి ఒక యాక్స్ ప్లాను తయారు చేశాం . దీన్ని 1997లో ఎనోస్ చేశాం . వంద లక్షల హెక్టార్లలో వాటర్పెట్ డెవలప్మెంట్ ట్రైట్మెంట్ ఇవ్వాలని అనుకున్నాం . ఇప్పటికి 5472 వాటర్పెట్ డెవలప్మెంట్ కమిటీలను ఏర్పాటు చేశాం . వీటి క్రింద 27లక్షల హెక్టార్ బీడు భూములను, బంజరు భూములను కపర్ చేయడం జరిగింది. 6647 వన సంరక్షణ నమితులను ఏర్పాటు చేసి 16.60 లక్షల హెక్టార్ ల్యాండును వీటి క్రింద కపర్ చేయాలని అనుకున్నాం . వాటర్పెట్ పథకం యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని అర్థం చేసుకుని వాటర్ కష్టర్పేషన్ కమిషన్ ను ఒకటి పెట్టాం . ఈనాడు ఒక హోలిస్టిక్ అప్రోచ్ తో తీసుకెళ్లాలని ప్లానింగ్ కూడా ఒక యూనిఫార్మగా, అన్ని డిపార్ట్మెంట్లను కలిపి చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ మిషన్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇందులో దేశంలో ఎవరెవరైతే ఎక్స్ప్రెస్ పున్నారో వారు మెంబర్గా పున్నారు . శ్రీ అన్నా హజారే, శ్రీ చాండి ప్రసాద్ భట్, శ్రీ సిహాచ్.హసుమంతరావు, శ్రీ విలసరావు సోలంకీ, శ్రీ రాజేంద్రసింగ్, శ్రీ టి.హసుమంతరావు మొదలైన ఎనిసంట్ పర్పన్ మెంబర్గా పున్నారు. వీళ్ల కొన్ని జిల్లాలను కూడా ఎడాప్ట్ చేసుకున్నారు. చిత్తూరు, నల్గొండ జిల్లాలను శ్రీ అన్నా హజారే ఎడాప్ట్ చేసుకున్నారు. మహబూబ్సగర్ జిల్లాను శ్రీ ఆర్.ఎన్.అతవాలే ఎడాప్ట్ చేసుకున్నారు. శ్రీ టి. హసుమంతరావు రంగారెడ్డి జిల్లాను ఎడాప్ట్ చేసుకున్నారు. ఈవిధంగా జిల్లాలను ఎడాప్ట్ చేసుకుని డిటెయల్డగా పరిశీలన చేస్తూ, ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపిస్తున్నారు. రెగ్యులర్ మీటింగులు పెడుతున్నారు. పరిస్థితులను పర్పనల్గా చూసిన తర్వాత వాటికి సంబంధించి రెమెడియల్ మెజర్గాని, ఇంప్రావ్మెంట్కు సంబంధించిగాని ఎప్పటికప్పడు నూచనలు చేస్తున్నారు.

ఈ నీరు-మీరు కార్బోక్మాన్ని ఇంకా పటిష్టపరచడం కోసం జిల్లా స్థాయిలో, మునిపాలిటీ, మండల, పంచాయతీ స్థాయిల్లో కూడా కమిటీలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ కార్బోక్మాన్ని ఒక క్యాంపెయిన్ మోడ్గా తీసుకెళ్లాలని, ప్రజలకు అర్థం కావాలని, ప్రజలకు నీటి ప్రాముఖ్యత తెలిసి విధంగా, వారిలో చైతన్యం తీసుకరావాలనే ఉద్దేశ్యంతో 12వ జస్తభూమిలో మే 01,2000 నాడు ఈ కార్బోక్మాన్ని లాంచ్ చేశాం . నీరు-మీరు కార్బోక్మంలో రూరల్ డెవలప్మెంట్, ఫారెస్ట్, మైసర్ ఇరిగేసన్, రూరల్ వాటర్ సప్లై, మేజర్ ఇరిగేసన్, మునిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ అండ్ అర్బ్ డెవలప్మెంట్, ఎండోమెంట్ డిపార్ట్మెంట్ అన్ని కూడా ఇంటెన్స్వగా పార్ట్సిపేట్ చేయాలని, అంతేగాకుండా అన్ని డిపార్ట్మెంట్లు వారివారి అఫీసుల్లో, వారివారి పరిధుల్లో ఈ నీరు-మీరు కార్బోక్మంలో ఇన్వోల్వ్ కావాలని చెప్పడం జరిగింది.

అదేమాదిరిగా ఇందులో నీలైనంత వరకు కాంట్రాక్ట్స్ను అవాయిడ్ చేయడానికి సెల్వ్హోల్వ్ గ్రూప్స్, విఎస్ఎస్ లు, వాటర్పెట్ డెవలప్మెంట్ కమిటీలు, సాగునీటి సంఘాలు, డ్యూక్స్ గ్రూపులు, సిఎంఇపై, ఆయకట్టుదారుల కమిటీలను ఇన్వోల్వ్ చేశాం . గ్రామ స్థాయిలో సర్పంచులను కూడా ఇన్వోల్వ్ చేసి సెల్వ్ హోల్వ్ గ్రూపులచే పనులు చేయించాలని స్వప్పమైన ఆదేశాలు ఇచ్చాం . ఈ కార్బోక్మం క్రింద భారీ ఎత్తున రెయిన్ వాటర్ను హోల్వేస్ చేసి, గ్రాండ్ వాటర్ను డెవలప్ చేయాలని వేరియన్ ప్రెక్ట్స్ను ప్రపోజ్ చేయడం జరిగింది. ఎక్కుడైనా ట్యూంక్స్ భీచ్ అయి పుంటే ఆ భీచెన్సు క్లోబ్ చేయమన్నాం, ఫీడర్ ఛానల్స్ ను రిపోర్ట్ చేయమన్నాం, చెరువులను డీసిల్సింగ్ చేయమన్నాం . గ్యాబియన్ ష్రుక్షర్లు, గల్లి కంట్లోల్ వర్క్స్, స్క్యూల్ పెర్సైలేషన్ ట్యూంక్స్, డ్రింకింగ్ పాండ్స్, డ్రింకింగ్ వాటర్ సోర్సైస్ పున్న దగ్గర రీచార్ట్ ష్రుక్షర్ ఎక్కువగా కట్టుమని చెప్పాం . పెర్సైలేషన్ ట్యూంక్స్గా మైనర్ ఇరిగేసన్ స్క్యూల్సును కన్సర్ట్ చేయమన్నాం . ట్యూంక్ బండ్లును ఇంప్రావ్ చేయమన్నాం . స్క్యూల్స్, సర్పులెస్ వేయిర్ రిపేర్లను ప్రయారిటీ బేసిస్ మీద ఇంప్రావ్ చేయమన్నాం .

ఈ నీరు-మీరు కార్బోకమం యొక్క మొదటి దశను 31.10.2000 వరకు అమలు చేయడం జరిగింది. ఇందులో రూ. 190.17 కోట్లను ఖర్చు చేసి దాదాపు 4,23,976 పనులను చేయడం జరిగింది. ఈవిధంగా చేయడం వల్ల 801.42 లక్షల క్యాబిన్ మీటర్ల నీటి నిల్వ సామర్థ్యాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ పనులు చేసిన తర్వాత గ్రోండ్ వాటర్ లెవర్ బాగా పెరిగింది. ఈ సంవత్సరం రెండు మాస్సనూలను చూస్తే 7శాతం డఫిసిట్ రెయిన్ఫాల్ వచ్చింది. ఓవర్ ఆల్ రాష్ట్రమంతటా చూస్తే మే నుంచి డిసెంబర్, 2000 వరకు మొత్తం ఎనలైజ్ చేస్తే 0.19 నుంచి 6.34 మీటర్లకు గ్రోండ్ వాటర్ లెవర్ పెరిగింది. 7శాతం రెయిన్ఫాల్ తక్కువ వచ్చినా, యావరేజ్ కన్నా తక్కువ వచ్చినా, ఈరోజు గ్రోండ్ వాటర్ బాగా పెరిగింది.

మ. 12.00

యావరేజ్ స్టేట్ అంతా చూస్తే 3.35 మీటర్సు గ్రోండ్ వాటర్ పెరిగిందని తెలియచేస్తున్నాను. కోస్ట్ అంధలో 2.67 మీటర్లు, రాయలసీమలో 3.5 మీటర్లు, తెలంగాణలో 3.97 మీటర్లు పెరిగిందని తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఆ విధంగా కొన్ని జోస్ పెట్టి రెయిజ్ చేస్తున్నాము. .05నుంచి 7.18 మీటర్లు వరకు పెరిగింది. మెయిన్ వాటరే కాకుండా సర్పేజ్ వల్ల కొంతవరకు ఇంప్రావ్మెంట్ వచ్చింది. ఎక్స్‌పీరియన్స్ చూసిన తరువాత ఈ కార్బోకమాన్ని ఒక సీజన్లోనే కాకుండా కంటిన్యూగా చేయాలని ఫేజ్-2 కార్బోకమాన్ని 1-11-2000 నుంచి 30-4-2001 వరకు ఫేజ్-2 కార్బోకమాన్ని ప్రారంభించాము. ఇందులో రు.239కోట్లు ఖర్చు పెట్టి నవంబర్లో ఈ కార్బోకమాన్ని ప్రారంభించి 900లక్షల క్యాబిన్ మీటర్సు వని చేయాలని ఈ కార్బోకమాన్ని స్టోర్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పటి వరకు 378.9లక్షల క్యాబిన్ మీటర్ల పని అయింది. రు.113.5కోట్ల పని అయింది. ఆ విధంగా చేస్తూ 1,97,802 పనులు అయ్యాయని తెలియచేస్తున్నాను. ఇప్పటికప్పుడు మేజర్ చేసి గ్రోండ్ వాటర్ ఎస్ట్మేట్ 97 నార్స్ మెధడాలజీ తయారు చేశారు. ఆ విధంగా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నాము. దీని ప్రకారం 390 ప్రైస్ మండలాలు గా తేలాయి. ఆ విధంగా గ్రోండ్ వాటర్ ఇభ్యంది ఉంది. అటువంటి మండలాలను కంటిన్యూగా మానిటర్ చేస్తున్నాము. ఈ మండలాలకు ప్రియారిటీ ఎక్కువ ఇచ్చి ఎక్కువ పనులు టేక్స్ చేయమన్నాము. ఈ మూడు సెలలు అంటే వంద రోజులలో పనులు చేయాలి. కాబట్టి రాష్ట్రం మొత్తం మరల కొన్ని వసరులు మోబిలైజ్ చేశాము. ఇప్పన్ని ఏడు డిపార్ట్మెంట్లో ఎక్కువగా మోబిలైజ్ చేయడం జరిగింది. ఇంతకుముందు రు.239కోట్లు ఫేజ్-2 క్రింద పెట్టింది కాకుండా అదనంగా కొంత మోబిలైజ్ చేశాము. ఈ రోజు ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్లో ఆర్పడిఎఫ్లో రు.21కోట్లు వస్తుంది. మైనర్ ఇరిగేషన్లో ఎపిథార్సిపిలో రు.163కోట్లు వస్తుంది. ఆర్పడిఎఫ్-7 క్రింద రు.117కోట్లు వస్తుంది. సెంట్రల్ మార్కెట్ ఫండ్ గురించి రు.11కోట్లు ఇచ్చాము. మేజర్ అండ్ మీడియమ్ ఇరిగేషన్ క్రింద వాటర్ యూజర్స్ అసోసియేషన్కు రు.90కోట్లు వస్తుంది. వంద రోజులలో రు.402 కోట్లు పనులు చేసే అవకాశాలున్నాయి. ఈ రోజు మన రాష్ట్రంలో పదకొండు వేల మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కూల్స్ ఉన్నాయి. ఇందులో 4,908 స్కూల్సును టేక్స్ చేసే అవకాశం ఉంది. పంచాయిలీరాజ్లో ఏడువేల ట్యాంక్సు ఆర్పడిఎఫ్-7 క్రింద టేక్స్ చేసే అవకాశం ఉంది. పదకొండవ షైనాన్సు కమీషన్లో రు.1.7కోట్లు వచ్చింది. ఎక్కడైనా ఈ డబ్బులు అందుబాటులో లేకపోతే కొన్ని ఏరియాస్ కవర్ కాకపోతే మార్కెట్ కమిటీల సుండి డబ్బులు ఇచ్చే అధికారం కలెక్టర్కు ఇచ్చాము. ఆ విధంగా డబ్బులు ఉపయాగించుకోవచ్చని తెలియచేస్తున్నాము. మండల్ జనరల్ ఫండ్సు నుంచి 50 శాతం ఉపయాగించుకోవడానికి అవకాశం ఇస్తున్నాము. బడ్జెట్లో 2000-01లో రు.50కోట్లు నీరు-మీరుకు పెట్టామని తెలియచేసుకుంటున్నాము. అంతేకాకుండా షైనారాబాదులో నెదర్లాండ్ ప్రాజెక్ట్ క్రింద టాంక్స్ రిపెయిర్ చేయడం కోసం, మోడ్లైజ్ చేయడం కోసం రు.160 కోట్లు ఇచ్చారు. ఇప్పటికే పని ప్రారంభించడం జరిగింది. రు.10కోట్లలో ఇమ్మడియట్గా స్టోర్ చేస్తున్నారు. ఇప్పటికే మిగిలిన రు.150కోట్లు పనులు స్టోర్ చేస్తారని తెలియచేస్తున్నాము. ఈ విధంగా ఈ కార్బోకమాన్ని చేయడం జరుగుతుందని తెలియచేస్తున్నాము. నేను ఇచ్చిన రెండు బట్టు చూస్తే little drops make an ocean లో ఆ డారిలో వరంగల్, కరీంనగర్లో ప్రజల యొక్క ఫీలింగ్సు వారియొక్క సెంటిమెంట్సు ఏ విధంగా ఎక్కడైన చేశార్లో వాటిలో ఇచ్చాము. నీరు మీరు క్రింద ఏ విధంగా ఘ్రష్టర్ వస్తాయో డీటెయిల్స్ ఏ విధంగా ఉంటాయని ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ

రెండు బుక్సలో మీకు ఇచ్చిన తరువాత చాలా వరకు కామెంట్సు ఇచ్చారు. ఈ రోజు చూస్తే కొన్ని గ్రామాలలో నెమలి కొండ, వరంగల్ జిల్లాలో చూస్తే ఈ పథకం పెట్టకముందు, పెట్టిన తరువాత ఫీలింగ్సు చూస్తే, కొండ నుంచి వచ్చే నీటి పల్ల ఊరంతా ఇఖ్బంది పడే పరిస్థితి ఉండేది. ఇది చేసిన తరువాత వరదలు రాకుండా నిలిచిపోయాయని చెప్పడం జరిగింది. ప్రతి సంవత్సరం జనవరి నాటికి వ్యవసాయానికి బావులు ఎండి పోయేవని, ఈ రోజు నీళ్ల అన్ని సమృద్ధిగా ఉన్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం ఒక పంట మాత్రమే వేసే వారని, ఇప్పుడు రెండు పంటలు వేస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నాను. ఆ విధంగా నాలుగు వేల నుండి ఆరు వేల ఆదాయం పెరిగింది. వరంగల్లోని గాంధీసగర్లో విన్వసెన్లో నిరుద్యోగ సమస్య ఉండేది. 11వందల పనులు కల్పించబడ్డాయి. ఆ విధంగా చాలా మంది వారి ఫీలింగ్సు చెప్పారు. నేను వాటి గురించి ఎక్కువగా చెప్పునపసరం లేదు. అందరికీ తెలుసు. ఏ విధంగా కాస్ట్ అఫ్టీవ్గా చేయగలగుతామో ఆ విధంగా ఈ కార్బూక్షమాన్ని జయప్రదం చేయగలగాలి. దాని ప్రకారం శ్రద్ధ చూసించాలని కోరుకుంటున్నాను. ఈ రోజు అందరూ అసెంబ్లీలో ఉన్నారు. తరువాత మీ నియోజకవర్గాలకు వెళ్లిన తరువాత ప్రతి ఒక్క నియోజకవర్గంలో నీరు మీరు కార్బూక్షమాన్ని భారీయేత్తున చేపడుతున్నాము. మీరు జిల్లా లెపెల్లో మంత్రులతో, ఎమ్.ఎల్.ఎలతో ఒక కమిటీ వేశాము. మండల్ లెపెల్లో, గ్రామ సాయిలో వేశాము. నీరు మీరు కార్బూక్షమంలో కాంటూర్ ట్రైంచెన్ బాగా ఎఫ్టుక్షీవ్గా పని చేస్తున్నాయి. కాస్ట్ ఫర్ క్యూబిక్ మీటర్సుకు 21.92 అవుతుంది.

(అంతరాయం)

సభా కార్బూక్షమము

DR. M.V.MYSOORA REDDY: I am on point of order.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడుః ఎందుకు మైసూరా రెడ్డిగారు అంత బాధ పడతారు? ప్రజలకు అర్థం అయితే మీకెందుకంత బాధండీ?

డా.ఎమ్.ని .మైసూరా రెడ్డిః పాయింట్ అఫ్ ఆర్డర్, సర్ ఈ విషయంలో రూలింగ్ ఇష్టమని అడుగుతున్నాను. మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ చేసే హక్కు ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్‌ను డీవియేట్ చేసి మాట్లాడుతున్నారు. మాకు ఎజెండా ఉంది. మేము కూడా నోటీసులు ఇచ్చాము. మధ్యలో స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. వారు ఉపస్థానం చెబితే ఎలా? స్టేట్‌మెంట్ ఇష్టండి కాదనడం లేదు. స్టేట్‌మెంట్‌లో లేని విషయాలు చెబితే ఎలా? ఇది సంప్రదాయం కాదు. శాసనసభా పక్ష నాయకుడిగా ఆయనను సంప్రదాయాన్ని నిలబెట్టమని అడుగుతున్నాను. స్టేట్‌మెంట్ ఎక్కుడైనా ఉందా? మాకు ఎజెండా ఉంది. నేను రూలింగ్ ఇష్టమని అడుగుతున్నాను. సంప్రదాయాలు లేకుంటే ఎలా?

CHAIRMAN: Do you want my ruling?

DR. M.V.MYSOORA REDDY: I am asking your ruling.

SRI Y. RAMAKRISHNUDU: Sir, the Government has every right to give statement.

DR. M.V.MYSOORA REDDY: Yes. I will accept.

SRI Y. RAMAKRISHNUDU: Sir, the statement can be either in writing or oral. So, the Government has already placed its written statement on the Table of the House. Only the gist of the statement is being explained by the Hon'ble Chief Minister. What is wrong in it? The second thing is that there is a tradition also on the floor of the House to explain in detail. ....

మ.12.10

శ్రీ మైసూరారెడ్డిగారు పాయింటు ఆవ్ అర్దర్ రేజ్ చేశారు. వారు ఒక రూలును క్వోల్ చేసి చెప్పారు. 298 కింద చెప్పుతున్నాను. ఏమి పుందీ చూడండి? గవర్నమెంటు స్టేట్‌మెంటు ఇష్టవచ్చునని పుంది. ఎక్స్‌ప్లేన్ చేయకూడదని, బర్లెగా స్టేట్‌మెంటు ఇష్టవకూడదని ఎక్కడా లేదు. We want to explain. దాని గురించి చెప్పుతా పుంటె, మైసూరారెడ్డిగారు అడ్డు పడుతున్నారు. ఈ హాసులో ట్రాడిషన్ పునాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చినప్పుడు, దాని గురించి ఎక్స్‌ప్లేన్ చేయడం జరుగుతున్నది. స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చారు. దాంట్లో పుండె జిస్టును ఎక్కుప్పెయిన్ చేస్తున్నారు. సీపస్టు లేకుండా పుండడం చాలా దురదృష్టకరం అధ్యక్షా.

SRI D.SRINIVAS (Nizamabad) : It is self-contradictory. What he says is that any Minister or the Chief Minister can make statements. The statement could be either in writing or oral. It cannot be both. It is self-contradictory. He himself is saying that.

శ్రీ సి. అశోకగబపతిరాజు : మైసూరారెడ్డిగారు లేవెల్త్రిన పాయింటు ఆఫ్ అర్దర్ – it was a storm in a tea cup. I will draw your attention to page 408 of Kaul and Shakdher which is as follows. "A Minister has a right to make a policy statement at any time and in urgent cases, when a Minister proposes to make a statement extempore." What does it mean? Misusing Rule 302 to come against Rule 289. This is a blatant misuse but nothing else. It deserves to be just thrown out.

CHAIRMAN: There is no need for discussion now. It is closed. I am giving my Ruling.

DR.M.V.MYSOORA REDDY: You cannot be bound down by a majority. Under Rule 407, a Minister who desires to make a statement has to intimate in advance, the date on which he proposes to make a statement. .... It should be sent as far as possible one day in advance so that the item may be included in the list of business. ఎప్పుడు బుద్ది పుడితే అప్పుడు లేచి స్టేట్‌మెంటు ఇష్టడం - దురదృష్టకరం అనడం అన్యాయం కాదా సార్. స్టేట్‌మెంటు ఇష్టవకూడదు అనడం లేదు. మా సబైక్షన్ కూడా ఇంపొర్టెంటే. మేము కూడా ప్రజా సమస్యలను గురించి ఇచ్చాము. నేను కాదు అనడం లేదు. హక్కు లేదు అనడం లేదు. వారు సంపదాయాన్ని పాటించడం లేదు.

CHAIRMAN: Where we are following the tradition and where we are not following the tradition, I will tell you.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు : మేము ఫాలో అయ్యాం. అడ్వాస్టుగా నోటీసు స్పీకరుగారికి ఇచ్చారు. స్పీకరుగారు పర్మిషన్ ఇచ్చారు. బర్లెగా కూడా చెప్పవచ్చు. రిటెన్‌గా కూడా చెప్పవచ్చు.

(INTERRUPTIONS)

What is this? How do you question the decision of the Chair? We have to give notice to the Chair, but not to the Members. Accordingly, we have given notice to the Chair and have taken permission from the Chair. We are making a statement. We are well within the Rules. Nowhere, it is mentioned that we should give notice to the Members Why should we waste time? You give a ruling and permit us.

డా .ఎం .వి . మైసురారెడ్డి : ఎజెండాలో ఎక్కడ పుందో చూడండి? ..... మీరు రూలింగు ఇవ్వండి?

శ్రీ వై .రామకృష్ణదు : రూలింగు ఇవ్వండి?

ఛైర్మన్ : మైసురారెడ్డిగారు, list of business is circulated to the Members if time permits. Otherwise, an announcement is made by the Chair and the notice is displayed on the notice board for the information of the Members. Let me tell you one thing. Notice has already been given and Madam Speaker has approved it.

డా .ఎం .వి . మైసురారెడ్డి : ఆ రూలు అన్ని నాకు తెలుసు . సభానమయాన్ని వృధాచేయవద్దు . ప్రజలు సమ్మహితాలు? .....

ఛైర్మన్ : దాని గురించి డిస్క్యూస్ చేశాము ....

శ్రీ ఇ . దయాకరరావు (వర్థస్థాపి) : అధ్యక్షా, ...

డా .ఎం .వి . మైసురారెడ్డి : ఆ విధంగా మాటల్లాడడం దురదృష్టకరం - అయిం సారీ .. ...మినిష్టరుగారు ఎడాపెడా వాయిస్తున్నారు .....

ఛైర్మన్ : మైసురారెడ్డిగారు మీరు సీనియర్ మెంబరు . Don't talk like that. I am sorry to say that. There is no point in getting irritated like this. You are a senior Member. Please take your seat.

శ్రీ ఎన్ . చంద్రబాబునాయుడు : అధ్యక్షా, మైసురారెడ్డిగారు ఎందుకు ఆప్టెక్టు చేశారో నాకు అర్థం కాలేదు అధ్యక్షా . ఇది కాంట్రోవర్నియల్ సబైకట్ కాదు .

(అంతారాయం)

ఈ హాజరీ మనం ఆలోచిస్తే నేను ఎక్కడా ఎడాపెడా వాయించడం లేదు . వాస్తవాలు చెప్పుతున్నాను . మీరు భరించలేకపోతున్నారు . వాస్తవాలు భరించలేకపోతే ఎట్లా మైసురారెడ్డిగారు . ప్రజలకు పనికి వచ్చే ఈ కార్యక్రమాలు తెలుసుకోవాలంటే, మేము తెలుసుకోము, అవసరం లేదు - నేను చెప్పేది నేను చెప్పుతాను అంటే ఎంత బాధగా పుంది . అందరికి ఉపయోగపడేది ప్రజలకు ఉపయోగపడేది ఆలోచించకుండా అనవసరంగా అడ్డుపడడం వల్ల మీకు ప్రతిష్ట రాదు . దయచేసి అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను . మర్లీ వచ్చారు - ఇదే పనా? అధ్యక్షా, ఉదయం నుంచి హాసును స్టార్ చేయడం తప్ప వేరే కార్యక్రమం కనిపీంచడం లేదు . ఇంతవరకు మైసురారెడ్డిగారు చేశారు . ఇప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ లీడరు వచ్చారు . ఆయన చేస్తున్నారు . ఈ అసెంబ్లీలో ఒక్క విషయం కూడా చర్చించలేకపోయాము . ఒక మంచి సూచన కూడా కాంగ్రెసు పార్టీ వారు ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు . ఈ మాదిరిగా వున్నది . మంచి స్టేటుమెంటు ఇస్తే తీసుకోలేమనడం చాలా బాధాకరం .

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖరరెడ్డి : హోసు స్టార్ చేయడం, హోసు జరుగపోవడానికి కారణం మేము అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పుతున్నారు. అయినకు సంబంధించిన రూల్సు గాని రైమ్సుగాని లేది. మేము చాలా మర్యాదగా, విసయంగా అడుగుతున్నాము. ఇంతకు ముందు, కేవలం అరగంట క్రితం ఫ్లోర్ లీడర్సును మీటింగుకు పిలీస్తే స్పీకరుగారిని మేము అడిగాము. అయ్యా, ఈ సమయం చాలడం లేదు. మరొక్క మూడు రోజులు పొడిగించండని చాలా గట్టిగా అంటే, పొడిగించడానికి సమయం లేదు అన్నారు. ఒక నిషయం దయచేసి, గమనించాలని కోరుతున్నాను. కొన్ని రూల్సు ప్రోసీజర్సు వుంటాయి. ఆ రూల్సు వదలి పెట్టడం తప్పు. నీయ మీరు ప్రొగ్రామ్ అంటారు - ఒకసారి ప్లానింగు అంటారు. ఏ విధమైన ఇబ్బంధి లేని కార్యపూలు ఇవి. అభ్యర్థులు, ఇతర వాటితోపాటు ఇరిగేషన్ కు సంబంధించి చాలా ప్రాజెక్టులు వున్నాయి. ఇవాళ రాష్ట్రంలో పదుల ప్రాజెక్టులు - గోదావరికి సంబంధించి, కృష్ణాకు సంబంధించిన ప్రాజెక్టులు ఫౌండెషన్ స్టోన్ వేసినని, సమాధిరాల్లుగా వెక్కిరిస్తున్నాయి. వాటికి సంబంధించి మాట్లాడాలంటే, మాట్లాడము అంటారు. ఇది ఏమిటి అని అడుగుతున్నాము. నీరు - మీరు కు సంబంధించి, 15 - 20 నిముషాలు స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చారు. ఆ స్టేట్‌మెంటు తరువాత గంటస్కర సేపు బాది బాది వదులుతున్నారు. ఇద ఏమిటి? ఇంకా కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. 304 సున్నాయి. ఎఫ్సిస కి సంబంధించి రైసు కొనుగోలు సక్రమంగా జరగడం లేదని పుంది. 304 రోజు రావడం లేదు. దాని గురించి డిస్కషన్ జరగాల్సి వుంది. అది ఎందుకు జరపడం లేదాని అడుగుతున్నాను.

మ. 12.20

శ్రీ వై. రామకృష్ణాదుః “నీరు మీరు“ అనే ఇష్ట్యా మీద నిషయం ఇస్తున్నాము. సభ్యులు వేరే నిషయాలు ఉంటే నోటీసు ఇప్పమనండి. అంతే కానీ మార్కెటింగ్ గురించి, మరొక దాని గురించి ఇప్పుడు మాట్లాడడం వల్ల సమయం వ్యధా అవుతుంది. ముందు స్టేట్‌మెంట్ కంప్లీట్ కానివ్యండి. వారేదయినా మాట్లాడాలనుకుంటే వేరే నోటీసు కానీ వేరే సందర్భంలో కానీ చెప్పమనండి. అప్రాప్రియేషన్ బిల్లు వస్తుంది. రేసు ఇరిగేషన్ డిమాండ్ వస్తుంది. మాకు అభ్యంతరం లేదు. The Government is prepared to answer.

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖర రెడ్డిః ఎక్కడ వస్తున్నాయండీ? ప్రతిరోజు రెండు 304 నిబంధన క్రింద అంశాలు రావాలి. 74 నిబంధన క్రింద రెండు అంశాలు రావాలి కదా? వస్తున్నాయా? ఈ సెప్సులో ఎన్ని వచ్చాయి చెప్పమనండి.

చైర్మణ్సి : రాజశేఖర రెడ్డి గారూ ఈ డిస్కషన్ కు మీరు ఒప్పుకున్నారు. డిస్కషన్ జరుగుతోంది. అబ్బెక్కన్ ఎందుకు?

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖర రెడ్డిః డిస్కషన్కి ఎవరూ ఒప్పుకోలేదు.

CHAIRMAN: The Speaker has already approved. The discussion is going on. We cannot stop it mid-way. If you have got more important problems, you can raise. There is nobody who is going to object it.

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖర రెడ్డిః ఆయన గారు స్టేట్‌మెంట్, స్టేట్‌మెంట్ అన్నారు. నోటీసు ఇచ్చాలో, లేదో తెలియదు కానీ స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. స్టేట్‌మెంట్ తరువాత డిస్కషన్ అంటున్నారు.

CHAIRMAN: This is a very wild allegation. You are questioning the decision taken by the Speaker. You cannot question like this. If you want to question, you must come in a proper motion. The Speaker has already admitted it and the matter is before the House.

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖర రెడ్డిః ఈ రోజు అజెండాలో గల ఐటెమ్సు సంగతేమిటి?

డా. ఎం.వి. మైసురా రెడ్డి: మీరు డిఫైటర్ అనుకుంటున్నారా? you show me the Rules.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి: ఇదెక్కడి న్యాయం? అజెండాలో డిస్కషన్ తీసుకోండి. అజెండాని ఎట్లా పదులుతారు?

శైర్మ్యం: అదీ చేస్తాము.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి: అజెండా ప్రకారం పొండి.....

SRI S.VIJAYARAMA RAJU (Naguru) : You cannot disconnect the mike like this while the Leader of the Opposition is speaking.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల మండి అంతరాయం)

SRI P.ASHOKGAJAPATHI RAJU: I am on a point of order.

CHAIRMAN: Yes, what is your point of order?

SRI P.ASHOKGAJAPATHI RAJU: I would like to draw your attention to Rules 277 to 280. These are the Rules that govern a Member's presentation in this August House. Now violation of these Rules is being sought for regularly. వారికి ప్రజల సమస్యలు అక్కర లేదు. హాస్ ఎట్లా సడవాలో అక్కర లేదు. రూల్స్కి వ్యతిరేకంగా ఉదయం వెళ్లారు.ఇప్పుడు కూడా వెడుతున్నారు. ఉదయం గా. స్పీకర్గారు స్పీపర్ మెస్సన్కు అవకాశం ఇచ్చినప్పుడు కూడా రూల్స్కి వ్యతిరేకంగా వెళ్లారు. అంతే కాదు. కౌర్ అండ్ పగ్గర్ 921 చూడండి. దానికి కూడా వ్యతిరేకంగా వెళ్లారు.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్యః అధ్యక్షా ... I am on a point of order?

CHAIRMAN: What is this? The Minister is quoting the rules. Do you want to spoil the debate?

SRI NOMULA NARASIMHAIAH: I know.

CHAIRMAN: What do you know about it? You better know that. Hon'ble Minister is speaking.

శ్రీ పి. అశోక్ గజపతి రాజుః ఇప్పుడు కౌర్ అండ్ పగ్గర్ కూడా కోట్ చేస్తున్నారు. రూలల 408 క్రింద స్పీప్‌మెంట్ గురించి -- అది కూడా అక్కరలేదు అంటే, ఈ హాస్ టైం ఎవరు పాడుచేస్తున్నట్లు? ప్రజల ఇప్పుడు రాకుండా చేస్తున్నారు. వారి ఇప్పం వచ్చినట్లు నడుచుకోడానికి వారి ఇల్లు అనుకుంటున్నారా? ఇదేం పద్ధతి?

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్: అధ్యక్షా, ఇంత వరకూ స్పీప్‌మెంట్ ఏ రకంగా ఉండాలి అనే దానికి క్లారిఫికేషన్, పాయింటాఫ్ ఆర్డర్స్ చెప్పారు. సడెన్గా మీరు డిస్కషన్ కు పిలిచారు. ముఖ్యమంత్రిగారి స్పీప్‌మెంట్ తరువాత all of a sudden, the Hon'ble Chair has said that he has permitted for discussion. దాని మీద క్లారిపై చేసుకుంటున్నాము. డిస్కషన్ కు పర్సైట్ చేస్తున్నామని మీరు అన్నారు. ఇదెట్లా సాధ్యం? స్పీప్‌మెంట్ ఏ రకంగా చెయ్యాలి అనే దాని మీద క్లారిఫికేషన్ అడగడం, దాని మీద పాయింటాఫ్ ఆర్డర్స్ రావడం ఉంది. సడెన్గా డిస్కషన్గా ఎట్లా మారుతుంది?

షైర్స్‌ప్రోఫెంట్ తరువాత ఆ విషయం క్లోజ్ చేస్తారు. దాని మీద క్లారిఫికేషన్స్, చర్చ ఉండదు. The matter closes. No clarification. No discussion. But from this rule, we have deviated several times. ముఖ్యమంత్రి గారు “నీరు మీరు“ మీద ప్రకటన చెయ్యాలనుకున్నారు. Well, this was agreed upon. The Hon'ble Speaker has permitted and the Chief Minister has made a statement. If the Members want discussion, we will have discussion. If the Members want clarifications, all right. Otherwise, we will close the matter and go to next subject in the agenda.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి: నోమోర్ డిస్కషన్.

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబు నాయుడుః అధ్యక్షా, మీరు ఏ సాంప్రదాయం పెట్టినా నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఈ రోజు ఈ శాసన సభలో చూస్తే నాకు వచ్చిన సమాచారం ప్రకారం 170 గంటల పాటు చర్చ జరిగింది. అందులో కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు 65 గంటలు తీసుకున్నారు. తెలుగు దేశం పార్టీ వారు 24 గంటలు తీసుకున్నారు. ఒక్క ప్రతిపక్షాయకులు మాత్రమే 11 గంటల 30 నిమిషాలు తీసుకున్నారు. నేను సభానాయకుడిగా 10 నిమిషాలు తీసుకోవాలనుకుంటే, ఇంత అబ్బెక్కన్ వస్తోంది. మైక్ తీసుకుని గంటల తరబడి వదలరు. గొడవ పెడుతున్నారు. మళ్ళీ ఇక్కడ అనడం. ప్రజలు ఏం అలోచిస్తున్నారు? అది ఆలోచించకుండా, ఒకే పరిస్థితి వస్తే ఎట్లా? దబాయించడం, వారి ఇష్టప్రకారం మాట్లాడడం, అసంబీలో వారే ఉన్నట్లు, ఇంకెవరూ లేనట్లు అనుకోవడం బాధాకరంగా ఉంది. దీనిని నేను తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాను.

(కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుండి తీవ్ర అంతరాయం)

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి: అధ్యక్షా, . . .

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబు నాయుడుః మళ్ళీ లేచారు చూడండి. రెండు నిమిషాలకు ఒకసారి లేస్తారు. హౌస్కి ఒక విధానం ఉంది. ఇంత పేపెన్స్ లేకపోతే ఎట్లా? వారు మాట్లాడుతుంటే విన్నాను.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి: అజెండా ఎందుకు ఇచ్చారు?

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబు నాయుడుః సభా సాంప్రదాయాలు, ట్రైడిపెన్స్ దాని ప్రకారం వస్తున్నాము. వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడితే ఏం చెప్పలేము. వారు కావాలని ఏదో ఒకటి చెయ్యాలని అంటున్నారు. వారితో మాట్లాడడానికి నేను సిద్ధంగా లేను. ప్రజల కోసం ఉన్నాము. కావాలని ఏదో మాట్లాడే పరిస్థితి లేదు. హౌస్లో చూస్తున్నారు. వారి పార్టీ వారే డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేసుకోవాలి. ఇది పద్ధతేనా? ఒక పద్ధతి నిర్ణయించుకోమనండి. ప్రజలు చూస్తున్నారు.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి: మీరు అట్లా,(పేలు ఉపుతూ) మేము ఇట్లా? (రెండు చేతులతో అర్థించే విధంగా చూపుతూ) ఇది పద్ధతా అని అడుగుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడుఁఁ దబాయించడం ఏమిటి? మళ్లీ మళ్లీ లేవడం, అనడం. ఇది పద్ధతేనా? ఇది హాస్ అను మాట గుర్తుంచుకోవాలి. దబాయించడం పద్ధతా? హాస్ హండాతనం ఉంది. గౌరవ మర్యాదలు ఉంటాయి. ప్రతీసారి దబాయించడం, మైక్ ఇష్టమని అడగడం ఏమిటి? ఇది హాస్ అన్నమాట వారు డిపైడ్ చేసుకోవాలి.

(కాంగ్రెస్, తెలుగు దేశం పార్టీల సభ్యుల నుండి తీవ్ర అంతరాయం)

వారే నీర్ణయించుకోవాలి.

CHAIRMAN: Please resume your seats. రాజశేఖర రెడ్డిగారు అజెండా గురించి అడుగుతున్నారు. నేను ఇప్పుడొక విషయం చెబుతాను. మీరు కూర్చోండి. ప్రతి రోజు అజెండా నుండి డీవియేట్ అపుతున్నాము. ఈ రకంగా అబైక్షన్ రాలేదు. I just wonder as to why you are taking such objection about Neeru Meelu Programme and the Statement by the Chief Minister. I just do not understand as to why you are doing that. If you do not want discussion, we will stop it. We will go to the next agenda. What is there? The Chief Minister wanted to make a statement. He will make a statement and go.

మ. 12.30

శ్రీ వై. రామకృష్ణరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాజశేఖర రెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ మేము ఏదో రూల్సు వయులేట్ చేశాము, సంప్రదాయాలను వయులేట్ చేశాము అన్నట్లుగా మాట్లాడుతున్నారు. మార్చింగ్ అజెండాలో లేనిది మనకు సిష్టంలో లేనిది అదే విధంగా ట్రెడిషన్లో లేనిది స్పెచల్ మెస్సన్ క్రింద ఒకటి మెస్సన్ చేస్తాము అంటే స్పీకర్ గారు పర్మిషన్ ఇస్తే నాలుగు మెస్సన్ చేశారు. అయినప్పటికీ కూడా మేము వారు ఏమి చెబుతారో అని స్పీకర్ గారు పర్మిషన్ ఇచ్చిన తరువాత మేము కామ్గా ఉండి రాజశేఖర రెడ్డి గారు ఏమి చెబుతారో అని విన్నాము. ట్రెడిషన్లో లేనిది ఇచ్చినప్పటికీ కూడా కామ్గా ఉండి ప్రార్థన విన్నాము. ఎందుకంటే the supreme authority to regulatge the business of the House is the Speaker. అదే విధంగా ఇప్పుడు మేము రూల్సు ప్రకారంగా 298 రూలు క్రింద ముఖ్యమంత్రి గారు స్టేట్మెంట్ ఇవ్వాలని స్పీకర్ గారికి నోటీసు ఇచ్చాము. ఆ నోటీసు ఇచ్చిన తరువాత స్పీకర్ గారు పర్మిట్ చేశారు. 298 క్రింద ఒకే ఆట్లిగేషన్ ఉంటుంది. స్పీకర్ గారి కస్టమ్ తీసుకోవాలి. స్పీకర్ గారి కస్టమ్ తీసుకున్నాము. రూల్సు ప్రకారం హాసులోకి వచ్చాము. రూల్సు ప్రకారం హాసులోకి వచ్చిన తరువాత రిటెన్ స్టేట్మెంట్ పెట్టారు. ఓరల్గా దానిని ఎక్స్‌ప్లైన్ చేస్తున్నారు. What is wrong in it? రాజశేఖర రెడ్డి గారు 298 రూలు చూడండి. A statement may be made by a Minister on a matter of public importance with the consent of the Speaker, but no question shall be asked at the time statement is made. It is very clear. Where is the violation? Why do you waste the time of the House?

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖర రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గుర్తుమొంటు యాక్ష్యూయల్గా అయితే ముందే నోటీసు ఇవ్వాలి. ఫలానా రోజున స్టేట్మెంట్తో వస్తామని చెప్పి చెప్పాలి. అయినా కూడా మేము అప్పటికప్పుడు నోటీసు ఇచ్చాము, అప్పటికప్పుడు స్టేట్మెంట్తో వస్తాము అన్నారు. సరే మంచిదే. స్టేట్మెంట్ కూడా అయిపోయింది. ఇప్పుడు మొత్తం కోస్టో అంధ్రా కూడా సంబంధించిన "Purchase of paddy by F.C.I." 304 నిబంధన క్రింద జరగపలసి ఉంది. ఇవ్వాల్సి రోజున రు.335 లకు కూడా క్షీంటాలు ధాన్యం కొనడం లేదు. చాలా ఇబ్బందికర పరిస్థితులలో రైతాంగం ఉంది.

(అంతరాయం)

దానిని గురించి చర్చించకుండా ఇదేమి న్యాయం? నీరు-మీరు కు సంబంధించి స్టోమెంట్ ఇచ్చారు. మళ్లీ చర్చ అంటున్నారు. చర్చ ఎందుకు ఇప్పుడు?

(అంతరాయం)

ఎందుకండీ చర్చ ఇప్పుడు?

CHAIRMAN: We have already wasted much time. The matter is over. We are going to take it up.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:- అజెండా ప్రకారం పెళ్లండి. మళ్లీ రెండవ తారీఖు తరువాత 4 రోజులు సమావేశం పెట్టండి. చర్చించండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు .

(అంతరాయం)

CHAIRMAN: No, No. I have allowed five minutes to you.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:- మేము మాటల్లాడేటప్పుడు మైకు కట్ అపుతుంది.

CHAIRMAN: You are jumping from one subject to another. I am really sorry.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి:- మేము మాటల్లాడినప్పుడే మైకులు ఎందుకు కట్ కావాలి?

CHAIRMAN: Neeru-Meelu should have been completed by now. You are unnecessarily wasting time. I am cutting everybody's mike. Normally I am not stopping anybody. But if someone holds mike for hours together, I cannot allow. Normally I don't cut the mike. You have taken reasonable time to speak. Simply going on speaking for hours together is not good.

డా. ఎమ్.వి. మైసురా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మైకులు అందరికీ కట్ చేస్తాము అంటే మేము అందరమూ ఇట్టంది పడతాము. Sir, according to page 123 of Kaul and Shakdher, the principal duty of the Speaker is to regulate the proceedings...

శ్రీ ఎన్. స్వామిదాస్ (తిరుపూరు) :- మేము అందరమూ మాటల్లాడడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. మాకు అవకాశం ఇప్పండి.

(అంతరాయం)

చెర్చున్:- వారి పాయింటాఫ్ ఆర్డర్ ఏమిట్ విషణ్వయండి. స్వామి దాసు గారు కూర్చోండి. Let us listen to his point of order. Why are you in a hurry?

డా. ఎమ్.వి. మైసూరా రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీ స్థానం మీద మాకు అత్యంత గౌరవం ఉంది. మీరు ఇచ్చిన రూలింగును మేము తప్పకుండా పాటిస్తాము.

(అంతరాయం)

చైర్మన్:- స్టేజ్ కూర్చోండి.

డా. ఎమ్.వి. మైసూరా రెడ్డి:- మీరు వినండి సర్. మీరు ఆ స్థానంలో ఉండి మమ్ములను ఒక మాట అన్నారు. దురదృష్టికరం.

చైర్మన్:- ఏమన్నాను?

డా.ఎమ్.వి. మైసూరా రెడ్డి:- ఈ పాటికి స్టేజ్మెంట్ అయిపోయి ఉండేది. మీరు స్టోర్ చేయకపోతే అన్నారు. దురదృష్టికరం. మీరు అనడం అభ్యంతరం కాదు. ఐ యామ్ కోటింగ్ ది రూల్. స్టేజ్మెంట్ ఇవ్వడానికి మంత్రి గారు నోటీసు ఇవ్వాలి. ఇప్పటిలేదు. మీకు ఏదో ఇప్పుడు ఇచ్చాము అన్నారు. దానికి మేము ఏమీ అనడం లేదు. స్టేజ్మెంట్ ఇవ్వండి బంగారంలాగ. దాని మీద డిస్కప్పన్ అన్నారు. మాకు దానికి అభ్యంతరం. 304 క్రింద సబ్జెక్టులు ఉన్నాయి. మేము మాటలాడవలసిన అవసరం ఉంది. సర్ మీ దృష్టికి తీసుకు రావాలి. మీరు మమ్ములను ఆ మాట అనడం దురదృష్టికరం. మేము ఏమీ అనలేదు. The principal duty of the Speaker is to regulate the proceedings of the House and to enable it to deliberate on and decide the various matters coming before it. Thus in considering various notices or points raised before him the Speaker should always bear this in mind and where in doubt he should act in favour of giving an opportunity to the House to express itself. The Speaker should not so conceive his duties or interpret his powers as to act independently of the House or to override its authority or to nullify its decisions. The Speaker is a part of the House drawing his powers from the House for the better functioning of the House and in the ultimate analysis a servant of the House not master of the House. నేను ఆ వర్దీ కూడా తీసుకోవడం లేదు. కొంచెం మా సబ్జెక్టులు ఉన్నాయి. అజెండా ఉంది. ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు అడిగారని మీరు ఇస్తే వేవల్ చేస్తాము అంటే మేము ఇబ్బంది పడతాము. కనీసం అజెండాలో పెట్టినని మేము డిస్కప్పన్ చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ప్రతి సబ్జెక్టులో మీరు వేవల్ చేస్తాముంటే ఎట్లా? నీరు-మీరు గతంలో కూడా ఇంప్లిమెంట్ అయింది. ఇప్పుడు రెండవ స్టేజ్. కొత్తదనం ఏముంది ఇందులో? కొంచెం నోటీసు ఇవ్వవచ్చు కదా? ఆలీరీడీ సికండ్ స్టేజ్.

(అంతరాయం)

పైనాన్ మినిష్టర్ గారిని బడ్జెట్లో రిప్పయ్ ఇప్పవునండి. మేము కాదనడం లేదు. మేము సభా సమయం పృథా చేయడం లేదు. మీరు రూలింగ్ ఇస్తే సరిపోయి ఉండేది.

(అంతరాయం)

చైర్మన్:- మైసూరా రెడ్డి గారూ మీరు చెప్పారు. అజెండా మేము ట్రైక్స్ గా ఫాలో కావాలి అని. రూల్సు జాగ్రత్తగా అబ్బర్వ చేయాలి అని. There must be adequate discussion on every subject in the House before any decision is taken. These were all things we are to follow. The discussion is on. Discussion is going on. It is stopped midway. Please listen to him.

SRI Y.RAMAKRISHNUDU: The Government is making a statement now. Whether discussion is necessary or not, it is left to the House. మెంబర్లు కవాలి అంటే డిస్క్యూప్ చేయవచ్చు. లేకపోతే లేదు. We will go ahead. Let us complete the statement. If they want to ask clarifications we are ready to give. If they want to debate we are ready. If they do not want clarifications, we will go to the next subject.

CHAIRMAN: If you do not want clarifications, we will leave it.

శ్రీ వై. రామకృష్ణదు:- ఎలా చేయలా, లేదా అన్నది రాజశేఖర రెడ్డి గారి ఇష్టం కాదు. స్పికర్ గారి ఇష్టం.

మ. 12.40

We are ready. If they do not want clarifications we will go to the next subject.

దా. వై.యన్. రాజశేఖర రెడ్డి: అధ్యక్షా, సమస్యల్లా ఎక్కుడ వచ్చిందంటే “ నేను డిస్క్యూప్ ఎలా చేశాను ” అని అన్నారు మీరు. అధ్యక్షా, డిస్క్యూప్ కాదు, మీరు ఎలా చేసింది స్టేట్మెంట్. స్టేట్మెంట్కే లిమిట్ కాండి. స్టేట్మెంట్ చదువుతే ఘరవాలేదు, కానీ స్టేట్మెంట్ కాకుండా గంటలు, గంటలు సుత్తి కొడుతూ పుంటే ఎట్లా?

CHAIRMAN: If you do not want statement, it is alright.

(ఇంటరిషన్)

శ్రీ వై. రామకృష్ణదు: అధ్యక్షా, టైమ్ వేస్ట్ కు యిదే పెద్ద ఉదాహరణ. అలా అలా తిరిగి మరలా అక్కడకే వచ్చాము. ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ చేస్తామంటే పాయింట్ అఫ్ ఆర్డర్ అని, అదని యిదని అన్నారు. స్టేట్మెంట్ ఒక్కటే ఎలా చేయడం జరిగింది తమరు. స్టేట్మెంట్ కంప్లెట్ కాలేదు. మధ్యలో పాయింట్ అఫ్ ఆర్డర్ అన్నారు. వన్ అవర్ వేస్తాయింది. హాస్టలో మీరే కాదు చాలామంది మెంబర్లు పున్నారు. అందరు మెంబర్లు క్లారిఫికేషన్లు కావాలంటే స్పికర్ గారు పర్మిషన్ యిస్తే క్లారిఫికేషన్లు యిస్తారు. లేకపోతే క్లారిఫికేషన్లు పుండువు. దీని కోసం వన్ అవర్ వేస్తే కావలసిన అవసరం లేదు. I request the Hon'ble Chairman to permit the Hon'ble Chief Minister to complete the statement.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, ఈరోజు నేను మాటలాడిందంతా సుత్తి కొడుతున్నానని, అనవసరంగా మాటలడుతున్నానని అంటున్నారు. నిన్న సిస్టమ్ వచ్చాయి. భారత దేశం అంతా ఎదురు చూస్తోంది.

(ఇంటరిషన్)

దా. వై. యన్. రాజశేఖర రెడ్డి: ఇంతకు స్టేట్మెంట్ యిస్తున్నారా, లేదా? స్టేట్మెంట్ చదవమని చెప్పండి. మీ సుత్తి మాకెందుకు? ఆయన్ను స్టేట్మెంట్ చదవమనండి. Let him read out the statement.

CHAIRMAN: Leader of the House is ready with the statement. In another five or ten minutes it will be over.

శ్రీ డి. నాగేందర్: లీడర్ అఫ్ ది అపోజిషన్ లేచి నిలబడితే మైక్ ఎందుకు యివ్వరు?

CHAIRMAN: I am not asking him not to speak. We always respect him. We are very reasonable.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరాణ్ణి: లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ నిలబడితే మైక్ యివ్వడం గౌరవించడం అవుతుంది. వారికి మైక్ యివ్వండి.

CHAIRMAN: We always respect him. Whenever he asks, we are giving him liberally.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారాణ్ణి: అధ్యక్షా, గపర్స్మెంట్ తరఫున ఎస్టుడైనా యుస్క్యాన్ వచ్చినపుడు మేము స్టేట్మెంట్ చేస్తామని వారు చెప్పడం, స్టేట్మెంట్ చదివేటప్పుడు కాపీస్ మన దగ్గర పెట్టడం జరుగుతుంది. రిటెన్ స్టేట్మెంట్ పెట్టిన తరువాత జస్ట్ ఎక్స్‌పెంపో మాట్లాడతారు. కొన్సిసార్లు చర్చ పెట్టుకుంటాము. కొన్సిసార్లు చర్చ పెట్టుము. చర్చ కావాలసుకుంటే హాస్ మూడ్సు బట్టి మీరు డిస్ట్రిక్ట్ చేస్తారు. ఈరోజు వారు స్టేట్మెంట్ యిస్తారు కాబట్టి త్వరగా పూర్తి చేసుకొని, హాస్ మూడ్సు బట్టి కార్బికేషన్స్కు అవకాశం యివ్వండి. అంతటితో దానికి పుల్స్ట్రోఫ్ పెట్టి ఫర్డర్ ఎజిండాకు పోదాము.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, ఈరోజు మీరు చూస్తే, మేసవికాలం వచ్చింది. పోయిన సంవత్సరంకూడా ..

(" త్రాగడానికి నీరు లేదు " అని కాంగ్రెస్ సభ్యులనుండి కామెంట్)

ఒక సాంప్రదాయం లేదు. రన్నింగ్ కామెంటరీలు, అడ్డం పడడం చేస్తున్నారు. ఇది ఎంత బాధాకరంగా పుందంటే, చెప్పలేను. కనీసం లైవ్ పెట్టిన తరువాతైనా కొంచెమైనా మారతారని అనుకున్నాము. నీరు ఏమాత్రం మార్ పరిస్థితిలో లేరనడానికి యిది తార్కాణం అని తెలియజేస్తున్నాము. నాకు బాధ లేదు అధ్యక్షా. వాళ్ళు ఎంత అడ్డం పడినా ప్రజల కోసం చెప్పిలనుకుంటున్నాము. వాళ్ళు ఎన్ని అన్నా పడతాము. ప్రతిరోజు అంటున్నారు. ప్రజానీకం కోసం మీరెన్ని అన్నా పడడానికి సిద్ధంగా పున్నాసని తెలియజేసుకుంటున్నాము. ఒక్కుక్కసారి బాధ వేస్తుంది. మనిషిగా పుట్టాము కాబట్టి తిడుతూ పుంటే బాధగా పుంటుంది. ప్రజల కోసం నింటున్నాము తప్ప, మీకు భయపడి కాదని మరొకసారి మీ ద్వారా ప్రజలకు నిజ్జపీ చేస్తున్నాము. వారు లేనిపోని గ్రేము ఒలకపోస్తున్నారు. నేను అడుగుతున్నాను. ఐదు రోజుల నుండి ఈ యుస్క్యా వస్తూ పుంది. యఫ్సిస ద్వారా రైన్ ప్రాక్యూర్ చేయాలి. తెలుగు దేశం పార్టీ 304 నిబంధన క్రింద నోటీసు యిస్తే ఐదు రోజులుగా రాకుండా చేసి, ఇప్పుడేదో తెలుగుదేశం పార్టీ రాకుండా చేసినట్లు, అడ్డం పడుతున్నట్లు మాట్లాడుతున్నారు. ప్రజలు అర్థం చేసుకోలేరని మీరనుకుంటే బాధాకరమని తెలియజేసుకుంటున్నాము. 304 మాది. తెలుగుదేశం పార్టీ తరఫున యిచ్చాము. ఐదు రోజులుగా యిస్తున్నాము. ఉదయం నుండి చూస్తున్నాము. లేనిపోని యుస్క్యాన్ తెచ్చి, గంటలతరబడి అసెంబ్లీని స్టోర్ చేస్తున్నారు. మంచి కార్యక్రమాల కోసం, పాపులేపన్ గురించి, యితర విషయాలను గురించి మాట్లాడాము. భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రం చేయలేని విధంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రం జనాభా నియంత్రణ చేసింది అధ్యక్షా. ఈ రోజు మీరు ఆలోచిస్తే, చదువు గురించి చెప్పాము. ఊరూరు వెళ్లి చెప్పాము. అసెంబ్లీలో చెప్పాము. భారతదేశంలో 11 శాతం లిటర్సీ పెరిగింది. 54 శాతం నుండి 65 శాతానికి లిటర్సీ రేటు పెరిగింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 44 శాతం నుండి 61 శాతానికి అంటే 17 శాతం లిటర్సీ రేటు పెరిగింది.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

ఒక ప్రతి పక్ష సభ్యుడు : అన్ని దొంగ లెక్కలు

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: అన్ని దొంగ లెక్కలు. ఈ లెక్కలు తప్పు. మీ దగ్గర లెక్కలు ఇంయించుకోవాలి. సెస్పన్ లెక్కలు కూడా మీ దగ్గర తీసుకోవలసిన పరిస్థితి పుంది. నేను ఈరోజు ఏమి సబ్జెక్ట్ చెప్పాను? నీరు మీరు గురించి ఓషణి గారు కూడా చెప్పారు. అసెంబ్లీ జరగకుండా చూడడం కావాలి మీకు. ఏమి మాట్లాడతారు?

(శ్రీ అసదుద్దిన్ ఓషణి నుండి ఇంటర్వ్యూన్)

ఓషణి గారూ, మీకు కాదు, నేను వారికి చెబుతున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూన్)

CHAIRMAN: Let him complete. In another five minutes it will be over.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, వారు అప్పార్థం చేసుకుంటున్నారు. నేను వారిగురించి ఎప్పుడూ చెప్పలేదు. ఓషణి గారు నీరు మీరు గురించి చెప్పారని చెప్పాను. ఇంకోక విషయం కూడా చెప్పలేదు.

డా. ప్రైయన్. రాజశేఖరరెడ్డి: అధ్యక్షా,

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: నేను సబ్జెక్ట్ కే వచ్చాను. నన్ను కంప్లీట్ చేయనీయండి.

(ఇంటర్వ్యూన్)

ఇది అన్యాయం అధ్యక్షా. నన్ను కంప్లీట్ చేయనీయండి.

డా. ప్రైయన్. రాజశేఖరరెడ్డి: అధ్యక్షా,

CHAIRMAN: Let him complete.

శ్రీ యన్. విజయరామరాజు: లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ లేచినిలబడితే మైక్ యువ్వరా? మైక్ యువ్వండి.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్: ఇది టోటల్ డీవియెషన్ అధ్యక్షా.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. ఓషణికి చెప్పాను. వారిని గురించి అనలేదని చెప్పాను. నేను ఎక్స్ప్లాయిన్ చేసినా కావాలని మాట్లాడడం బాధాకరం . నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. ఓషణి గారికి వారిని గురించి అనలేదని చెప్పాను. ఇంతకంటే ఏమి కావాలి వారికి?

DR.Y.S.RAJASEKHARA REDDY: He is threatening us, Sir.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: నాకు త్రిచెన్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. వారు మమైన్ త్రిచెన్ చేస్తున్నారు తప్ప నేను ఎపరినీ త్రిచెన్ చేయలేదు.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల నుండి యింటర్వెన్షన్)

శ్రీ యన్. విజయరామరాజు: అపోజిషన్ లీడర్కు మైక్ ఎందుకు ఇష్టరు? ఇష్టండి. ఇస్తారా, లేదా?

షైర్స్: పీజె, కూర్చోండి. మీరు అలాగే మాట్లాడుతున్నారు. నేను మైక్ యివ్వను, కూర్చోండి. మైక్ యిస్తారా? లేదా అంటూ ఏమి మాట్లాడుతున్నారు మీరు? He is not threatening anybody. That is a mode of expression.

శ్రీ యన్. విజయరామరాజు: మేము గొంతు చించుకొని అరవాలా? అపోజిషన్ లీడర్ మాట్లాడేటప్పుడు మైక్ యివ్వవలసిందే.

ప.12.50

షైర్స్ : రాజశేఖరరెడ్డిగారు మాట్లాడండి.

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి : అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడేంతవరకు మైక్ ఇస్తాను అంటేనే నేను మాట్లాడుతాను. వారికి ఎప్పడు పడితే అప్పుడు మైక్ ఇష్టడం ఇది న్యాయమా? ఇది పద్ధతినా అని అడుగుతున్నాను. ....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

కొంచెం దయచేసి వినండి. మా గొంతుల్ని నోక్కే ప్రయత్నం చేయడం ప్రజాస్వామ్యంలో ఎక్కడా న్యాయం కాదు. ప్రతిపక్షానికి సంబంధించి గొంతులు నోక్కుతూ మేమే ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడుతున్నామని అనుకోవడం తప్ప అపుతుంది అధ్యక్షా . దయచేసి ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ....

(శ్రీ జి.బుచ్చయ్ చౌదరి నుండి అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. విజయరామరాజు: బుచ్చయ్ నువ్వు కూర్చో ..

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి : అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడేది పూర్తయ్యేవరకు మైక్ ఇస్తాను అంటే మాట్లాడుతాను. లేకపోతే నిమిషమో, అర నిమిషమో ఇస్తానంటే అది మమైన్ అగోరవపరిచిసట్లే అపుతుంది....

CHAIRMAN: There is no point in getting agitated. We will have to sit together and solve the problems.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : అధ్యక్షా, రెండవ విడత నీరు-మీరు కార్బూకునికి సంబంధించి స్టేట్మెంట్ ఇస్తామంటే మాకేమి అభ్యంతరం లేదు. స్టేట్మెంట్ చదవమనండి. తయారుచేసుకొని వచ్చిన స్టేట్మెంట్సు అయిదో, పది నిమిషాలో మాట్లాడుతామంటే మాకెట్టి అభ్యంతరం లేదు. అయితే ఆ స్టేట్మెంట్ చదివిన తరువాత, దాని మీద చర్చ

మొదలుపెడతామంటే, మనకు ఎన్నో అంశాలున్నాయి చర్చించుకోవడానికి. ఈ రోజు ఎఫ్.సి.ఐ. ఇష్టా మీద 304 ఉంది. ఆ 304 వాళ్లదే అని అంటున్నారు. మాకేమి అభ్యంతరం లేదు. అది అందరికీ సంబంధించిన ఇష్టా. అది హాజ్ ప్రాప్తి. ....

CHAIRMAN: Rajasekhar Reddy Garu, once the statement on Neeru-Meelu to be given by the Chief Minister is over then we can go to that subject.

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి : అధ్యక్ష, మేము మాటల్లాడుతుండేసరికి ఓపికలు ఉండటం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు మాటల్లాడేటపుడు, వారి మంత్రులు మాటల్లాడేటపుడు మీరు ఇదే విధంగా డిస్ట్రిక్టు చేస్తున్నారా? ఏ విధంగా హాజ్ను నడిపిస్తున్నారో రాష్ట్ర ప్రజలందరూ గమనిస్తున్నారు. వారు ఎట్లా ఉంటున్నారు, మేమ ఎట్లా ఉంటున్నాం, మీరు ఎట్లా ఉంటున్నారో రాష్ట్ర ప్రజలందరూ గమనిస్తూనే ఉన్నారు.

ఈవేళ 304 ముఖ్యమైన అంశం . రాష్ట్ర ప్రజలందరికి సంబంధించిన ఇష్టా . ఎఫ్.సి.ఐ. ధాన్యం కొనుగోలు చేయడం లేదు. చాల రకాలుగా ఇబ్బందులు పెడుతున్నది. క్వింటార్ ధాన్యానికి కనీసం 330 రూ.లు కూడ రావడం లేదు.....

దాని గురించి మాటల్లాడనీయకుండా ఉండేందుకు గాను పూర్తిగా సబైక్టును డైవర్ట్ చేస్తున్నారు. నీరు-మీరు కార్బూకమానికి సంబంధించి త్రైటనింగ్ చేస్తూ మాటల్లాడుతున్నారు. ఇది న్యాయమేనా? మేమ ఏమైనా రౌడీలమా? గూండాలమా? ఎట్లా కనపడుతున్నాం మేము . మేము ఎప్పుడైనా మాటల్లాడాలనుకొంటే, అయ్యా, అప్పు, అక్కా అని ఇలా చేయి పెట్టి అడుక్కొంటామే తప్ప మేము ఏనాడు అయినా ఎవరిని అయినా వేలు పెట్టి బెదిరించామా? మేము ఎప్పుడైనా త్రైటనింగ్ చేశామా? మీరు గమనించండి, ముఖ్యమంత్రిగారు ఎప్పుడు మాటల్లాడినా త్రైటనింగ్ చేస్తూ మాటల్లాడుతారు. అది న్యాయమైన పద్ధతేనా అని అడుగుతున్నాను.

అధ్యక్ష, నీరు-మీరు గురించి స్టైట్స్ మొంట్ అన్నారు. దాని గురించి పదలిపేసి, రాష్ట్రంలో పొప్పులేషన్ గురించి చెపుతారు. రాష్ట్రానికి సంబంధించి లిటర్సీ గురించి చెపుతారు.....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

ఇదెక్కుడి న్యాయం? వారు ఇష్టం వచ్చినట్లు మాటల్లాడితే అది సబైక్టు అపుతుంది మేము మాటల్లాడితే అది సబైక్టు కాకుండా పోతుందా? ఇది న్యాయం కాదు.

CHAIRMAN: It is only a small deviation.

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి : సమయం గురించి మాటల్లాడారు. మేము ఎక్కువ సమయం తీసుకొన్నామని చెప్పారు. మేము తీసుకున్న సమయంలో మంత్రులు మాటల్లాడిన సమయం కూడ కలిపి చెప్పండి. మంత్రులు, తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన సభ్యులు తీసుకొన్న సమయం కూడ చెప్పండి. మేము ఎంత సమయం తీసుకొన్నామో అది కూడ లెక్కలు వేసి చెప్పండి, మాకేమి అభ్యంతరం లేదు. కాని త్రైటనింగ్ చేస్తూ మాటల్లాడే పద్ధతి చాల తప్ప అధ్యక్ష ....

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయబడింది)

శైర్మ్యున్ : ఏమిటండీ, హోజ్లో ఇంకా ఎవరు మాట్లాడవద్దా? You have raised a point of objection and taking half-an-hour. ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రసేనారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ హోజ్లో జరుగుతున్న విషయాలు చూస్తూ ఉంటే, నాకు ఒక విషయం గుర్తుకు పసుస్తుది. కాలేజీ రోజుల్లో ఏదో ఫీజు గురించి, ఎగ్గమ్సు గురించి ప్రైక్ చేసే వాళ్లం . చేసిన తరువాత మధ్యలో ఎవరో పోలీసుల మీద రాళ్ల విసిరితే, అనలు ఇష్టాని వదిలిపెట్టి, పోలీసుల మీదకు రాళ్ల ఎవరు విసిరారు, ఎందుకు విసిరారు అంటూ ఆ ఇష్టాని టేక్స్ చేసే వాళ్లు. అలాగే అనలు ఇష్టాని ప్రక్కన పెట్టి వేరే దాని గురించి మాట్లాడటం సరైనటువంటి పద్ధతి కాదు. మైసూరారెడ్డిగారు ఎప్పుడూ రూల్స్ మీద, ఇష్టాన్ మీద పోయే వ్యక్తి. కానీ ఈరోజున చంద్రబాబునాయుడుగారు ఏదయితే ఇష్టాని స్టేట్మెంట్ రూపంలో చెప్పాలనుకొన్నారో దాని గురించి రిటన్ స్టేట్మెంట్ ఇవ్వాలా, బిరల్గా ఇవ్వాలా అనే దాంబ్లోకి పోయి, అనలు ఇష్టాని ప్రక్కకు పెట్టి మిగతా అన్ని డెస్క్స్ చేయడం జరుగుతున్నది. బిరల్గా అయినా స్టేట్మెంట్ ఇష్టాని రిటన్గా అయిన ఇష్టాని. ఆ విధంగా మనకు రూల్స్ ఉన్నాయి. ఇంతకుముందు మనం అనేకసార్లు మాట్లాడుకున్నాం . దానినే కంటిమ్యా చేద్దాం . ఓవైసీగారు వెనక ఉన్నారు. వారు సరిగ్గా ట్రాన్స్‌లేసన్సు విసలేదు. విసకుండా దాని మీద అబ్బక్కన చేసి మాట్లాడారు. గట్టిగా వాయిస్ పెంచినపుడ్లా, ఈ హోజ్ డిస్ట్రిక్ట్ అవుతున్నది . నేను రెండు వైపుల వారికి చెపుతున్నాను. మనం ఇష్టానుండి ప్రక్కదారిలోకి పోకుండా ఈ సబైక్సు క్లోజ్ చేసి పెంటనే ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ ఇచ్చేటట్లు ముందుకు పోస్తియండని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి కొండా సురేఖ : స్టేట్మెంట్ ఎప్పుడో అయిపోయిదండీ!

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రసేనారెడ్డి : అక్కడ నుండి స్టేట్మెంట్ అయిపోయిందని చెప్పితే, మేము క్లారిఫికేషన్ అడుగుతాం . మా అభిప్రాయం కుడా చెపుతాం .

శ్రీ నోముల సరసింహాయ్ : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న నీరు-మీరు సబైకు మంచిదే. మనమందరం కలిసి నీటిని ఏ విధంగా హోస్పిట్ చేసుకోవాలో నేర్చుకోవలసిన అంశమే. అయితే నేను చెప్పిదేనీటంటే, మీరు మా ముందు అన్ని పేపర్లు ఉంచారు కదా! వాటిని చూడమని చెప్పారు. ఇప్పుడే ఇచ్చి చెప్పమంటే కష్టం . కాస్త మాకు టైమ్ ఇచ్చి ఉంటే బాగుండేది. ఇంద్రసేనారెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా శాసనసభను మాత్రం దయచేసి కబడీ గ్రౌండ్గా భావించరాదు అని నేను మిత్రులను కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ఒకవైపు పాయింట్స్ ఎక్కువ అయిన తరువాత, ఏదో రకంగా టైమ్ వేష్ట్ చేస్తే మనం విన్ అవుతాం అనే ఆలోచన వద్దు. దీనికి తోడు నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే, అయ్యా మీరు మంచి విషయాన్ని ఇప్పుడు చర్చకు తీసుకున్నారు. ఈపేళ ఉదయం మేము అడ్డర్స్‌మెంట్ మోషన్ ఇస్టేటైమ్ లేదని చెప్పారు. మేము కూడా నీటి సమయ గురించే పొర్చున అడ్డర్స్‌మెంట్ మోషన్ ఇచ్చాం . మీ బాధ్యత ప్రకారం మీరు చెప్పవలసిందే, మేము విసపలసిందే, ప్రజలు స్వీకరించవలసిందే. అయితే పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల గురించి కూడా ఒక చర్చ పెట్టండి. ఏ స్టేట్ లో ఏ ప్రాజెక్టు ఎందుకు ఆగిపోయిందో చెప్పండి. అది చెప్పకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు ఏదో వేలు చూపించి మాట్లాడితే, మేము పిల్లలం, మాకు కొండిగా భయమపుతుంది. ఆ విధంగా చేయవద్దు. సహజవసరు అయిన నీటిని ఏ రకంగా వాడుకోవాలి, ఇందులో ప్రభుత్వం యొక్క తప్పిదం ఏదైన ఉండా కూడా ఆలోచించాలి. అదే విధంగా పెండింగ్ ప్రాజెక్టుల గురించి ఏమి చేయబోతున్నారో చర్చకు పెట్టండి. దానికి మా బాధ్యత ఏమిటో చెప్పండి. అప్పుడు మా బాధ్యతను సీకరిస్తాం . ప్రజల బాధ్యత ప్రజలు స్వీకరిస్తారు. మా దగ్గర కూడా 1998 నుండి వాటర్స్‌పెట్ట కార్బోక్సిలుం ఉంది. కానీ ఒక్క చుక్క నీరు లేదు. ఈ విషయం గురించి కూడా చెప్పాలి. అటువంటివి వదలిపెట్టి, నీరు-మీరు కార్బోక్సిలుం గురించి మాట్లాడుతామని చెప్పడం న్యాయం కాదు.

శ్రీ ఎన్.శివప్రసాద్ : అధ్యక్షా, తమరి ద్వారా .....

శ్రీ డి. నాగేందర్ : అధ్యక్షా, ఆయనకు ఎట్లా మైక్ ఇచ్చారు? నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అన్నా ఇష్టారు. ఆయనకు ఎట్లా ఇచ్చారు?
మ. 1.00

శ్రీ ఎన్.శివప్రసాద్ :- అధ్యక్షా, ఈ సభలో ఒక హోండ్ మూవ్మేంట్, ఒక ఫింగర్ మూవ్మేంట్ గురించి ఇంతగా చర్చ జరుగుతున్నది . కాబట్టి ఒక ఆర్టిస్టుగా , ఒక డైరెక్టరుగా నేను ఒక విషయం చెప్పదలచు కున్నాను.

(అంతరాయం)

ఛైర్‌న్ : - పాయింటాఫ్ ఆర్డర్ రూల్ చెప్పండి.

శ్రీ డి.నాగేందర్ : - అధ్యక్షా, రూల్ 33 ని మీరు చూడండి. " A list of business for the day shall be prepared by the Secretary, and a copy thereof shall be made available for the use of every Member. " సెక్రెటరీ గారు మాకు యిచ్చిన ఎజిండ్ ప్రకారం మనం పోవాలి. దురదృష్టం ఏమిటి అంటే నీరు మీరు గూర్చి ముఖ్య మంత్రి గారు స్టేట్మేంట్ యిచ్చారు. ఎవరో యిచ్చారు. మేము అడిగినప్పుడు మేము ఏదైనా మాటల్లడుతూ పుంటే గొరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రన్నింగ్ కామెంటరీ అంటారు. వాళ్ల మంత్రులు, ఇతర సభ్యులు మాటల్లడేదేమిటి? వాళ్లు చేసేది కామెంటరీ కాపోతే ఏమిటి? ఒక ప్రక్కన మి విషయాలు తీసుకు రావాలి. ఏదయితే ముఖ్యమయిన ఇష్టా పుందో, ఎప్పుడయితే యిలాంటి ఇష్టా పుందో వాళ్లను మాత్రమే ఇంట్రస్ట్ తో మాటల్లడనిస్తారు. నీరు మీరు అని పెట్టుకుంటారు.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు :- అధ్యక్షా, ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం. ఈ స్టేట్మేంట్ యివ్వమంటే యిస్తాను. ఇట్టంది అనుకుంటే మానేస్తాను. కానీ ఇంత ననుయం అంతా వృథా చేయడం మంచిది కాదు. హాన్స్ కు , ప్రజలకు గొరవము కాదు . కాబట్టి నేను మిమ్ములను అడిగేది అందరూ స్టేట్మేంట్ కావాలంటే యిస్తాను. రాబోయే రోజులలో ఏమీ వద్దు, మేము చెప్పినట్లు మీరు విసండి, మేము చెప్పినట్లు స్టేట్మేంట్ యివ్వండి అంటే , మేము చెప్పినట్లు చర్చించండి అంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు. నేను మీ నిర్లయానికి, ఈ హాన్స్ నిర్లయానికి వదలి పెడుతున్నాను. అది మీరు ఆలోచించుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రసేనా రెడ్డి :- అధ్యక్షా , స్టేట్మేంట్లో మాకు క్లారిఫికేషన్స్ పున్నాయి. వాటిని అడగాలను కుంటున్నాను. స్టేట్మేంట్ చివరలో వుంది. కన్కుడు చేసినట్లుయితే మేము కొన్ని క్లారిఫికేషన్స్ అడగడానికి అవకాశం వుంటుందని కోరుతున్నాను.

ఛైర్‌న్ : - ముఖ్యమంత్రి గారూ స్టేట్మేంట్ కంప్లెంట్ చేయండి.

(అంతరాయం)

ముఖ్య మంత్రి స్టేట్‌మెంట్

నీరు - మీరు కార్బోక్షమము గురించి (కొనసాగింపు)

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు : - అధ్యక్షా, ఏదైతే ఈ నీరూ మీరూ కార్బోక్షమం పుండ్రో ఫేజ్ -2 కాకుండా, ఇంకా కొంత అదనంగా నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. అవిధంగా రూ. 402 కోట్లు ఈ డిపార్ట్మెంట్‌లో నిధులు కేటాయిస్తున్నాము. అదేవిధంగా ఈ రోజు ఎపి వాటర్ ల్యాండ్ అండ్ ట్రీస్ అథార్టీస్ క్రింద ఒక బిల్లు తీసుకు రావడం జరిగింది. ఆ బిల్లును సెల్క్ కమిటీకి రెఫర్ చేశాము. తొందరలోనే ఈ బిల్లు కూడా వస్తుందని తెలియజేసుకుంటున్నాము. అదేవిధంగా ఈ రాష్ట్రంలో నీరు మీరు ఒక హోలీస్టిక్ అప్రోచ్ తీసుకుని, ఏదో కరువు వచ్చినపుడు బాధపడటం కాకుండా మామూలుగా మనకు వర్షం వచ్చినపుడు ఆ జలాలను భూగర్భజలాలుగా మార్పుకుని ఈ రాష్ట్రంలో కరువు లేకుండా చూసుకోవాలి. అందు కొరకు ఈ కార్బోక్షమాన్ని తయారు చేస్తున్నామని, అందుకని ఈ రోజు రాష్ట్రంలో పుండ్రో ప్రతి ఒక్కరీనీ కోరుతున్నాము. నిధులు కేటాయించాము. ఈ నిధులు కేటాయించడమే కాకుండా, కేటాయించిన నిధులు సద్వినియోగం చేసుకోవలసిన బాధ్యత అందరికీ పుంది. అలాగే గ్రామాలలో గానీ, మండలాలలో గానీ, జిల్లాలలో గానీ అక్కడ పుండ్రో పరిస్థితులను బట్టి నిధులను సద్వినియోగం చేయవలసిందిగా ప్రతి ఒక్కరీనీ కోరుతున్నాము. అవిధంగా ప్రజలందరూ ఈ కార్బోక్షమంలో భాగస్వామ్యం వహించి ఎవరెవరి గ్రామాలలో, ఎవరెవరి ప్రాంతాలలో వారు నీరు మీరు కార్బోక్షమాన్ని ఒక ఉద్యమ స్వార్థితో తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము. రాబోయే 100 రోజులలో దీనికి చాలా ముఖ్యం. అలా ఆ వంద రోజులు కష్టపడగలిగితే అక్కడ కొంత పరకు వేజ్ ఎంప్లాయ్‌మెంట్ వస్తుంది. పని దొరికే అవకాశం పుంటుంది. ఈ విధంగా వారు చేసినట్లయితే తాత్కాలిక కూరీలు కాకుండా లాంగ్ రేంజ్ లో ఆ ప్రాంతమో భూగర్భ జలాలు వచ్చేవిధంగాను, శాశ్వతంగా సమస్యను పరిష్కరించేందుకు కూడా అవకాశం పుందని తెలియజేస్తున్నాము ఇప్పుడు ఖర్చు పెట్టిన డబ్బులకు కాకుండా యింకా మనం చూస్తే రూ.520 కోట్లు దగ్గర దగ్గర జిల్లాలలో అందుబాటులో పుంది ఆ డబ్బును ఖర్చు పెట్టుకోవలసిందిగా, అంతే కాకుండా ఈ రోజు వాటర్ క్స్యర్వేషన్ మిషన్ ద్వారా ఈ కార్బోక్షమాలను మనం చూస్తున్నాము. డబ్బులు సద్వినియోగం కావడం కోసం, ఈ కాంకరెంట్ ఆడిట్ కోసం చెపుతున్నాము. ఏదో విధంగా ఎప్పటికపుడు ఎజి ద్వారా కాంకరెంట్ ఆడిట్ చేయించాలి. ఈ కార్బోక్షమాలను ఎప్పటికపుడు జయప్రదం చేయాలని దయచేసి ఇక్కడి ప్రజలను, శాసన సభ్యులను దయచేసి బాధ్యతగా తీసుకుని వారి కర్తవ్యంగా భావించి, రాష్ట్రాన్ని శాశ్వతంగా కరువు నుంచి బయట వేయడం కోసం అందరూ ముందుకు రావాలని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రనేనా రెడ్డి : - అధ్యక్షా, దీనిలో ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రి గారు యిచ్చిన స్టేట్ మెంట్ కు 2, 3 క్లారిఫికేషన్లు పున్నాయి. రూ. 170 కోట్లతో ప్రాదరాబాదులో కొన్ని పనులు చేపడతామని చెప్పారు. కానీ ఎక్కడా కూడా ఎమ్.ఎల్.ఎ లను ఇన్వోల్యు చేయలేదు. ఇందులో యిభ్యందులు పున్నాయి ఇంతకు ముందు ప్రాదరాబాదులో ఘడ్డు వచ్చినపుడు, ప్రాదరాబాదు సిటీకి ఘడ్డు రిలీఫ్ నిమిత్తం రూ. 15 కోట్లు యిచ్చారు. అక్కడా ఎమ్.ఎల్.ఎ లను ఇన్వోల్యు చేయలేదు. ఆఫీసర్లు ఏమి చెపితే అది చేశారు. మరి యిప్పుడు కూడా యిదే రకంగా పరిస్థితి పుంది. అదే విధంగా వన సంరక్షణ సమితి దీనిలో భాగంగా పుంది అన్నారు. మా అభిప్రాయమేమంటే, ముఖ్యంగా వనసంరక్షణ సమితులు బాపున్నాయి. దీనిలో ఇండివిడ్యుల్గా ఎవరయితే పున్నారో వాళ్ళకు కొంత ఏరియా గానీ, చెట్లు గానీ సొంతం చేయడానికి అవకాశం పున్నట్లయితే కొంత డబ్బు పర్సిపేజ్ యివ్వాలని చెప్పాము. ఇంతపరకు యిప్పలేదు. మండల కమిటీలు పున్నాయంటున్నారు తప్ప అని ఎక్కడ పున్నాయో మాకు తెలియలేదు. అదే విధంగా యిప్పుడు కొన్ని యిచ్చినటువంటి కమిటీలపై ఒక బిల్లు తెచ్చారు. మొన్న సెలక్షు కమిటీ అడిగిన బిల్లు తెచ్చారు. ఆ బిల్లు గురించి మేము మాల్హాడుతూ అది సక్రమంగా లేదని, అందువల్ల దానిని సెలక్షు కమిటీకి పంపించమని చెప్పాము. అది సెలక్షు కమిటీ నుంచి పూర్తిగా రాకుండానే ఈ రోజు యిచ్చిన స్టేట్ మెంట్‌లో కొన్ని అందులోని అంశాలు

పున్నయి . బాపులను రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవాలని, అదేవిధంగా కొన్ని ప్రాంతాలలో పంపింగు నిపేధిస్తామన్న నిబంధనలకు విరుద్ధంగా తవ్విన బాపులను మూసి వేస్తామని చెప్పారు. దాని వల్ల నష్టమే తప్ప లాభం జరుగదని, ఈ రోజు ప్రౌదరాబాదు సిటీలో కొన్ని అపార్ట్‌మెంట్స్ కట్టినా ఇండివిడ్యుపల్ నీరు వాడకుండా పున్న ప్రాంతంలో పంపింగ్ చేసుకొని వచ్చి ప్రైవేట్ మోటార్స్‌తో వాళ్లు నీరు సప్పె చేస్తున్నారు.

మ . 1 . 10

ఎవరికి ఎంత సీళ్లు కావాలంటే అంత ఇస్తామని గపర్చమెంట్ ఎస్యార్ చేస్తుందా ? ఈ ప్రైవేటు కమ్మర్చియల్ బాపులను నిపేధిస్తామని అంటున్నారు . మీరు ఎవరినీ అమ్మనిప్పారు, కొనేవారిని కొననిప్పారు. మీరు సప్పుయి చేయరు . ఆపుచేస్తామని అంటే వారి పరిస్థితి ఏమిటి ? ఇటువంటి సీరియస్ ప్రాభుం రాబోయేరోజులలో వస్తుంది . కార్యక్రమం మంచిదే అమలుచేసే పద్ధతిలో ఫర్డర్కగా అనేక అధికారాలు అఖీసర్వ్ కు ఇచ్చి మామూలు ప్రజల ప్రాధమిక అవసరాల విషయంలో ఇబ్బందులకు గురిచేయవద్దని కోరుతున్నాను . దీనిపై ప్రభుత్వం ఏరకంగా అలోచిస్తుందో చెప్పాలి . లేదా సెలక్ట్ కనిటీకి ఈ ఇస్యార్సు పంపి నీటి విషయంలో సెలక్ట్ కనిటీ ఇచ్చిన రిపోర్టును ఆధారం చేసుకుని ముందుకు వెళ్లాలి గానీ ఈ స్టేట్‌మెంట్ ఆధారం చేసుకుని ఇంప్లిమెంటీషన్ కు రావద్దని నా అభిప్రాయం .

డా . కె . లక్ష్మీ : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారి స్టేట్‌మెంట్లో ఈ వాటర్ కన్జింషన్ గురించి చట్టం గురించి ప్రస్తావించడం, సెలక్ట్ కనిటీకి పంపడం జరిగింది . వాస్తవంగా ఇది చట్టరూపంలో తీసుకురావలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని నేను భావిస్తూ, ఓపర్ ఎక్స్‌స్టోయిటీషన్ ఈవిధంగా డ్రింకింగ్ వాటర్ పరిస్థితి మీరం తా దృష్టిలో పెట్టుకుని ఇంతకుముందుగా మా నాయకుడు మాట్లాడినప్పుడు, గతంలో నగరంలో ఘడ్సు వచ్చినప్పుడు ఈయెక్స్ ఇరిగేషన్ డిపార్ట్‌మెంట్‌ను ఒక ప్రాజెక్టు తయారుచేయమని చెప్పడం భవిష్యత్తులో ఇటువంటి విపత్తులు పునరావుతం కాకుండా హస్పిస్సెసాగర్ నాలాను పూర్తి వైడెన్, డీపెన్ చేసి రీచార్టింగ్ ఏరియాలలో ఎటువంటి ప్రకృత్రికు అనుమతి ఇవ్వకుండా సుష్టుమైన అదేశాలు ప్రభుత్వం వైపుసుండి ఉన్న ఈరోజు మల్లి స్టోరీడ్ కాంప్లక్సులు, రెసిడెన్షనల్స్, కమ్మర్చియల్ కాంప్లక్సులకు అనుమతి ఇప్పడం జరిగింది . దీంట్లో అనేక ప్రకృత్రిగ్ రావడం వలన గతంలో చెప్పిన మాదిరి మొన్న వచ్చిన కలాయిటీ ఎప్పార్ ప్రం న్యాచురల్ కలాయిటీ ఇది మ్యాన్ మేడ్ కలాయిటీ అని చెప్పడం జరిగింది. భవిష్యత్తులో ఇరిగేషన్ డిపార్ట్‌మెంట్ ఒక ప్రాజెక్టును తీసుకుని దానిని ప్రభుత్వం ఏ ఏధంగా అమలుచేస్తుందనే దానిని కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు సుష్టుం చేయాలని కోరుతూ రీచార్టి ఏరియాలు ప్రాట్క్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది . నాలాను అనుకుని పున్న ఏరియాను రిక్రియేషన్ జోన్‌గా పరిగణించి దానిని కూడా కాపాడవలసిన అవసరం ఉందని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతూ, గతంలో నీరు మీరు కార్యక్రమంలో ప్రభుత్వం వైపు నుండి ఇచ్చిన కార్యక్రమం పట్టిక పార్ట్‌సిపీషన్ 50 శాతం కాగా గపర్చమెంట్ కంట్రిబ్యూషన్‌కు సంబంధించి ఏ డిపార్ట్‌మెంట్ ముందుకు రాకపోవడం 50 శాతం ఇప్పకపోవడం వలన ఈ కార్యక్రమం ముందుకు పోలేని విషయం గమనించాలని కోరుతూ, ప్రౌదరాబాద్ లో ఈరోజు ఏరయితే లో లైయింగ్ ఏరియాలు, శివారు ప్రాంతాలలోని చెరువులను రిజర్వేయర్లను ప్రాట్క్ చేసి డెవలప్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది . ప్రౌదరాబాద్ లో బతక్కు కుంటలో అనేక రకాలైన ఎన్కోచ్‌మెంట్లు రావడం వలన డెవలప్ చేయలేకపోతున్నాము కాబట్టి దీనిని డెవలప్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది . ఈ బతక్కు కుంట చెరువును డెవలప్ చేయడానికి ప్రత్యేకమైన పథకాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టాలి . శివారు ప్రాంత చెరువులను డెవలప్ చేయడానికి ప్రత్యేకమైన ప్రణాళికను ప్రభుత్వం చేపడుతుందా అని మీద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను .

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : అధ్యక్షా, ఈ నీరు మీరు కు సంబంధించి శాశ్వత నివారణ సామాజిక బాధ్యత అని గౌరవ పెద్దలు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు . 1997 నుండి వాటర్ పెడ్ కార్యక్రమం గానీ, గత సంవత్సరం మనం

ప్రవేశపెట్టిన నీరు మీరు వలన గానీ భూగర్భ జలాల శాతం ఎంత పెరిగింది ? ఈ కార్బోక్షమం మొదలు పెట్టిన తరువాత ఆ ప్రాంతాలలో భూగర్భజలాలు పైకి వచ్చాయా ? నా స్వంత గ్రామం నోములపాలెంలో వాటర్పెడ్ కార్బోక్షమం సడుస్తున్నది . ఎప్పుడూ భూగర్భజలాలు పెరిగినట్లనిపించలేదు . ఇది మొత్తం అక్కరకు రాదు బండ చేయమని చెప్పడం కాదు . అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులను బట్టి వాడకం ఉపయోగం కలుగుతుంది తప్ప దీనివలన ఇంకుడుగుంతల ద్వారా ఎంత వృద్ధి చేయగలిగాము ? విటన్నింటని ఒక ప్రచార ఉద్యమంగా, ప్రచార యుద్ధంగా కాకుండా రైతాంగానికి, ప్రజలకు ఉపయోగపడే పరిస్థితి కోసం శాశ్వత నివారణ పరిష్కారమార్గం ఇంకా ఏదన్నా ఉండా లేదా ? ఆంధ్రదేశంలో జీవనదులు ఉన్నాయా లేదా ? ఆ నీరు వాడుకోవలసిన అవసరం ఉండా లేదా ? అది మర్మిపోయి సౌమాజిక బాధ్యత అంట సౌమాజిక బాధ్యతతో శాశ్వత కరువు నివారణ జరుగుతుందా ? సౌధ్యం కాదు . కార్బోక్షమం మంచిదే మన నీరు మనం ఆదా చేసుకోవడం మంచిదే కాని నెలరోజుల క్రితం నీరు మీరు కార్బోక్షమం ప్రభుత్వం ద్వారా ప్రారంభించాము . తీరా అధికారులను ప్రశ్నించి అప్పుడు వచ్చిన డబ్బులే మిగిలిపోయాయని అన్నారు . ఇది వాస్తవం . నేను రికార్డుద్వారా వస్తున్నాను . ఇది కేవలం ప్రచారయుద్ధం అంటే లాభం లేదు . ఆ విధంగా కాకుండా శాశ్వత నివారణ కోసం సహజ వసరులను, జీవనదులను వాడడం కోసం ప్రభుత్వ బాధ్యతను విస్తరిస్తుందా ? దీనికి ప్రధాన కారణాలను ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉండా లేదా అని అడుగుతున్నాను .

శ్రీ టి వెంకట రామణా రెడ్డి (మెట్టల్) : అధ్యక్షా, ఈరోజు దేశం మొత్తం మీద సుమారు 10 వేల వాటర్పెడ్ పథకాలు ఉంటే అందులో ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్రస్టానంలో ఉంది . వాటర్పెడ్ పథకాలను ఆంధ్రప్రదేశ్ 24 శాతం, మధ్యప్రదేశ్ 17 శాతం, ఉత్తరప్రదేశ్ 10 శాతం, గుజరాత్ 8.6 శాతం తమిళనాడు 7 శాతం అమలుచేస్తున్నారు . ఈ గొప్పదనం ముఖ్యమంత్రిగారిదే అని గుర్తుచేస్తున్నాను .

(అంతరాయం)

నిజం చెబుతున్నాను సమ్మండి . ఇది ఫ్యాక్ట్ . ముఖ్యమంత్రిగారు కంప్యూటర్జెప్ట్ చేపట్టడం జరిగింది . అందులో నిష్పయాలన్నీ ఫీడ్ చేయడం జరుగుతుంది . నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే ప్రతి చెరువు, ప్రతికుంట కూడా ముఖ్యమంత్రిగారి ఛాంబరులోని కంప్యూటర్లో మొత్తం రిపోర్టు ఫోలోగ్రాఫ్టో సహ తెప్పించి ఉంచాలని కోరుతున్నాను . ఇది చాలా మంచి కార్బోక్షమం . చెరువుల పూడికతో పాటు ఫీడర్చాసల్స్ కూడా రిపీర్ చేయించాలని కోరుతున్నాను . కేంద్రానికి ఎన్నో వాటర్పెడ్ పథకాలు పంపుతున్నారు కానీ అధికారులకు సరైన అవగాహన లేక పంపిన పథకాలు వాపు రావడం జరుగుతోంది . ముఖ్యంగా గత సంవత్సరం మెట్టల్ మండలం లోని ఖతలాపూర్ మేడిప్టల్ వాటర్ పెడ్ గురించి పంపితే రిటర్న్ అయింది . జనవరిలో రు 5 కోట్ల మంజూరు చేశాము .

మ.1.20

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, చెరువుల పూడికల కార్బోక్షమం నిష్పయంలో, మా నియోజక వర్గంలో లింగాపూర్ గ్రామంలో 5 కుటుంబ నియంత్రణ ఆవరేషన్ కేసులను ఇచ్చినట్లయితేనే చెరువుల పూడికలు చేస్తామని అధికారులు అంటున్నారు . దీనిమీద ఎంక్షెర్ చేసి, ఇటువంటని జరగకుండా చర్చలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను . ఎందుకంటే, ప్రతి కుటుంబమూ కుటుంబ నియంత్రణ తమకు అవసరమని తెలుసుకున్నారు . ప్రజలలో చైతన్యం వచ్చింది . అలాగే 'నీరు-మీరు' కార్బోక్షమాన్ని 4 నెలలకే పరిమితం

చేయకుండా 12 మాసాలూ కొనసాగించాలని కూడా కోరుతున్నాము. అదే విధంగా, మండల పరిషత్తు నిధులను నీరు-మీరు కార్యక్రమానికి డైపర్ట్ చేయకుండా రాష్ట్రప్రభుత్వం సెవరేట్‌గా దానికి నిధులను ఇవ్వాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాము.

డా. ఎం.పెదరత్తయ్య (ప్రతిపాదు) : అధ్యక్షా, ‘నీరు-మీరు’ కార్యక్రమాన్ని గత సంవత్సరం మా ప్రాంతంలో చాలా పెద్దవెత్తున చేపట్టాము. చేసిన ప్రతి ఒక్కరూ దాని ఫలితం ఏమిటి, దాని ఉపయోగం ఏమిటి అనేది తెలుసుకోవడం జరిగింది. అలాగే ఇంకోక సమస్యను ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాము. గ్రౌండ్ వాటర్ లెపెల్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్ అనేది మంచినీరు పున్న చేట పనికి పస్తుంది. మా ప్రాంతాలలోను, ఇంకా అనేక జిల్లాలలోనూ ఉప్పునీరు పుంటుంది. మీరు నిపుణులతో సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి, ఇప్పుడు కాకపోయినా, లాంగ్ రేంజ్లో మంచినీరుగా మార్పుడానికి మార్గాల్మేనా పుంటాయా అనేది ఆలోచించి ఆ విధంగా కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని మీద్వారా కోరుతున్నాము.

శ్రీ డి.సరేంద్ర కుమార్ (పొన్నారు) : అధ్యక్షా, ‘నీరు-మీరు’ అనేది ఒక మంచి కార్యక్రమం. ఈ కార్యక్రమాన్ని ఆ ప్రాంతంలో పున్న భాగోళిక స్వరూపాన్ని బట్టి, భూమి స్వరూపాన్నిబట్టి రూపొందించవలసిన అవసరం ఎంతైనా పుంది. గ్రౌండ్ వాటర్ పున్న మా ప్రాంతం లాంటి ప్రాంతాలలో సంవత్సరాల తరబడి నీటిని వాడడంవల్ల అది సాట్ వాటర్గా మారిపోవడాన్ని చూస్తున్నాము. అటుపంటి చోట్ల ఇంకుడు గుంతలు లాంటివి సరియైన ఫలితాలను ఇవ్వడం లేదు. అటుపంటి చోట్ల, భ్లాక్ కాటన్ సాయిల్స్, నీరు అవైలబిలిటీ పున్న ప్రాంతాలలోనూ, ప్రత్యేకంగా కార్యక్రమాన్ని ఏదైనా తీసుకుంటారా అని అడుగుతున్నాము.

రెండో విషయం ఏమిటంటే, వివిధ జిల్లాలలో, వివిధ రకాలుగా ఈ ‘నీరు-మీరు’ కార్యక్రమాన్ని తీసుకుంటున్నారు. ఇందువల్ల కలెక్టర్ మధ్యన పోటీ ఏర్పడితే ప్రజలు కూడా కొన్ని ఇబ్బందులను పడే పరిస్థితులు పున్నాయి కాబట్టి వాటికి ప్రత్యేకమైన విధి విధానాలను రూపొందించే విషయం గురించి ఆలోచిస్తారా అని అడుగుతున్నాము.

శ్రీ దాడి పీరభద్ర రావు (అనకాపల్లి) : అధ్యక్షా, విశాఖపట్టం జిల్లాలో మొత్తం చిన్న తరహ సాగునీటి ప్రాంతాల అభిపృథికి ఎక్కువగా ఈ ‘నీరు-మీరు’ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయవలసి పుంది. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుపచ్చేదేమిటంటే, అక్కడ మాత్రం కేవలం చెరువులకు సంబంధించిన పమలే చేపట్టబడుతున్నాయి తప్ప సాగునీటికి సంబంధించిన పమలను చేపట్టడం లేదు. దానికి సంబంధించిన ఇన్స్ట్రుక్షన్స్ ఇవ్వడమే కాకుండా నిధులను కూడా ఇవ్వాలి. అదే కాకుండా ఈ సంవత్సరం కేవలం రు.24.00 లక్షలు కేటాయించబడ్డాయని చెబుతున్నారు. మిగిలిన పమలకు సంబంధించి రైతులు ముందుకు వచ్చి కంట్రెట్యూప్సల్స్ చెల్లించినపుటికీ కూడా, వాటికి అడ్డినిప్రైటివ్ శాంక్షన్స్ ఇవ్వడం లేదని కూడా నేను తెలుపదలచుకున్నాము. నిధుల వివరాలను కూడా సభ్యులకు సెవరేట్గా సర్క్యులేట్ చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ నిధులు కూడా ఏ జిల్లాకు ఎంత కేటాయించారో ముఖ్యమంత్రిగారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ ఇ.దయాకర రావు : అధ్యక్షా, గత వేసవి కాలంలో కొంచం లేట్‌గా ‘నీరు-మీరు’ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టరనే విమర్శ కొంత వచ్చింది. అయితే రాష్ట్రంలో పున్న ప్రోక్లెయినర్సులను కూడా ముఖ్యమంత్రిగారి చౌరపత్రీ తీసుకుని ‘నీరు-మీరు’ కార్యక్రమాన్ని చేయడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలోనే కాకుండా, బయట రాష్ట్రాల నుంచి కూడా, ముఖ్యమంత్రిగారు చౌరపత్రీ తీసుకుని, యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద అవసరమైన ఏర్పాట్లను చేసి ‘నీరు-మీరు’ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. మా జిల్లాలో ఈ కార్యక్రమం బాగా సక్షేపించాలని అయింది. నా నియోజక వర్గంలో 40 చెరువులను పోయినసారి చేపట్టడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో పోల్చిసాడనికి స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థల వారు కూడా ఉత్సాహం చూపుతున్నారు. వారిని కూడా ప్రోత్సహించవలసిన అవసరం పుంది.

ఈ సందర్భంగా నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒకబి కోరుతున్నాను. గతంలో ప్రాక్టెచియసర్లను ఉపయోగించినపుడు ఆ ప్రకారంగా రేటు ఇష్టదం జరిగింది. లేబర్ తో చేస్తే, లేబర్ కు కూలీ ఇష్టదం జరిగింది. కానీ ఈ సంవత్సరం జిల్లా కలెక్టర్ గారిని అడిగినా, అధికారులను అడిగినా, మాకు గైడ్లైన్స్ రాలేదు, ఏ రూపంలో చేస్తారో తెలియదని చెప్పడం జరుగుతోంది. అందుచేత పోయినసారిలాగ ప్రాక్టెచియసర్లను, లేబర్ ను కూడా ప్రభుత్వం వాడుకున్నట్టయితే, శ్రాక్షర్ మీద పుండే లేబర్ ఛార్జ్ ను రైతులు పెట్టుకునేలా ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని, దానికి కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు సరియైన క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వాలని ఈ సందర్భంగా ఎజ్యప్పి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. శ్రీనివాస యాదవ్ (సికింద్రాబాద్) : అధ్యక్షా, భవిష్యత్తులో వాటర్ ఏ విధంగా స్టోర్ చేయాలి అనే మంచి ఉద్దేశ్యంతో ఈ ‘నీరు-మీరు’ కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని రిక్వెషన్ చేసేదేమిటంటే, హైదరాబాదు జంట నగరాలలో, ముఖ్యంగా మునిసిపల్ కార్బోరేషన్, మెట్రో వాటర్ వర్క్ వారు కో-ఆర్డినేట్ చేసుకుని ఈ కార్యక్రమం నిర్వహించినట్టయితే, ఇది సక్షేప అవడానికి అవకాశం పుంది. ఎందుకంటే, అక్కడ ప్రజలు వాలంటరీగా ముందుకు వచ్చి ఈ కార్యక్రమంలో పార్టీసిపేట్ చేస్తామని చెబుతున్నప్పటికీ కూడా రెండు డిపార్ట్మెంట్ల మధ్యన సమస్యయం లేని కారణంగా, జంట నగరాలలోని ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని రిక్వెషన్ చేస్తున్నాను .....

(మైకు కనక్కన్ తొలగించబడింది)

డా. వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు రెండు 304లు లీస్ట్ అయి పున్నాయి. ఇప్పుడు టైమ్ 1.30 అయింది. దీనిని ఇట్లగే ఇంకోక అరగంట సేపు లాగినా అభ్యంతరం లేదు. అరగంట తరువాత ఎఫ్.సి.ఐ. వారు మన రాష్ట్రంలో రైతుల దగ్గర పరి ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయడానికి సంబంధించిన 304 తిసుకుంటామంటే, అరగంటే కాదు, కంటిస్టుసెన్స్గా రాత్రి 8.30 వరకు ఈ హాబ్సీను రన్ చేయడానికి ఏ విధమైన అభ్యంతరమూ మాకు లేదు. We will stay back. లేదా మీరు ఇదే సుత్తి కొట్టుకుంటామంటే చెప్పండి, మీ ఇష్టం. మీరు అది కానీ, ఇది కాని చెప్పండి.

ఇదయిన తరువాత 304 పెడతారా లేదా? ఈ ఇస్యూ అయిన తరువాత 304 ఇప్పుడే కంటిస్టు చేస్తున్నారా? అది తేల్పండి. రాష్ట్ర ప్రజలందరూ గమనిస్తున్నారు. మేము టైమ్ వేస్ట్ చేస్తున్నామా, వారు టైమ్ వేస్ట్ చేస్తున్నారా అనేది చూస్తున్నారు. భోజనం లేకపోయినా పుంటాము, ఆక్లైనా అభ్యంతరం లేదు. ఇది అయిపోయిన తరువాత 304 కంటిస్టు చేస్తున్నారా లేదా అనేది తేల్పండి.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రసేనా రెడ్డి : సర్, మా అభిప్రాయం కూడా వినండి. ధాన్యం కొనుగోలుకు సంబంధించిన 304 చాలా ఇంపార్టెంట్ ఇస్యూ. చాలా రోజుల నుంచి పోస్ట్ పోస్ట్ అపుతూ వస్తోంది. కాబట్టి మా రిక్వెషన్ ఏమిటంటే, ఈ స్టోర్మెంట్ అయిపోయిన తరువాత దానిని కంటిస్టు చేయండి. Let us finish that particular subject. Then we will go for lunch and sit again in the evening.

(అంతరాయం)

డా. వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి : నాకు జవాబు రాలేదు

(అంతరాయం)

ఛైర్స్ : విజయ రామరాజు గారూ, you have to control your tongue. Otherwise, I will have to name you. మీరు స్పీకర్ మీదనే అరుస్తున్నారేమిటండ్?

SRI S.VIJAYARAMA RAJU: Are you giving me warning?

CHAIRMAN: You have to behave yourself.

మ.1.30

మీరు అడిగారు నేను చెబుతాను . ఎందుకు అంత తొందర .

శ్రీ పి బ్రహ్మయ్య (రాజంపేట) : అధ్యక్ష, ఈ కార్యక్రమం వలన మా జిల్లాలో ముఖ్యంగా వాటర్పెడ్ వథ కం వలన వాటర్ లెవెల్ పెరిగింది . మీద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియజేసేది ఏమిటంటే, మా జిల్లా కలక్కరుగారు నష్టయి చాసల్స్కు, చెరువులకు పూడిక తీయించాలని స్ఫుషమైన ఆదేశాలు ఇచ్చారు . మా కడవ జిల్లాలో పైన కములాపురం, ఇటువైపు చిత్తూరు లో గాని పాపాగ్ని, పెన్న, చెయ్యరు నదులు ప్రీంగ్చానెల్స్ క్రింద నీరుమీరు చేయడానికి వీలులేదని అంటున్నారు . పూటకాలువల వలన ప్రతిగ్రామానికి మంచినీరు కాలువ క్రింద మూడు నాలుగుపందల ఎకరాలు సాగు అపుతుంది . అందువలన నీరు మీరు కార్యక్రమంలో ప్రీంగ్చానెల్సు ఇన్క్లూడ్ చేయాలని మీద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను .

శ్రీ ఎన్ చంద్రబాబు నాయుడు : అధ్యక్ష, ఇంద్రసేనా రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఇదివరకు కమిటీలు నేశారు ఆ కమిటీలు ఉన్నాయా అని మాట్లాడారు . జిల్లాలో కమిటీలు కానిస్ట్రిట్యూట్ చేశాము . జిల్లాస్టాయిలో ఎవరయితే ఇన్చార్జీ మంత్రిగా పున్నారో వారిని ప్లానింగ్బోర్డు ఛైర్స్‌గానూ, జిల్లా కలక్కరును ఎగ్గిక్కూటివ్ ప్రైసిడెంట్ గానూ, ఎంపిలు, ఎంబెల్సెలు, జడ్డిపి షైర్టిపర్సన్లు, మేయరాఫ్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్, కలక్కరుతో నామినేట్ చేయబడిన ఇండప్రియలీస్ట్, ముగ్గురు ఎన్జివోలు, ఇద్దరు వాటర్ కన్జర్వేషన్ ఎస్స్పర్ట్సు ప్రౌదరాబాద్లో కానిస్ట్రిట్యూట్ చేస్తాము . మండల లెవెల్లో, మునిసిపల్ లెవెల్లో పంచాయతి లెవెల్లో కమిటిలను వేయడం జరిగింది . ఎలక్ట్రో రిప్రజెంటెట్సును ఇన్వాల్వ్ చేశాము . అదేనిధంగా ఈరోజు వన సంరక్షణ సమితుల గురించి మాట్లాడారు . ముఖ్యంగా ల్యాండ్గాని, భూమిగానీ, చెట్లు గానీ ఇండివిడ్యూయల్ గా భారత ప్రభుత్వ అదేశానుసారం సభ్యులకు పర్టించదు . ఇందులో వచ్చే ప్రాఫీట్ వారికి ఇస్తాము . ఈరోజు చేసిన రెవ్యూ ప్రకారం సంపత్తురానికి రు 500 కోట్లు ఘలసాయం అందులోని సభ్యులకు ఇస్తున్నారు . ఏ పి వాటర్ ల్యాండ్ ట్రీస్ అధారిటీ క్రింద చట్టం తెచ్చాము . మీరు ఇచ్చిన గైడ్లైన్స్ ప్రకారం సెల్క్ కమిటికి పంపాము . అందులో క్లూబ్సంగా చర్చించిన తరువాత ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నాము . ఆర్డినేన్ ఎన్ఫోర్స్‌మెంట్లో ఉంది . సెల్క్ కమిటి నుండి వచ్చిన తరువాత ఇంప్లిమెంట్ చేయబోతున్నాము . లక్ష్మీగారు మాట్లాడుతూ హస్పిట్‌సాగర్ గురించి, మూసీ గురించి మాట్లాడారు . ప్రభక్కు రావడం వలన పోయిన సంపత్తురం ఇబ్బంది పాలయ్యాము . దీనికి ఒక యాక్షన్‌ప్లాన్ తయారుచేసి సిటీ మొత్తం ఇంద్రసేనా రెడ్డిగారు చెప్పిన నిధంగా కమిటీ వేసి దాని ప్రకారం చేస్తాము . ఇప్పస్తి మ్యాన్ మేడ్ . మనము సృష్టించుకున్నామే . దానివలన ఇబ్బంది పడుతున్నాము . రెయిన్ వాటర్ అయితే 19 శాతం సాయిల్ ఇంకుతున్నది . అది గ్రోండ్వాటర్గా కస్వర్ అపుతోంది . 80 శాతం ఎవోపరేట్ అయి, సముద్రంలోకి పెళుతున్నది . ఈ రోజు 50 శాతం కంట్రిబ్యూషన్ ఇస్తున్నారు, ప్రభుత్వం దగ్గర నుండి రావడంలేదని అంటున్నారు . చాలా క్లియర్కటర్గా గైడ్లైన్స్ ఇస్తున్నారు . సరిపంచయగారు నీరు మీరు గురించి మాట్లాడుతూ లాభం లేదనేనిధంగా

మాట్లాడారు . రిపోర్టులలో చాలా స్వప్తంగా ఉంది . నీరు మీరు కార్బూక్షమం పోయిన సంవత్సరం పెట్టుకున్న తరువాత రాష్ట్రం మొత్తం మీద వాస్తవాలు మీరు చూస్తే మనకు 7 శాతం డఫిసిట్ రెయిస్ట్హాల్ పచ్చినా కూడా రాష్ట్రం మొత్తం మీద మే, డిసెంబరు మాసాలలో చూచినపుడు 0 . 19 నుండి 6 . 3 వరకు భూగర్జుజలాలు పెరిగాయి . ఇందులో రాష్ట్రం అంతటా కలిపి 3 . 35 పెరిగింది, కోస్టాలో 2 . 67, రాయలసీమలో 3 . 5, తెలంగాణాలో 3 . 97 భూగర్జుజలాలు పెరిగాయని తెలియజేస్తున్నాను . వాస్తవాలు ఈవిధంగా ఉంటే కాదని అంటే మనం ఏమీ చెప్పలేముగానీ ఘంఢ్ లేపని చెప్పి అన్నారు . ఇక్కడ క్లారిటీ ఇవ్వాలన్నా వినే పరిస్థితి లేదు . క్లారిటీ ఇవ్వడం కోసం ఏ జిల్లాకు ఎత్త కేటాయించడం జరిగిందో ఆ జిల్లా ఎంపిలకు కస్టర్ మంత్రిగారు పంపుతారు . వెంకట రమణా రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ దేశం మొత్తంలోనే మ అంధరాష్ట్రంలో వాటర్స్ డెవలప్మెంట్ కమిటీలు ఎక్కువ పున్నాయని అన్నారు . దేశం మొత్తం మీద 10 వేలు ఉంటే, మన రాష్ట్రంలో 24 శాతం సుమారు 5,600 ఉండడం మనకందరికీ గర్వకారణం . ఫీడర్ ఛానల్స్ ఏదయితే పున్నాయో నీరు మీరు కార్బూక్షమంలో పెట్టి ఎస్టేమెంట్ తయారుచేయాలని అన్నాము . మళ్ళీ కంట్రాట్స్ కాకుండా గ్రామాలలో ఉండే సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులు, పంచాయతీ బోర్డు అధ్యక్షులు, అయకట్టుదారులు చేసుకునేవిధంగా గెడ్లైన్ ఇస్తున్నారు . దీనిని మీ అందరికీ సర్క్యూలేట్ చేస్తాము . పెదరత్తయ్యగారు మాట్లాడుతూ సార్ట్వాటర్ గురించి ప్రస్తావించారు . ఈ కార్బూక్షమం వలన సార్ట్వాటర్, ఫ్లోర్రైండ్ కంటెంట్ కొంతవరకు మెరుగుపడే అవకాశం ఉంది . దీనిపై డీటెయిల్స్ ప్పడిచేసి త్రాగునేరు సమస్య ఉంటే ఏచిధంగా చేయాలనేది డీటెయిల్స్ టెక్నాలజీ ఉంది . ఇప్పుడు ఇంప్లిమెంట్ చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను . సరేంద్రగారు మాట్లాడుతూ భూక్షకాటన్ సాయిలో కూడా బ్రాకిష్టఫాటర్ వస్తున్నది దీనికి ఏచిధంగా చేస్తారని అడిగారు . దీనిపై కాన్సన్స్ లేట్ చేస్తున్నాము . వీరభద్రరాపుగారు మాట్లాడుతూ ట్యూంకులకు డబ్బులు ఇచ్చారుగాని కాలువలకు ఇప్పలేదని అన్నారు . ఏశాఫట్టుం జిల్లాలో ఈసారి సాగునేటికి రు 90 కోట్లు ఖర్చుచేసి రాబోయే మూడు నెలల్లో పనిచేస్తాము . దయాకర రాపుగారు ఎన్జివోలను ఇన్వాల్వ్ చేయాలని అన్నారు . సమాజంలో ఎక్స్పర్ట్స్ ను, ప్రజాప్రతినిధులను అందరి సహకారం తీసుకుని ఈ కార్బూక్షమం ఏచిధంగా జయప్రదం చేయాలో అందరినీ ఇన్వాల్వ్ చేస్తున్నాము . ప్రౌదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్బోరేషన్, మెట్రో, అర్బ్ డెవలప్మెంట్ అధారిటీ ఈ మూడింటిని సమస్వయం చేసి ఏ ఏచిధంగా ముందుకు పోవాలో ఆ ఏచిధంగా పోతామని తెలియజేస్తున్నాను . బ్రహ్మాయ్యగారు పూటకాలువల గురించి ప్రస్తావించారు . పూటకాలువలు కొన్ని సంవత్సరాల నుండి పూర్తిగా పూడిపోయాయి . దీనిని కూడా నీరు మీరు కార్బూక్షమంలో తీసుకుంటాము . పూటకాలువలు ఉంటే కొన్ని వందల ఎకరాలకు పారడానికి అవకాశం ఉంది . వాటిని రిఫైన్ చేసుకోవసిన అవసరం ఉంది . దీనిని కూడా ఆలోచిస్తున్నాము . ఇంకా చాలామంది సభ్యులకు చాలా డోట్లు పున్నాయి . వీటిని పదే పదే అర్థం అయ్యివిధంగా ఈ సబ్జక్టును టేక వే చేస్తే తప్ప సమస్య పరిష్కారం కాదు . ప్రజలను సమాయత్తం చేయాలి . సమస్యలు మనకు మనమే సృష్టించుకుంటున్నాము . వర్షపునీరు భూగర్జుజలాలుగా మార్పుకునేదానికి శ్రద్ధ చూపకుండా, కరువు వచ్చినపుడు ఇక్కడ కూర్చుని కరువు వచ్చింది కాబట్టి మీరేమిటి చేస్తున్నారు అని అంటారు . ఈ హాస్టల్స్ నీరు చూశారు . ఒక మంచి పనిచేయాలంటే అవరోధాలు వస్తున్నాయి . ఈ హాస్ట దానికి ఉండావారణ అని చెబుతున్నాము . ఏది ఏమైనా నేను ఒకటి కోరుతున్నాను . ఈ సమస్యను ఏచిధంగా ప్రజల దగ్గరకు తీసుకుని పోవాలో, ప్రజలను ఏచిధంగా సమాయత్తం చేయాలో మంచివసులు చేయడం కోసం ప్రజల సహకారం ఏచిధంగా తీసుకోవాలనేదానికి ప్రజాప్రతినిధులు ఆదర్శవంతంగా ఉండాల్సిన అవసరం ఉంది . మంచివసులు కూడా ప్రజలకు వక్రీకరించేవిధంగా చెబితే చెడు పరిణామాలు కలుగుతాయి తప్ప మంచి జరగదని తెలియజేస్తున్నాను .

మ. 1.40

అందుకని అధ్యక్షా, ఈ సభలో ఉన్న ప్రతి ఎమ్.ఎల్.ఎ. ని, రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజా ప్రతినిధులను, ఎన్.పి.టి. లను, మరియు ఎక్స్పర్ట్స్ నీరుతున్నాను . భారతదేశం మొత్తములో ప్రవీణులుగా ఎవరైతే ఉన్నారో వారు మండు టెండల్లో జిల్లాల్లో

తిరుగుతున్నారు. ప్రజలను బాగా ఎడ్యుకేట్ చేసి ఈ కార్బూక్మం జయప్రదం చేయాలని అనుకోంటున్నారు. ఎంతో మంది సహకరిస్తున్నారు. ప్రజాప్రతినిధులు వారి వారి నియోజకవర్గాల్లో ఈ కార్బూక్మాన్ని జయప్రదం చేయాలని కోరుతున్నాను. పదే పదే ఈ కార్బూక్మం గురించి ప్రజలకు వివరిస్తే తప్ప ప్రజలు అర్థం చేసుకొనే పరిస్థితుల్లో ఉండరు. కాబట్టి, ప్రజలను ఎడ్యుకేట్ చేసి వారిలో చైతన్యం తేవాలి. అందరి భాగస్వామ్యముతో శాశ్వతంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కరువు లేకుండా చేయాలంటే “నీరు - మీరు “కార్బూక్మాన్ని ఒక ఉద్యమంగా ముందుకు తీసుకు వెళ్లాలని రాష్ట్రంలోని ప్రజలందర్ి, సభలో ఉన్న సభ్యులందర్ి కోరుతున్నాను.

CHAIRMAN: The first 304 'Purchase of paddy by Food Corporation of India in the State' will be taken up at 4.30 PM today.

The Call Attention matters are postponed.

Dr. Y.S.RAJASEKHAR REDDY: The other 304 regarding Industrial Pollution and related issues in the State may also be taken up.

CHAIRMAN: Yes. Depends upon availability of time.

శ్రీ వై.రామకృష్ణడు :- అధ్యక్షా, 304 నిబంధన క్రింద ఉన్న ఎఫ్.సి.ఐ.కి సంబంధించిన అంశాన్ని సా. 4.30 ని. లకు తీసుకోవడం సబబు. అయితే ముఖ్యమైన బిల్యు కూడా ఉన్నాయి. అని కూడా సాయంత్రమే తీసుకోవాలి. రెండవ 304 అంశాన్ని కావాలంటే రేపు తీసుకోవచ్చు.

డా. వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి :- మంత్రి గారు చెప్పిన విధంగా బిజినెస్ పూర్తి చేద్దాము. ఈ రోజే రెండవ 304 కూడా కంపీట్ చేద్దాము.

డా. కె.లక్ష్మీన్ : - అధ్యక్షా, ప్రౌదరాబాద్కి సంబంధించిన మంచినీటి ఎద్దడి కృష్ణ వాటర్ డైవర్స్ విషయంలో నిన్న రావాల్సిన చర్చ పోస్టుపోన్ అయ్యంది. ఈ రోజు సాయంత్రం అది వచ్చేట్లు చూడండి. ఇది ముఖ్యమైన సబ్సి.

CHAIRMAN: The House is adjourned to meet again at 4.30 PM today.

(The House then adjourned at 1.43 PM to meet again at 4.30 PM .)

(సభ తిరిగి సా.4.30 గంటలకు సమాప్తమైనది.)
(గా. ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ ప్రె. రామకృష్ణాడు : - అధ్యక్ష, ఈ సాయంత్రం చాలా ఎజెండా ఉంది. రెండు ఇంపార్ట్రెంటు బిల్లు ఉన్నాయి. 304కి ఉండయం సమయం లేనందున ఇప్పుడు తీసుకున్నాం. 304కి మీరు టైము ఫిక్సు చేస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే అర్థరాలై అయిపోయే పరిస్థితి వస్తుంది హాసులో. 304కి ఒక గంట టైము పెట్టి, మిగతాది బిల్లుకి ఫిక్సు చేస్తే తప్ప, పూర్తి చేయలేము. రేపు ఒక్క రోజుకి పుల్ ఎజెండా ఉంది. ఎల్లుండి ప్రీడే. 31న ఎప్రాప్రియేషను బిల్లుంది. కాబట్టి మనకి ఉన్నది రెండు రోజులే. అందుచేత కరెక్షన్లగా టైము పిన్పాయింట్ చేసి, చేయకపోతే ఇంపార్ట్రెంటు ఇష్ట్యాన్ డిస్కప్స్ రాసటువంటి ప్రమాదం ఉంది.

మిస్టర్ డెస్ట్రాటీ స్పీకర్ : - 304 వన్ అవర్లో పూర్తి చేద్దాం.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి : - మాకు దీని మీద అభ్యంతరం లేదు అధ్యక్ష. టైము ఫిక్సు చేయండి స్పీకర్సుకి. గవర్నమెంటు కూడా పాజిపివ్గా రియాక్ష్యు అయి, స్పందిస్తే త్వరగా క్లోజ్ చేయవచ్చు.

డా. కె. లక్ష్మీశ్వర్ రెడ్డి : - అధ్యక్ష, మంత్రి గారు చెప్పినట్లు బిల్లు పూర్తి అయిన వెంటనే 304 కాకుండా ముందు ట్యూన్ సిటీన్కు ఫ్రింకింగ్ వాటర్ ప్రైవ్ డిస్కప్స్ తీసుకుంటే మంచిది. ఇది చాలా ఇంపార్ట్రెంట్ ఇష్ట్యా. వన్ వీక్ నుంచి పోస్టుపోన్ అపుతూ వస్తుస్వది. 304కి ఇస్టే పొర్ట్ డిస్కప్స్ కింద ఇస్టోమన్నారు. ఇది క్యాపిటల్ సిటీ హైదరాబాదుకు సంబంధించిన సమస్య. సమ్ముం వల్ల సమస్య ఎక్కువగా ఉన్నందున దయచేసి డిస్కప్స్కు ఒక నిర్దయానికి రావాలి. ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో ఉన్నపుడయితే బాగుంటుంది. దయచేసి దీనికి ప్రయారిటీ ఇష్టుండి.

మిస్టర్ డెస్ట్రాటీ స్పీకర్ : - 304 తీసుకుంటామని కమిట్ అయ్యారు. First we will take up the matters posted under Rule 304.

శ్రీ ప్రె. రామకృష్ణాడు : - బిల్లు తీసుకున్నాక, పొర్ట్ డిస్కప్స్ తీసుకోవాలి. ముఖ్య మంత్రి గారితో అందరు ప్లోర్ లీడర్లు ఇదే ఇష్ట్యా మీద మీటింగు అవుతోంది. బిల్లు అయినాక పొర్ట్ డిస్కప్స్కు అభ్యంతరం లేదు.

MR.DEPUTY SPEAKER: Meeting is going on. If time permits, we will take up.

డా. కె. లక్ష్మీశ్వర్ రెడ్డి : - 304 అయిన తర్వాత పొర్ట్ డిస్కప్స్ ఉంటుందా? This has nothing to do with the meeting. Let the meeting go on. It is a very important issue. This issue has to be discussed.

MR.DEPUTY SPEAKER: You are interrupting. Please cooperate with the Chair. Let us not misuse the time. If time permits, we will definitely take up the matter. If all the Hon'ble Members

cooperate with the Chair and adhere to their time, we will definitely take it up for discussion. Now let us not lose time.

డా. కె. లక్ష్మీ : - ఆ మీటింగుతో దీనికి పని లేదు. We want the issue to be discussed in the House because the issue cannot be solved across the Table.

మిస్టర్ డెస్చ్యాటీ స్పీకర్ : - టైము పర్యాట్ చేస్తే అది కూడా ఉంటుంది.

డా. కె. లక్ష్మీ : - ఉంటుందంటే మాకు అభ్యంతరం లేదు.

MR.DEPUTY SPEAKER: Now, let us not waste time. Please resume your seat.

డా.కె. లక్ష్మీ : - ముఖ్యమంత్రి గారి మీటింగుతో పని లేదు. దానికి దీనికి సంబంధం లేదు.

మిస్టర్ డెస్చ్యాటీ స్పీకర్ : - చాలా క్లియర్గా చెప్పాను.

డా.కె. లక్ష్మీ : - డిస్ట్రిక్ట్ చేద్దామని చెప్పండి. మీటింగు అవుతోందని కాదు.

MR.DEPUTY SPEAKER: Now let us take up the first matter posted under Rule 304, i.e. "Purchase of paddy by Food Corporation of India in the State."

304 వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన అంశము రాష్ట్రంలో ఎఫ్.సి.ఐ. చే దాన్యం కొనుగోలు

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి : - అధ్యక్షా, ఈరోజు రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా పరి ధాన్యం పండిస్తున్న రైతాంగం తీవ్ర మైన ఇబ్బందికర పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్నారు. ఈరోజు ప్రభుత్వం తీసుకున్న కార్బూచరణ ప్రణాళిక వల్ల గాని, లేక రైతాంగం ప్రోగ్రామ్స్ గా ఆలోచించడం వల్ల గాని, లేక ప్రభుత్వం ఇస్తున్న 9 గంటలు విద్యుత్ సమయిల్ల వల్ల గాని, ఇరిగేషను కెనాల్సును అభివృద్ధి చేసిన కార్బూక్టమం వల్ల గాని, రాష్ట్రంలో కొన్ని జిల్లాలలో, కొన్ని ప్రాంతాలలో యాడ్వెర్స్ కండిషన్సు ఉన్నప్పటికీ ఖరీఫ్ పంట అద్యాతీయంగా పండుతోంది రాష్ట్రంలో. దాదాపు ఖరీఫ్లో 82 లక్షల టన్నుల ఉత్పత్తి సాధించుకోగలిగాము. అదే విధంగా రబీలో కూడా 38 లక్షల టన్నులు ఈరోజు పంట వస్తుందని మనకు తెలుస్తోంది. అంతేకాకుండా గుంటూరు, సెల్లూరు, ప్రకాశం పంట కొన్ని జిల్లాలలో 5 నెలల్లో పండించే పంట ఆలస్యంగా ప్యాట్లన్ తీసుకోవడం వల్ల ఈరోజు రైతాంగానికి చేతికి వస్తున్నాయి. అంటే అక్కడ ఖరీఫ్ కూడా పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి, కృష్ణాలలో రబీతో బాటు మార్కెట్లోకి వస్తున్నాయి. మీకు కూడా తెలుసు, ఈ మధ్యకాలంలో రైతాంగం దగ్గర ధాన్యం నిల్వలు పెరిగిపోతున్నాయి. ఎఫ్.సి.ఐ మార్కెట్లోకి రాక ఇబ్బందులు పడ్డారు. ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారు, మంత్రి మండలి ఉపసంఘుం ఏర్పాటు చేయడం, పార్లమెంటు సభ్యుల ద్వారా మన ఆందోళనను తెలియబరచడం, పార్లమెంటులో కూడ మనవాళ్లు గట్టిగా దెబ్బలాడేక కేంద్రప్రభుత్వం ఎఫ్.సి.ఐను కదిలించి, పర్యాపణానంగా మార్కెటులోకి కొంతవరకూ రావడం జరిగింది. ఈవేళ ముఖ్యంగా కొత్త మార్కెట్ పెదుకోవలసిన పరిస్థితిలో మనం ఉన్నాము. ఒకనాడు పెస్టుబెంగాల్, బరిస్సా, అస్సాం, కేరళ, తమిళనాడులకు ఆంధ్ర రైన్ ఎక్స్పోర్ట్ అయ్యేది. కానీ ఈనాడు అక్కడ కూడా పంట ఉత్పత్తి పెరిగింది. అక్కడ వీటి అవసరాలు తగ్గాయి. ఎక్స్పోర్ట్ చేసుకునే అవకాశాలు

తగ్గిపోయాయి. రెండు మూడు సంవత్సరాల క్రితం మన రాష్ట్రం నుంచి కాకినాడ పోర్ట్ ద్వారా విదేశాలకు ఎగుమతి చేయడం జరిగింది. మార్కెట్లో విదేశాలతో పోటీ పడలేని స్థితి. పాకిస్తాన్, తైవాన్ నుండి పచ్చే బియ్యం ధర తక్కువగా ఉండటం వల్ల మన రాష్ట్రం నుంచి ఎగుమతులు తగ్గిపోతున్నాయి. డబ్బుఫోటిం సంతకం పెట్టేక ఏ దేశం నుంచి అయినా ఉత్సత్తులు వచ్చిపడే పరిస్థితిలో ఎగుమతి, దిగుమతుల విధానం మార్కెట్లోకి తెచ్చాడ ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రం తీపమైన ఇబ్బందులకు గురవుతోంది. ఈరోజు డబ్బుఫోటిం వల్ల ఎక్కుడ నుంచైనా దిగుమతులు వస్తున్నాయి. మనం కూడా ఒక పోలీసీ చేసుకోకపోతే రాబోయే రోజులలో ఈ సమస్య మరింత జటిలమైపోతుంది. కారణం, అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు అక్కడ మాత్రం దిగుమతి సుంకాలను ఎక్కువ చేసి, ఆరోగ్య ప్రమాణాల పేరిట మన ఆహారధాన్యాలను తీసుకోవడంలో ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు స్పష్టమైనారు. ఆ విధంగా మన ఉత్సత్తులు బయటకు వెళ్లలేకపోతున్నాయి. కానీ ఈ విధానం మన చేతులలోనిది కాదు. కేంద్రప్రభుత్వం చేతులలో ఉంది. కేంద్రప్రభుత్వం సకాలంలో స్పందించి, దిగుమతులు మీద ప్రమాణాలు, సుంకాలు విధించి మన రైతాంగానికి ఊరట కల్పించాలి. ధాన్యానికి కాదు, చెరకు, మిసుములు వేటైనా దిగుమతి సుంకం విధించి ఆ డబ్బు తిరిగి రైతాంగానికి ఉపయోగించవలసిన అవసరం కనబడుతోంది.

సా.4-40

వచ్చిన నుంకాన్ని మరొక రకంగా ఉపయోగించడం రైతాంగానికి మొండిచేయి చూపడం సరైన విధానం కాదనిచెప్పి మీ ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను. వ్యవసాయానికి ప్రభుత్వం ఇచ్చే రాయితీలు క్రమేపి తగ్గిపోతున్నాయి. సాగుబడి ఖర్చులు పెరిగిపోతున్నాయి వ్యవసాయానికి గిట్టుబాటు కాని పరిస్థితి పుంది. కనుకనే దీనికి సరైన విధానం స్పష్టించుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడతాపున్నది. ఈ సంవత్సరం రైతుల దగ్గర 120 లక్షల మెట్రిక్ టున్నుల ధాన్యం రెండు పంటలకు కలిపి దిగుబడి అయినది. ఎఫ్సిస తీసుకోన్న ధాన్యం నాకు తెలిసినంతవరకు కేవలం 50 లక్షల టున్నులు మాత్రమే తీసుకున్నది. మార్కెట్లో 70 లక్షల టున్నులు బియ్యం నిలబడిపోయింది. రైతాంగానికి అమ్ముతో అడవిలాగా తయారు అయినది. రైన్ మిల్లర్సు పైన్ వెరైటీ రకాలు ఎ గ్రేడ్ అయితే 540 రూపాయలు సహార్ట్ర ప్రయిస్, కామన్ వెరైటీకి 510 రూపాయలుగా ధర నిర్ణయించారు. ఈ రోజున మార్కెట్లో 400,420 రూపాయలు కంటే మించి ఒక్క రైన్ మిల్లర్ కూడా ధాన్యం కొనడానికి ముందుకు రావడం లేదు. గత అలో తీసుకోన్న ధాన్యానికి ఎఫ్సిస 290 కోట్ల రూపాయలు రైన్ మిల్లర్సు బకాయి పడిసందువల్ల ఆ బకాయిలు రావడం లేదు. స్వర్ణమసూరి, 1001, ఎప్పటివరకు ఎ గ్రేడ్ క్రింద తీసుకుంటారో తెలియని పరిస్థితి పున్నది. మేము కొనమని వారు స్పష్టం చేయడం జరుగుతోంది. రాష్ట్రంలో ఉన్న వెరైటీస్లో ఎంటియు 1001, ఎల్ఎర్, ఎంటియు 7, 29 స్వర్ణమసూరుకు, 2067, 2077, ఈ రకాలు ఎ గ్రేడ్లో కాని కామన్ వెరైటీలో కాని ఉన్నాయి. ఏటి అన్నిటిని కొనుక్కోడానికి ముందుకు రాని పరిస్థితి ఉన్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరాము వారు మాదగ్గర నిల్వ ఉంచుకోడానికి గోడాన్ని లేవని చెప్పారు. రైతుల సమస్యల పరిష్కారం కోసం మన ముఖ్యమంత్రిగారు 3 సార్లు డిల్లీ వెళ్లి మాట్లాడి తీపమైన ఒత్తిడి తేవడం జరిగింది. సకాలంలో చర్యలు తీసుకోకపోతే సరైన ఘలితాలు ఇవ్వాలు, ఆలశ్యం అయి మీరు నిర్ణయాలు తీసుకొంటే మధ్యదళార్ వ్యవస్థకే ఘలితాలు వెళతాయి కాని రైతాంగానికి ఘలితాలు అందని పరిస్థితి పుంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు సకాలంలో నిర్ణయం తీసుకోకపోతే రైతులు అయినకాడకి అమ్ముకొని ఈ నిల్వలు అన్ని రైన్ మిల్లర్సు దగ్గరకు వెళ్లిన తరువాత ప్రభుత్వం అందించే ఘలితాలు లాభాలు అన్ని రైన్ మిల్లర్సుకే వెళతాయి కాబట్టి రైతాంగానికి అందవని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజు 70 లక్షల టున్నుల మిగిలిపోతాయి, దాంటో కనీసం 40 లక్షల టున్నులు డొమిస్టిక్ కన్జూమర్సుకు పోతాయి ఇంకా 30 లక్షల టున్నులు మిగిలిపోయి పరిస్థితి ఉన్నది. తళ్ళామే ఇని బయటకు వెళ్లేలాగా చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎక్స్పోర్ట్కు పరిష్కార ఇవ్వాలంలే ఇంటర్నేషనల్ మార్కెట్ లో మనం నిలబడాలంటే దానికి ప్రభుత్వం సబ్సిడీ ఇవ్వాలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. అమెరికా, యూరోపియన్ కంప్యూన్లో రైతాంగానికి విపరీతంగా సబ్సిడీలు ఇస్తున్నారు. సబ్సిడీల ఎత్తి వేయమని మన మీద ఒత్తిడి తీసుకొని వస్తున్నారు. రైతాంగం కోసం ప్రతి ఎకరానికి సంవత్సరానికి 65,70 వేల రూపాయలు సబ్సిడీలు ఇస్తున్నారు. ఎక్స్పోర్ట్ ఇంపోర్ట్ ట్యూన్స్ లో సరైన డ్వోటీ విధించి చేయడానికి మనం కొత్త విధానం అవలంబించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎక్స్పోర్ట్, ఇంపోర్ట్ ట్యూన్స్ లో సరైన డ్వోటీ విధించి

వారికి ఎక్కుపోర్చు నపోర్చింగ్లో మనం సబ్సిడీలు ఇవ్వకపోతే ఎక్కుపోర్చు అయ్యె పరిస్థితి లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఎక్కుపోర్చు సబ్సిడీ ఇస్తేనే ఈనిచ్చే ఈ దేశంలో నుంచి బియ్యం వెళ్లని పరిస్థితి వచ్చింది. అంతే కాకుండా ఎఫ్సిపి సేకరించి విధానంలో పోన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. పంజాబ్, హర్యానాలో పండిస బియ్యాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్కు తీసుకొచ్చి నిల్వచేస్తున్నారు. ఉత్తర భారత దేశంలో పండిస పంటను ద్వకీణ భారత దేశం తీసుకొచ్చి అధిక ఖర్చులు పెట్టి తమిళనాడు, కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్లలో మరల ఇక్కడ నుంచి మరొకవోటకు తరలించడంవలన ఎఫ్సిపికి ఖర్చులు తడిసి మోపిడు అవుతున్నాయి. పంజాబులో పండిస పంటలను పశ్చిమ బెంగాల్కు తీసుకొని వెళ్లి నిల్వ చేసుకోడానికి విలు అవుతుంది. అక్కడ నుంచి తీసుకొచ్చి ఆంధ్రప్రదేశ్లో కర్నాటకలో నిల్వచేయడం అది భావ్యం కాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో గోడాన్లు లేక నిల్వచేసే విధానం లేక ఇబ్బంది పదుతూపుంటే అక్కడ నుంచి ఇక్కడ పెట్టడం వలన ఎఫ్సిపి చర్యలు కారణంగానే సష్టోలు పస్తున్నాయని మీద్వారా మనవిచేస్తు న్నాను. వారికి రాయితీలు అప్పుడే ఈ ఇబ్బంది కరమైన పరిస్థితి. యాడ్మిక్సర్, మాయిచ్చర్ విషయంలో సకాలంలో నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఒకవైపు అధిక వర్షాల వల్ల పంటలు దెబ్బతింటే వాళ్లకి రిల్యూజెస్ట్ ఇవ్వాలి, పంజాబులో ఒక విధానం, ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఒక విధానం అనుసరించడం సరైన విధానం కాదని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. గతంలో కూడా ప్రభుత్వం తీసుకొన్న నిర్ణయాలు అలశ్యంగా రావడం నలన రైతాంగం సష్టపోయింది. ఇకముందు ఆ విధంగా జరగకుండా చూడవలసిన అవసరం పుండని చెప్పి మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. నెల్లారులో ఈ మార్పి 30 దాటితే మేము సేకరణ ఆపివేస్తేమని ఎఫ్సిపి నెల్లారులో చెబుతున్నారు. నెల్లారులో ఇప్పుడే పంటలు కోతలకు వచ్చి నూర్చిదులు చేయడం జరుగుతావున్నది. మేము తీసుకోమని చెప్పడం ఇది భావ్యం కాదు. మార్పి 31 తరువాత మొత్తం మిల్లర్ల దగ్గర నుంచి మేము ధాన్యం తీసుకోమని ఎఫ్సిపి వాళ్లు చెబుతాపుంటే మిల్లర్లు రైతాంగం దగ్గర నుంచి ధాన్యాన్ని కొనడానికి ముందుకు రావడం లేదు. కనుక దీనిని ఎక్కుటెండ్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. మొదట ఖరీఫ్ పంటవచ్చే గుంటూరు, ప్రకాశం, నెల్లారు జిల్లాలో దీనిని ఎక్కుటెండ్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అగమ్మ వరకు కూడా దీనిని ఎక్కుటెండ్ చేసి ఈ ధాన్యాన్ని తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన రేటు నిర్ణయం చేయకుండా పర్మిసెంటుగా స్వద్ధమసూరిధాన్యాన్ని ఎ గైడు క్రింద తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. పంజాబులో కంటే మన రాష్ట్రంలో పండి కామన్వెరైటీ చాలా నుంచి ధాన్యం ఉత్పత్తి అవుతుంది. బాస్మమతి సూపర్స్ట్రోన్ వెరైటీ తప్పితే కామన్ వెరైటీస్లో మొత్తం భారత దేశంలోనే అంధ్రప్రదేశ్లో పండి పంటలు చాలా బాగున్నాయి. ఈ రోజు ప్రభుత్వం తళ్ళాం చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. ఎఫ్సిపి నిడుదల చేయవలసిన బకాయిలను వెంటనే నిడుదల చేయించి మిల్లర్లకు ఇచ్చి మిల్లర్లను రంగంలోకి దింపి రైతాంగం దగ్గర నుంచి కొనవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. మినిమమ్ సపోర్చు ప్రయిస్ కామన్ వెరైటీస్కు 510 రూపాయలు గ్రేడ్ ఎకి 540 రూపాయలు ఎక్కడ కూడా ఒక్క రూపాయి తగ్గకుండా రైతులకు దక్కేలగా చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది. మాయిచ్చర్ పర్యంటేజి కొన్ని ప్రాంతాలలో దానిని 14 శాతం నుంచి 15 శాతానికి ఇన్క్రీప్స్ చేశారు అది కంటిన్యూ చేయవలసిన అవసరం పున్నది. స్వద్ధమసూరి యాడ్మిక్సర్ శాతాన్ని 10 నుంచి 13 శాతానికి పెంచారు దానిని కూడా కంటిన్యూ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. మనకు ప్రాడక్టీవిటీ హెక్టారుకు 3వేల కేజిలకు పెరిగింది. అంతకు ముందు 2529 కేజిలు ఉండేది పెరిగిందని మనం సంతోషిస్తున్నా ఆ ప్రాడక్టీవిటీ నరిపోవడం లేదు. చైనా లాంటి దేశాలతో పోల్చుకుంటే మన ప్రాడక్టీవిటీ చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఖర్చులు తగ్గి విధంగా ప్రాడక్టీవిటీ పెంచే విధంగా మన రైతాంగాన్ని చైతన్యం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. పెస్టిస్టైడ్సు వాడుతున్నాము దిని పర్యపసానంగా డబ్బాటీబీ ఒప్పుందం ఫలితంగా కొన్ని ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నాము. దానిలో ఎఫ్పిబ, డబ్బు హైచెం కొడ్కెన్ ప్రకారంగా వీటి అన్నిటిని కూడా రిస్ట్రిక్ట్ చేసి మన దగ్గర నుంచి వస్తువులు తీసుకోకుండా పుంటున్నారు. వీటిని మనం అడ్డుకోవడం కోసం పెస్టిస్టైడ్ వినియోగాన్ని ఆపు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యల వల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం కొంత కదిలి సకాలంలో వారు దీని మీద నిర్ణయం తీసుకోలేకపోతున్నారు. కేంద్ర ఆహారశాఖ మంత్రితో, కేంద్ర అధికారులతో, మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారు ఎప్పటిక్కుడు చర్చించి తగిన నిర్ణయాలు తీసుకొంటున్నారు. కేంద్రంలో ఉన్న మంత్రిగారు, అధికారులు వెంట, వెంటనే స్పందించి చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడతావున్నది. సకాలంలో నిర్ణయం చేయకపోతే చాలా నష్టాలు ఏర్పడుతున్నాయి. ఈ సందర్భంగా 30 లక్షల టన్నులు

కాకుండా కేవలం 10 లక్షల టన్నులు తీసుకుంటామని చెప్పారని తెలిసింది. కేవలం తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోనే మూడు లక్షల టన్నులు తీసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడతాపున్నది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో దాదాపుగా 4 లక్షల టన్నులు , ఈ రెండు జిల్లాలో కలిపి 7 లక్షల టన్నులు వెంటనే బయటకు వెళ్తే కాని అక్కడ రైతాంగం ధగ్గర నుంచి నిల్వలు కదలని పరిస్థితి పున్నది.

సా .4.50

మీద్వారా మనవిచేసేదేమంటే కనీసం రూ.20 లక్షల టన్నులు సత్వరమే తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. నిదేశాలకు ఎగుమతి చేయటానికి కేంద్రప్రభుత్వం సబ్విడీలు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నది కనుక ఈ శాసనసభ ద్వారా కేంద్రప్రభుత్వాన్ని విజ్ఞాపిచేస్తున్నాను. ఈ రైతాంగాన్ని అదుకోవటం కోసం సరైన నిర్దిశయాలు తీసుకోవాలి. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కృపిషట్ల అధిక పంటల ఉత్పత్తి జరుగుతుంది. అయితే పండిన పంటను అమ్ముకోవటానికి సరైన మార్కెటింగ్ సౌకర్యాలు లేకుండా ఉన్నాయి. ఇప్పటివరకు ఉన్నటువంటి గోడాన్ ధాన్యం నిల్వాలు సరిపోవటంలేదు. కనుక ఎక్కడైతే అవసరం ఉన్నదో అక్కడ ఎఫ్.సి.ఐ. క్రొత్తగా గోడాన్ నిర్మాణం చేపట్టి ధాన్యం నిల్వాలు సిద్ధాన్ ధాన్యం నిల్వాలు సిద్ధంగా ముందుకునచ్చారు. గతంలో రైతాంగానికి మద్దతుధర కల్పించాలనే ఉష్టేశ్యంతో లక్ష టన్నులు ధాన్యం సేకరించటానికి ఒప్పుకుని చేతులు కాల్చుకునే పరిస్థితులు ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం ముందుకువచ్చింది. మద్దతుధర కోసం డబ్బు కేటాయించి రైతులను ఆదుకున్నది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమే. రైతులు తీపమైన ఆందోళనలో ఉన్నారు. ప్రతికూల పరిస్థితుల్లో కూడా ఈనాడు రైతులు మంచి ఉత్పత్తి సాధించారు. ఈనాడు కొన్ని జిల్లాలో ఎకరానికి 60 బస్తాల దిగుబడి సాధించారు. ప్రాడ్జెషన్ పెరుగుతోంది. మార్కెటింగ్ కొరకు శాశ్వతమైన ఏర్పాట్లు చేయాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో కంటే కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో ఉన్న ఈ అంశాన్ని సక్రమంగా ఉపయాగించుకోవాలంటే మెరుగైన చర్యలు తీసుకోవాలని, ఆ విషయాన్ని కేంద్రానికి తెలియపరచే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకురావాలని విజ్ఞాపిచేస్తున్నాను. ఎక్కువ టైమ్ కూడా లేదు. హోర్స్‌ప్రైస్‌ింగ్ కూడా జరగటానికి అవకాశం లేదు కాబట్టి తష్ణణామే చర్యలు తీసుకుని రెండు, మూడు రోజుల లోపే సరైన నిర్దిశం తీసుకోకపోతే ఉపయోగం ఉండదు. అందుకు తగిన చర్యలు వెంటనే తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. గతంలో ఎంతో చౌరవ తీసుకుని సత్వలితాలు సాధించిన ముఖ్యమంత్రిగారిని ఈ సందర్భంగా అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఎన్. రాజ్యలక్ష్మి (వెంకటగిరి) : ఎఫ్.సి.ఐ. ద్వారా ధాన్యం సేకరణ చేయడం ప్రస్తుతం రైతులు ఎదుర్కొంటున్న ముఖ్యమైన సమస్య. భారతదేశంలో ధాన్య సేకరణకు రైతులకు సహాయపడే సంఘ పుడ్ కార్బోరైఫ్స్ ఆఫ్ ఇండియా. ధాన్యం నిల్వచేసి సినీల్ సప్టేన్ ద్వారా ప్రజలకు అందించే సంఘ ఇది. భారతదేశం మొత్తంలోనే ఈవిధమైన సేరును తెచ్చుకున్న ఈ సంఘ గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా ఇక్కడ రైతులకు, వినియోగదారులకు సహాయపడలేని ఒక పెనుభూతంగా మారిందంటే అందులో ఆశ్చర్యపడాల్సిన విషయమేమీ లేదు. రైతు పండించిన ధాన్య సేకరణలో సహాయపడటానికిగాను కేంద్రప్రభుత్వం ధాన్యానికి మద్దతుధరను నిర్దిశుయించింది. అంతకంటే తక్కువ ధర రైతుకు గిట్టుబాటు కాదు కాబట్టి రైతు అన్యాయమైపోకుండా ఎఫ్.సి.ఐ. కేంద్రం ప్రకటించిన మద్దతు ధరకే ధాన్యం కొనాలి. కానీ దురదృష్టపూశాత్మకు గత సంవత్సరం, ఈ సంవత్సరం ఎఫ్.సి.ఐ. ధాన్యం కొనటం మానౌసింది. రైతు వీధినపడ్డాడు. రైతులకు మద్దతుగా మేమందరం వీధుల్లో పడ్డాము. నిరసన ప్రదర్శనలు చేశాము. రైతులు ముఖ్యమంత్రిని నిలదీసిన సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. పార్లమెంట్లో ఆలస్యంగానైనా మన ఎమ్.పి.లు ధర్మాలు నిర్వహించారు. కేంద్ర సినీల్ సప్టేన్ మంత్రి ప్రౌదురాబాదుకు వచ్చి ముఖ్యమంత్రిగారితో కలిసి 10 లక్షల టన్నుల ధాన్యం సేకరిస్తామని ప్రకటనలు ఇప్పటిం జరిగింది. రైతుకు కొంత మేలవుతుందేవోసని మేమంతా ఆశించాము. కానీ సేకరించిన ధాన్యం ఎంతో ఈ శాసనసభలో ఒక్కసారి చెప్పమనండి. మాకు తెలిసినంతవరకు ముప్పీ 46,000 టన్నులు మాత్రమే సేకరించారు.

పొరుగు రాష్ట్రాలు సేకరించిన అంకెలను మనం ఈ సందర్భంగా ఒక్కసారి పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉన్నది. కర్ణాటకలో రూ.100 కోట్లు మార్కెట్ కమిటీలకు డబ్బు ఇచ్చి ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయమని ఆదేశాలు ఇచ్చారు. కానీ మన ప్రభుత్వం, మన ముఖ్యమంత్రి ఆవిధంగా చేయలేదు. కేంద్రప్రభుత్వంమండి ధాన్యం కొనుగోలు నిమిత్తం వచ్చిన రూ.120 కోట్లు ఏమి చేశారో చెపుమనండి. ఎంత ధాన్యాన్ని కొన్నారో తెలియచేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. మార్కెట్ కమిటీ నిధులను ఉద్దేశించినదానికి ఉపయోగించి రైతులకు సహాయపడటానికి బదులు ఇతరతా పనులకు మళ్ళించటం శోచనీయమని మీద్వారా గౌరవసభ్యలకు తెలియచేస్తున్నాము. ఈరోజు ఉదయం వారు చెప్పిన “నీరు - మీరు” కార్యక్రమానికి ఆ నిధులు మళ్ళించటం జరిగిందని చెప్పటానికి నాకెటువంటి సంకోచం లేదు. దాని పర్యవసానంగా రైతులకు మార్కెట్ కమిటీలు ఇచ్చిన చెక్కు తిరస్కరించబడుతున్నాయి. కావలిలో ఈ సంఘటన జరిగింది. కావాలంటి ఎవరైనా వెళ్లి చూస్తే ఇది చక్కగా అవగతమపుతుంది. పరిస్థితులు ఈరకంగా ఉంటే గన్నీ సంచుల కొనుగోలులో కమిషన్, ఉల్లిపాయల కొనుగోలులో కమిషన్, చింతపండు కొనుగోలులో కమిషన్ పసూలు చేస్తున్నారు. పేర్లు చెప్పటం నాకు ఇష్టం లేదు. ఇప్పున్న పత్రికల్లో వచ్చాయి. అందరికి తెలిసిన విషయాలే. ఈ పరిస్థితిపై ఈ ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటుందో తెలియచేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వానికి ఈ ఫోరాలంటికంటో భాగం ఎంతని ప్రశ్నిస్తున్నాము. నీటన్నింటిపై నదైన ఏజన్సీ ద్వారా దర్శాపు జరపాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. రైతులు ఆరుగాలం కష్టంచి పండించిన పంట అమ్మకోపటానికి నానా ఇబ్బందులుపడుతున్న ఈ దయనీయ పరిస్థితిలో ఆత్మహత్యలు, కిడ్నీలు అమ్మకోపటాలు చేస్తున్నప్పటికే ఈ ప్రభుత్వానికి చీము కుట్టినట్లు కూడా లేదు. మన ప్రభుత్వం ట్రాన్స్‌పరెంట్ ప్రభుత్వమని, అవినీతికి అమడదూరమని, తప్పుచేసినవారిని క్షమించేదే లేదని పదేపదే ముఖ్యమంత్రిగారు చేపే డైలాగ్స్ ప్రజలను తృప్తి పరచటానికి మాత్రమేనని చెప్పకతపుదు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎఫ్.సి.ఐ. పరిస్థితి విరించి వారిని ధాన్యం కొలుగోలు చేసేట్లు చేయటానికి ఏరకమైన ఒత్తిడి తీసుకువస్తారో చెప్పాలని కోరుతున్నాము. మీరు ఏ చర్య తీసుకున్నా మా పార్టీ రైతు శ్రేయస్సు కోసం ఏ త్యాగాన్నికొనా సిద్ధమేనని తెలియచేస్తున్నాము. మాటలతో రైతులను మోసం చేయవద్దని కోరుతున్నాము. ఈ విషయాన్ని వారికి మరీమరీ మనవిచేస్తున్నాము. రాష్ట్రానికి కావలసిన ధాన్య సేకరణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలే చేసుకోవాలని ఉత్తర్వులు వచ్చాయి కదా? పత్రికలలో వారు చూశారు కదా? దీనికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించిందో, లేదో తెలియచేయాలని మీద్వారా కోరుకుంటూ సెలవుతీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. ధర్మరావు (హానుమకొండ) : అధ్యక్షా, అంధరాష్ట్రానికి దేశ ధాన్యగారమని మారుపేరు ఉన్నది. 50 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్యం తరువాత నాకు తెలిసినంతవరకు మొట్టమొదటటిసారిగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో అత్యధికంగా పరి దిగుబడి వచ్చింది. అనేక సంవత్సరాలుగా కరువుబారినపడిన నల్గొండ జిల్లాలో అధికమైన పరి దిగుబడి మొట్టమొదటటిసారిగా వచ్చింది. నల్గొండలోపాటు వరంగల్, కరీంనగర్లలో కూడా ఈ సంవత్సరం అత్యధికమైన దిగుబడి రావటం జరిగింది. తీవ్రమైన పర్మలు ఉన్నందువల్ల కోస్తా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో పరి దిగుబడి కొంతమేరకు తగ్గిన మాట వాస్తవమే. తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల్లో పరిపంట విస్తరం, పరి ధాన్య సేకరణ తగ్గిపోయింది, వాస్తవమే. లెక్కల ప్రకారం ఈ విషయాలు మనకు కన్పిస్తున్నాయి. మనకున్న పద్ధతి ప్రకారం 50% ధాన్యాన్ని మిల్లర్స్ ప్రాక్యూర్ చేసి, ధాన్యాన్ని రైన్స్‌గా మార్చి దానిని ప్రతి సంవత్సరం ఎఫ్.సి.ఐ.కు అమ్మటం జరుగుతోంది. ఎఫ్.సి.ఐ. వారు 50% ప్రాక్యూర్మెంట్ చేసిన తరువాత మిగిలిన 50% బయట మార్కెట్లో అమ్మకోపటానికి మిల్లర్స్కు ఎవీల్ సప్టెన్ కార్బోర్చియన్ వారు లైసెన్స్ ఇస్తారు.

సా. 5.00

దానిని ఈ సంవత్సరం ఎందుకు పాటించడం లేదు. అనేక సంవత్సరాలుగా వష్టున్న సిస్టమ్సు ప్రక్కకు పెట్టి, 50 శాతం ప్రాక్యూర్ చేస్తేనే, లైసెన్స్ విధానం ఉండేది. ఈ సంవత్సరం దానికి తిలోదకాలిచ్చి, ఎంతయితే ప్యాడీని సేకరించాలో, అంతకంటే దానికి మార్కెట్లోకి వెళ్లి, తక్కువ ధరకు ఎక్కుడ దొరికితే అక్కడ తీసుకుని పరి ధాన్యం సేకరించి, దాని ద్వారా రైన్స్ ప్రాక్యూర్ చేసి, దానినంతా తెచ్చి, ఎఫ్.సి.ఐ గోడాన్స్లో నింపుదామని మిల్లర్స్ దురాశతో తాపత్రయపడుతుంటే, ప్రభుత్వం యొక్క సిస్టమ్సు

మిల్లర్స్ అధిగమించడం జరిగితే, ఏ పత్రికా వ్రాయలేదు, లైసెన్సులను క్యాసీల్ చేసినది లేదు. ఏ రైన్ మిల్లర్ లైసెన్స్ కూడా క్యాసీల్ కాలేదు. అంతే కాదు. 1997-98లో మాత్రమే మొదటిసారిగా భారత ఆహార సంస్థ బియ్యం కాకుండా ధాన్యాన్ని డైరెక్టగా పర్సేషన్ చేసింది. ఈ సంవత్సరం అధిక పంటను దృష్టిలో పెట్టుకుని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా పదే పదే అడిగిన తరువాత వెంటనే స్పందించి కేంద్ర ఆహార శాఖ మంత్రి శాంతకుమార్ గారు రాష్ట్రానికి రావడం జరిగింది. వారి వెంట బండారు దత్తాత్రేయగారు కూడా వచ్చారు. కరీంనగర్, నిజామాబాద్ మార్కెట్స్ ను మశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరగానే వారు వెంటనే స్పందించారు. సివిల్ సప్లైస్, మార్కెట్‌లో పాటు ఎఫ్.సి.ఐ కూడా డైరెక్టగా ప్రోడైన్ కొనడం జరిగింది. ప్రోడైన్ కొనే అలవాటు లేనిది మొదటిసారిగా మార్కెట్‌లో ప్రవేశించి 42 వేల టన్నులకు పైగా ఎఫ్.సి.ఐ కొన్న మాట వాస్తవం కాదా? చాలా సంవత్సరాల నుంచీ ఎఫ్.సి.ఐ కొంటున్నది అన్నారు. కానీ అది వాస్తవం కాదు. 1995-96వ సంవత్సరం తరువాత 2000-01లో మాత్రమే డైరెక్టగా ఎఫ్.సి.ఐ సేకరించడం జరిగింది. ఎప్పుడూ కూడా డైరెక్టగా ప్రోడైన్ కొనలేదు. బియ్యం సేకరించి, నిలువ చేసే అస్కారం ఉంది. ఆ విధంగా జరుగుతుంటే గత 50 సంవత్సరాల నుంచీ గోడాన్స్ ఏర్పాటు, నిర్మాణ ఏ రకంగా జరిగాయో పరిశీలించాలి. నిర్మాణం సక్రమంగా జరగలేదు. పంట ఒకేసారి వచ్చి, స్టోరేజి కెపసిటీ లేకపోవడం వల్ల ఇభ్యంది ఏర్పడిన మాట వాస్తవం. దాని వల్ల ఎఫ్.సి.ఐ ఎంత నుండుకు పోవాలో అంత పోలేకపోతున్న విషయం వాస్తవం. రైన్ ప్రాక్యూర్మెంట్ విషయానికి వ్స్టే, ఈ సంవత్సరం రైన్ ప్రాక్యూర్మెంట్ ఖరీఫ్, రభీ సీజన్స్ రెండూ తీసుకుంటే సుమారు 65 లక్షల టన్నుల బియ్యం సేకరించాలని ఆచేశ్వర్స్, 55 లక్షలు సేకరించడం జరిగింది. ఇంతకంటే ముందు గోడాన్స్ లో వర్షకాలం నాటికి ఉన్న నిలువలను కర్మాంచక, తమిళనాడు, పాండిచ్చెరి, కలకత్తాలకు ఉప్పుడు బియ్యం పేరుతో తరలించారు. రెండవ క్రాప్ తరువాత, రభీ తరువాత మాత్రమే గోడాన్స్ నిలువలు మొత్తం తీసేసి పెడతారు. నాకు తెలుసు. వరంగల్ గోడాన్స్ లో అక్షోబర్, సపంబర్, డిసెంబర్ నాటికి ప్రతి నెలలో 15 ర్యాకుల చోప్పున ప్రతి నెలా లిష్ట్ చేశారు. రాష్ట్రం కానీ కేంద్రం కానీ ఉమ్మడిగా ధాన్యాన్ని కొని, రైతులకు సప్పం లేకుండా అదుకోవడం వాస్తవం కాదా? బాయిల్ల్ రైన్ రెండవ పంట వచ్చిన తరువాత, సేకరించిన తరువాత లిష్ట్ చేసే కార్బూక్మం ఉండేది. కానీ ఈ సారి మొదటిసారిగా తీసివేశారు. దాని వల్ల నూటికి 131 శాతం ఎఫ్.సి.ఐ గోడాన్స్ లో స్టోర్ పెట్టడం, లిష్ట్ చేసి, తరలించడం జరిగింది. గత 32 సంవత్సరాలుగా ఏవరేజ్గా చూస్తే 82 శాతం మాత్రమే గోడాన్స్ ఉపయోగ పడేవి. ఈ సారి 131 శాతం ఎఫ్.సి.ఐ గోడాన్స్ ను ఉపయోగించుకోవడం జరిగింది. దాంతో పాటు ప్రాక్యూర్మెంట్ రేపియో రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలకు 70:30 గా ఉంది. 30 శాతం కేంద్రం సేకరించాలి. 70 శాతం రాష్ట్రం సేకరించాలి. దానికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం రు. 125 కోట్లు క్రెడిట్ క్రీంద కొనడానికి ఏర్పాటు చేస్తే, ఎంత ఖర్చు చేశారు? ఎంత వరకూ స్టోర్ చెయ్యడానికి ఏర్పాటు చెయ్యగలిగారు? ముఖ్యంగా ‘రా రైన్’ , పీరా బాయిల్ల్ రైన్ నిలువలు గోడాన్స్ లో ఎన్ని ఉన్నాయి? రేపు రాబోయే రోజులలో ఏ విధంగా వేరే రాష్ట్రాలకు తరలించే అవకాశం ఉంది? గోడాన్స్ ఫసిలిటీ అంటే ఒకసారిగా గోడాన్ కట్టడం జరిగేది కాదు. ఒక నెలలో కాదు. అనేక సంవత్సరాలు ప్లాన్ చేసి, పథ్థతిగా కట్టాలి. ఆ రకంగా కట్టకపోవడం జరిగింది. అనేక సంవత్సరాలుగా లోపభూయిష్ట విధానాల వల్ల, 30,40 సంవత్సరాలుగా ఈ నిర్మాణాలు సక్రమంగా కాకపోవడం వల్ల ఈ ఉపద్రవానికి అస్కారం ఏర్పడింది. దాని వల్ల రైతుల పొట్ల కొట్టింది ఎవరు? 40,50 సంవత్సరాల నుంచీ పరిపాలించిన వారు దీనికి కారకులు కాదా అని అడుగుతున్నాము.

మొక్కజొన్సు రాష్ట్రం మొత్తంలో తెలంగాణలో చాలా ఎక్కువగా పండింది. మొదటిసారిగా ఎఫ్.సి.ఐ రంగంలో ప్రవేశించింది. 30,400 మెట్రిక్ టన్నులను ప్రాక్యూర్ చేసింది. సివిల్ సప్లైస్, మార్కెట్ కలిపి 24,000 మెట్రిక్ టన్నులను ప్రాక్యూర్ చేసింది. ప్రాక్యూర్మెంట్ అనేది వెంటనే సాధ్యం అయ్యేది కాదు. 1977లో వరంగల్ నియోజక వర్గంలో గోడాన్ ఫసిలిటీ లేక, ఆ రోజున ఎయిరోడ్మ్యూన్లో పెట్టి, పైన తార్మాలిన్ కప్పారు. అప్పటి లోపభూయిష్ట విధానాల వల్ల ఈ రోజున ఇభ్యంది కలుగుతోంది. పంట కూడా అధికంగా మార్కెట్కు వచ్చి, ఈ పరిస్థితి ఏర్పడింది. దానిని అధిగమించడానికి రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు కలసి ఉమ్మడిగా సామర్థ్యం పెంచడానికి కార్బూక్మాన్ని చేపట్టారా? సామర్థ్యం పెంచడానికి తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి? రాబోయే రభీలో ప్రాక్యూర్మెంట్ విధానాలను వెంటనే ప్రకటించాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ నున్నం రాజయ్యః అధ్యక్షా, అనుపూర్వగా పేరు పొందిన ఆంధ్రప్రదేశ్, రైతే వెన్నెముక అని చెప్పుకుంటున్న ఈ రోజులలో రైతు పరిస్థితి చాలా దయనియంగా తయారయింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎఫ్.సి.ఐ ద్వారా ధాన్యం కొనుగోలు చేస్తామని చెప్పి, 10 లక్షల టన్నుల ధాన్యాన్ని కొనడానికి కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నిర్లయించాయి. కానీ మన రాష్ట్ర ఉదాసీన వైభరి పల్ల ఆ పని కాలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన హడావుడి తప్ప, ఏ కేంద్రంలో కూడా కొనుగోలు చెయ్యలేదు. 10 లక్షల టన్నులు కొంటామని చెప్పి, కేవలం 93 వేల టన్నులు మాత్రమే కొన్నది. ఎఫ్.సి.ఐ 3 లక్షల టన్నులు, ఎస్.టి.సి 3 లక్షల టన్నులు, - మొత్తం 10 లక్షల టన్నులు కొంటామని చెప్పి, కేవలం 1 లక్ష టన్నులు కూడా కొనలేని పరిస్థితి ఉండంటే కేవలం ప్రచార ఆర్థాటం తప్ప రైతులను ఆదుకునే పరిస్థితిలో మన రాష్ట్రం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారి నుండి మంత్రుల వరకూ అంతా జిల్లాలలోని మార్కెట్లో హడావుడి తప్ప, వాస్తవంగా కొనేది లేదు. ఎఫ్.సి.ఐ 124 కేంద్రాలన్నారు.

సా. 5.10

నెల్లూరు, గుంటూరు, ఉధయ గోదావరి జిల్లాలు అనంతపురం జిల్లాలలో కేవలం పవర్స్ మాత్రమే ఉన్నాయి తప్ప ధాన్యం కొనుగోలు చేయలేదు. రైతాంగం పరిస్థితి అగమ్య గోచరంగా ఉంది. మరల వేసిన పంట కూడా వస్తుంది. అనాడు పది లక్షలు అనడంలోనే పూర్తిగా అన్నాయం జరిగింది. కష్టపడి పండించిన రైతుకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించడంలో విఫలం చెందింది. కేంద్రప్రభుత్వం నుండి శాంత కుమార్ మన రాష్ట్రానికి వచ్చినపుడు ఉధయులు కలిసి రాష్ట్రంలో ఉన్న ధాన్యాన్ని మర్చుతు ధర ప్రకారం కొనాలని అన్నారు. రేయసక వగలనక కష్టపడి పండించిన పంటకు వేరే చేట గిట్టుబాటు ధర వస్తుందేమౌని తీసుకువెళితే ఎఫ్సిపి, మార్కెట్ రుడి 250లకు కొని, రు.540, రు.550లకు అమ్ముతున్నారు. అంటే మిల్లర్స్, వ్యాపారస్తులకు కొమ్ముకాసే పరిస్థితి ఉంది. వేసిన పంటకూడా వస్తుంది. రైతాంగం చాలా అందోళనలో ఉంది. వేసిన పంటను ఎఫ్సిపి కొంటుందనే నమ్మకం రైతాంగానికి లేదు. కొంటుందో, కొనదో తెలియదు. ఎండాకాలంలో, రాత్రి పగలు కుటుంబం అంతా కష్టపడి, అప్పులు తెచ్చి పండించిన పంటను కొంటుందో లేదో తెలియని పరిస్థితితో రైతులు అందోళన చెందుతున్నారు. వేసిన పంటను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొనే పరిస్థితి లేదని పత్రికలలో, వార్తలలో వస్తున్నాయి. తెలంగాణ జిల్లాలలో వేసంగి పంట పండించిన రైతు దిక్కుతోచని పరిస్థితిలో ఉన్నాడు. ప్రభుత్వం వెంటనే కొనుగోలు చేయాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఎఫ్సిపి 55 లక్షలు టన్నులు కొనాలనే దానిలో కేవలం బియ్యం వాటిలో 45లక్షల టన్నులు కొని చేతులు దులుపుకునే పరిస్థితి ఉంది. మర్చుతు ధర ఇచ్చి కొనుకోవడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలి. మన ప్రభుత్వం రైతును ఆదుకుంటుందని, స్వర్ణంధ్ర ప్రదేశాను సాధిస్తామని చెబుతుంది. కానీ చేయడం లేదు. రైతులు చాలా అందోళనతో ఉన్నారు. వేసిన పంటను కొనాలని, వాటిలో ఏ అవకాశాను లేకుండా ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని సిపిఎమ్ పార్టీ శాసన సభ్యుడిగా డిమాండ్ చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్ర రాజు (ఉండి) : అధ్యక్షా .....

శ్రీ టి.జీవ్ రెడ్డి (జగిత్యాల) : అధ్యక్షా, మార్కెట్ ఆఫ్ది హోస్ చూడండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : క్లారిఫికేషన్లో కొంచెం టైమ్ ఇస్తాము. రాజుగారు కూర్చోండి. జీవ్ రెడ్డిగారు మీరు సీనియర్ మెంబర్.

(అంతరాయం)

పార్టీకి ఒక మెంబర్ చొప్పున అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజుఁ అధ్యక్షం రైతుకు సంబంధించిన 304 బాలారిష్టాలు దాటి ఈ రోజు టేకవ్ చేసినందుకు ధన్యవాదాలు. రైతుకు గిట్టుబాటు ధర లేని పరిస్థితులలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన మధ్యతు ధరకు గిట్టుబాటు లేని స్థితిలో ఎఫ్సిపి రైతుల దగ్గర నుండి తీసుకోము, మీ బాధలు మీరు పడండి అనే పరిస్థితి పచ్చింది. మూలిగే సక్క మీద తాటి పండు పడ్డట్టు రైతు పరిస్థితి ఉంది. ఈ దుస్థితి రావడానికి కారణం ఎవరు? మీరు రైతుకు అవసరమైన వాటన్నిటికీ రేట్లు పెరిగినందు వల్ల ఈ రోజు రైతు సాగు చేయాలంటే పెట్టుబడి కూడా రాని పరిస్థితి. ఎరువుల ధరలు విపరీతంగా పెంచుతున్నారు. పురుగు మందులు మార్కెటలోకి పెళ్ళే సరికి పెరిగిపోతున్నాయి. రైతుకు అవసరమైన డీజిల్ పెరిగి పోడం వల్ల కూడా రైతు వ్యవసాయం చేసి గిట్టుబాటు ధర లేని పరిస్థితులున్నాయి. ఏమి చేయాలో వారికి అగ్నుగోచరంగా ఉంది. కేంద్రంలో కుంబకోణం జరిగినా, యూరియా కుంబకోణం జరిగినా, దాని పర్యవసానం రైతు మీద పడుతుంది. ఆ విధంగా విపరీతంగా రేట్లు పెంచుతున్నారు. రైతులు ఏమి చేయాలో అర్థం కాని పరిస్థితిలో, మేము ఇంతకంటే కొనుగోలు చేయమంటే ఎలా? సోదర శాసన సభ్యులు మాట్లాడుతూ, ఎఫ్సిపి ఎప్పుడూ ధాన్యాన్ని కొనలేదన్నారు. రైతుకు అవసరం వచ్చినప్పుడు ఎంత ధాన్యం ఉంటే అంత కొనాలి. పూర్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎఫ్సిపి బియ్యంలేని పరిస్థితులలో రైతులకు లేవి విధించి, పండిన పంటలో పదు బస్తాలు ఇవ్వాలని తీసుకున్న రోజులున్నాయి. రైతుకు అవసరం వచ్చినప్పుడు కనీసం మీరు కొనుగోలు చేయని పరిస్థితిలో లేవప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రయత్నం చేశారు. అదసంగా పది లక్షలు కొంటామని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఒప్పుకున్నారని తెలిసింది. పది లక్షల టమ్ములు చాలదు. రెండవ పంట పూర్తిగా తీసుకోవాలంటే 25 లక్షల టమ్ములు రైతుల దగ్గర నుంచి తీసుకుంటే కాని వారి సమస్య సార్ట్ కాదు. బియ్యం అవసరమైనప్పుడ. ఆంక్షలు పెట్టింది. ఈ రోజు పరిస్థితి ఒకసారి ఆలోచించండి. రైతు మీద ఆంక్షలు పెడుతున్నారు. మిగతా వాటి మీద, దేని మీద ఆంక్షలు లేవు. రాష్ట్రంలో సిమెంటు రేట్లు ఇష్టం వచ్చినట్లు పెంచుతున్నారు. దాని మీద ఎవరైనా ఆంక్షలు పెట్టారా? రైతు అమృదానికి వచ్చినప్పటికీ ఆంక్షలు పెట్టారు. రైతు దివాలా తీసే పరిస్థితిలో ఉన్నప్పుడు రాష్ట్రప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా రైతును ఆదుకోవడానికి 25లక్షల టమ్ముల బియ్యాన్ని స్వీకరించాలి. సభ్యులందరూ సహకరించి ఏకగ్రిప తీర్మానం చేసి రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతులను ఆదుకోవాలి. మనమంతా ఏకగ్రిప తీర్మానం చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను.

సా. 5.20

ఆలస్యం చేస్తి జరగదు. బస్తాకు రు. 300 – 310 అంటున్నారు. 415 రూపాయలకు పండించిన బస్తా ధాన్యానికి 310 కి కొనే పరిస్థితి పుంది. రైతు ఏ రకంగా బ్రతుకుతారు? రైతుల దగ్గర ఖచ్చితంగా 25 లక్షల టమ్ములు సేకరించాలి. పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలో బాగా పండింది. ఏసంవత్సరంలో లేని విధంగా పంట పండించడం జరిగింది. సుమారు మూడు జిల్లాలకు 10 లక్షల టమ్ములు కావాలి. తెలంగాణా, రాయల్సీమలో కూడా ఈ సంవత్సరం బాగా పండింది. రైతును ఆదుకోవడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి. సబ్బిడీ ఇవ్వాలి. రైతు చేతికి పంట రావాలంటే ఎలుకలు, చిలుకలు, గుడ్డివారు, కుంటివారు తినాలి. దొంగలు తినాలి. తరువాత రైతు చేతికి పంట వస్తుంది. రైతు ఇంతమందిని పోషించాలి. ఆ రైతులకు సబ్బిడీ ఇవ్వాలి. ఎంత ఇచ్చినా రైతు తట్టుకునే పరిస్థితి లేదు. కారణం ఏమిటంటే, విపరీతంగా రేట్లు పెరిగాయి. రైతును ఆదుకోవాలంటే, అందరు కలిసి కృపిచేయాలి. ఈ సంవత్సరం 25 లక్షల టమ్ములు సేకరించాలి. భవిష్యత్తులో ఉత్పత్తి రేట్లను తగ్గించాలని కోరుతూ నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పిన్నమన్నేవి వెంకటేశ్వరరావు (ముదినెపట్లి) : అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదములు. గ్రేడ్ పన్ ధాన్యానికి రు. 540, కామన్ వెరైటికి 510 అని మీరు ఇచ్చిన పేపరులో పుంది. గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి స్వాధీనమురి, 1001 కామన్ వెరైటికి ఇవ్వాలి. నిజానికి, కామన్ వెరైటి, షైన్ వెరైటి అని ఎఫ్సిపి లో పుండరు. బ్రిడ్ అండ్ లెంట్ అని వుంటుంది. 2: 5 వుండాలి. రెండు సంవత్సరాల ముందర వున్న రేపియోకు ఇప్పుడున్న

రేపియోకు ఏమైనా తేడా వచ్చిందా? రైతులు పండించిన ధాన్యం స్వరూపమురిగాని, 1001 వెరైటి గాని ఎక్కడ నుండి వచ్చిన కూడా సేమ్ లెంత్, బెట్టీ వస్తుంది . కేవలం రెండు సంవత్సరాల నుంచి ఎందుకు ఆభైష్ట్హన్ పెడుతున్నారు ? మొన్సు ఖరీఫ్ లో ముఖ్యమంత్రిగారు పోట్లాడారు, థిల్లికి మూడు సార్లు వెళ్లి వచ్చిన తరువాత ధాన్యం రేటు పెంచారని చెప్పారు . పెంచడం పెంచారు కాని, సంబంధి హర్షస్థింగ్ జరిగిన తరువాత డిసెంబరు 5 - 6 తారీఖుల్లో వచ్చింది . 60 పర్సంటు రైతాంగం అప్పటికే ధాన్యాన్ని అమ్మకోపడం జరిగింది . అని అన్ని కూడా మిల్లర్లకు పోయాయి . శ్రీ బుచ్చుయ్యచౌదరిగారు చెప్పినట్లు మధ్యరాజీలకు ఉపయోగపడింది తప్పితే రైతులకు ఉపయోగపడలేదు . ముఖ్యమంత్రిగారికి గుర్తుచేస్తున్నాను . డిసెంబరు 23న ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు చెప్పాను . అయ్యా, సింగిల్ వెరైటి విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టండి? అంధ్రప్రదేశ్లో సింగిల్ విధానానికి రెకమండ చేసి, థిల్లికి పంపించండి . సింగిల్ వెరైటి పెడితే, ఈ వివాదం రాదు . షైన్ వెరైటి, కామన్ వెరైటి అని వివాదం రాదు . దానికి చోరవ తీసుకోవాలి . రచీ సీజన్ తొందరగా వస్తున్నది . ఖరీఫ్ సీజన్లో చివరకు చేశారు . చివరి నిముషంలో పోట్లాడితే జరిగింది . అదేవిధంగా రాబోయే రచీ సీజన్లో జరుగుతుంది . కాబట్టి ఇప్పటినుంచే చర్యలు తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి రెండు, మూడుసార్లు నిజ్జపేచేయడం జరిగింది . చూస్తాం, చేస్తానుని చెప్పారు . నుంత్రిగారికి మొన్సు చెప్పాను . డిమాండుపై మాట్లాడినప్పుడు మంత్రిగారితో చెప్పితే మార్పి 31 లోపల నిర్దయం శాసనసభలో ప్రకటిస్తారని హామీ ఇష్వడం జరిగింది . ఇప్పుడు ప్రకటిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను . ఎఫ్సిపి ప్రాక్యూర్ చేయాలంటే, గోడాన్ను ప్రాభుత్వము పుంది . అంధ్రప్రదేశ్లో పున్న గోడాన్నును ఖాళీ చేయవలసిన పరిస్థితి పుంది . రచీలో వచ్చే ధాన్యాన్ని తప్పకుండా రైతుల నుంచి తీసుకోవాలి . కోతలు మొదలు అయ్యాయి . మొన్సు మార్పి 21 నుంచి కోతలు మొదలు అయ్యాయి . రైతుల దగ్గరకు ధాన్యం వస్తుంది . మిల్లర్లు మాకు వద్దు అంటున్నారు . మిల్లర్లు ఒక అండర్ టేకింగు ల్రాసి ఇచ్చారు . ఎఫ్సిపి కసుక మార్పి నెలలో డబ్బులు ఇష్వకపోతే ఎప్రిల్లో ఇచ్చినా తీసుకుంటామని అండర్ టేకింగు రు . 100 స్టోంపు పేపరుపై ల్రాసి ఇష్వడం జరిగింది . మిల్లర్లు పరిస్థితి ఏమిటంటే, ఖరీఫ్లో ఇభుడిముఖ్యాడిగా కొన్న ధాన్యాన్ని ఆడించి ఎఫ్సిపికి పంపిస్తే, రాబోయే రచీ సీజన్లో మాకు సంబంధం లేదు అంటున్నారు . ఎఫ్సిపి దగ్గర డబ్బు అయిపోయింది అంటున్నారు . ఎఫ్సిపిని శాసించే హక్కు ఈ రాష్ట్రానికి లేదు . ఈ రాష్ట్రం చెప్పిన మాటలను కేంద్రప్రభుత్వం విసడం లేదు . కాబట్టి రేపు రచీలో ధాన్యం తీసుకునే పరిస్థితి లేదు . రైసు మిల్లర్లు మాకు అక్కర లేదు అంటున్నారు . మీరు ఇస్తే రు . 300 లకు ఇష్వండి అంటున్నారు . రైతుకు బస్తాకు రు . 400 అప్పుతుంది . మిల్లర్లు ఆవిధంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నారని మనవిచేస్తున్నాను . ఈరోజు రైతుకు వచ్చిన ధాన్యాన్ని ఎక్కడ పెట్టాలి . మిల్లర్లు తీసుకోకుంటే మా పరిస్థితి ఏమిటి? అని ఆలోచిస్తున్నారు . కృష్ణా, ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో కేవలం 10 లక్షల టన్నులు వరకు వాటా మాకు కావాలి అంటున్నారు . మొన్సు కృష్ణా జిల్లాలో 52 లక్షల టన్నులు ఇచ్చారు . దానికి 6 . 21 లక్షల టన్నులు వచ్చింది వాటా కింద ఇప్పుడు 10 లక్షల టన్నులు వాటా కింద లెక్క వేసినా 1 . 1 లక్షల టన్నులు కృష్ణా జిల్లాకు 40 వేల, 50 వేల టన్నులు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది . ఏది అయితే దామాపో ప్రాకం 52 లక్షల టన్నుల దామాపో పుందో ఈ సంపత్తిరం కూడా కృష్ణా జిల్లాలో తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను . శాసనసభలో వున్న 294 మంది సభ్యులలో 250 మంది సభ్యులు వ్యవసాయరంగం నుండి వచ్చినవారు పున్నారు . రైతులు ఆశిస్తున్నది చేయాలి . ఆపోర్, ఈ ప్రార్టీ యని కాకుండా, విమర్శ చేయకుండా, వంటలు కోతకు వచ్చాయి కాబట్టి, రైతాంగానికి ఉపయోగపడే నిర్దయం తీసుకోవాలని మినిష్టరుగారిని కోరుతున్నాను . ఎఫ్సిపి . ఏరకంగా ప్రాక్యూర్ మెంటు చేస్తారు అనేదానిని ప్రత్యేకంగా తేల్చి చెప్పాల్సిన అవసరం పుంది అని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను . తప్పకుండా సరైన నిర్దయాన్ని - పాజిటివ్ నిర్దయాన్ని తెలియచేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను .

డా. మెట్ల సత్యనారాయణరావు (అమలాపురం) : అధ్యక్షా, ఈరోజూ రాష్ట్రంలో పున్న రైతులందరూకూడా తీవ్రమైన అందోళనకు గురి అపుతున్నారు. కనీస మద్దతు ధర ఇంకా ప్రభుత్వం నుంచి ప్రకటన రాలేదని ఆతురుతతో పున్నారని మీకు సవిసయంగా మనవిచేస్తున్నాను. కారణం ఏమిటంచె, మొన్న రబీ సీజన్లో నిర్రయం అందుతుందా? అందదా, పంట చేతికి వస్తుందా, రాదా అనే పరిస్థితిలో ముఖ్యమంత్రిగారు టేయిల్ ఎండ్కు కూడా వెళ్లి ప్రత్యక్షంగా చూసి, పంట ఎండిపోకుండా అన్ని చర్యలు తీసుకున్నారు. ఉభయ గోదావరి జిల్లాల్లో కూడా చక్కటి దిగుబడి వచ్చే విధంగా ప్రభుత్వ పరంగా చర్యలు తీసుకున్నందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

సా 5.30

అదేవిధంగా పంట చేతికి వస్తుందో రాదో అనే ఆందోళనతో ఆనాడు రైతులు పున్నారు. ఈసాడు మద్దతు ధర వస్తుందో లేదో అనే ఆందోళనతో రైతాంగమంతా పుంది. ఇప్పటికే ఉభయ గోదావరి జిల్లాల్లో పది శాతం కటింగ్ వచ్చింది. ఈ సెలాఫురు లోపల మొత్తం కటింగ్ వస్తుంది. సరైన మద్దతు ధర లేక రైతులందరూ సష్టపోతున్నారు. ఈరోజూ పదిశాతం కటింగ్ అయిన దాన్ని మిల్లర్స్ గాని ఇతరులు ఎవరైనా కొనుగోలు చేయడానికి వెళ్లిన వాళ్లు 75 కేజీల బస్తాను రూ.300లకు ఇస్తానుని, రూ.280లకు ఇస్తానుని రైతులను అడిగే పరిస్థితి పుంది. రైతులందరూ కూడా మద్దతు ధర కోసం ఆశతో ఎదురు చూస్తున్నారనే విషయం ఈ సభలో పుండే శాసనసభ్యలందరికి తెలుసు. రైతులకు మేలు చేయాలన్నదే ప్రతి శాసనసభ్యుని ఉచ్ఛేశ్యం . ఈ ప్రభుత్వం ద్వారా రైతులకు మంచి రేటును ఇప్పించాలనే తాపత్రయంతో సభ్యులంతా పున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక సబ్కమిటీని వేసి, దాని ద్వారా పైన్ వెదైటీ గాని, కామన్ వెదైటీగాని నిర్ణయించి, వాటికి రేటును నిర్ణయించారు. ఆ నిర్ణయించిన రేటుకు సంబంధించి ఈసాడు దాన్ని ప్రత్యేక సబ్జెక్టగా తీసుకుని ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ కమిటీని ఇమ్ముడియేట్గా కేంద్రం వద్దకు పంపించి చర్యలు జరిపి రైతులకు సరైన మద్దతు ధర వచ్చేలా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈసిధంగా చేయకపోతే రైతులందరూ అప్పుల పాలయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది, పండించిన పంటలవల్ల లాభం రాక సష్టపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని ఈసందర్భంగా తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇప్పటికే కటింగ్ అయిన దాని విషయంలో మద్దతు ధర ఇప్పడం కోసం సబ్ కమిటీని కేంద్రం వద్దకు పంపించి, ఎక్కుడికక్కడ జిల్లాల్లో జాయింట్ కలెక్టర్స్ ఇన్సెక్షన్స్లో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని, మేము ఉన్నానుని మరొకసారి రుజువు చేసి, నిరూపించి రైతులను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. మద్దతు ధర గురించి, ఎఫ్సిస కొనుగోలు విషయం గురించి ఈరోజూ నాకు మాటల్లడేందుకు నాకు అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈసాడు రాష్ట్రంలో రైతాంగం ఉత్పత్తి వ్యయం పెరిగిపోయి ఆర్థిక భారంతో బాధ పడుతుంటే, ఇంకోక్కిష్ట పండించిన పంటలకు మార్కెట్లో గిట్టుబాటు ధరలు లభించక అందోళన చెందుతున్న విషయం మీకు తెలియంది కాదు. భారత ఆహార సంస్థ కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన మద్దతు ధరను రైతులకు కల్పించడానికి ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేస్తుంది. ఏనాడైతే మార్కెట్లో రైతుకు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర లభించడం జరుగదో ఆనాడు తప్పనిసరిగా భారత ఆహార సంస్థ మార్కెట్లోకి ఎంటర్ అయి ధాన్యాన్ని, మొక్కజీస్సును గాని ఖరీదు చేసే బాధ్యత దాని మీద పుంటుందని చెప్పుక తప్పదు. ఈరోజూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్దిష్టంవల్ల గాని, రాష్ట్ర అధికార యంత్రాంగం యొక్క నిర్దిష్టత వల్ల గాని ముఖ్యంగా తెలంగాణ ప్రాంతంలో రైతాంగం మొత్తం తీవ్రమైన అన్యాయానికి గురైదనే విషయాన్ని చెప్పుక తప్పదు. కరీంనగర్ జిల్లాకు సంబంధించి సెప్పెంబర్ 27 నాడు జరిగిన జిల్లా అభివృద్ధి సమీక్ష మండలి సమావేశం జరిగినపుడు, టెక్కిల్ ఎడ్యూకేషన్ మినిషన్ గారవ రాజీంద్రప్రసాద్గారు మాజిల్లాకు ఇన్ఫార్మేషన్, వారి ఆధ్వర్యంలో అన్ని రాజకీయ పార్టీల వాళ్లం కలిసి ఏకగ్రీవంగా ఒక తీర్మానం చేశాం . కరీంనగర్ జిల్లాలో రైతాంగానికి మద్దతు ధర లభించడం లేదు, వెంటనే భారత ఆహార సంస్థ మార్కెట్లోకి ప్రవేశించి వరి ధాన్యం, మొక్క జోన్లు తదితర వాటిని కొనుగోలు చేసేలా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ తీర్మానం చేశాం . సెప్పెంబర్ 25 తదుపరి కూడా స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులం ఎప్పటికుడు ఈ మద్దతు ధర విషయం గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ దృష్టి, అధికార

యంత్రాంగం దృష్టికి తీసుకెళ్లాం, ఎన్నో విజ్ఞప్తులు కూడా చేశాం . స్వయంగా ముఖ్యమంత్రిగారే డిసెంబర్ 6 నాడు కరీంనగర్ జిల్లా సందర్భానుకు వచ్చారు. ముఖ్యమంత్రి గారు రాక ముందు కలెక్టర్గాని, జాయింట్ కలెక్టర్గాని ఎక్కుడైనా ఒక్క మార్కెట్ ను సందర్శించిన దాఖలాలు పుంటే పరిశీలన చేయండి. అనాడు ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా విజ్ఞాపు చేశాం . రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారియంత్రాంగం నిర్నిష్టంగా వ్యవహారించినపుడు, వారు బాధ్యతగా వ్యవహారించేలా చర్యలు తీసుకునే రెస్పొన్సిబిలిటీ ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద పుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు డిసెంబర్ 6 న జిల్లా పర్యాటకు వచ్చిన తర్వాత జిల్లలో భారత ఆహార సంస్థ కొనుగోలు కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచన చేశారు. దానికి తోడు డిసెంబర్ 10,11 తేదీల్లో కేంద్ర ఆహార శాఖామాత్యులు శాంతాకుమార్గారు కరీంనగర్ జిల్లా పర్యాటకు వచ్చారు. ఆయన వచ్చినపుడు పెద్దలు ధర్మరావు గారు మాట్లాడుతూ, గతంలో ఎప్పుడూ కూడా భారత ఆహార సంస్థ ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయలేదని, ఇప్పుడే మొట్టమొదటి సారిగా కొనుగోలు చేస్తున్నారన్నారు. 98-99 తర్వాత భారత ఆహార సంస్థ ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేసే పరిస్థితి ఉత్పన్నం కాలేదంటే మార్కెట్లో రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లభించింది కాబట్టి ఆ పరిస్థితి రాలేదు. 98-99 కు ముందు ఏ సంవత్సరం అయినా తీసుకోండి, ప్రతి సంవత్సరం భారత ఆహార సంస్థ మార్కెట్లో ఎప్పటికపుడు కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. శాంతకుమార్గారు అక్కడికి వచ్చినపుడు ప్రారంభించబడిన కొనుగోలు కేంద్రాలు కూడా మూతపడ్డాయి . ఉదాహరణకు జగిత్యాల మార్కెట్యార్ట్లో పున్న కొనుగోలు కేంద్రం ఆరోజే మూత పడింది. ఎందుకు మూతపడిందంటే గన్ని బ్యాగ్స్ లేపని అంటున్నారు. కరీంనగర్ జిల్లలో రెండు లక్షల గన్ని బ్యాగ్స్ అగ్గు మాసం లోపల ప్రాక్యూర్ చేసే అవసరం పుంటుందనే విషయం తెలిసీ, రెండు లక్షల గన్ని బ్యాగ్స్ ను పంజాబ్కు తరలించిన విషయం వాస్తవం . దీని పైన ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారని అడుగుతున్నాను. పంజాబ్ రాష్ట్రానికి అవసరం పుందని రెండు లక్షల గన్ని బ్యాగ్స్ ను మన రాష్ట్రం నుంచి పంపిస్తే, జిల్లా అధికారియంత్రాంగం ఏమి చేస్తోందో ఒక్కసారి ఆలోచించండి. వీళ్ల దగ్గర గన్ని బ్యాగ్స్ లేకపోవడంతో రైతులు వాటిని బయట కొంటే ఒక్కు దానికి రూ.30 లు పడుతుంది. మీరు రూ.13 లకు ఇస్తారు, ఇక్కడ రూ.17 లను రైతు సప్పాతున్నాడు, దీనికి బాధ్యత ఎవరు వహించాలి? ఫెసిలిటీస్ క్రియేట్ చేస్తామని గపర్చుమెంటు వాళ్లు చెబుతున్నారు. డిసెంబర్ నుంచి ఇప్పటివరకు ఈ నాలుగు మాసాల్లో మీరు చేసిన కార్యక్రమాలు ఏమిటి? గోడాన్ ఫెసిలిటీస్ క్రియేట్ చేయవలసిన బాధ్యత మార్కెట్ యార్డ్ కమిటీ ల మీద లేదా? ఎఫ్సిపి వాళ్లే ఈ ఫెసిలిటీని క్రియేట్ చేసుకోవాలని మీరు అంటున్నారు, మీరు గోడాన్ ఏర్పాటు చేస్తే కొనుగోలు చేస్తామని ఎఫ్సిపి వాళ్లు చెబుతున్నారు. వీళ్లిద్దరి మధ్య సమస్యలు కుదిర్చే బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారి యంత్రాంగానికి పుందా? లేదా? దయచేసి ఒకసారి ఆలోచించండి. ఈగోడాన్కు కిరాయా ఎవరు కట్టాలి? సప్పర మసారి, ఎంటియు-1001 98-99 వరకు కూడా గ్రేడ్-1 గా గుర్తింపబడ్డాయి. అటువంటి ధాన్యం ఈ సంవత్సరం పచ్చే సరికి కామన్ వెరైటీగా ఎందుకు మారిపోయింది? గ్రేడ్-1 గా గుర్తింప బడిన ధాన్యం డిసెంబర్ నుంచి జనపరి వరకు చాలా శాతం మిల్లర్స్ కు చేరిపోయింది. ఈవిధంగా జరగడం వల్ల తెలంగాణా ప్రాంతంలో లాభపడ్డ వారు ఎవరంటే రైన్ మిల్లర్స్ . మిల్లర్స్ చాలా వరకు లాభపడ్డారు, రైతాంగం మాత్రం లాభపడలేదని నిర్ద్వందంగా చెబుతున్నాను.

అధ్యక్షు, మీరు కూడా తెలంగాణా ప్రాంతానికి చెందిన వారే, మీకు కూడా తెలియంది కాదు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో కరీంనగర్ జిల్లలోనే ఎక్కువ ధాన్యం ఉత్పత్తి అపుతోంది, దాని తర్వాతి స్థానం నల్గొండకు పసుర్దాది. కరీంనగర్ జిల్లలో సేకరించిన ధాన్యం 3222 మెట్రిక్ టన్నులు . ఏమాత్రం సాగుసీటి సౌకర్యం లేని మహబూబ్ నగర్ జిల్లలో సేకరించిన ధాన్యం 9158 మెట్రిక్ టన్నులు. ఇక్కడ తారతమ్యం చూడండి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా సభలో పున్నారు. కరీంనగర్ జిల్లా పట్ల ఎందుకు ఈ నివక్కత? అధికారులతో రెప్యూ చేయండి. కరీంనగర్ జిల్లలో ఖరీఫ్ సీజనులో అయిదు లక్షల ఎకరాల్లో పరి ని సాగు చేయడం జరుగుతుంది. సేకరించిన ధాన్యం మాత్రం 3222 మెట్రిక్ టన్నులు .

సా. 5.40

అదే న్లోండకు 10919 మెట్రిక్ టన్సులు, మహాబూబ్ నగర్ కు 9150 మెట్రిక్ టన్సులు, ఖమ్మంలో 5818 మెట్రిక్ టన్సులు, వరంగల్ 6423 మెట్రిక్ టన్సులు అంటే చివరకు ఆదిలాబాదు జిల్లా కంటే కూడా తక్కువ పచ్చింది. శ్రీరాం సాగర్ ప్రాజెక్టు ఉంది. ఇది కేవలం అధికారుల నిర్దిష్టత పల్ల, అధికార యంత్రాగాన్ని మీరు నెత్తిన ఎక్కుంచుకోవడం పల్ల ఈ కరీంసగర్ జిల్లాకు ఈ పరిస్థితి ఎదురు అవుతున్నది అని మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. రైన్ మిల్లర్స్‌లో కుమ్మక్కయ్య అధికారులు చేస్తున్నారు. వారే ముఖ్యమంత్రి అనుకుంటారు. అక్కడ పిఎమ్ ఇక్కడ సిఎమ్ అక్కడ డిఎమ్ అంట ---

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఐ హోస్ గివెన్ లాటాఫ్ టైమ్. కన్వెక్షన్ చేయండి.

శ్రీ టి. జీప్స్ రెడ్డి:- ఐ నిల్ కన్వెక్షన్. భరీఫ్ గడిచిపోయింది. మీరు రబీ గురించి తీసుకోబోయే చర్యలు ఏనిటి? రబీ లోపల కరీంసగర్ జిల్లా తెలంగాణా అని కాదు మొత్తం యావత్ ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కూడా ఈస్ట్ గోదావరి, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలలో పోటీ పడుతున్నాము. ఈస్ట్ గోదావరి లో, వెస్ట్ గోదావరిలో భరీఫ్ లో మీరు భారత ఆహార సంస్ ద్వారా సేకరణ చేయవలసిన అవసరం లేకుండా పోయింది. కారణం అక్కడ మార్కెట్ ధాన్యానికి గిట్టుబాటు ధర లభించిన పరిస్థితి పచ్చింది. తెలంగాణాలో మాకు ఆ పరిస్థితి రాకపోవడంతో మేము తెలంగాణా జిల్లా నష్ట పోవడం జరిగింది. మీరు భవిష్యత్తులో రబీలో అయినా కేవలం జనార్థన్ రెడ్డి గారు మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా మంత్రిగా తలచకుండా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు భవిష్యత్తులో ఈ వివక్షతలు రబీలో జరగకుండా మాకు గోడాన్స్ ఫసిలిటీస్ కానీ గన్ని బ్యాగ్స్ సరఫరా చేయడంలో కానీ చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. గతంలో ఏ విధంగా ప్రతి మార్కెట్ యార్డులో ఎఫ్సిపి కేంద్రాలు కొనుగోలు చేయడం జరిగిందో అదే విధంగా ప్రతి మార్కెటు యార్డులో ఎఫ్సిపి కేంద్రాలు కొనుగోలు చేసే విధంగా చేయండి. ఎవరైనా కానీ ధాన్యాన్ని సేకరణ చేసి రైతును ఆదుకోండి. ఈనాడు రైతు సంక్షేపం ఉంటే రాష్ట్ర సంక్షేపం ఉంటుంది. రైతు సంక్షేపం లేకపోతే రాష్ట్ర సంక్షేపం లేదు. మీరు విజన్ 2020 స్పార్టాండ్రు ప్రదేశ్, ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలో ఏనీ సాధిస్తారో మాకు తెలియడం లేదు కానీ కనీసం రైతుకు పట్టడు అన్నం దొరికేలా చేయండి. రైతు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర లభించినట్లయితే అది సాధ్యం అవుతుంది. భరీఫ్ లోనైనా ఈ నిర్దిష్టాం చేయవద్దు అని ప్రార్థన. అధికారుల పైన చర్యలు తీసుకోండి. రబీలో ఉత్సవం అయిన పరిస్థితి ఉత్సవం కాకుండా చూడండి. దీనికి సరయిన చర్యలు తీసుకోవాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని, మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. హరిబాబు (విశాఖపట్నం) :- అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో రైతులు పండించిన ధాన్యానికి గిట్టుబాటు ధర లేదనీ, కనీస మర్ధతు ధర రావాలంటూ చాలా మంది సభ్యులు మాటల్లాడారు. చాలా సూచనలు చేశారు. ఎఫ్సిపి కామన్ వెరైటీని పైన్ వెరైటీగా కొంటే మాకు లాభిస్తుంది - లేకపోతే గోడాన్స్ లేవు కనుక ఎక్కువగా కడితేనే ఈ సమస్య పరిశ్చారం అవుతుందీ అనో - లేకపోతే ఉత్తరాది రాష్ట్రాల ధాన్యాన్ని దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లో నిలువ చేస్తున్నారు. అట్లా చేయకుండా ఉంటే మనకు గిట్టుబాటు ధర వస్తుందీ అనో - లేకపోతే గోతాములు అన్ని మన రాష్ట్రం నుంచి వేరే రాష్ట్రానికి పంపించాము అందుకని ఇక్కడ ఇట్టంది జరిగిందీ లేకపోతే గిట్టుబాటు ధర వస్తుందీ అనో - లేకపోతే ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుతుం ఎక్కువగా కొంటే మర్ధతు ధర వస్తుందీ అనో - లేకపోతే కేంద్ర ప్రభుత్వం రావాలి ఎఫ్సిపి మొత్తం కొంటే గిట్టుబాటు ధర వస్తుందీ అనో ఇలాంటి సూచనలు చాలా చేశారు. నేను మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తెప్పున్నాను. ఎఫ్సిపి దగ్గరకు వెళ్లి రైతు నా ధాన్యాన్ని మర్ధతు ధరకు కొనుని అడిగే పరిస్థితి ఎందుకు? ఈ దీనావస్త నుంచి మనం తప్పించగలిగితే రైతుకు గిట్టుబాటు ధర వస్తుంది. అన్ని తప్పించాలీ అంటే ఏనీ చేయాలి అన్నది మానవేసి ఇవ్వాలా తాత్కాలికమైన చర్యల గురించి ఆలోచన చేస్తున్నాము.

ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్ అన్నది ఒక యదార్థమైన పరిస్థితి. ఈ యదార్థమైన పరిస్థితులలో భారతదేశం యొక్క రైతుకు ఏ విధంగా మనం ఉపయోగం చేయలేనందువల్ల, ఈ పద్ధతి గురించి అలోచించసందువల్ల ఇది జరిగింది. ఈ డబ్బుటీఱ యదార్థం అని భావిస్తున్నాము. భారత దేశంలో ప్రపంచంలో ఏ దేశానికి లేనటువంటి భూసంపద మనకు ఉంది. ప్రపంచంలో ఏ

దేశానికి లేని అనుకూల వాతావరణ పరిస్థితులు మన దేశానికి ఉన్నాయి. అమెరికా, యూరప్ రష్యా లాంటి దేశాలు నంపత్పరానికి 6 నెలలు మంచుతో కష్టబడి ఉంటుంది. వ్యవసాయానికి అన్నరూత గా ఉంటుంది. అటువంటి పరిస్థితులకు భిస్సుంగా భారత దేశంలో 100 కి 365 రోజులు వ్యవసాయం చేసుకునే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈ పరిస్థితులను మనకు అనుకూలంగా మార్పుకుని ప్రపంచంలో ఒక అగ్రగామి దేశంగా ఆ విధంగా మనుగడ సాగించాలి. ప్రపంచంలో మొత్తం మనం ఆహార ధాన్యాలు ఎగుమతి చేసి సరఫరా చేయగలిగే పరిస్థితికి మనం రావడానికి మనకు ప్రతి కూల పరిస్థితులు ఏ విధంగా ఉన్నాయో వాటిని ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. డబ్బుఫ్లీచి లో అగ్రమెంట్ అన్ అగ్రికల్చర్ అన్న విధానం మీద రాబోయే రోజులలో చర్చలు జరుపుకోబోతున్నాము. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లోకి ఎగుమతి చేయాలంటే ఏ విధమైన ఇబ్బందులు ఉన్నాయో గమనించాలి. భారత దేశం యొక్క బియ్యం మెట్రిక్ టన్ 235 డాలర్లు వస్తే కానీ మనం ఎగుమతి చేయలేని పరిస్థితి ఉంది. కానీ అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో 185 డాలర్లు మాత్రమే మార్కెట్ ఉంది. ఇది ఎందుకు జరుగుతోంది. ఆ 185 డాలర్లు ఏ విధంగా ఇప్పగలుగుతున్నారు? వారికి సబ్సిడీలు ఏ విధంగా అందుతున్నాయి? మన దేశంలో భిస్సుమైన పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉంది? అధ్యయనం చేయాలి. వాణిజ్య సంస్థల ప్రధాన లక్ష్యం ప్రపంచ దేశాల మధ్య సమతుల్యం ఉండాలి. నేను డిప్రైమినేషన్ ఉండకూడదు అనే క్లాజూ చెబుతూ ఆ క్లాజ్యకి అనుగుణంగా ఈ అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో ఉత్పన్నం అయ్యే సమయాలను తీసుకువెళ్లి అగ్రమెంట్ అన్ అగ్రికల్చర్ అన్ మనం చర్చించి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు భారత దేశం నాయకత్వం వహించి మన దేశం యొక్క పరిస్థితులను మార్పుకుని ప్రపంచ దేశాలలో మనం అగ్రగామిగా ఉండగలిగే విధంగా రాబోయే రోజులలో చేసుకున్నట్టయితే ఈ సమయాలకు శాశ్వత పరిష్కారం ఉంటుంది అని మనవి చేస్తున్నాము.

అలాగే రవాణాపై ఉన్నటువంటి ఆంక్షలలో ఏ విధంగా ఇబ్బందులు వస్తున్నాయో, లేచి విధానంలో మనం తీసుకున్నటువంటి నిర్ణయాలలో ఏ విధమైన ఇబ్బందులు కలుగజేస్తున్నాయో గతంలో మనం చూశాము. ఇంతకు ముందు లేచి విధానంలో మిల్లర్స్ ఏ రకమైన బియ్యం లేవి ఇచ్చినపుటీకి కూడా మంచి క్వాలిటీ ఎక్కువగా ఉన్న బియ్యం ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేసుకోవడానికి మనం లైసెన్సులు ఇచ్చాము. కానీ గత సంవత్సరం ఏ రకమైన బియ్యానికి లేచి వెరైటీకి మనం ఎగుమతికి అనుమతి ఇచ్చామో దాని వల్ల కొంత ఇబ్బంది జరిగింది. మనం ఎగుమతి చేసే నాణ్యమైన బియ్యాన్ని తమిళనాడు, కర్నాటక రాష్ట్రాలలో ఈ విధంగా చేస్తే మిల్లర్స్ కు లాభం రావడం లేదు. కాబట్టి లేచి ఎక్కువ సేకరించ లేదు అన్న విషయం దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఈ సమయాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కమిటీ వేసింది. ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ యొక్క పశులు దాని ద్వారా పచ్చే లాభ నష్టాలు రైతాంగానికి తెలియజేయాలి. ప్రపంచంలో మనకు ఎదురుపుతున్న సమయాలను అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల యొక్క సమయాలను మనం తీసుకుని ఆ దేశాలకు మన భారత దేశం నాయకత్వం వహించి రాబోయే చర్చలలో అగ్రమెంట్ అన్ అగ్రికల్చర్ లో ఏ నిబంధనలు మనకు ఇబ్బంది కలిగిస్తాయో ఆ నిబంధనలలో మార్పుల కోసం డబ్బుఫ్లీచిలో పోరాడినట్టయితే మన దేశానికి న్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది. రైతులకు న్యాయం జరుగుతుంది. ఆ రోజు రైతులు ప్రభుత్వం దగ్గరకు వచ్చి మాధాన్యం కోసండి, ఎఫ్సిపి ని కొసమనండి అనే దుస్థితిని తొలగించే విధంగా కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చర్చలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా, ఏదైతే ఈ రోజు ఎఫ్సిపి ప్రాక్యూర్మెంట్ కాని, ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేసే విషయంలో కానీ చాలా మంది సభ్యులు వారి యొక్క సూచనలు చెప్పారు. అదే మాదిరిగా దీనికి కారణం కూడా మనం ఒకసారి ఆలోచన చేస్తే ఏ విధంగా మన దగ్గర ప్రాడక్షన్ పెరిగింది, ఏ విధంగా ఇబ్బందులు వచ్చాయా అన్నీ కూడా ఆలోచించుకోవాలి. 1995-96 లో రాష్ట్రంలో మొత్తం రైన్ ప్రాడక్షన్ వచ్చి 90 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు. ఆ సంవత్సరం మనం ఎఫ్సిపికి ఇచ్చింది 36.75 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు. 1996-97 లో 106.86 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు రైన్ ప్రాడక్షన్ వచ్చింది. 45.03 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ఎఫ్సిపికి ఇచ్చాము. 1997-98 లో 85.10 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు వచ్చింది. 38.64 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ఎఫ్సిపికి ఇచ్చాము. 1998-99 లో హాయ్యాప్ ప్రాడక్షన్ వచ్చింది. 118.78 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు వస్తే 50.06 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు

ఎఫ్సిపికి ఇచ్చాము. 1999-2000 లో 103.21 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు వర్షా 55 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ఎఫ్సిపికి ఇచ్చాము. ఒరిజినల్గా 38 లక్షలు అనుకున్న కూడా అప్పటికే సర్పస్ ఉందని ఇంకా తీసుకోవాలని ఇంకా రిపైజ్ క్రింద తీసుకున్నది 55 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు 1999-2000 లో మనం ఆ రోజు ఎఫ్సిపిని తీసుకోమన్నాము.

సా. 5.50

అయితే యిన్ని సంతృప్తాలుగా ఆంధ్ర దేశం యింత చేసింది. ద్వక్షిణి భారత దేశంలో ప్రోర్జెక్ట్ పున్సపుడు మనం యఫ్సిపికి యివ్వడం, అందులో నుండి మనకు కావలసిన పిడియస్ వారు యివ్వడం, మిగతాది వేరే రాష్ట్రాలకు యివ్వడం జరిగేది. ఆంధ్ర రాష్ట్రం వేరే రాష్ట్రాలను ఆదుకోవడంకోసం ప్రాక్యార్టమెంట్ చేయడం మొదటి నుండి జరుగుతూ వుంది. రైతుల నుండి రైన్ మిల్లర్స్ కొని యఫ్సిపికి యివ్వడం జరిగేది. అదే విధంగా వేరే రాష్ట్రాలకు అమ్మడానికి, ఎక్స్పోర్ట్ చేయడానికి పర్మిషన్ యిస్తూ వచ్చాము మనం . దీనికి కారణం మన రాష్ట్రాలో పిడియస్ పెట్టుకోవడం, వేరే రాష్ట్రాల్లో డిమాండ్ వుండడం . ఆ విధంగా రైతులనుండి తెచ్చి యఫ్సిపికి యిచ్చి, తరువాత పిడియస్ మనం తీసుకొని, వేరే రాష్ట్రాలకు కూడా అమ్మేవారం . వేరే రాష్ట్రాల్లో డిమాండ్ వుంది కాబట్టి మనం అలా చేస్తూ వచ్చాము. ఇప్పుడు డిఫరెంట్ సిట్యూమెంట్ వుంది. ఈ సంతృప్తం మన రాష్ట్రాలో బంపర్ ప్రాడక్షన్ వచ్చింది. 120 లక్షల మెట్రిక్ టన్స్ రైన్ ప్రాడక్షన్ వచ్చింది. గత సంతృప్తం 103 లక్షల టన్నుల ప్రాడక్షన్ వచ్చింది. ఖరీఫ్ సీజన్లో 81 లక్షల మెట్రిక్ టన్స్, రభీ సీజన్లో 39 లక్షల మెట్రిక్ టన్స్ మొత్తం కలిపి 120 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ప్రాడక్షన్ ఈ సంతృప్తం వచ్చింది. మెట్ల సత్యనారాయణ గారు, ఇంకా కొందరు గౌరవసభ్యులు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. ఈస్ట్ గోదావరి, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలలో గోదావరిలో నీరు లేకుండానే రైతాంగం పంటలు వేశారు. తరువాత క్రైస్తువు వస్తే మినిస్టర్స్ కానిప్పండి, జిల్లా అడ్మినిస్ట్రీషన్ కానిప్పండిఅదరాబాదరాగా పని చేసి, వాటర్ రెగ్యులేట్ చేసి పంటలు కాపాడడం జరిగింది. మామూలుకంటే 60 శాతం వాటర్ ఉపయాగించుకోవడం వల్ల బంపర్ ప్రాడక్షన్ వచ్చిందని తెలియజేసుకుంటున్నాము.

డబ్బు యీవో గురించి మాట్లాడారు. వేరియస్ యిస్ట్రాస్ గురించి కూడా గౌరవసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. డబ్బు యీవో మూలంగా మన దేశం నుండి ఎక్స్పోర్ట్ కాబడి రైన్ నిలిచిపోయింది. మన రాష్ట్రం నుండి, మన దేశం నుండి వేరే దేశాలకు రైన్ వెళ్లడం లేదు. అందుకని మనం ఇటీవల కేంద్రం మీద ఒత్తిడి తెచ్చాము. ప్రతి సంతృప్తం మీరు మమ్మల్ని అడిగారు. వేరే రాష్ట్రాలకు యివ్వాలి కాబట్టి రైతులకు తక్కువ ధర వచ్చినా ప్రాక్యార్ట చేసి యిచ్చాము. ఈసారి వేరే రాష్ట్రాలో ప్రాడక్షన్ పెరిగింది, ప్రాక్యార్టమెంట్ వచ్చిందని మా దగ్గర తీసుకోకపోతే మా రైతులు సప్పాతారు. అందువల్ల యంయస్సి (మినిమం సపోర్ట్ ప్రైన్) యివ్వాలని అడిగాము. ఆ విధంగా పైట్ చేయడం వల్ల మామూలుగా 55 లక్షల టన్స్ ప్రాక్యార్ట చేయడానికి ఒప్పుకొని అది కూడా ప్రాక్యార్ట చేయని పరిస్థితిలో వారు అందుకు ఒప్పుకున్నారు. నార్ట్ర్ చూసినట్లయితే కొన్ని యిబ్బందులు పున్నాయి. ఏదయితే అడ్డిక్షర్ 10 శాతం పుందో దాన్ని 13 శాతం చేయాలని మనం పోరాడి 13 శాతం తీసుకున్నాము. యంటియు 1001 ట్రైడ్ -ఎ క్రింద కాకుండా చేస్తే, పోరాడి ట్రైడ్ - ఎ క్రింద పెట్టాము. ఈ రోజు పంజాబులో ప్యాడ్ కొంటున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కూడా కొనాలి. అంతకుమునుపు చూసినట్లయితే యఫ్సిపి మన రాష్ట్రంలో రైన్ కొంటోంది. పంజాబులో ప్రాక్యార్టమెంట్ వేరు. గుర్రుమెంట్ ప్యాడ్ కొని రైన్గా కస్వర్ చేసి యఫ్సిపికి యిచ్చే ప్రోసెజర్ వుంది. గోడాన్ సమస్యలు, మరికొన్ని సమస్యలు మనకు పున్నాయి. మినిమం సపోర్ట్ ప్రైన్ రావాలంటే ప్యాడ్ కూడా కొని తీరాలని ఒత్తిడి తెచ్చాము. వారు మొత్తం కొనలేమని, మినిమం 70 శాతం మీరు కొంటే 30 శాతం మేము కొంటామని అంటే అందుకు ఒప్పుకున్నాము. ఇందులో ఎక్కువ సప్పం పస్తుందని తెలిసినా 70 శాతం మనం కొనాలనుకున్నాము. 30 శాతం యఫ్సిపి ప్రాక్యార్ట చేయడానికి ఒప్పుకుంది. 55 లక్షల టన్స్ పోను ఇంకా 10 లక్షల టన్నులు తీసుకోవాలన్నాము . వారు పది లక్షల టన్నులకు ఒప్పుకున్నారు. 120 లక్షల మెట్రిక్ టన్స్ పుంది కాబట్టి 65 లక్షల టన్నులు చాలా, 70 లక్షల టన్నులు తీసుకోండంటే 65 లక్షల టన్నులు తీసుకోవడానికి వారు ఒప్పుకున్నారు. ఇంకా ఐదు లక్షల టన్నులు తీసుకోండని డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

నంచుల విషయం చెప్పారు. మనకు తెలియకుండా యిక్కడి సుండి బ్యాగ్స్ వంజాబుకు పంపించారంటే మనం పోరాడి బ్యాగ్స్ తెప్పించాము. సౌత్ ఇండియలోని కేరళ, కర్ణాటక, తమిళనాడులకు పంజాబ్ రైన్ వస్తోందంటే ఆరైన్ యిక్కడ తినేవారు లేరని, అది కరెక్టు కాదని, ఆ రైన్సు స్టోప్ చేయండని అన్నాము. ఆంధ్ర రైన్ తమిళనాడు, కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రాలకు పంపడానికి చర్యలు తీసుకున్నామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. స్వర్ష మసూరీ గ్రేడ్- ఎ క్రింద తీసుకోండన్నాము. చాలా పోరాటం తరువాత వారు ఒప్పుకుండి ఏమంటే గ్రేడ్-ఎ పేరు పెట్టుకుండా , గ్రేడ్ - ఎ రేటు రు. 540 ఇప్పుడానికి ఒప్పుకున్నారు. దానికి కూడా రు. 540 ఇప్పుడం జరిగింది. మొత్తంమీద ఆలోచిస్తే రైన్ వరకు పోరాటం గట్టిగా చేసి ఈ నిర్లయలు తీసుకున్నాము. పోయిన సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం రైన్ మనం ఎక్కువగా ప్రాక్యూర్ చేశాము. పోయిన సంవత్సరం 33 లక్షల 83 వేల మెట్రిక్ టన్సు ప్రాక్యూర్ చేస్తే ఈ సంవత్సరం 44 లక్షల 74 వేల మెట్రిక్ టన్సు మనం ప్రాక్యూర్ చేయగలిగాము. అంటే సుమారు 10 లక్షల మెట్రిక్ టన్సు పైచిలుకు పోయిన సంవత్సరం కంటే అదనంగా ఈ సంవత్సరం చేయగలిగామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ప్యాసీ విషయంలో ఒక లక్ష టన్సు యిప్పుడు ప్రాక్యూర్ చేశాము. యఫ్సిస 42,700 టన్సు ప్రాక్యూర్ చేస్తే మార్కెషణ్ కాని, సివిల్ సప్లైస్ కార్బోరేషన్ కాని 58 వేల టన్సు ఇప్పటికి ప్రాక్యూర్ చేయడం జరిగింది. 348 ప్యాసీ హర్ఫేబింగ్ సెంటర్స్ పెట్టి ప్రాక్యూర్ చేశామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. అదే మాదిరిగా ఇటీవల ఈస్ట్ గోదావరి కానిప్పండి, వెస్ట్ గోదావరి కానీయండి, యింకా చాలా జిల్లాలలో చూసినప్పుడు ఇప్పటివరకు రైన్ ప్రాడక్షన్ బాగా పున్న జిల్లాలు ఐదారు పున్నాయి. వెస్ట్ గోదావరిలో ఖర్ఫ్ సీజన్లో 5 లక్షల 71 వేల మెట్రిక్ టన్సులు ప్రాక్యూర్ చేశారు. ఇంకా రెండు లక్షల మెట్రిక్ టన్సు అదనంగా యిచ్చాము. ఇంకా 64,141 టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పున్నది.2 లక్షల 64 వేల మెట్రిక్ టన్సు వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో ఈరోజు ప్రాక్యూర్ చేయవలసిన అవసరం పుంది. ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో 7 లక్షల 24 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేశారు. ఇంకా లక్షల 75 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసిన అవసరం పుంది. కృష్ణా జిల్లాలో 4 లక్షల 96 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేశారు. ఇంకా 2 లక్షల 15 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసిన అవసరం పుంది. నల్గొండ జిల్లాలో 5 లక్షల 70 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయగా యింకా 3 లక్షల 35 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసిన అవసరం పున్నది. కరింసగర్ జిల్లాలో 4 లక్షల 30 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయగా, యింకా 2 లక్షల 93 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసిన అవసరం పుంది. ఎలిజిబిలిటీ బట్టి ఆర్డర్స్ కూడా యిచ్చాము. గుంటూరులో 2 లక్షల 6 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయగా యింకా ఒక లక్షల 8 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పున్నది. ప్రకాశం జిల్లాలో 54 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయగా యింకా 60 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పున్నది. వరంగల్ జిల్లాలో 2 లక్షల 57 వేల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయగా యింకా 63 వేల 586 టన్సులు ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పున్నది. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో లక్షల 31 వేల టన్సులు ప్రాక్యూర్ చేయగా యింకా 22,373 టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పున్నది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో లక్షల 47 టన్సులు ప్రాక్యూర్ చేయగా యింకా 39 వేల 392 టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పున్నది. మెదక్ జిల్లాలో లక్షల 20 వేల టన్సులు ప్రాక్యూర్ చేయగా యింకా 25 వేల 253 టన్సులు ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పున్నది. రంగారెడ్డి, హైదరాబాదు జిల్లాలలో 80,500 టన్సులు ప్రాక్యూర్ చేయగా, ఇంకా 26,900 టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పున్నది. సెల్లూరు జిల్లాలో 1 లక్షల 47 వేల టన్సులు ప్రాక్యూర్ చేయగా యింకా 1 లక్షల 17 వేల టన్సులు ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పున్నది. నేను యిప్పుడు చెప్పిన ఫిగర్స్ వల్ల నేను మొదట చెప్పిన 44 లక్షల టన్సులకు సంబంధించి ఫిగర్స్ వచ్చాయి. 10 లక్షల టన్సు యిచ్చింది, ఖర్ఫ్ లో ప్రాక్యూర్ చేయవలసింది రెండూ కలిపితే సుమారు 20 లక్షల టన్సు యిప్పుడు ప్రాక్యూర్ చేయవలసిన అవసరం పున్నది. ఆఫీగర్స్ కూడా నేను యిప్పుడం జరిగింది. 20 లక్షల టన్సు ప్రాక్యూర్ చేయడం కోసం కేంద్రప్రభుత్వం పైన ఒత్తిడి చేస్తున్నాము. నేను ప్రధానమంత్రితో మాట్లాడాను. ఈరోజు ఉదయం పుడ్ మినిషన్ ప్రశాంతీ కుమార్ తో వారి సెక్రటరీతో మాట్లాడాను. యఫ్సిస సియండితో కూడా మాట్లాడాను. ఈరోజు కేంద్రం ఏమి చెప్పిందంటే అనుకోని పరిస్థితుల్లో ఎక్కువగా ప్రాక్యూర్ చేయవలసి పచ్చింది. పైనాస్టియల్ యిబ్బందులు వచ్చాయి. అప్రాప్రియేషన్ బిల్ కూడా పెట్టలేదు. అప్రాప్రియేషన్ బిల్ పెడితే తప్ప డబ్బు రిలీజ్ కాదు అని చెప్పుడం జరిగింది. ఆ పుద్దేశంతో ప్రాభుమ్స్ క్రియేట్ చేశారు . మేము ఏమి చెప్పిందటే మీరు పూర్తిగా స్టోప్ చేస్తే యిబ్బందులు వస్తాయి. ఎవరయితే రైన్ మిల్లర్స్ పున్నారో వారు ప్రాక్యూర్ చేయడానికి సిధ్యంగా పున్నారు. అవసరమైతే కంటిస్యుయిటీ కోసం వారి సుండి లోన్ తీసుకోండి. వారు ప్రాక్యూర్ చేసి మీకు యిస్తారు, డబ్బు యిప్పాండి అని అన్నాము. పెద్ద పెద్ద మిల్లర్స్ ప్రాక్యూర్ చేశారు. మిగతావారు చేయలేకపోయారు.

ఆ విధంగా మనం చూస్తే, ఈ రోజున రైన్ మిల్లరకు 347 కోట్ల రూ.లు ఇచ్చాలి. ఈరోజు కూడ నేను ఈ విషయమై మాటల్డాడాను. అపొప్పియేషన్ అయింది కాబట్టి నీలైనంత తొందరగా ఎల్లండి లోపల రిలీజ్ చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు. ఆ డబ్బు కనుక ఇక్కడకు రాగల్లితే కొంతవరకు రిలీఫ్ వస్తుంది.

అదే మాదిరిగా అధ్యక్షా, ఇప్పటికే 44 లక్షల టస్యులు ప్రాక్యార్ చేశాం . ఈ నెలలోనే ఈ నాలుగైదు రోజుల్లో ఇంకొక లక్ష టస్యులు చేయాలని టార్గెట్ ఫిక్స్ చేశాం . ఒక్క ఏప్రోల్ నెలలోనే 9 లక్షల టస్యులు చేయమంటున్నాం . దానికి కూడ ఒక టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రామ్ పెట్టుకున్నాం . మన రాష్ట్రంలో గోడాన్స్ స్పెన్ సమస్య ఉంది. ఈ రోజున అన్ని గోడాన్స్లోనూ రైన్ పుల్గా ఉంది. గోడాన్స్ విషయమై కూడ ఎప్పటికప్పుడు మేము మానిటరింగ్ చేస్తున్నాం . మన పి.డి.ఎస్.కు గాని, కర్రాటక, తమిళనాడు, కేరళ రాష్ట్రాలకు గాని ఉప్పుడు బియ్యం పంపిస్తున్నాం . వాటన్నింటిని క్లోజ్గా మానిటరింగ్ చేస్తున్నాం . ఈ విధంగా ఒక ప్రక్క మానిటరింగ్ చేసుకొంటూ, రాబోయే నెలలో 9 లక్షల టస్యులు ప్రాక్యార్ చేయాలని మరో ప్రక్క కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేసుకొంటున్నాం . నేను అయితే సోమవారం రోజున ఎఫ్.పి.ఐ.సిక్లిప్ సెక్రటరీని రమన్నాను. వాళ్ళ, మనం కూర్చోని ఈ మూడు నెలలో ఒక టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రామ్ పెట్టుకొని ఏ విధంగా ప్రాక్యార్ చేయాలో ఆలోచిస్తున్నాం . మొత్తం 26 లక్షల టస్యుల్లో ఏప్రోల్ నెలలో 9 లక్షలు, మరో ఏడెనిమిది లక్షల టస్యులు మే నెలలో, మిగిలిన నాలుగైదు లక్షల టస్యుల్లో జూన్లో చేయాలని కూడ ఒక కార్యక్రమం పెట్టుకున్నాం . ఒకవేళ ఇంకా అదసంగా అయిదు, పది లక్షల టస్యులు కొనించవలసిన అవసరం వస్తే, దానిని కొనులసిందిగా, కేంద్రం మిద ఒత్తిడి తీసుకొనపాఠాం . అదే మాదిరిగా ఎం.టి.ఎస్.1001 ఏపయితే ఉండో దానిని ఇంతకు ముసుపు గ్రేడ్ -1 గా పెట్టి మార్పి నెల పరకు కొసుగోలు చేసేందుకు అనుమతి ఇచ్చారు. దాని గురించి కూడ నేను ప్రధానమంత్రితో మాటల్డాడాను. ఆయన కూడ ఒప్పుకొన్నారు. ఖరీఫ్ సీజనులో ఏపయితే నార్స్ ఫిక్స్ చేశారో వాటిని రబీ సీజనులో కూడ కంటిమ్యా చేయాలని కోరితే, దానికి వాళ్ళ ఒప్పుకున్నారు. ఎం.టి.ఎస్.1001కు, స్వర్ణమసూరికి 540 రూ.లు వచ్చే విధంగా మాటల్డాడాం . దానికి కూడ ఆర్డర్స్ ఇస్తామంటున్నారు. అయితే మంత్రిగారు బంధువులెవరో చనిపోతే హిమాచల్ప్రదేశ్ వెళ్లారని చెప్పారు. నేను హిమాచల్ప్రదేశ్కు కూడ ఫోన్ చేస్తే, ఇంకా మంత్రిగారు రీచ్ కాలేదని చెప్పారు. దాంతే నేను సెక్రటరీతో మాటల్డాడితే, రెండవ తారీఖు లోపల చేస్తామన్నారు. రెండవ తేదీ పరకు కాదు, ఈ రోజే క్లియర్ చేయాలని లేకపోతే ఇభ్యందులు వస్తాయని చెప్పాను. ఆ విధంగా స్వర్ణమసూరికి, ఎం.టి.ఎస్.1001 రకాలకు 540 రూ.లు ఇస్తామన్నారు. స్వర్ణమసూరిని అయితే ఖరీఫ్లో ఏ-గ్రేడ్ క్రింద పెట్టకపోయినా రూ.540 లు ఇచ్చారు. దానిని రబీలో ఇప్పకపోతే మనం మాటల్డాడవచ్చు.....

శ్రీ టి.జీవన్‌రెడ్డి : ఇంకా ఎప్పుడు మాటల్డాడుతారు? పంట చేతిలో సుండి జారిపోయింది. గౌ.ముఖ్యమంత్రిగారు అపిస్తాను అంటే ఎట్లా అపిస్తారు? దయచేసి వినండి....

మిస్టర్ డెవ్యాలీ స్పీకర్ : జీవన్‌రెడ్డిగారు, మీరు క్లారిఫికేషన్లో అడగండి.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు : అదే చెపుతున్నాను వినండి. అదే మాదిరిగా అధ్యక్షా, అడ్మిక్షర్ యొక్క శాతాన్ని 10 నుండి 13 శాతానికి ఇప్పమని చెప్పాం . దానికి కూడ ఆర్డర్స్ ఇస్తామన్నారు అని మీకు తెలియచేసుకొంటున్నాను. అదే మాదిరిగా, తమిళనాడు, కేరళ రాష్ట్రాల బాయిల్ రైన్ లేదు. కాబట్టి, ఒరిస్సా, వెస్ట్ బెంగాల్ రాష్ట్రాలకు పంపించమని చెప్పాం . ఆ విధంగా కొంతవరకు గోడాన్స్ ప్రాభ్లమ్ తీరుతుంది. అంతేకాకుండా, రబీ సీజనులో బాయిల్ రైన్ వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఎక్కడయితే బాయిల్ రైన్ కంజంప్స్ ఎక్కువుగా ఉండో, ఆ మార్కెట్కు పంపిస్తే, కొంతవరకు గోడాన్స్ స్పెన్ ప్రాభ్లమ్ తగ్గుతుంది. దాని గురించి కూడ నేను లెటర్ పంపిస్తున్నాను. ఆ విధంగా పర్మపుట్ వచేస్తున్నాం .

శ్రీ టి.జీవన్‌రెడ్డి : ఇంకా ఎప్పుడు మాటల్డాడుతారు? పంట చేతిలో సుండి జారిపోయింది. గౌ.ముఖ్యమంత్రిగారు అపిస్తాను అంటే ఎట్లా అపిస్తారు? దయచేసి వినండి....

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : జీవన్‌రెడ్డిగారు, మీరు క్లారిఫికేషన్లో అడగండి.

శ్రీ ఎస్.చంద్రబాబునాయిడు : అదే చెపుతున్నాను వినండి. అదే మాదిరిగా అధ్యక్షా, అడిషనల్ మిక్రో శాతాన్ని 10 నుండి 13 శాతానికి ఇష్టమని చెప్పాం . దానికి కూడ ఆర్డర్స్ ఇస్తామన్నారు అని మీకు తెలియచేసుకొంటున్నాను. అదే మాదిరిగా, తమిళనాడు, కేరళ రాష్ట్రాల బాయిల్ రైన్ లేదు. కాబట్టి, ఒరిస్సా, వెస్ట్ బింగాల్ రాష్ట్రాలకు పంపించమని చెప్పాం . ఆ విధంగా కొంతవరకు గోడాన్స్ ప్రాభ్లమ్ తీరుతుంది. అంతేకాకుండా, రబీ సీజన్లో బాయిల్ రైన్ వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఎక్కుడయితే బాయిల్ రైన్ కంజంపున్ ఎక్కువుగా ఉందో, ఆ మార్కెట్‌కు పంపిస్తే, కొంతవరకు గోడాన్స్ స్పీస్ ప్రాభ్లమ్ తగ్గుతుంది. దాని గురించి కూడ నేను లెటర్ పంపిస్తున్నాను. ఆ విధంగా వర్గవుట్ వచేస్తున్నాం .

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : జీవన్‌రెడ్డిగారు, మీరు క్లారిఫికేషన్లో అడగండి.

శ్రీ ఎస్.చంద్రబాబునాయిడు : అదే చెపుతున్నాను వినండి. అదే మాదిరిగా అధ్యక్షా, అడిషనల్ మిక్రో శాతాన్ని 10 నుండి 13 శాతానికి ఇష్టమని చెప్పాం . దానికి కూడ ఆర్డర్స్ ఇస్తామన్నారు అని మీకు తెలియచేసుకొంటున్నాను. అదే మాదిరిగా, తమిళనాడు, కేరళ రాష్ట్రాల బాయిల్ రైన్ లేదు. కాబట్టి, ఒరిస్సా, వెస్ట్ బింగాల్ రాష్ట్రాలకు పంపించమని చెప్పాం . ఆ విధంగా కొంతవరకు గోడాన్స్ ప్రాభ్లమ్ తీరుతుంది. అంతేకాకుండా, రబీ సీజన్లో బాయిల్ రైన్ వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఎక్కుడయితే బాయిల్ రైన్ కంజంపున్ ఎక్కువుగా ఉందో, ఆ మార్కెట్‌కు పంపిస్తే, కొంతవరకు గోడాన్స్ స్పీస్ ప్రాభ్లమ్ తగ్గుతుంది. దాని గురించి కూడ నేను లెటర్ పంపిస్తున్నాను. ఆ విధంగా వర్గవుట్ వచేస్తున్నాం .

శ్రీ ఎస్.చంద్రబాబునాయిడు : అదే చెపుతున్నాను వినండి. అదే మాదిరిగా అధ్యక్షా, అడిషనల్ మిక్రో శాతాన్ని 10 నుండి 13 శాతానికి ఇష్టమని చెప్పాం . దానికి కూడ ఆర్డర్స్ ఇస్తామన్నారు అని మీకు తెలియచేసుకొంటున్నాను. అదే మాదిరిగా, తమిళనాడు, కేరళ రాష్ట్రాల బాయిల్ రైన్ లేదు. కాబట్టి, ఒరిస్సా, వెస్ట్ బింగాల్ రాష్ట్రాలకు పంపించమని చెప్పాం . ఆ విధంగా కొంతవరకు గోడాన్స్ ప్రాభ్లమ్ తీరుతుంది. అంతేకాకుండా, రబీ సీజన్లో బాయిల్ రైన్ వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఎక్కుడయితే బాయిల్ రైన్ కంజంపున్ ఎక్కువుగా ఉందో, ఆ మార్కెట్‌కు పంపిస్తే, కొంతవరకు గోడాన్స్ స్పీస్ ప్రాభ్లమ్ తగ్గుతుంది. దాని గురించి కూడ నేను లెటర్ పంపిస్తున్నాను. ఆ విధంగా వర్గవుట్ వచేస్తున్నాం .

అదే మాదిరిగా, వెస్ట్ గోదావరి, శస్ట్రీ గోదావరి, సెల్లారు, కరీంగర్, సల్గొండ, కృష్ణా ఈ ఆరు జిల్లాల్లో ఎక్కువుగా రైన్ కొనపలసిన అవసరం ఉంది. ఖరీఫ్ పంటను చాల వరకు మనం డిస్ట్రిబ్యూజ్ చేశాం . కానీ రబీలో కసుక మీరు చూస్తే, ఈ అయిదు జిల్లాల్లో, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాల్లో 2 లక్షల 64 వేలు, శస్ట్రీ గోదావరి జిల్లాల్లో 1 లక్ష, 75 వేలు, కృష్ణా జిల్లాల్లో 2 లక్షల 15 వేలు, సల్గొండ జిల్లాల్లో 3 లక్షల 35 వేలు, కరీంగర్ జిల్లాల్లో 2 లక్షల 93 వేలు, సెల్లారు జిల్లాల్లో 1,17,555 మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యాన్ని కొనాలి. అందుకని కలెక్టర్లందరికి ఇన్ఫ్రాస్ట్ర౐క్చర్ ఇస్తున్నాం . నేను కూడ కాన్సన్ట్రీబ్యూజ్ చేస్తున్నాను. మినిష్టర్ గారిని కూడ కాన్సన్ట్రీబ్యూజ్ చేయాలని చెప్పాను. ఎందుకంటే ఇటువంటి నమయంలో ఒక కన్వూజెన్ ఉన్నప్పుడు, ఒక క్రైస్తినిస్ మూమెంట్ ఉన్నప్పుడు కొంత మంది వ్యాపారస్తులు ఎక్కుప్పాయింట్ చేసే అవకాశం ఉంటుంది. అవసరమయితే రైతాంగం రెండు, మూడు రోజులు వేయిట్ చేయపలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఇఖ్యందులు లేవని నేను చెప్పడం లేదు. ఇఖ్యందులున్నాయి రైతాంగాన్ని కూడ మనం ఎడ్యుకేట్ చేయాలి. వారికి న్యాయం జరిపించి, ఒకటి, రెండు రోజులు లేటు అయినా ధర వచ్చే వరకు వాళ్ళను ఉండమని చెప్పితే తప్పకుండా న్యాయం జరుగుతుంది . అందుకనే ఎల్లుండి సాయంత్రానికి రైన్ మిల్లర్స్ కు ఇష్టపలసిన డబ్బును ఇస్తామంటే కూడ ఎల్లుండి మార్కెట్‌కల్లా ఇష్టమని చెప్పాను. ఎందుకంటే మళ్ళీ శని, ఆదివారాలు వస్తున్నాయి. అదే విధంగా రెండవ తేదీ శ్రీరామసవమి వస్తున్నది. వరుసగా హాలిఫ్స్ వస్తున్నాయి. ఆ రోజు కూడ సప్పం వస్తుందనే ఉచ్చేశ్యంతో శాఖెనింగ్ కాదు మార్కెట్‌గే ఇష్టమని చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా మన చేయపలసిన అన్ని కార్బూక్మాలు చేస్తున్నాం . నేను మీ ద్వారా రైతాంగానికి కూడ విజ్ఞాపించి చేస్తున్నాను. ఈ ఆరు జిల్లాల కలెక్టర్లకు స్పష్టమైన

ఆదేశాలివ్వాను. ఎక్కడయితే ఎం.ఎస్.పి. రాలేదో అక్కడంతా మీరు ఆలోచించి, అవసరమయితే ఎఫ్సిఐ ద్వారా కాని సివిల్ సహాయిస్ కార్బోరైఫర్ ద్వారా కాని, మార్కెషిండ్ ద్వారా కాని పర్మేజింగ్ సెంటర్స్ పెట్టి కొనుగోలు చేయమని చెప్పాం . ఆ విధంగా ప్రైజ్ రావడం కోసం అన్ని చర్యలు తీసుకొంటున్నాం . ఆ విధంగా వాళ్ళకు చెప్పడమే కాకుండా, దే టు డే మేము మానిటరింగ్ చేస్తున్నాం .

మన రాష్ట్రంలో గోడాన్స్ స్పేస్ చాల తక్కువుగా ఉంది. వీటిలో 15 లక్షల టున్నుల అదస్తు సరుకు నిలువ చేసే విధంగా అదనంగా స్పేస్ క్రియేట్ చేయడం కోసం ఎఫ్సిఐ తో కూడ మాట్లాడటం జరిగింది. దానికి టెండర్స్ పిలిచాం . అయితే 15 లక్షల టున్నులకు పిలిస్తే, 8 లక్షల టున్నుల వరకు స్టోర్ చేసిందుకు కొన్ని సంస్థలు ముందుకు వచ్చాయి. అవన్నీ మాట్లాడుతున్నాం . ఇసెంటివ్ పెట్టాం . ఆ విధంగా వీలైనంత తొందరగా వస్తే, ఈ సీజన్లో కాకపోయినా, నెక్స్ సీజన్కు అయినా మనకు ఉపయోగపడాతాయి. మీ ద్వారా నేను గా.సభ్యులకు కూడ విజ్ఞాపిటి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని చాల సీరియస్గా తీసుకున్నది. 20 లక్షల మెట్రిక్ టున్నుల ధాన్యాన్ని మనం ఏదయితే కొన్నిచ్చాలో, మిగతా అయిదు, పది లక్షల మెట్రిక్ టున్నుల ధాన్యాన్ని అదనంగా కొనాలని చెప్పి ఒక లెటర్ కూడ ద్రాశాం . కేంద్రంతో సంపదిస్తున్నాం . నేను మీ ద్వారా కోరేదేమిటంటే, మీ, మీ నియోజకవర్గాల్లో ప్ర్యాడీ ప్రాక్యూర్మెంట్ కేంద్రాల్ని పెట్టించి, ఎం .ఎస్.పి. రాకపోతే గట్టిగా చర్యలు తీసుకొని, అక్కడ ఉన్న రైతాంగాన్ని సంసీధం చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో అయినా ఎం .ఎస్.పి. రావడం కోసం ప్రభుత్వం అన్ని విధాల ప్రయత్నాలు చేస్తుంది. ఇది తాత్కాలికంగా తీసుకోవలసిన చర్యలు . ఇకపోతే దూరదృష్టితో ఆలోచించవలసింది డబ్లూ.ఎచ్.ఐ. ఇప్పికేషన్స్ గురించి. వీటి గురించి నేను ప్రధానమంత్రికి కూడ లెటర్ ప్రాశాను. దీనిపైన ఛిఫ్ మినిష్టర్స్ కాస్పరెన్స్ ము పెట్టమన్నాం . అందరూ చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది. డబ్లూ.ఎచ్.ఐ. మీద సంతకాలు పెట్టింది ఎవరు అనే సమస్యతో నిమిత్తం లేకుండా డబ్లూ.ఎచ్.ఐ. ఇప్పికేషన్స్ ము ఏ విధంగా సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొవాలి, రైతుల్ని ఏ విధంగా కాపాడుకొంటాం అనే విషయాలపై చర్చ జరపాలని చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా ప్రార్థమెంట్లో కూడ చెప్పడం జరిగింది. ఇంకా మీటింగ్ పెట్టలేదు. వీలైనంత తొందరలో పెట్టమని ఆయన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాం . ఆ విధంగా ఒక ప్రక్క డబ్లూ.ఎచ్.ఐ. ఇప్పికేషన్స్ గురించి చర్చించడం, మరొక ప్రక్క ఎఫ్సిఐ ద్వారా ప్రాక్యూర్ చేయడం . రెండవది ఇటీవల బడ్జెట్ సమావేశాల్లో కేంద్రం వారు కొత్తగా కొన్ని ఆంక్షలు పెట్టారు. ఎన్నో సంవత్సరాల నుండి మనం వేరే రాష్ట్రాలకు, కేంద్రానికి కావాలంటే మనం బియ్యం సరఫరా చేశాం . అయితే రాబోయే రోజుల్లో మేము ప్రాక్యూర్ చేయం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలే ప్రాక్యూర్ చేసుకోండవి, ఎఫ్సిఐ తన బాధ్యతల నుండి తప్పించుకొనే విధంగా మాట్లాడుతున్నారు. ఇంతవరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ ప్రాక్యూర్ చేయలేదు. దానికి తగిన యంత్రాల కూడ లేదు, మేము కనుక ప్రాక్యూర్ చేయడం స్టోర్ చేస్తే ఇబ్బందులు వస్తాయి అని చెప్పడం జరిగింది. కొన్నిసార్లు కొన్ని ప్రయత్నాలు చేసినపుటికీ, ఎఫ్సిఐ వాళ్ళ కొంత సచ్చిదీ ఇస్తున్నారు. మన పి.ఎస్.కు కావలసిన 22,30 లక్షల టున్నుల బియ్యాన్ని మనం తీసుకున్నాం . ఈ రోజున పి.ఎస్ . ద్వారా బిలో పాపర్ లైన్ వారికి 8 నుండి 9 లక్షల టున్నుల బియ్యాన్ని సరఫరా చేస్తున్నాం . మిగిలింది ఎ.పి.ఎల్. ప్రైజ్కు అక్కడ నుండి మనం బియ్యాన్ని తీసుకొంటున్నాం . మనం రైన్ మిల్లర్స్ నుండి ప్రాక్యూర్ చేసి కేంద్రంలోని ఎఫ్సిఐకి ఇస్తున్నాం . ఎఫ్సిఐ ద్వారా మళ్ళీ పి.డి.ఎస్.కు తీసుకొంటున్నాం . ఈ సిస్టమ్ కంటిన్యూ కావాలి. దీనిపైన కూడ చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది. రాబోయే రోజుల్లో కూడ ఒకేసారి ప్రాక్యూర్ చేయమంటే రైతాంగం ఇబ్బంది పదే పరిస్థితి వస్తుంది. కాబట్టి వీటన్నింటి గురించి రాజకీయాలకు అతీతంగా ఆలోచించి, రైతాంగాన్ని ఏ విధంగా అదుకోగల్లతామా అన్ని విధాల ఆదుకోవడానికి అందరూ సహకరించవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

సా. 6.10

శ్రీ కాగిత వెంకటరావు (మహేశ్వరం) :- అధ్యక్షు, ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా విషయాలను చాలా విపులంగా చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఏ రకంగా రైతులను ఆదుకోవడానికి ముందుకు వచ్చిందనే విషయాన్ని మీ ద్వారా సభకు ప్రజాస్తీకానికి తెలియజేసినపుటికీ కూడా ఈ రోజున పెరిగినటువంటి భూమి వీస్తురం గానీ, దానికి తగినంతగా పెరిగినటువంటి పంటగానీ ఈ

రోజు ఎక్కువగా ఈ రాష్ట్రంలో ఉత్సత్తి చేయడం జరుగుతోంది. ఒక్క అంధ రాష్ట్రమే అన్నపూర్ణ అది మన ఒక్క రాష్ట్రాన్నికే కాకుండా భారత దేశానికి అన్నపూర్ణగా భావించబడి అన్నదానాన్ని ప్రసాదిస్తున్నది. అలాంటి ఈ రాష్ట్రానికి, ఈ నాటి రైతులకు ఈ విధమైన ఇఖ్యందులు కలుగడానికి డబ్బుయైచీ ఒక కారణమని ప్రజలందరికి తెలిసినపుటికీ, కూడా వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా, ఈ నాడు పూర్తిగా కోస్తాజిల్లాలో, కృష్ణ జిల్లాలో ఫస్ట్ ట్రావ్ అయితే 13 లక్షల ఎకరాలలో కృష్ణ నది క్రింద వేసే అవకాశం పుంది. అదే విధంగా సెకండ్ ట్రావ్ అయితే సుమారు 4 లక్షల ఎకరాలు పంట పండించే అవకాశం పుంది. ఈనాడు ఈ ప్రాక్యార్టమెంట్ ఎఫ్సిపి ద్వారా యిచ్చిన లెక్కల ప్రకారం కృష్ణజిల్లాలో కొనవలసిన ధాన్యాన్ని కొనలేదన్న భావన ప్రజలలో పుంది. అందుకే ఈ వేళ 10 లక్షల మెట్రిక్ టన్స్ పెరిగింది. దీనిలో ఈనాడు సుమారు ఒక లక్ష 50 వేల మెట్రిక్ టన్స్ కృష్ణజిల్లా నుంచి కొనుగోలు చేయకపోతే రైతుల పరిస్థితి దయనీయంగా పుంటుంది. కృష్ణజిల్లా, ఉథయ గోదావరి జిల్లాలు, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో ఈ పంట కొనుగోలు చాలా తక్కువ. కాబట్టి ఈ ధాన్యం కొనుగోలు చేయాలి. కొనుగోలు తక్కువగా పుంది. ఎందుకంటే ట్రావ్ కటింగ్ మొదలు పెట్టారు. నిన్న మొన్న మొమ్ము ఊళ్ళకు వెడితే ఎవరూ కూడా ధాన్యం విషయంలో 75 కె.జి.లు రూ. 340,రూ. 350 అంటున్నారు. కొనవలసిన ధర రూ. 382 సెకండ్ గ్రైం నుంచి, ఫస్ట్ గ్రైం నుంచి రూ. 405 కు కొనవలసిన పరిస్థితి పుంది, 1001 సోనా మసారి కొనలేని పరిస్థితి పుంది. కాబట్టి దానికి ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. ఇంకా చర్యలు తీసుకుని ఆ విధంగా ఎఫ్సిపి ద్వారా అన్నారు. దీనిని ప్రారంభించలేదు కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి అదుకోవలసిన పరిస్థితి పుందని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాము. ఆ విధంగా కృష్ణ జిల్లా రైతులను అదుకోవలసిందిగా మరొకసారి మనవి చేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

డా వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి : - అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారి ప్రసంగం నింటే, అనలు రాష్ట్రంలోనే సంక్లోభం లేదని, రైతాంగం అంతా చాలా సుభిక్షంగా పుంటున్నారనీ, వారి పంటలకూ ఖచ్చితమయిన రేట్లు లభిస్తున్నాయన్నట్లు అనిపిస్తోంది. అధ్యక్షా, నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. పోయిన సెప్టెన్బర్ దాదాపు అరు మాసాల క్రితం జరిగిన సెప్టెన్బర్ నాగం జనార్థన రెడ్డి చాలా గట్టిగా చెప్పారు. బల్ల గుద్ది చెప్పారు. ప్రభుత్వం తరపున ఎట్టి పరిస్థితుల లోసూ ఏ విధమైన యిఖ్యంది ఉండదు అని. సూటికి సూరు పాళ్ళ రైతుల దగ్గర ధాన్యం కొనిపిస్తామని, మినిమం సపోర్ట్ ప్రైవ్ కొనకపోతే మిల్లర్స్‌ను అరెస్టు చేస్తామన్నారు. మీరు ఎంతమంది మిల్లర్స్‌ను అరెస్టు చేశారు? అంటే ఇంత వరకు ఒక్కరిని కూడా అరెస్టు చేయలేదు. మిల్లర్స్‌ను అరెస్టు చేయమని మా ఉద్దేశ్యం కాదు. రైతులకు గిట్టు బాటు ధర ఇప్పించారా, లేదా? అంటే గడచిన ఎక్స్పొరియన్స్‌ను బట్టి చూస్తే యింతకన్నా భయంకరమైన ఎక్స్పొరియన్స్ మరొకటి లేదు. అక్కడ పంజాబ్ మోడల్ కూడా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తామని అన్నారు. డిసంబరు, జనవరి, ఫిబ్రవరులలో ఒక్కిక్క నెలా కనీసం 10 లక్షల టుస్కుల ధాన్యం కొంటామన్నారు. కానీ అందులో కూడా రెండు భాగాలు చేసి, రాష్ట్రప్రభుత్వానికి సంబంధించి రెండు భాగాలు ప్రాక్యార్ట మెంట్ సంస్థలు, ఒక భాగాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన ప్రాక్యార్టమెంట్ సంస్థలతో అంటే మొత్తం రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు కలసి మూడు మాసాలకు కలిపి 30 లక్షల మెట్రిక్ టన్సులు వరి ధాన్యం కొంటామన్న ఈ పెద్ద మనుషులు, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మొత్తం అంతా ఏరి లెక్కల ప్రకారం 30 లక్షల టుస్కుల కొనాలంటే మొత్తం 99 వేల టుస్కులు మాత్రమే కొన్నారు. ఈ పరిస్థితి ఎలా పుందంటే, ఇది ఇంతకు ముందే మాకు తెలిసి కనీ ఏనీ ఎరుగి పరిస్థితి యిది. ఎవరైనా మిల్లర్స్ దగ్గరకు రైతు ధాన్యం లీసుకు వెళితే ఆ మిల్లర్స్ ధాన్యానికి సంబంధించిన ధర చెల్లించక పోతే మరో 15 రోజులకు, నెల రోజులకు దీనికి సంబంధించిన డబ్బు చెల్లిస్తామని అన్నది యింతకు ముందు చూశాము. కానీ ఈ వాళ మార్చి 5 వ తారీకున నుంచి ఈ రాష్ట్రంలో వరిస్తి మిల్లర్స్ దగ్గరకు రైతు ధాన్యం లీసుకు వెళితే వారికి ధాన్యంతోబాటు డబ్బు చెల్లించక పోగా, అలా అతను ధాన్యాన్ని వారికి యివ్వడానికి రూ. 100 తో ఒక స్టోంప్ పేపర్ మీద ఎఫ్సిపి ని ఎడ్డు చేస్తూ రాయించవలసిపుంది. అందులో అయ్యా, మీరు ఎప్పుడు డబ్బు యస్తే అప్పుడు డబ్బు లీసుకొంటాము. మిమ్ములను డబ్బు యివ్వడమని అడగము. ఒక వేళ లేటు అయినా ఆ డబ్బుకు సంబంధించిన వడ్డీ కూడా అడగము అని రాయవలసి పుంది. ఇదెక్కడి అన్యాయమండి? రైతు ఎటువంటి దిక్కుమాలిన పరిస్థితులలో ఏమీ మాట్లాడలేని పరిస్థితిలో పున్నాడో దయచేసి ఆలోచించండి. ఈ మిల్లర్స్ ఎఫ్సిపి కి ధాన్యం సరఫరా చేయాలంటే ఎఫ్సిపికి మిల్లరు ఏ విధంగా బాండ్

పేశర్ మీద రాసి యివ్వడం జరిగిందో అలాగే వీరు కూడా రాసి యివ్వాలి. మిల్లర్స్ ఏ అసోసియేషన్కి సంబంధించి పుంటారో వారు కూడా యిలా రాయ వలసిన అవసరం పుంది. ఇంత దయనీయమైన పరిస్థితిలో రైతులు పుంటే ఈవేళ కూడా కనీసం క్షీంటార్ ఒక్కింటికీ రూ. 70 లేక 80 రూపాయలు తక్కువ వస్తూ పుంటే దాని గురించి రియలైజేషన్ వస్తూ పుంటే పట్టించుకున్న పాపాస పోలేదు. 10 , 15 రోజుల క్రితం ఇదే అసంబీల్ మా ముదినేపల్లి శాసన సభ్యులు పిన్నమనేని వెంకటేశ్వర రావు చాలా గట్టిగా ఈ విషయమై అడిగారు. అయ్యా, నెలాఖరుకల్లు 1001 పెరయటీ ధాన్యానికి సంబంధించిన రూ. 540 రేటు యిచ్చారు. ఆనాడు దానికున్న లిమిటేషన్ ఈ నెలాఖరుకు అయిపోతుంది. నెలాఖరు అయిపోతోంది . అనులు రబీ ధాన్యా వచ్చేది అంతా ఈ నెలాఖరుకే , ధాన్యం వచ్చే సరికి పోయిన ఖరీఫ్ పంటలో ఏవిధమైన పరిస్థితి పుందో మళ్ళీ అదే పరిస్థితి వస్తుంది . దానిని తప్పించడని చాలా గట్టిగా చెప్పారు. మంత్రి గారు చాలా గట్టిగా ఎట్లి పరిస్థితులలో ఈ నెలాఖరుకు తప్పిస్తామని అన్నారు. ఇప్పుడు ముఖ్య మంత్రి గారు అంటున్నది, శాంతకుమార్కి ఫోన్ చేశాము, ఆయన గారి బంధువు చనిపోయాడు, అందువల్ల అతను హిమాచల్ ప్రదేశ్ వెళ్లడం జరిగింది. అతను నాలుగు రోజులలో వస్తారట, ఇంతలోపు సెక్రటరీ గారితో మాట్లాడారట, ఏమిటింటా? రైతులు బాధలు చూస్తే ఈ ప్రభుత్వానికి స్పుందన కలుగదా అని అడుగు తున్నాను. 15 రోజులుగా మేము యింత గట్టిగా ఇదే అసంబీల్ అడుగుతూ పుంటే , మీరు ఎందుకు పట్టించుకోలేదు? రబీకి సంబంధించిన ధాన్యం అరైవల్ రాబోయే రెండు , మూడు రోజులు పడుతుంది. ఎందుకు యింత క్యాబిన్ ? ఎందుకింత కాలస్? ఇంత అన్యాయమైంది , లెక్కలేనితనం ఏ ప్రభుత్వంలోనూ, ఎప్పుడూ మేము చూడలేదు. దయచేసి రైతుల పట్ల స్పుందించండి. రైతుల యిభ్యందులను గూర్చి ఆలోచించండి. మార్కుఫెడ్ గానీ, మరొక రాష్ట్రానికి సంబంధించిన కొనుగోలు ఏజన్సీకి సంబంధించి కొనుగోలు చేయండి రూ. 120 కోట్లు రిజర్వు బ్యాంకు డబ్బు యిస్తామంటే అడ్వౌన్ మీరు ఎంత తీసుకున్నారు, ఎప్పుడు తీసుకున్నారు, ఎంత ఖర్చు పెట్టారని అడుగుతున్నాను. ఎంత తీసుకున్నదీ మాకు తెలియదు. కానీ ప్రాక్యార్ మెంట్ అంతా మొత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన కేవలం 56 వేల టన్నులు దయచేసి క్యాటగారికల్గా రైతులకు ప్రయోజనం జరిగేలా చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. పెదరత్తయ్య :- అధ్యక్షా, ఎక్కువగా ప్రాక్యార్ చేయవలసింది 5 జిల్లాలే అని ముఖ్య మంత్రి గారు చెప్పారు. మా గుంటూరు జిల్లా లో కూడా 1.8 లక్షల టన్నులు పుంది. అది కూడా కొనుగోలు చేయవలసి పుంది. ఆ 5 జిల్లాలతో బాటు చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె. రత్నాకర రావు (బుగ్గారం) :- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు 1001 సోనా మసూరి గురించి యిప్పిస్తామన్న మాట చెప్పారు. గతంలో ప్రభుత్వం ప్రకటించే వరకు రైతుల దగ్గర వున్న ధాన్యం అంతా రైతు మిల్లర్స్ దగ్గరకు పంపిన తరువాత రైతులకు లాభం రాలేదు. భవిష్యత్తులో అయినా తొందరగా చేస్తే రైతులకు లాభం వస్తుంది. మా వద్ద శ్రీరంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ పుంది. ఐడి క్రాప్స్కి వెళ్లమని బలవంతంగా ఐడి క్రాప్స్ పెట్టించారు. ఇందులో మక్కలు పండాయి. రైతుల దగ్గరకు వచ్చాయి. వారికి గిట్టుబాటు ధర రాలేదన్నారు. రూ. 440 యిప్పించడానికి ప్రభుత్వ పరంగా చర్యలు తీసుకోవంపిందిగా ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాము. చాలా ముఖ్యముయిన విషయం . కరీంనగర్ లో ఎక్కువగా మెయిజ్ పండు తున్నది . అందుకు గాను తగు చర్యలు తీసుకోవంపిందిగా ముఖ్యమంత్రి గారిని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

పా 6 . 20

శ్రీ ఎస్ శంద్రసేనా రెడ్డి : అధ్యక్షా, రైతులకు నరైన ధాన్యంధర రావడం కొరకు మనం ఇంటర్స్ట్రెట్ రెషిడెంట్ కారణంగా భావించి దానిని ఈ మధ్య తీసివేశామని అన్నారు. సివిల్ సఫలయ్య యాక్ట్ గానీ, ఎస్సెస్సీయల్ కమడిటీస్ యాక్ట్ గానీ దీనికి వర్తించకుండా ఫీగా ట్రాన్స్పోర్ట్ జరుగుతుంది . దీనివలన రైతులకు లాభం కలుగుతుందనే అభిప్రాయం ఉంది . ఈ చట్టాన్ని ఎత్తివేసే ఆలోచన చేస్తారా ? అలాగే మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ దొరకాలంటే మిగతా

రాష్ట్రాల కంటే మన దగ్గర ప్రాడక్స్ తక్కువగా ఉండడానికి మంచి సీడ్ పెట్టాలని పోయినసారి చెప్పారు . దానిపై ఏమిచర్యలు తీసుకున్నారు . ఎఫ్సి ఐ దారా మనం కూడా పంజాబ్ తరహాలో ధాన్యం కొనుగోలు చేయాలనే ప్రతిపాదనను పెట్టారు.. దానివలన రైతులకు నష్టం కలుగుతుందనే అభిప్రాయం ఉంది . అది వాస్తవం కాదా ? పంజాబులో ఉన్న సదుపాయాలు, మార్కెట్‌కు తేవడం కొరకు బ్యాగ్‌లు, ట్రాన్స్‌పోర్ట్‌స్టోర్స్ ఉచితంగా చేస్తున్నారు . మార్కెట్‌కి వచ్చిన ధాన్యంలో చెత్త ఉంటే కీనింగ్ మిషష్ట్ పెట్టారు.. కొన్ని ఏజెస్‌లు 4 డిపార్ట్‌మెంట్లు ఎఫ్సి ఐ, సివిల్ సప్లైస్, మార్కెట్ పంటి సంఘ పంటివి మొత్తం నాలుగు శాఖలు కలిసి ఒకోరేజూ ఒక్కొక్క స్థలం చూసుకుని కొనడానికి కమీషన్ ఏజెంట్లను మధ్యలో పెట్టారు . ఆ రకమైన సదుపాయం కేవలం తెలంగాణాలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో ఉంది . అంధ్రలో లేని విషయం వాస్తవమేనా ? మార్కెట్‌సిగ్ ఫెసిలిటీ క్రియేట్ చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఎటువంటి ఆలోచన చేస్తున్నది ? ఇంతకు ముందు ఎఫ్సి ఐ బియ్యం కొనే పద్ధతి ఉండేది అలా కాకుండా ధాన్యం కొనుగోలు చేయడం వలన రైతులు నష్టపోతున్న విషయం వాస్తవమేనా ? ఈ ధాన్యం కొనుగోలు విషయంలో ప్రముఖులను, వక్స్ పర్టీను, ట్రైడర్స్ ను, రైతులను పిలిచి నిర్ణయం తీసుకుంటారా ? అని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను . మిల్లర్ల సరైన ధర ఇస్కాడంలేదని చెప్పారు . మిల్లర్ ద్వారా సరైన ధర ఇప్పించడానికి చర్యలు తీసుకుంటానుని జనర్స్ రెడ్డిగారు స్టోర్మెంట్ ఇచ్చారు . సరైన ధర ఇవనివారిపై ఎటువంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు ? వారి లైసెన్సులు క్యాసీల్ చేశారా ? మిల్లర్ ద్వారా రైతులకు గిట్టుబాటు ధర ఇప్పించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి ?

శ్రీ బి. దుర్గాప్రసాద రావు (గూడారు) : అధ్యక్షా, సెల్లూరుజిల్లాలో 2 లక్షల 60 వేల టస్సుల ప్రాక్యూర్మెంటులకు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది . అయితే ఇప్పటివరకు 1 లక్ష 40 వేలు మాత్రమే ప్రాక్యూర్ చేయడం జరిగింది . ఖరీఫ్ లేటుగా ప్రారంభం అయినందున మిగతా జిల్లాల కంటే మా సెల్లూరు జిల్లాలో మార్పి చివరి వరకు కోతలు పూర్తి అపుతాయి . ఉన్న ధాన్యం సెంటర్లకు తీసుకుని వెళితే సరిగాలేదని తిప్పి పంపడం జరిగింది . చివరకు 20 వ తేదీని తరువాత ప్రాక్యూర్మెంట్ చేయమని చెప్పారు . ఆ తరువాత 31వ తేదీ నుండి క్లోజ్ చేస్తున్నామనీ, ఆ లోపలనే ధాన్యం తేవాలని ఒపెన్గా స్టోర్మెంట్ ఇస్తున్నారు . ఒక బాగ్సెట్ ఫిక్స్ చేసినట్లుగా మాల్టాడుతున్నారు . మీద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేసేది ఏమిటంబే, రెవిస్యూ, అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్‌మెంట్‌ను కోఆర్డినేట్ చేసినట్లయితే గ్రామాలలో కి పెళ్లి సరైన ధాన్యం ప్రాక్యూర్ చేసుకోడానికి నీలుంటుంది . ఆరకంగా చేస్తారా ? ఉన్న రైసు మిల్లర్ ఇప్పటివరకు ఏదయితే ప్రాక్యూర్ చేశారో వారు ఇంతవరకు పేమెంట్ చేయలేదు . ఈ 31 వరకు క్లోజ్ అపుతుంది ఆ తరువాత డబ్బులు వస్తాయా రావో తెలియని పరిష్కారి ఉంది . వారు రైతుల దగ్గర నుండి ఇమీడియట్‌గా తెచ్చి ప్రాక్యూర్ చేశారు . వారికి ఏమన్నా రక్షణ కల్పిస్తారా ? అని అడుగుతున్నాను .

శ్రీ డి. ఎస్. రెడ్యానాయక్ (డోర్సుకల్) : అధ్యక్షా, ఈ మార్పి 31 నాటికి 1001 , స్వర్ణమసూరి లాంటి వాటిని కొనే టం ఐపోయింది . సెకండ్ క్రాప్‌కు సంబంధించి మా వరంగల్ జిల్లాలో సార్ 64, ఎప్రమల్లెలు, చైతన్య, హంస వంటి పంగడాలకు కనీస మద్దతుధర ఇస్తారా ? వీటిని సివిల్ సప్లైస్ కార్బోరైప్‌న ద్వారాగాని, మార్కెట్ ద్వారా గాని కొని రైతులకు న్యాయం చేస్తారా ? డిసెంబరు నెలలో ప్రభుత్వం చెప్పింది సివిల్ సప్లైస్ సంఘ ఎఫ్సి ఐ కలిసి రైతుల దగ్గర 10 లక్షల మెట్రిక్ టస్సుల ధాన్యం కొరఱామని 99 వేల మెట్రిక్ టస్సులు మాత్రమే కొన్నారు . మరొక 20 లక్షల మెట్రిక్ టస్సు ధాన్యం ఎగుమతి చేయడానికి కేంద్రప్రభుత్వం అనుమతిస్తుందని ఎన్నోసార్లు మంత్రులు చెప్పారు . ఎగుమతి కార్బోక్సిమం ఉండా లేదా ? రైతులకు గిట్టుబాటు ధర రావడానికి అవకాశం ఉండా లేదా ?

మిర్చి, మొక్కలోను లకు గిట్టుబాటు థర లేదు . మిర్చి కోనేవారు లేదు . క్షీంటాలు రు 2 వేలకు కొనడానికి ఇబ్బంది ఉంది . ప్రభుత్వం మిర్చికి కనీసం రు 3 వేలు మధ్యతుథర ఇచ్చి కొనడానికి అలోచిస్తుందా ? తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం ముందుకువచ్చి మిర్చి క్షీంటాలు రు 3 వేలకు కొనాలని కోరుతున్నాను .

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు రెండు మూడు విషయాలు కీయర్గా చెప్పాల్సిందిగా తమరిద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను . పోయిన సీజన్లో 80 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి జరిగితే 10 లక్షలు ఖరీదు చేస్తామని రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వాలు అన్నాయి . ఆ ఫెయిల్యార్డుకు కారణం ఏమిటి ? దీనిని ఏవిధంగా అధిగమిస్తారు ? మరొక విషయం ఒకవైపునుండి డబ్బు టి వోను నిసేధించారు . కేంద్ర రాష్ట్రప్రభుత్వాలు ఎగుమతి చేయడం కోసం ఎటువంటి సభ్యింది ఇప్పకుండా బియ్యం ఏక్స్పోర్ట్ అయ్యే పరిస్థితి లేదు . దీనికి కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోబోతున్నారేది చెప్పాల్సి ఉంది . ఇంకోక విషయం ఎఫ్సి ఐ ఖరీదు చేయమని చెప్పినదానిని వార్తాపత్రికలలో చూచి రైతులు బెంబెల్తిపోతున్నారు . ఖరీదుచేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు . కృష్ణజిల్లాలో కళ్లాల దగ్గరనే ఎఫ్సి ఐ వారు కొనుగోలుచేసి స్టోక్ చేసుకుంటున్నారు . దానిని ఆసుకుని పున్న మా నల్గొండ జిల్లాలో ఆ విధంగా కొనుగోలు చేయడానికి ఎందుకు వెనుకొడుతున్నారు ? ఆ పద్ధతి నల్గొండ జిల్లాకు కూడా వర్తింపజేస్తే ఉపయోగంగా ఉంటుంది . ఎట్లా చెప్పినా రైతులు ఆందోళనలో ఉన్నారు . అన్యాయం జరుగుతోంది . ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు . సభలో చెప్పులేకపోయినా, అంతర్గతంగా ఆలోచిస్తే ఆ విషయం తెలుస్తుంది . వచ్చే సీజన్లో ఇచ్చితంగా యాక్ట్ చేయడానికి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకుంటారు ? ఈ విషయాలు కీయర్గా చెప్పాలని కోరుతున్నాను .

డా. జి ఉమ (తెనాలి) : అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా మా తెనాలి ప్రాంతంలోని 5 మండలాల్లో అసుకోకుండా కురిసిన భారీపర్మాల వలన రంగుమారిన ధాన్యం రైతులు అముక్కోని పరిస్థితి ఉంది . ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే స్పందించి అధికార యంత్రాగాన్ని అప్రమత్తం చేసి రంగుమారిన ధాన్యం కొనుగోలు చేసేవిధంగా కృషిచేసినందుకు ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, దీంటో ధాన్యం కొనుగోలు చేసినదానికి మిల్లర్లు ఇంతవరకు రైతులకు డబ్బు ఇస్తుని పరిస్థితి ఉంది . అటువంటి వారినీద వెంటనే తగినచర్య తీసుకుని వారిని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను .

శ్రీ జి గడ్డణ్ణ (ముఖ్యోలీ) : అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలోగాని, దేశంలోగాని 60, 70 శాతం వరకు రైతులు పున్నారు . తమరు కూడా రైతే . గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా రైతే .

సొ.6.30

ఇక్కడ వున్న వారిలో నూటికి 80, 90 మంది రైతు కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన వారం పున్నాము . నేను ఎవరినీ ఉధ్వేశించి అనడం లేదు . ఎఫ్.సి.ఐ. కాని, మార్కెట్ కాని, ధాన్యం కొనుగోలు గురించి నేను గౌరవ సివిల్ సప్పయ్ మినిస్టర్, జనార్థన రెడ్డి గారిని రిక్వెస్ట్ చేసిన తరువాత, నా ముందుగానే ఆయన కలెక్టర్ గారికి, ఇతర అధికారులకు ఫోన్ చేసి తప్పకుండా కొనుగోలు చేయాలని చెప్పారు . వారి ప్రయత్నం ఎంత చేయాలో అంతా చేసారు . నేను వారిని కూడా తప్పు పట్టడం లేదు . గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా నిజమాబాదు, వగైరా ప్రాంతాలలో రైతుల కష్టాలను తోలగించాలని తిరిగారు . చాలా సంతోషం .

కానీ ఈ సంవత్సరం ప్రకృతి ఔషధీత్వాల వల్ల ఏ పంటా కూడా సరిగా పండలేదు . మా ప్రాంతంలో ముఖ్యంగా కాటన్ కాని, లేక ఏ ఇతర పంటైనా కాని సరిగా పండ లేదు . పండిన ధాన్యానికి కూడా సరియైన థర లేదు . ఇంకా మీకు తెలుసో లేదో, నేను చీఫ్ కనెజర్సెటర్ గారికి కూడా చెప్పాను . వ్యవసాయం చేసే వారు వ్యవసాయం చేయాలా వద్దా అనే పరిస్థితికి వచ్చేసారు .

ఎందుకంటే పంటలు వేస్తే, అడవి పందుల సంఖ్య ఎంత పెరిగిపోయిందంటే, ఏ పంటనూ అవి దక్కనివ్వడం లేదు. రైతులు చాలా బాధలలో పున్నారు.

నేను ప్రాక్షికల్గా నా దగ్గర జరిగిన విషయాన్ని మీకు చెబుతున్నాను. ఎఫ్.సి.ప. వారు ధాన్యం కొనుగోలు చేయడానికి వచ్చినపుడు నేను మాటల్దాడాను. వారు 300, 400 బస్తాలు తెస్తున్నారు. ఆ బస్తాలు అయిపోయిన తరువాత ఒక్కొక్క రైతు 10, 20 సార్లు తిరిగినా మళ్ళీ బస్తాలు రాపు, వారు మళ్ళీ కొనుగోలు చెయ్యరు. ఈ సందర్భంగా గౌరవ సినిల్ సప్లయ్స్ మినిషన్ గారిని కోరేదేమిటంటే, మీరు మచ్చుకు రెండు జిల్లాలకు పెళ్లి, అక్కడ రైతులు మార్కెటలో సరుకులు అమ్మిన వారిని విచారించండి. ప్రాక్షికల్గా వారి కష్టముభాలను గురించి తెలుసుకొంటే బాగుంటుంది, వారు ఎట్లా పున్నారు అనే దాని మీద మనకు ఒక ఐడియా వస్తుంది. అందువల్ల, అన్ని పంటలకూ ధరలు బాగా వచ్చేటట్లుగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇప్పుడు మొక్కలు వస్తున్నాయి. మొక్కలు దుయ్యాలంటే, కరెంటు దొరకడం లేదు. కరెంటు మెపిఫ్లకు కరెంటు దొరకడం లేదు. రు.2000, రు.3000, ఇవ్వాలంటే, రైతుకు డబ్బు లేదు. అందువల్ల మొక్కలు ఒలచడానికి కరెంట్ వారితో మాటల్డాడి, మొక్కలు ఒలచడానికి సరిపోయే రేట్లు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. రైతుల వల్లనే మనం ఇక్కడకు వచ్చాము కాబట్టి, వారిని బాగా చూసుకుంటే మంచిగా పుంటుందని చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి.బుచ్చయ్ చౌదరి : అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో, రకరకాల పేర్లతో వివిధ రకాల పెరైటీస్ వస్తున్నాయి. కామన్ పెరైటీస్ వస్తున్నాయి. ఎం.టి.యు.1001, ఎల్.ఆర్.2067, 2077, ఎం.టి.యు.7029, హంస, ఇటువంటి వేరియన్ నేమ్స్తో వేరియన్ పెరైటీస్ వస్తున్నాయి. రైన్ మిల్లర్లు కోనేటపుడు కొన్ని కొన్ని బ్రాండ్లను ఎలిమినేట్ చేసి కొంటున్నారు. ఆ కామన్ పెరైటీలను కాని, బ్రాండ్లను కాని నోటిఫికేషన్ ద్వారా ఏవీ కొనాలో తెలియజీయవలసిన అవసరం పుంది.

ముఖ్యమంత్రిగారు కాని, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాని, తీసుకున్న కార్బూచరణ ప్రణాలికవల్లనే కేంద్ర ప్రభుత్వం దిగి వచ్చి ఈ రాష్ట్రంలో ఈ మాత్రమైనా కొసడానికి ముందుకు వచ్చింది. అందుకు వారికి ముందుగా నా ధన్యవాదాలు తెలియజీస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా ‘గాట్’ యొక్క డబ్బు.టి.బి.లో సంతకం పెట్టిన తరువాత ‘గాట్’ ప్రభావం గురించి కూడా చర్చించి పుంటే బాగుండేది. ఎందుకంటే, ఈవాళ, ఈ దేశంలో ఎక్స్‌పోర్ట్ కొనుగోలు తగ్గిపోయింది, రైన్కు సంబంధించి మార్కెట్ తగ్గిపోతోంది. ఎక్స్‌పోర్ట్ మార్కెటలో మనం కంపీట్ చేయవలసిన అవసరం పుంది. ఈవాళ పాకిస్థాన్లో ఎఫ్.బి.బి. క్రింద ఒక మెట్రిక్ టన్ను 220 డాలర్లు పుంటే, మన రేటు 260 డాలర్లు పుంది. అంటే టన్నుకు దాదాపు రు.2000/- లేదా వస్తోంది. రు.2000/- లేదా వస్తోంటే, ఏ దేశం కూడా మన దగ్గర కొసదు. ‘గాట్’లో కొన్ని విధాలుగా చెప్పడం జరిగింది. *Various trade restrictions confronting imports, subsidies and other programmes including those that raise prices and farmers' income. Export subsidies and other methods used to make export artificial competition.*

అందువల్ల, ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేతులలో లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం రైతాంగాన్ని అయిపోడం కోసం, వారి చేతులలో పుస్తది కాబట్టి, వారు దీనిని ఇంస్టిమెంట్ చేయవలసి పుంది. నేను ఇంద్రాకే చెప్పాను, ముఖ్యమంత్రిగారు లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇంస్టిట్ డ్యూటీస్ ను ఎక్కువగా వేసి, దానిని ఎక్స్‌పోర్ట్ కోసం వాడుకోపేలసిన అవసరం పుంది. సబ్సిడీస్ డైరక్ట్ గా ఫార్మర్స్కు వెళ్లే విధంగా చూడవలసిన అవసరం పుంది. లేదా, కామన్ పూర్వ ఫండ్ ను ఏర్పాటు చేసి, కనీసం 3000, 4000 కోట్లను ఏర్పాటు చేసి, మిగులు ధాన్యాన్ని బయటకు ఎక్స్‌పోర్ట్ చేయడానికి సహార్ట్ చేయవలసిన అవసరం పుంది.

తమరి ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేదేమిటంటే, ముఖ్యమంత్రుల సమావేశం లోపలనే ఒక నిర్దయం తీసుకోవాలి. ఎందుకంటే, చెయ్యి దాటిపోతుంది. ఈవాళ క్వీంటాల్ రు.410/- అంటే ఎవరూ కొసడం లేదు. రాష్ట్రంలో ఏ జిల్లాకు వెళ్లినా, 75

కె.జి.ల బస్తా రు.300, రు.325/- - అంతకు మించి ఎవరూ కొనడం లేదు. గతంలో ఒక పొరపాటు జరిగింది. ఆలస్యం అయ్యేసరికి, రైతులు నిలబెట్టుకోలేక అమ్మేస్తున్నారు. పంట కళ్లాం నుంచి మిల్లుకు వెళ్లిపోవాలి. అక్కడ ఆలస్యమైతే, అయిన కాడికి కొనే పరిస్థితి పుంది. వారిని ఎడ్యుకేట్ చేయవలసిన అవసరం పుంది, యంతాంగాన్ని అప్రమత్తం చేయవలసిన అవసరం పుంది. దాని మీద ముఖ్యమంత్రిగారు తక్షణమే ఆదేశాలు జారీ చేసి, రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ టి.జీవ్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి రిప్పట్టులో స్వర్ణ మసూరి గురించి క్లారిటీ రాలేదు. అది ‘ఎ’ గ్రేండ్ గా గుర్తించబడకున్నా, గ్రేండ్ ‘ఎ’ కు వచ్చే మద్దతు ధరను ఇప్పించడం జరుగుతుందని చెప్పారు, అది ఎట్లా సాధ్యమవుతుందో తెలియడం లేదు. 1001, 31 మార్చికి ఎక్స్‌ప్రైస్ అయిపోతుంది. దానిని పొడిగించడంతో పొటుగా స్వర్ణమసూరిని గ్రేండ్ ‘ఎ’ పైన్ వెరైటీగా గుర్తించబడడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలి.

రెండో విషయం, ముఖ్యమంత్రి గారి యొక్క ఉద్దేశాలు, ప్రకటనలు బాగా కనపడుతున్నాయి, కానీ అమలులో మాత్రం మనకేమీ కనిపించడం లేదు. కరీంగర్ జిల్లా నుంచి 2 లక్షల గన్నీ బాగ్గు పంజాబ్ రాష్ట్రానికి తరలించబడ్డాయి. ముఖ్యమంత్రిగారి జవాబులో అని తిరిగి వచ్చాయని అంటున్నారు. అని ఎప్పుడు తిరిగి వచ్చాయో తెలియదు. ఖరీఫ్ పంట సేకరణ విషయానికి వస్తే, తెలంగాణా జిల్లాలలోకిల్లా పరి ధాన్యాన్ని అత్యధికంగా ఉత్పత్తి చేసే జిల్లా అయితే, సేకరణ చేసింది 3222 మెట్రిక్ టన్నులు. అంటే మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో సేకరించిన దాని కంటే 1/3 పంతు. ఏ మాత్రమూ సాగు నీటి సోకర్యం లేకుండా పుండే జిల్లా మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా అయితే, కరీంగర్లో, 5 లక్షల ఎకరాలలో పంట వేయబడింది. రబీలో అయినా ఈ సంవత్సరం 10 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల పరి ధాన్యం మార్కెట్లోకి పస్తుంది.

గతంలో దీనిని నిర్దిష్టం చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా కాకుండా, అధికారులు బాధ్యత తో పనిచేసే విధంగా పుండాలంటే, గతంలో నిర్దిష్టం చేసిన అధికారులపై మీరు చర్య తీసుకోండి. ఎందుకు ఉప్పేక్షిస్తున్నారని అడుగుతున్నాము. మేము సెప్పెంబరు 27వ తేదీన డి.డి.ఆర్.ఎస్.లో ఒక తీర్మానం చేస్తే, ముఖ్యమంత్రిగారు డిసెంబరు 6న కరీంగర్ జిల్లాకు వచ్చేటంత పరకు జిల్లా కలెక్టర్ కానీ, జిల్లా జాయింట్ కలెక్టర్ కానీ ఎక్కడా ఒక్క మార్కెట్‌ను కూడా సందర్శించిన పాపాస పోలేదు. మీరు వారిని ఎందుకు ఉప్పేక్షిస్తున్నారు? రైస్ మిలలక్కుతో కుమ్మక్కువడమే దానికి కారణం. దయచేసి దీని మీద విచారణ చేయించండి.

దానితో పొటుగా పెద్దలు రత్నాకరరావు గారు చెప్పినట్లుగా మొక్కజోస్సును మార్కెట్‌ఫెడ్ సేకరించాలి. కరీంగర్ జిల్లాలో మొక్కజోస్సు చాలా పంట వచ్చింది. ఈ రబీలో అయినా కానీ రైతులకు ఇభ్యంది లేకుండా నష్టశోయిన వారు ఖరీఫ్లో నష్టపోయారు. ఇప్పుడు 550 ధర 440 కి వచ్చింది. రబీలో అయినా కానీ ఆ విధంగా కాకుండా ప్రభుత్వం స్వందించాలని, మాటలకే పరిమితం కాకూడదని కోరుతున్నాము.

సా.6.40

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడుః అధ్యక్షా, ఇప్పుడు కాగిత వెంకట్రావుగారు మాటల్లాడుతూ, కృష్ణ జిల్లాలో అదనంగా 1,50,000 టన్నులు ప్రాక్యార్ చేయాలి. ఆ విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు. నేను స్వస్థంగా చెప్పాను. స్టైమెంట్ చూసినట్లయితే, ఇంతవరకూ 44 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ప్రాక్యార్ చేశారు. ఇంకా 20 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు ప్రాక్యార్ చేయాలి. అందులోనూ కొంత బ్యాలెన్స్ రెండూ కలిపితే కృష్ణ జిల్లాలో 2,15,000 టన్నులు చేయాలి. ఇంతకుముందు 10 లక్షలో 1 లక్ష అక్కడే ఇచ్చాము. 1,15,827 టన్నులు ముందు కొనాలి. రెండూ కలిపి 2,15,000 మెట్రిక్ టన్నులు కొనపలసిన అవసరం ఉంది. సభ్యులందరికి నిజ్మప్పి చెసెదేమంటే, ఈ సమస్య జరిలంగా ఉంది. కాబట్టి మనందరం కలిసి ఏ విధంగా అందరికి ఇప్పించాలో అలోచించాలి. లేనిపోని విధంగా, రైతాంగానికి కాంపెనీస్ హెచ్ క్రియేట్ చేసి ఎవరయితే మిల్లర్లు, వ్యాపారఫులు ఉన్నారో , వారికి

అవకాశం ఇష్టవద్దులని నేను అందరిని కోరుతున్నాను. ఈనాడు ఇక్కడ అసెంబీలో కొనలేరనే అభిప్రాయాన్ని చెబితే, మళ్ళీ లేనిపోని సమస్యలు ఉత్సవమయి మిల్లర్స్‌ని ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేసే పరిస్థితి వస్తుంది. చాలా స్ఫ్యాంగా చెప్పాను. 20 లక్షల టన్నులు కేంద్రప్రభుత్వం ఆర్డర్ ఇచ్చింది. తప్పకుండా కొనితీరాలి. కొనిస్తాము.

అందుకు జిల్లాలవారీగా ఈ డిటీల్స్ చెప్పాము. అంతా కూడా మీడియా ద్వారా పెళుతుంది. ఎందుకంటే లైన్ టెలికాస్ట్ ఉంది. రైతాంగానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఒకటి, రెండు రోజులయినా తొందరపడి అమృవద్దులని పదే పదే విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఒకవేళ ప్యానీక్ రియాక్షన్ కొనలేరని క్రియేట్ చేస్తే, నిస్పహాయ స్థితిలో రైతులంతా అమ్మే పరిస్థితి వస్తుంది. అలా రాకూడడని మనసస్ఫూర్తిగా కోరుతున్నాను. ఈ రోజు బీవన్‌రెడ్డిగారు పదే పదే చెబుతున్నారు. కరీంసగర్లో అన్యాయం జరుగుతేందని అన్నారు. అక్కడ అన్యాయం జరగలేదు. మహాబూబ్‌సగర్ చూసినట్లయితే 4,30,000 టన్నులు ఎఫ్సిస కొన్నారు. అదే విధంగా, వారి దగ్గర ఫిగర్స్ లేకపోతే చెప్పమనండి. వారు ప్యాడి విషయం చెబుతున్నారు. నేను రైన్ గురించి చెబుతున్నాను. రైన్ ఏదయితే ఉండో, దానివల్ల ఎంత ప్రాక్యార్ చేస్తామో అందరికి తెలిసినదే. విషయం మర్చిపోతే చెప్పలేము. సల్సిండ జిల్లా, కరీంసగర్ జిల్లాకొన్నా ఎక్కువగా ఉత్సత్తు చేస్తుంది.

ఈనాడు తెలంగాణాలో సల్సిండ రైన్‌ని హైవ్స్ట్ ఉత్సత్తు చేసే జిల్లా. 5,70,000 టన్నులు ఇప్పటికే ప్రాక్యార్ చేశారు. ఇంకా 3,35,000 టన్నులు ప్రాక్యార్ చేయాలి. దీని తరువాత కరీంసగర్ 4,30,000 టన్నులు చేశారు. ఇంకా ముమారు 3 లక్షల టన్నులు చేయాలి. ఈ విధంగా అన్ని జిల్లాల్లో అందరికి ఇవ్వాలని, ఏ విధంగా ముందుకు పోవాలన్నది అలోచిస్తున్నాము. దీనిని అర్థం చేసుకోవాలి. ఇంతకముందు కొంతమంది మాట్లాడుతూ, 100 శాతం కొంటామని జనార్థనరెడ్డిగారు హామీ ఇచ్చారని అన్నారు. 100 శాతం కొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇంతవరకూ కూడా 65 లక్షలటన్నులు చరిత్రలో ఎవరూ కొనలేదు. ఈసారి కొనడం అంటే ఇదే మొత్తమొదటసారి. ఆ విధంగా కేంద్ర మంత్రి ద్వారా పత్రిడి చేస్తున్నాము. అవసరమయితే, ఇంకా 5 లక్షలు కొనాలని కేంద్రం మీద పత్రిడి తెచ్చి కొనించడం జరుగుతుందని తమద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

ఈనాడు అసెంబీలో మనం చూస్తున్నాము. వ్యవసాయం పడిపోయిందని మాట్లాడుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం రికార్డ్ స్థాయిలో ప్రాడక్షన్ వచ్చింది. ముమారు కొన్ని మండలాలలో కరువు ఉన్నా ఆ కరువు మండలాలు కలిపితే 125 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు రావడం ఇదే మొదటిసారని తెలియచేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో కరెంటు ఇష్టవడం, నీరు ఇష్టవడం మొదలగు కార్బోకమాల వల్ 98-99లో ప్రత్యేకంగా వద్దాలు పడిన సంవత్సరంకన్నా, ఈ సంవత్సరమే హైవ్స్ట్ ప్రాడక్షన్ ఈ ఆంధ్రరాష్ట్రంలో వచ్చింది. ఈనాడు మనవారు మాట్లాడుతున్నారు. మహారాష్ట్రలో చూసినట్లయితే మొత్తం 11,422 మెట్రిక్ టన్నులు ఎఫ్సిస కొన్నారు. కర్రాటుకలో 2,03,720 మెట్రిక్ టన్నులు కొన్నారు. ఈనాడు భారతదేశంలో పంజాబ్ తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉంది. ఆ విధంగా కేంద్రం మీద పత్రిడి తీసుకువచ్చి కొంటున్నాము.

కొంత మంది మాట్లాడుతూ ప్యాడి 30 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు కొంటామని అన్నారు. నెలకు 10 లక్షలు అన్నారు. కానీ ఏ రోజు ఆ మాట చెప్పలేదు. ఈరోజు రాష్ట్రంలో యంయన్‌పి రావడం కోసం రైతులు మోస పోకుండా ఉండడం కోసం అవసరమయితే ఒకవేళ గోడాన్ సమస్యలు ఉంటే, రైన్‌ని ప్రాక్యార్ చేద్దాము, స్టేక్ పెడదాము తరువాత కష్టమర్పుకి రిలీజ్ చేద్దామనే ఉద్ఘేష్యంతే 10 లక్షల టన్నులు ఒప్పించాము. ఆ విధంగా 10 లక్షల టన్నుల రైన్‌ని ప్రాక్యార్ చేశాము. కాబట్టి ప్యాడి ఎక్కడెక్కడ యంయన్‌పి రాలేదో అక్కడ అంతా కొనమన్నాము. అందుకే ఇప్పుడుకూడా చెప్పాము. యంయన్‌పి ఎక్కడెక్కడ లేదో అక్కడ ప్యాడి కొంటాము. అంధ్రప్రదేశ్‌లో రైతాంగానికి నేను హామీ ఇస్తున్నాను. ఎంతయినా కూడా ప్యాడి కొంటామని తెలియచేస్తున్నాను. వారిని వర్గీట్ చేయమనండి. యంయన్‌పి ఎక్కడయితే రాదో, అక్కడ ప్యాడి కొని తీరుతాము. దాని కోసం పెట్టుకున్నాము. ఇంతకముందు చెప్పాము. ఎందుకు ఈ విధంగా చేశారని అడిగారు. ఈ రోజు అలోచిస్తే, కేంద్ర

ఎఫ్సిపవారు పెట్టుకొన్న బడ్డట్ అయి ఈ సంవత్సరం డబ్బులు లేకుండా ఇవ్వలేకపోయారు. మార్చీలో అప్రాపియేషన్ బిల్లు వచ్చింది.

కేంద్రంలో ఉండే ప్రాసీజర్ వారికి తెలుసు. ఆ విధంగా రచీ వచ్చింది. 18 నుండి రచీ ప్రారంభమయ్యాంది. సాంపుల్న తీసుకొని మార్చి 22వ తేదీన ఫిల్టీకి పంపించాము. 24 నుండి పర్యు చేశాము. నేను ప్రధానమంత్రిగారికి లేఖ వ్రాసాను. ఈనాడు నెంకటేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. తెలుగుదేశం యంయల్నిలు చాలా మంది చెప్పారు. అనేక సార్లు కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పు-పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో వెళ్లినప్పుడు ఈసారి పంటలు బాగా వచ్చాయి. మీరు నీరు ఇచ్చారు, పంటలు వచ్చాయి, మల్లీ తరువాత ఎక్కువయితే ఇబ్బందులు పస్తాయని అంటే అప్పటి నుండే నేను ప్రయత్నం చేసాను. ప్రధానమంత్రితోమాట్లాడాను. అప్పుడే వారు ముఖ్యమంత్రులతో ఒక సమావేశం పెట్టి రు.10 లక్షలు తీసుకోమని భర్మఫలో ఏనీ నార్చ్చు పెట్టారో ఆ నార్చ్చు తీసుకోమని స్పష్టమయిన ఆదేశాలు ఇచ్చారు. ఆ విధంగా, ఈ ప్రయత్నం ఈ రోజు చేసింది కాదు. అప్పటి నుండి చేస్తున్నాము. ఈ రోజు కొత్తగా ఈ ప్రభుత్వం ఉండికి ఉండని చెప్పడం మంచి పద్ధతి కాదు. ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వం ఎక్కుడ రైతులకి ఇబ్బంది ఉండో అక్కడికి పోతుంది.

తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల్లో నీరు లేకుండా ఇబ్బందులుంటే ఎన్ని కోట్లయినా కూడా ఘరవాలేదు. అవసరమయితే డ్రైన్లో ఉన్న నీటిని లిష్ట్ చేయమని, అవసరమయితే 100 కాకపోతే, 500 పంపుసెట్లు పెట్టమని ఎక్కుడ దొరికితే అక్కడకి తీసుకువచ్చి నీటిని లిష్ట్ చేసి పంటలను కాపాడిస ఘనత ఈ రోజు ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కింది. ఎక్కుడా రాజీ పడలేదు. రైతులు ఇబ్బందులు పడినప్పుడు ముందుగా ఉన్నాము. ఆ విధంగా కాపాడుతున్నాము. ఈనాడు ఇక్కుడ కూర్చుని చెప్పరాదు. తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల్లోకి వెళ్లితే రైతులే చెబుతారు. ఏ విధంగా పంటలు కాపాడమో, రాంమోహనరావుగారు ఇక్కడే ఉన్నారు. వారి గుండె మీద చెయ్యి వేసుకుని చెప్పమని కోరుతున్నాను. ఈనాడు ఇక్కుడ చెప్పడం కాదు. వారినే చెప్పమనండి. పెద్దరత్తయ్యగారు మాట్లాడారు.

నేను ఇంతకుముందే చెప్పాను. ఆ జిల్లాలో ఎందుకు రారని అన్నారు. తప్పకుండా కొనిస్తున్నాము. ఈనాడు గుంటూరు జిల్లాలో కొన్ని ఇబ్బందులు వస్తే, తడిసిన ధాన్యాన్ని అంతా కొన్నాము. కంటిసూగ్గా డైరెక్టర్, సివిల్ సప్లైస్ ని అక్కడే ఉండమనిచెప్పి ఒక నెల పరకు ఉంచి మొత్తం కొనిచ్చాము. ఇప్పుడే డా.ఉమగారు ఒక విషయం చెప్పారు. అది కూడా ఫాలోఅప్ చేస్తాను. నాకు వచ్చిన సమాచారం ప్రకారం మొత్తం కొనడం జరిగింది. డబ్బులు పె చేశారు. ఇంకా ఇప్పలేదన్నారు. రెండు రోజుల్లో ఇప్పిస్తామని చెబుతున్నాను. మైజ్ చూసినట్లయితే, రత్నాకర్ రావుగారు మాట్లాడారు. స్వర్ణమసూరి గురించి మాట్లాడారు. ఇంకా ఎంతో మంది మాట్లాడారు. స్వర్ణమసూరి ఏ విధంగా ఇస్తారని అడిగారు. పోయిన భర్మఫలో స్వర్ణమసూరి గ్రేడ్ ఏ చేయలేదు. స్వర్ణమసూరికి 540 ఇస్తున్నారు. అదే విధంగా ఇవ్వమన్నాము.

శ్రీ టి. బీవెనెర్డెడ్డి: ఎక్కుడా ఇప్పలేదు. సభను తప్పుదోవ పట్టించవద్దని వారితో చెప్పండి. ఇక్కుడ కూడా సత్యమారమ్మెన విశయాలు చెబితే ఎలా? ట్రేడ్ గుర్తించడానికి ప్రయత్నం చేయమనండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: మైజ్ కూడా చెప్పారు. మార్చుఫైం ద్వారా మైజ్, మొక్కజొన్సులు, మిరపకాయల కోసం ఇన్స్ట్రుక్షన్స్ ఇచ్చామని తెలుపుతున్నాను. ఇంకా కొంత మంది ఇంటర్వెన్షన్ రెప్రిక్షన్స్ అన్నారు.

రా. 6.50

ఇంటర్ స్టేట్ రిప్రైకన్స్ రాష్ట్రములో ఉన్నాయని సభ్యులు అన్నారు. వాటిని తీసేశాము. ఫ్రీ మూవ్‌మెంట్ అలో చేశాము. ఈ సంపత్తిరం 120 లక్షల ఉన్నాలు ఇచ్చాము. రాబోయే రోజల్లో ఇంకా ఎక్కువ వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఎక్కడైనా అమ్మాలన్నా, బయట రాష్ట్రాలకు పంపాలన్నా ఫ్రీగా పంపవచ్చు.

సివిల్ సస్థయిన్ శాఖలో ఎస్‌స్టియుల్ కమాడిటీస్ యాక్స్ ఉంది. దాని వల్ల హోర్టింగ్, కొన్సి సమస్యలు ఉన్నాయి. సివిల్ సస్థయిన్ శాఖలో ఉన్న విజెలెన్స్ సెల్ వల్ల లాభం లేదని అన్నారు. దాని గురించి సీరియస్‌గా ఆలోచిస్తున్నాము. ఈ విజెలెన్స్ వింగ్‌ని విజెలెన్స్ శాఖలో ఉన్న విజెలెన్స్ వింగ్‌ని తీసివేస్తే బాగుంటుందని ఆలోచిస్తున్నాము. ఎస్‌స్టియుల్ కమాడిటీస్ యాక్స్‌లో వ్యవసాయాత్మకతులు ఏవైతే ఉన్నాయి, అవసరం లేని, సర్కార్ ని ఉంటే వాటిని తీసివేసి, ఎప్పుడైనా ప్రార్థేజీ ఉంటే వాటి గురించి అప్పుడు ఆలోచించుకోవచ్చు. దీని విపయంలో కూడా పాజిటీవ్‌గా ఆలోచిస్తున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రాడక్షిణిటీని పెంచారని, ప్రోడ్ ప్రాక్యూర్ మెంట్ వల్ల నష్టాలు వచ్చాయని అన్నారు. వరి ధాన్యం ప్రాక్యూర్ మెంట్ వల్ల సష్టుములు రాలేదు. ఎక్కడైతే మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ రాదో అప్పుడు కొనమన్నాము. ఇప్పుడు కలెక్టర్కు ఆదేశాలు ఇచ్చాము. ఎఫ్.సి.ఐ., సివిల్ సస్థయిన్ కార్బోరైఫన్, మార్కుపెడ్ ఈ మాడింటిని ఎప్పుడైతే ఎమ్.ఎఫ్.సి రాలేదో అప్పుడు సెంటర్స్‌ని ఒపెన్ చేయాలని అంటున్నాము. వరి ధాన్యం కొనమని సుష్టుముగా ఆదేశాలు ఇచ్చాము. దీని వల్ల ప్రభుత్వానికి కొంత సష్టుం ఉంటుంది. అయినా దాన్ని భరిస్తాము. దుర్గాప్రసాద రావు గారు మాట్లాడుతూ, మార్చి 31వరకు టార్గెట్ పెట్టారని అన్నారు. అటువంటిది లేదు. ఏప్రియల్, మే నెలల్లో కంటిన్యూవెస్‌గా ప్రాక్యూర్ చేస్తారని తెలియజేస్తున్నాను.

రెడ్యోనాయక్ గారు మాట్లాడుతూ, ఐ.ఆర్. 64 ని గ్రైడ్-ఎ క్రింద తీసుకొంటారా అని అడిగారు. ఇది గ్రైడ్-ఎ లో ఉంది. హంస కూడా గ్రైడ్-ఎ లోనే ఉంది కాబట్టి రూ. 540లు వస్తాయి. చైతన్య కామన్ వెరైటీలో ఉంది. ఎర్పుల్లెలు కి సంబంధించిన సమాచారం ప్రస్తుతం నా దగ్గర లేదు. దీని విపయమై కూడా ఆలోచిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. 20 లక్షల ఉన్నాలు ఎక్స్‌పోర్ట్ చేస్తామని కేంద్రం హోమీ ఇచ్చింది. టెండర్లు ఇచ్చారు. ఇంకా వాటిని పైనలైట్ చేయలేదు. అది కూడా ఎక్స్‌పోర్ట్ చేయాలని పత్రిడి తెస్తున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. మొక్కజోస్, మిరపకాయలు నాఫ్ట్ ద్వారా కొనిస్తున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేఖ వ్రాశాను. రూ.2500లు మిరపకాయలకు ఇవ్వాలని నాపెడ్కి లేఖ వ్రాశాము. మంత్రి గారితో కూడా మాట్లాడాము. పాజిటీవ్‌గా ఆలోచిస్తామని చెప్పారు.

నర్సింహాయ్ గారు కృష్ణాలో డిస్కార్పు చేశామని అన్నారు. కృష్ణాలో కాదు గుంటూరులో జరిగింది. అది డిస్కార్పు చేశామని తెలియజేస్తున్నాను. గడ్డస్ గారు ఎఫ్.సి.ఐ. గురించి జనరల్‌గా మాట్లాడారు. బుచ్చుయ్ చౌదరి గారు మాట్లాడుతూ, ఇంటర్వెప్సన్లో మార్కుట్టులో కాంపటీఫ్స్‌గా ఇంకి లేక ఇబ్బందులు వస్తున్నాయని అన్నారు. ఇది వాస్తవం. మన దేశంలో చూస్తే రైన్‌కి వచ్చి పర్ టన్ 190 నుండి 200 డాలర్లు ఉంది. పాకిస్తాన్‌లో 148 నుండి 150 ఉంది. వియత్నాలో 150 నుండి 170 ఉంది. ధాయిల్యాండ్‌లో 170 నుండి 180 డాలర్లు ఉంది. ఇండియన్ రైన్‌కి ఇంటర్వెప్సన్లో మార్కుట్టులో కొంత వరకు ఇబ్బంది ఉంది. ఇది కాంపటీఫ్స్‌గా కావాలంటే మనము సబ్సిడీ ఇవ్వాలన్నిస అవసరంఉంది. అందుకని 20 లక్షల ఉన్నాలు ఎక్స్‌పోర్ట్కి పిలిచినప్పుడు సబ్సిడీ ఇచ్చే విధంగా ఆలోచిస్తున్నారు. ఆ విధంగా ఇవ్వాలన్నాము. దాని గురించి ప్రయత్నం చేస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నాను. బుచ్చుయ్ చౌదరి గారు మరో రిలవెంట్ పాయింట్ రైజ్ చేశారు. డబ్బు.బి.ఐ. యింపోర్ట్ డ్యూటీ పేసే అవకాశం ఉంది, వివిధ వ్యవసాయాత్మకతులను చూస్తే వ్యవసాయాత్మక కోసం దానికి తగినంతగా రేటు పెంచుకోవాలిన అవసరం ఉంది. అది మ్యాగ్నిమం పోవాలని అన్నాము. ఆ విధంగా ఇచ్చిన డబ్బు రైతులకు సబ్సిడీ ఇచ్చి, ఎక్స్‌పోర్ట్లకు సబ్సిడీ ఇచ్చి బిల్డ్ చేయాలని అనుకొంటున్నాము. ఈ విధంగా కేంద్రం ఆలోచించాలిన అవసరం ఉంది. దీనిని ఎప్పటిక్కుడు దృష్టిలోకి తీసుకొంటున్నాము.

కొంత మంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ ఆర్.బి.ఐ. రూ. 120 కోట్లు ఇచ్చింది వాటిని ఏమిచేశారని అన్నారు. పీటిని వివిధ పథకాలకు మళ్ళించామని కూడా అన్నారు. ఇది వాస్తవం కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆర్.బి.ఐ. ద్వారా ఇప్పించింది క్యోష్ ట్రెడిల్ తప్ప ఉచితముగా ఇస్తవేదు. ఇందులో రూ.30 కోట్లు సినిల్ సప్లయిస్ కార్బోరైస్ప్స్కి ఉపయోగించుకొన్నాము. మార్కెఫెడ్ కి రూ. 10 కోట్లు ఉపయోగించుకొన్నాము. మళ్ళీ ఈ డబ్బు తిరిగి వడ్డితో సహా చెల్లించాల్సి ఉంది. ప్రభుత్వం ఎంతవరకు ప్రయత్నం చేయలో చేస్తున్నాము. దయచేసి సభ్యులు రైతాంగానికి ఒక ప్యాసిన్ రియాక్షన్ ఫ్రియేట్ చేయవద్దు. అందరం కలసి ఎమ్.ఎస్. పి. ఇప్పిద్దాము. దాని గురించి ప్రయత్నం చేద్దాము. 20 లక్షల టమ్ములు ఇస్తుడు కొనాలి. ఇదే కాకుండా అవసరమైతే ఇంకా ఎక్కువ కొనడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వముపై పత్రిడి తెడ్డామని తెలియజేస్తున్నాను.తాత్కాలికంగా ఈ సమస్యను పరిప్యారం చేసుకొని డబ్బు.ఎచ్.పి. పరిణాముల కోసం రైతాంగాన్ని సమాయత్తం చేయాలి. వారిలో అవేర్నెన్ తీసుకురావాలి. వ్యవసాయాన్ని తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

డా.వై.ఎస్. రాజశేఖరరాణ్డి : - అధ్యక్షా, గడచిన ఆరు మాసాల్లో, ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ రాష్ట్ర రైతాంగానికి ఏ విధమైన ఇబ్బందులు పడలేదనే తీర్మానానికి వచ్చారా? వారికి కావాల్సిన మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ వచ్చిందని మీరు విశ్వసిస్తున్నారా ? రాష్ట్ర ప్రజలు మనలను చూస్తున్నారు. మనమేమి మాట్లాడుతున్నామో వారు వింటున్నారు. ప్రజలవట్ల, రైతుల పట్ల, వారి స్వందన ఏ విధంగా ఉండో ప్రజలు తెలుసుకోవాలి. ప్రజాస్వామ్యములో ఇది చాలా అవసరం. మన ముఖ్యమంత్రి గారు గత నాలుగైదు సం వత్సరాల నుండి కేంద్రములో చక్రం తిప్పుతున్నారు. కేంద్రములో ప్రధాన మంత్రి ఎవరున్న మన ముఖ్యమంత్రి గారు చక్రం తిప్పుతున్నారు. ఈ చక్రం తీప్పి కార్బూక్షమం వల్ల రాష్ట్ర రైతాంగానికి మేలు జరిగే విధం ఉంటే మేము సంతోషపడే వారం. గుజరాత్ గారు ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు పంజాబ్లో ఎన్నికలలో పోటీ చేయాలని 1998వ సంవత్సరంలో రైన్స్కి, వీట్ కి అస్తుడు ఎమ్.ఎస్.పి. లో తేడా కేవలం 10 రూపాయలుంటే, బోసన్ అని రూ.80లు పెంచారు. ఆ తరువాత దాన్ని మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ కి యాడ్ చేశారు. ఈ రోజు రైన్స్కి, వీట్కి తేడా రూ.90 లు ఉంది. మన రాష్ట్రములో పండించే ధాన్యానికి అధికంగా వస్తే ప్రతి సంవత్సరం వెయ్యి కోట్ల రూపాయల తేడా వస్తుంది. గడచిన 15,20 రోజులుగా టెహల్స్ డాట్ కామ్ రెవోల్వర్స్ తరువాత ముఖ్యమంత్రి గారి క్లోబ్ విపరీతంగా పెరిగింది. ఆయన గారు కాదంటే అక్కడ ప్రభుత్వం ఉండే పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి ఇప్పుడైనా వీట్కి రైన్స్కి మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ ఒకటే చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ? గతంలో ఇదే విషయమై మేమడిగితే ఉత్తరం వ్రాశామని అన్నారు. ఉత్తరాలు వ్రాస్తి సరిపోదు. మీకున్న సంపూర్ణమైన పరపతిని వాడి, మీ శాయశక్తులను వాడి, మీరు ఏదోవిధంగా వీట్కి ఉన్న మినిమం సపోర్ట్ ప్రైస్ ని రైన్స్కి వర్తింపజేస్తారా ? దీని వల్ల రాష్ట్ర రైతాంగానికి అన్ని విధాల మేలు జరుగుతుంది. వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు రైతులకు అదాయంగా వస్తుంది. దీని వల్ల గ్రామాల్లో నెలకొని ఉన్న ఆర్థిక సంక్షేపం పూర్తిగా పోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మీరేషైనా ఈ నిషయంలో ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ జక్కుంపూడి రామ్మాహనరావు : - అధ్యక్షా, గుండెలపై చెయ్యి వేసుకొని ఒక ప్రశ్న అడుగుతాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూలీ స్పీకర్ : - వారడిగింది, నీరు వచ్చిందా ? లేడా ? అది చెప్పారు.

శ్రీ జక్కుంపూడి రామ్మాహనరావు : - అధ్యక్షా, గుండెలపై చెయ్యి వేసుకొని ముఖ్యమంత్రి గార్మి ఒకేటికి ప్రశ్న అడుగుతాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- మళ్ళీ మీరు అదే అడుగుతానంటే ఎట్లా ? ప్రశ్న అది కాదండి.

సా.7.00

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబునాయుడు:- రామోహనరావు గారూ వినండి. ఇటీవల గోదావరి నీళ్ల రాకపోతే చాలా బాధలలో ఉంటే, మొత్తం పంటలు కాపాడేమా లేదా? వాస్తవమా కాదా? మీ ఆత్మస్థాకిగా చెప్పమనంటున్నాను. వేరే ఏదో అడిగితే కాదు.

శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహనరావు :- అధ్యక్షా, ఇటీవల టెయిలెండ్ ఏరియాకి నిజిట్కి వారొచ్చినపుడు, మర్మాడు జిల్లా ఎడిషన్సు పత్రికలు తెప్పించుకు చూడమనండి, ఆయన హాలికాష్టరు దిగినపుడు అంతవరకూ లేని నీరు అప్పుడు ప్రత్యుషముయింది. ఆయన వెళ్లిపోయిన మర్మాడు లేదు. నేననేది, అధికారులు ఈయనను తప్పు దోష పట్టిస్తున్నారా? అలాగే స్వర్లమసూరి విషయంలో భగవంతుడి మొహం చూసి చెప్పండి. 90 శాతం బియ్యం మిల్లర్సు కోసిన తర్వాత మర్దతు థర అంటే ఎలా? రైతులు బస్తాకి రూ.50 నుంచి 60 వరకూ సష్టపోయారు. మా జిల్లాలో మంత్రులు, బాలయాగి గారు డిడిఆర్ఎస్ మీటింగులో డిస్కస్ చేయడం జరిగింది. రైతులు చాలా పెద్ద ఎత్తున సష్టపోవడం జరిగింది. కేంద్రం తో మాట్లాడతామని డిడీఆర్ఎస్ లో మా ఇన్ఫోర్మేషన్ మంత్రి తుమ్మిల నాగేశ్వరరావు గారు కూడా చెప్పారు. దయచేసి ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ విషయంలో రైతులకు అన్యాయం జరిగిందా లేదా చెప్పండి. పంట పొలాల మీద ఉండగా రేటు ఫిక్చు చేయాలి పైన్ వెరైటీయా కాదా అన్నది. అంతా అమ్ముకున్నాక చేస్తే ఏం ప్రయోజనం?

దా. మెట్ల సత్యనారాయణరావు :- అధ్యక్షా, రామమోహనరావు గారిని అడిగింది, టెయిలెండ్ ఏరియాలు చూసి వచ్చి, పరిస్థితి గమనించి, వాటర్ ఇబ్బంది ఏదీ లేకుండా చూశామా లేదా అన్నది వాస్తవమా కాదా అని అడిగేరు తప్ప, మిగిలిన విషయాల గురించి అడగలేదు. టెయిలెండ్ ఏరియాకు వెళ్లారు. వాటర్ పరిస్థితి చూశారు. డిపార్ట్మెంటుని ఆదేశించారు. శాసనసభ్యులను, మంత్రులను వెళ్లి టెయిలెండ్ ఏరియాలో ప్రతి ఏరియాకు నీరు అందిందా లేదా చూడమన్నారు. దానికి పేపర్లు చూడసక్కర లేదు. నీరు అందిందా లేదా చూడమన్నారు. టెయిలెండ్ ఏరియాకు వెళ్లి రైతులను అడిగితే వాళ్లే చెబుతారు నష్టం వచ్చిందా లేదా అన్నది. వాస్తవాలు తెలుస్తాయి. ఇది నీటికి సంబంధించిన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. వెంకట అప్పొరావు (జగ్గంపేట) :- అధ్యక్షా.

శ్రీ ఎస్. వెంకటేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా.

(అంతరాయం)

శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహనరావు :- (శ్రీ జె. వెంకట అప్పొరావు నుద్దేశించి) కరెంటు గురించి ఈ సెప్టొరా ఆత్మహాత్య చేసుకుంటామన్నారు. పేపర్లో వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రి గారిని విమర్శించడం లేదు. స్వర్ల మసూరి పైన్ వెరైటీయా కాదా అన్న విషయంలో వాగ్గొనం చేశారా లేదా?

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు :- అధ్యక్షా, తమ ద్వారా తెలియజేసేది..

(అంతరాయం)

MR.DEPUTY SPEAKER: Please resume your seats. This is not the way.

(Interruptions from Sri Jakkampudi Rammohan Rao)

Is it the way? This is not the way Mr.Rammohan Rao.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు :- అధ్యక్షా, నేను ఏ విషయం చెప్పానంటే, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకు వెళ్లినపుడు కొంత ఇబ్బంది ఉంటే, డైరెక్టగా మానిటర్ చేసి, ఇద్దరు కలెక్టర్లకూ చెప్పి, లీఫ్ ద్వారా వాటర్ లీఫ్ చేయమని, అప్పుడు కూడా వాటర్ లేకపోతే తాతపూడి లీఫ్ ఇరిగేపసు స్నీము నుండి, డ్యూస్ పెండింగ్ ఉంటే, అవసరమైతే డైరెక్టలైను పెట్టి, మీరు ఎంత పవర్ ఇష్టగలిగితే అంత ఇష్టమని చెప్పాను. ఎక్కులూ పవర్ బోరువెల్యూకి ఇప్పించి పంటను కాపాడేము. కిస్నేరసానినుండి పవర్స్టేషనుకు వాటర్ రిలీజ్ చేశాము. సీలేరు నుంచి సేరుగా పవర్ జనరేషను కు వాటర్ వస్తూవుంటే, ఎక్కువ వాటర్ రాదు కెనాల్ లేదు అంటే, నేను డెసిఫ్స్ తీసుకుని అవసరమైతే పవర్ జనరేషను లేకపోయినా ఘరవాలేదు, డైరెక్టగా రిపర్ నుంచి 500 నుంచి 700 క్యాపెక్చు వాటర్ అదసంగా ఇప్పించి, సుమారు రూ.3 కోట్లు ఎలక్ట్రిసిటీ జనరేషను చేస్తే వచ్చే డబ్బు పదులుకుని ఇమీడియటగా నీరు ఇచ్చి పంటను పూర్తిగా కాపాడేము. ఆ విధంగా అనేక చర్యలు తీసుకుని మొత్తం పంటను కాపాడేము. ఈ విషయంలో చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. ఒకసారి కాదు రెండు సార్లు కాదు. దీని మీద ఒక కోటి రూపాయలు కేవలం పంపింగ్ కోసం పెట్టాము. నెఱ్యు పంపు రెండు జిల్లాలలో పెట్టాము. ఎమ్మెల్యేలు, ఎంపీలు, మంత్రులూ చాలా బాగా పని చేశారు. రాత్రింబగళ్ల తిరిగి వీలైనంత పరకూ ఒక్క ఎకరం కూడా ఎండిపోకుండా, రొటేషను పెట్టి, డిసిప్లిన్ తీసుకువచ్చి, తక్కువ నీళతో అన్ని పంటలూ కాపాడుకున్న సునత ఆ రెండు జిల్లాల ప్రజాసీకానికి దక్కింది. వీళ్లే కాదు వాటర్ యూజర్లు అసోసియేషను వారు కూడా చాలా బాగా పనిచేశారు. ఒక యూనిటీగా పని చేసి మొత్తం కాపాడుకున్నారు. ఆ విషయం చెప్పాను తప్ప ఇంకోకటి కాదని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అదే మాదిరిగా ఈ విషయం ఇష్టుడే కాదు. ప్రతి సోమవారం క్యాబినేట్ సబ్కమిటీ పెట్టాము. అందరినీ రమ్మన్నాము. వాళ్ల సజెషన్సు కూడా తీసుకుని, ఏ విధంగా ఇంప్రొవ్ చేయాలని ఆలోచించాము. ఈరోజు కొంతమంది ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడుతున్నారు. నేను ఎప్పుడూ రైతాంగానికి సమస్యలు లేవని నా స్పీచిలో గాని, తెలుగుదేశం పార్టీ గాని చెప్పలేదు. రైతులకు సమస్యలు ఉన్నాయి. దేశం మొత్తం మీద ఉన్నాయి. ఆంధ్రరాష్ట్రంలోనే కాదు. ఒక పక్క డబ్బు లీట్ పచ్చింది. సర్వ్స్ ప్రాడక్షను పచ్చింది. మార్కెట్ సమస్య పచ్చింది. ఇది గ్రామగ్రామాలలో చెబుతున్నాము. రైతాంగానికి విజ్ఞాప్తి చేశాను. ముల్లీ దానిని పక్కిరించి మాట్లాడుతూ, రైతులకు సమస్యలు లేవా అని అంటున్నారు. నేను ఎంతపరకూ ఈ సమస్యలు పరిష్కారం చేయగలుగుతామో అనే దానిని గురించి ప్రయత్నం చేస్తున్నానే తప్ప రైతులకు సమస్యలు లేవని నేను ఎప్పుడూ చెప్పలేదు.

ఇంకోక మాట అన్నారు. రైతుల కోసం ఈ ప్రభుత్వం పని చేస్తోంది. కేంద్రంలో ఎన్డిఎ ప్రభుత్వం ఉన్నపుటికీ, ఇటీవల చూస్తే నేను చెప్పేదానికి ఒప్పుకోకపోతే తెలుగుదేశం పార్లమెంటు సభ్యులు పార్లమెంటులోనూ, బయటా ధర్మాలు చేసి పోరాడేరు. మనం అనుకున్నది తెచ్చే పరకూ రాజీ లేకుండా ప్రయత్నం చేశాము. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి డిఫరెన్చు ఉంది. రాష్ట్రంలో మీరు ఎప్పుడు గెలిచినా రాష్ట్రం యొక్క మంచి పనుల గురించి ఎన్నడూ ఆలోచించలేదు. రైతాంగం పట్ల ఎప్పుడూ చేయలేదు.

తెలుగుదేశం పార్టీకి ఎవరి దయాద్భుతాన్యాలూ అవసరం లేదు. రాష్ట్ర ప్రజల కోసం ఉన్నాం. వారికోసం పని చేస్తున్నాము. రాష్ట్రంలో ఉండే రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడం కోసం దేశంలో ఏ శక్తినైనా సరే ఎదుర్కొడానికి తెలుగుదేశం సిద్ధంగా ఉందని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. మీరు అంటున్నారు, అవకాశ వాదం కాదు. బెహల్మా స్కూల్ పచ్చింది, వారు వీక్స్‌గా ఉన్నారు, ఏదో చేయండి అని. ఆ విధంగా భూక్మెయిల్ పార్లిటీక్స్ తెలుగుదేశం పార్టీ ఎప్పుడూ చేయలేదు, చేయదు.

రా.7-10

నీతిగా ఉన్నాము, ఒక పద్ధతి ప్రకారం పోతున్నాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ జక్కంపూడి రామమోహనరావు: అధ్యక్షా, తెహల్మా గురించి వారు కూడా అన్నారు.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, మేము ఆ విషయాలు కూడా చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. చాలావరకు నీతి నిజాయితీగా పోవాలని దానిపైన నిస్పక్షపాతంగా ఎంక్షేరీ జరగాలని ఆ విధంగా ఎంక్షేరీ జరిగిన తరువాత దోషులపైన యాక్షన్ తీసుకోవాలని ఆరోజు చెప్పాము. ఈ రోజు కూడా చెబుతున్నామని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

(అంతరాయం)

ఈ తెలుగు దేశం పార్టీకి లోకసభలో 29 మంది పార్లమెంటు సభ్యులు ఉన్నారు, రాజ్యసభలో 12 మంది పార్లమెంటు సభ్యులు ఉన్నారు. 41 మంది పార్లమెంటు సభ్యులు పుంచే క్యాబినెట్లో చేరకుండా రాష్ట్ర సమస్యలు పరిష్కారం చేయాలని రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని ఆ విధంగా ఎన్డిఎ ప్రభుత్వానికి సహార్థ చేశాము. రాజకీయంగా మంత్రి పదవులు కావాలని, అధికారం కావాలని తెలుగుదేశం పార్టీ ఏరోజు కూడా ఆలోచించలేదని చెప్పి మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఆ విధంగా ముందుకు పోతున్నాను. ఈ రోజు ప్రజలు ఇచ్చిన అధికారాన్ని రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రజాసీకం కోసం, ప్రజా సమస్యలు తీర్చటం కోసం, రైతుల సమస్యల పరిష్కారం కోసం ఎంతవరకైనా సరే, ఏ త్యాగానికైనా సరే తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉన్నామని చెప్పి మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఏదో ఒక అవకాశాన్ని తీసుకొని కేంద్రంలో ఉన్న ప్రభుత్వంతో మాకు ఎలయెన్న ఉన్నది, అక్కడ ప్రధానమంత్రి మా సహకారంతో ఉన్నాడు కాబట్టి వారిని భూక్మెయిల్ చేయాలనే విధంగా ఎప్పుడు తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రయత్నం చేయలేదు. గోధుమల విషయం మాటల్లాడారు బియ్యం విషయం మాటల్లాడారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ గురించి ఏరోజు పట్టించుకోలేదు. ఈ సమస్యలు ఎప్పుడు పరిష్కారం చేయలేదు. ఈ వ్యత్యాసం ఇప్పుడు కాదు ఎప్పటి నుంచో ఉన్నదని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అవసరం అయితే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తరపున ఈ విషయాలు కూడా టీక్కలాప్ప చేస్తుందు. వదిలిపట్టే సమస్య లేదని ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఎక్కడ అన్యాయం జరిగినా సరే ఆ సమస్యలపైన పోరాడడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నామను తప్ప రాజీవడమని చెప్పి మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇలాంటి సమస్యలు పెట్టుకొని అనవసరంగా అన్నింటికి రాజకీయాలు తేవద్దు అండీ రాజకీయాలు కావాలని తీసుకొనివచ్చినట్లయితే అనలు సమస్యలు కనుమరుగయ్యే పరిస్థితి పుస్పది. ఈ పాస్‌లో మందంరం ఉన్నామను. రాజకీయాలకు అతీతంగా పనిచేధాము, రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయాము. కేంద్రం తప్పు చేసినా, ఎవరు తప్పుచేసినా సహించకుండా అంధ్ర రాష్ట్ర అభివృద్ధి కోసం అందరం కలసి పోరాడదాము చెప్పి మరొకసారి తెలియజేసుకొంటున్నాను. మీద్వారా రైతాంగానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. చెప్పినవి అన్నీ వచ్చేవరకు

పోరదుతాము కానిస్టోంటగో మానిటర్ చేస్తాము మళ్ళీ మద్దతు ధర వచ్చే పరకు అన్ని విధాల సహకారం ఇస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఆ విధంగా రైతాంగం ముందుకుపోవలసిందిగా కోరుకొంటూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డా. వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి: అధ్యక్షా, అరచేతిలో పైకురం చూపించినట్లు చూపించినారు . ముఖ్యమంత్రిగారి ఆవేశపూరిత ప్రసంగం విన్నాము. ఆయన గారి భజన బృందం తట్టిన టేబుల్ల శబ్దాలు కూడా విన్నాము. దురదృష్టం పల్ల ఆవేశంతో సమస్యలు తీరపు. మేము అడిగింది అల్లా స్వర్ణమసూరికి గ్రేడ్ డిస్ట్రిక్ట్ చేశారా, చేయలేదు. స్వర్ణమసూరికి సంబంధించి మార్పి 31 తారీఖు లోపల కేంద్రం సుంచి ఆర్దర్సు తెప్పిస్తున్నారా? తెప్పించారా? తెప్పించలేదు? ఆవేశ పూరిత ప్రసంగాలు కాదు కావలసింది పనులు కావాలి . గడిచిన 6 మాసాలుగా రైతాంగం అంతా దీనమైన పరిస్థితిలో దిక్కుతోచని పరిస్థితిలో పుంటే అనలు మీకు ఏనీ అవసరం లేదు.' మీ తెనాలి చాసన సభ్యురాలు మీముందే చెప్పారు. అది మీకు కనపడదు. అది కూడా ఆమెగారు అన్నారు. మాముఖ్యమంత్రిగారు రంగు మారిని బియ్యాన్ని 5,6 మాసల క్రితం కొనిపించారు. దానికి ఆమె మీకు ధస్యవాదాలు చెప్పారు. కాని దానికి 6 మాసాల తరువాత ఇంకా డబ్బు ఇప్పించలేదు అన్నారు. డబ్బు ఇప్పించమని అడుగుతున్నారు. మీ ప్రభుత్వానికి ఏనీ పట్టపు, అసలు రైతులు అంటే స్పుందన పుందా అని అడుగుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని బ్లక్ మెయిల్ చేయమని అడగడం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వంపై పంజాబ్ ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చిన ఒత్తిడి మీ ప్రభుత్వం ఎందుకు తీసుకొని రాలేకపోయిందని అడుగుతున్నాను. పంజాబులో గోధుమలకు ఇచ్చిన మద్దతు ధర పంజాబు తరువాత ఈ రాష్ట్రం పరి పండించిన రాష్ట్రంకదా? దీనికి సంబంధించిన మద్దతు ధర పెంచే దానికి మీ ప్రభుత్వం ఎందుకు ఏర్పాటు చేసుకోలేకపోయిందని నేను అడుగుతున్నాను. దానికి మీ ఆవేశపూరితమైన ప్రసంగాలతో మాకు కడుపులు నిండవు. గోధుమలకు ఇప్పించిన మద్దతు ధర మాకు ఇప్పించమని రైతాంగం అడుగుతున్నారు . ఆ కార్యక్రమాలు ఏమన్నా చేస్తారా? రైతాంగం పండించిన మిగిలిన ఉత్పత్తులకు సంబంధించి మొక్కజోన్సు, మిర్టి ధరలు అన్యాయంగా పడిపోతాపుంటే ఆ ధరలు నిలకడగా ఉండేటట్లు ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్న పలుకుబడిని ఉపయోగించమంటే బ్లక్ మెయిల్ చేయమని ఎవరు అన్నారండీ? వారికి 41 మంది పొర్లమెంటు సభ్యులు ఉన్నా మాకు పదవి వద్దన్నారట. వారు ఎవరైనా పెరిగిపోతారేమోనని వీరికి భయం. ఎర న్నాయుడు ఎక్కడ బలపడతాడేమో, వేణుగోపాలాచారి ఎక్కడ బలపడతాడేమో అని వీరి భయం. అదండీ అనలు కారణం. వాళ్ళకి పదురులు ఉన్నా లేక పోయినా మాకు తేడా లేదు. రాష్ట్రానికి సంబంధించి వెయ్యి కోట్ల రూపొయలు అదనంగా పసుంది. గోధుమలతీభాటు వరికి కూడా మద్దతు ధర సమాసంగా ఎందుకు ఇప్పించలేదండీ? మీ ఆవేశపూరితమైన ప్రసంగాలు కాదు మాకు కావలసింది. తమరి ఆవేశాలు వద్దండీ, రైతుల కడుపుబాధ గురించి మేము చెబుతున్నాము. ప్రతిపక్షపార్టీగా రైతుల బాధల గురించి మేము చెబుతున్నాము. ఒక మంత్రి ఏమో రైతులను పట్టుకొని దరిద్రులు అంటారు, ఇంకొక మంత్రిగారేమో రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటూంటే వారికి మతి భ్రమించిదంటారు. అనలు రైతాంగానికి సంబంధించి వ్యవసాయం పూర్తిగా శుద్ధ దండగా అంటారు. ఇది పద్ధతా అండీ? ఇదా న్యాయం? ఇదా రైతులనుకొప్పాడే విధానం? ఇటువంటి బాధ్యతారాహిత్యమైన ప్రభుత్వ విధానాలకు మేము తీవ్రమైన నిరసన వ్యక్తపరుస్తున్నాము. మళ్ళీ, మళ్ళీ ఇటువంటి పరిస్థితులు చేయకుండా దయచేసి ఇప్పటికేనా రైతాంగంయొక్క సమస్యల పట్ల స్పందించండి . మా తీవ్రమైన నిరసన వ్యక్తం చేస్తూ నేను కూర్చుంటున్నాను.

సా.7.20

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, ...

(అంతరాయం)

శ్రీ జక్కుంపూడి రామోహనరావు: మీరు కంటిస్య చేస్తారా? సబ్జక్ట్ కంటిస్య చేస్తారా?

శ్రీ టి. జీవనరెడ్డి: ప్రాచెస్ట్ తెలిపిన తరువాత సబ్జక్ట్ క్లోబ్ చేయకుండా ఏమిటండీ?

SRI N. RAGHUVEEERA REDDY: Sir, I am on a Point of Order.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: నేను మరలా సమాధానం చెబుతానేమోనని వారికి బాధగా ఉన్నది. సరే, నేను చెప్పమను.

శ్రీ టి. జీవనరెడ్డి: మీకు సమాధానం చెప్పే దైర్యం ఉన్నదా? సప్రదా మనూరి విషయం ముందు చెప్పండి.

శ్రీ జక్కంపూడి రామేష్వరారావు: కంటిస్యా చేయమని చెప్పండి. రాత్రి 12 గంటలైనా కంటిస్యా చేయమని చెప్పండి.
We have no objection.

SRI N. RAGHUVEEERA REDDY: Sir, I am on a Point of Order.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, ఇది సభా సాంప్రదాయం కాదు. ఒక పద్ధతి ప్రకారం సభ నడుస్తోంది. ఇక్కడ మా ఇష్ట ప్రకారం చేయాలనటం సరికాదు. చర్చ సందర్భంగా లీడర్ ఆఫ్ ది హోస్ కెపాసిటీలో సమధానం చెప్పాను. అడిగిన వాటన్నింటికి సమాధానం చెప్పాను. Leader of the Opposition ప్రాచెస్ట్ చేసి కూర్చున్నారు. దానిపై నేను లేచి సమాధానం చెప్పబోతుంటే వారు అడ్యుపడిన మీదట నేను గమ్మున కూర్చున్నాను. సబ్జక్ట్ క్లోబ్ అయినందున నేను లేచి బయలుదేరుతుంటే మరలా వారు ఈసిధంగా మాటలాడటం సభకు హందా కాదు, మీకు హందా కాదు. ఇది వారి ప్రవర్తనను తెలియజేస్తుంది తప్ప మరొకటి కాదు. ఈ రోజు కాదు, రాత్రి అంతా ఉండి సమాధానం చెప్పమన్నా సమాధానం చెప్పటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఈ ఇస్యా ఇక్కడతో క్లోబ్ అయినదని, వేరే మీటింగ్ ఉంటే దానికి నేను బయలుదేరుతుంటే దానిపైన కూడా వారు ఈసిధంగా మాటలాడే పరిస్థితికి వస్తున్నారంటే ఇది మంచి పద్ధతి కాదని మనవిజేస్తున్నాను.

Mr. DEPUTY SPEAKER: I request the Minister for Co-operation to move the Andhra Pradesh Co-operative Societies Bill 2001.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు: అధ్యక్షా, ...

(అంతరాయం)

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్: అధ్యక్షా, ప్రాచెస్ట్.

Mr. DEPUTY SPEAKER: Please resume your seat, I have no time.

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్: అధ్యక్షా, ఈ పద్ధతి సరైనది కాదు. మీరు చేసేది “తల్లి విషం పెట్టినట్లు” ఉన్నది.

Mr. DEPUTY SPEAKER: You correct your words first. How are you behaving?

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్: ఛైర్ పుండాతనాన్ని మేము కాపాడుతున్నాము. I want to protest.

Mr. DEPUTY SPEAKER: There is a way to protest. ఇస్కు అయిపోయింది.

(ఈ సందర్భంగా శ్రీ నోముల నరసింహాయ్ పెల్సోకి వచ్చారు)

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్: మీరు చేస్తున్న తీరు ఏమిటి? ప్రాచెస్ట్ చేయటం ప్రజాసాధ్య హక్కు. ఇది పద్ధతి కాదు. I am on my legs. ఛైర్సు అవమానపరచకండి.

Mr. DEPUTY SPEAKER: At every point of time, if a Member comes to the podium on a small issue, will the dignity of the House enhance?

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఒక సమస్య పూర్తి అయ్యే ముందు.....

Mr. DEPUTY SPEAKER: He has never asked me for protest.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి: రాష్ట్రలో కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఒక ప్రధానమైన పార్టీ. సమస్య ప్రధానమైనది. ఒక ప్రధానమైన పార్టీకి ఒక ప్రధానమైన సమస్యగురించి ప్రాచెస్ట్ చేయటానికి హక్కు ఉన్నది. ఇస్కు కోణ్ అయ్యేప్పుడు ప్రాచెస్ట్ చేయటానికి కూడా అవకాశం ఇష్టుకపోవటమనేది ఎక్కడి న్యాయం? ఆయన అడుగుతున్నది ప్రాచెస్ట్ చేయడం కోసం. ప్రాచెస్ట్ చేయటానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

(ఈ సందర్భంగా శ్రీ నోముల నరసింహాయ్ తన సీటువద్దకు వెళ్లి నిలబడ్డారు)

Mr. DEPUTY SPEAKER: Rajasekhara Reddygaru, he never asked me an opportunity for protest. The whole problem is about Sri N. Narasimhaiah. రెండుసార్లు, మూడుసార్లు చెప్పాను. Once again, I am reiterating that there is a way to protest. To attract the attention of the Chair, you can raise your hand being in your seat only. Even now, you are not prepared to co-operate with the Chair.

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్: వండసార్లు చెయ్యి ఎత్తాను. ఇదేమి పద్ధతండీ?

శ్రీ ఎస్. రాజయ్: అధ్యక్షా, ...

(అంతరాయం)

Mr. DEPUTY SPEAKER: Even now, both of you are shouting. ....

SRI NOMULA NARASIMHAIAH: I am extremely sorry for it. I have put up 20 years of service in the Court of Law. ఈ సాంప్రదాయానికి నేను చాలా చింతిస్తున్నాను. ఈవిధంగా చేయటం తమరికి, ఛైర్కు న్యాయం కాదు. Narasimhaiah is representing a national party. We are in power in three States in the country. We are not a regional party. ఎక్కడో ఒక చోట రీజనల్ పార్టీగా మేము లేము. ఇది తమరికి నా హంబల్ సబ్మీపన్.

విషయానికి ప్రస్తుతిగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక మంచి సలహా ఇచ్చారు, ఉచిత సలహా. వారు ఎకనామిక్స్‌లో బాగా ఆరిటేరినవారు. వారిచ్చిన సలహా ఎట్లా సాధ్యమో నాకు తెలియటంలేదు. రైతాంగం తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ దిగుబడి తెచ్చుకోవాలని అన్నారు, మంచిది. ఎరువుల ధరలు, పురుగుమందుల ధరలు, విద్యుత్ ధరలు పెరిగిపోయాయి. నీటి సొకర్యం లేదు. అటువంటప్పుడు రైతాంగం తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ఉత్సత్తి ఏవిధంగా సాధించగలరు? నారావారిపల్లి, కుప్పంల గురించి కూడా వారు ఆలోచించాలి కదా? ఇది ఆలోచించకుండా, ఏమాత్రం చెప్పకుండా మాటల్లాడటం చూస్తుంటే ఇంతకంటే అన్యాయం మరొకటి ఉండా అన్నిస్తోంది. ఇప్పనీ కాలిక్యలేట్ చేయండి. అపుట్టుల్ బాగా వచ్చిన తరువాత ఇదె ట్లా సాధ్యం? ముఖ్యమంత్రిగారు రైతులకు సంబంధించి చెప్పిన అంశాలపై మేము పూర్తి అసంతృప్తితో ఉన్నాము. రైతాంగానికి సంబంధించి పెట్టుబడులు బాగా పెరిగిపోయాయి. ప్రభుత్వం రాయితీలు ఇష్టటంలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరియు వారి కనుసన్నల్లో మేలిగే కేంద్రప్రభుత్వం ఏమి చేయలేకపోతున్నారు. దీనిపై సి.పి.ఎ. (ఎ) పొర్ట్ తరపున మేము ప్రాటెస్ట్ చేస్తున్నాము.

SRI N. RAGHUVREERA REDDY: I am not going into the subject. తమరినుండి ఒక రూలింగ్ అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం ప్రజలకు ఇబ్బందికలిగించే నిర్ణయం ఏదైనా తీసుకున్నప్పుడు, ప్రజా సమస్యలపై సరైన విధంగా స్వందించసప్పుడు ప్రజల పక్కన నిలబడి వారి సమస్యలు పరిష్కరింపబడేట్లు చూడటం ప్రతిపక్షంగా మా బాధ్యత. ఏదైనా ఒక ఇస్యా డిస్కాఫ్యూన్ కు వచ్చినప్పుడు, చర్చలో ప్రజలకు మంచి జరిగేవిధంగా మమ్మల్ని వారు కన్విన్స్ చేసినట్లయితే మంచిదే. లేనట్లయితే ప్రాటెస్ట్ చేసే హక్కు ప్రజాస్టామ్యంలో ఉన్న సాంప్రదాయం. ప్రతిపక్షం ప్రాటెస్ట్ చేసిన ప్రతి సందర్భంలో మరలా వారు లేచి మాటల్లాడటం సరైనది కాదు. నా ఎర్పెస్ట్ అప్పేల్ ఏమంటే వాకోట్ చేసిన ప్రతి సందర్భంలో, మేము లేసప్పుడు వారు రకరకాలుగా మాటల్లాడుతున్నారు. ఈ విషయంలో మిమ్మల్ని ఒక రూలింగ్ అడగుతున్నాము. దయచేసి స్పీకర్గారు ఛైర్స్‌నుండి ఒక రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

రా. 7.30

రూలింగ్ ఇప్పుడైనా ఇవ్వండి, లేకపోతే రేపైనా ఇవ్వండి . ఇష్యా క్లోబ్ అయిన తర్వాత వెళ్లిపోతున్నానని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారిని అగోరపరచాలనే ఉద్దేశం ఎవ్వరికీ లేదు. ఇష్యా తీపమైనది కాబట్టి ప్రాటెస్ట్ చేసే హక్కు మాకు పుంది. ఎవరి బాధ్యత వారు నిర్వహిస్తారు. దయచేసి భవిష్యత్తులో ఈవిధంగా ప్రాటెస్ట్ చేసిన తర్వాత మళ్ళీ వారికి మాటల్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వకండి, ఈవిధంగా ఇవ్వడం మంచిది కాదని మనిషి చేస్తున్నాము.

శ్రీ టి. దేవేందర్గాండ్సి: అధ్యక్షా, వారు చెప్పిన దానిపై మాకెలాంటి అభ్యంతరం లేదు. ప్రాటెస్ట్ చేసే హక్కు నార్కుల్గా డెమోక్రాటీలో అపోజిషన్ పొర్ట్ కి గాని, మెయిన్ అపోజిషన్ పొర్ట్ కి గాని పుంటుంది. అపోజిషన్ వాళ్లకు ఒక రోల్ పుంది. వారు సబ్సిప్ మీద ప్రాటెస్ట్ చేసి వాకోట్ చేయడమో, కూర్చోవడమో జరుగుతోంది. ఆ విషయంలో మాకు అభ్యంతరం లేదు. అధ్యక్షా, మీరు బాగా అబ్బర్డ్ చేయండి, వాళ్ల ప్రాటెస్ట్ చేయాలనుకున్నప్పుడెల్లా ప్రభుత్వం మీద ఎలిగేషన్ పెడుతున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం ఈవిధంగా చేస్తోందనో, లేకపోతే మరీ ఫ్యారంగా వెళ్లి రకరకాలుగా ఎలిగేషన్ పెడుతున్నారు. అప్పుడు మాకు అవకాశం ఇవ్వకపోతే, వాళ్ల అనుదానికి క్లారిఫికేషన్ లేకపోతే రాష్ట్ర ప్రజలు తప్పుగా అర్థం చేసుకునే పరిస్థితి పుంది. ఒకవైపు లైన్ టెలికాప్స్ పెట్టారు. ఇక్కడ జరిగే ప్రతి విషయమూ రోజుా రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలుస్తోంది. వాళ్ల చెప్పేదంతా చెప్పేసి కూర్చున్న తర్వాత మీరు మాటల్లాడకండని మాకు చెబితే అదెలా సాధానువుతుంది? డిబేట్ అయిన తర్వాత కామ్గా ప్రాటెస్ట్ చేస్తే, ఓ. కె. ఆ సబ్సిప్ మీద మేము మాటల్లాడం, మేము మీతో ఏకీభవించడం లేదు కాబట్టి ప్రాటెస్ట్ చేస్తున్నాం అంటే బాగానే పుంటుంది. ఆవిధంగా కాకుండా ఎంట్రైర్ థింగ్స్ మీద ఎలిగేషన్ పెట్టడం ఏమాత్రం సమంజసం కాదని తెలియజేస్తున్నాము.

డా. ప్రె. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డిః అధ్యక్షా, ఈరోజు మేము చేసిన ప్రాటెస్ట్ ఏమిల్ చూడండి. మేము ఇంతగా చెప్పినా, ఇన్ని రకాలుగా ఇబ్బందులున్నాయని చెప్పినా, ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడం లేదు, స్వందించడం లేదు కాబట్టి ప్రాటెస్ట్ చేస్తున్నామని చెప్పామే తప్ప మోటివ్ అట్రిబ్యూట్ చేయడంగాని, ఇంకొకటి చేయడం గాని జరుగలేదు. ఒకసారి రికార్డులు చూడండి.

అధ్యక్షా, అదేవిధంగా సెకండ్ 304 ను సాయంత్రం తీసుకుంటామని స్పీకర్ గారు మార్చింగ్ చెప్పారు. సెకండ్ 304ను తీసుకోక ముందే మంత్రిగారు బిల్సు పెడుతున్నారు. సెకండ్ 304 సంగతేంటి? అది రాకపోతే రేపు మాకు రావలసిన 304 సంగతేంటి? మాకు అన్నాయం జరుగుతేంది అధ్యక్షా. రేపు మాత్రం మా టర్న్ ప్రకారం, రొటీప్పు ప్రకారం తప్పకుండా ఇంకొక 304 రావాలి. ఈరోజు సాయంత్రం సెకండ్ 304 ను తీసుకుంటామని ఛైర్ నుంచి రూలింగ్ ఇచ్చారు. దాని మేరకు తప్పకుండా తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఒకవేళ ఇప్పుడు తీసుకోలేకపోతే మాకు సంబంధించిన 304 రేపు మాత్రం తప్పకుండా వచ్చే ఏర్పాటు చేయండి.

మిస్టర్ డెస్ట్రాటీ స్పీకర్: రాజశేఖరరెడ్డిగారూ, సెకండ్ 304 తీసుకుంటామని ఛైర్ రూలింగ్ ఇష్టాలేదు. కేవలం మొదటి 304 వరకే ఇచ్చారు, అంతమేరకు తీసుకున్నాం, అక్కడికి అయిపోయింది. Now, the Minister for Cooperation will move the motion for taking into consideration

ప్రభుత్వ బిల్లులు

(1) 2001, అంధ్ర ప్రదేశ్ సహకార సంఘాల రెండవ సపరిణి బిల్లు (ఎల్.ఎ.బిల్లు 23/2001)

SRI CHIKKALA RAMACHANDRA RAO: I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Co-operative Societies (Second Amendment) Bill 2001 be taken into consideration"

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. Now the Minister should explain the salient features of the Bill.

శ్రీ చిక్కల రామచంద్రరావుః అధ్యక్షా, 1964 యూక్కు అమెండ్మెంట్ తీసుకరావడం కోసం ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఈ బిల్లు యొక్క ముఖ్యమైనంటే 1964 యూక్క చేసిన తర్వాత రిజిస్టర్ సంఘాలు బాగా పెరిగాయి తప్ప సరిగా యూక్క ఇంప్లిమెంట్ కాలేదు. సహకార రంగం అనేక రంగాలలో విస్తరించి వుంది. త్రీ టయర్ సిస్టంలో, మార్కెట్లో, డెయరీ, హౌసింగ్, పుగర్ మిల్స్, వీవర్స్ అసోసియేషన్స్ తదితర వాటిల్లో ఈ సహకార రంగం విస్తరించింది. గపర్సుమెంటు మీద ఎక్కువ డిపెండ్ అయి వుండడం వల్ల, లిబరల్గా గ్రాంట్స్, లోన్స్, ఫీర్ క్యాపిటల్ ఇష్టడం వల్ల డిపెండెన్సీ బాగా పెరిగి, గపర్సుమెంటు సపోర్ట్ మీద ఆధారపడి వుండడం వల్ల 1964 యూక్క సరిగా అనుకున్న విధంగా వని చేయలేదు. 1995లో మ్యాక్స్ యూక్కను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. భారతదేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా Mutually Aided Cooperative Societies Act ను రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అయితే దాని ప్రావిజన్స్ బాగా అర్థం కాకపోవడం వల్ల, గుడ్ లీడర్సిప్ లేకపోవడం వల్ల ఆ యూక్క ముందుకు పోలేదు. కాని ఆ యూక్క మాత్రం ప్రపంచంలో ప్రప్రధమంగా ఈ ప్రభుత్వమే తీసుకొచ్చింది.

1964 యుక్కకు అమెండ్మెంట్స్ తీసుకరావాలని చెప్పి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారు దీనికి సంబంధించి ఒక కేబినెట్ సబ్ కమిటీని వేళారు. అందులో ఆరుగురు మంత్రులం పున్మాం. ఆ సబ్కమిటీ 13 సార్లు సిట్టీంగ్ చేయడం జరిగింది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా కోఆపరేటివ్ సెక్యూరిటీ అనుభవం పున్న వారిని, సహకార రంగంలో నిష్టాతులైన వారిని, నిపుణులను, ఈ రంగంలో అనుభవం పున్న వారందరినీ పిలిచి ప్రోదరాబాదులోని జూబ్లీ హాల్లో ఒక సెమినార్ కండక్ట్ చేయడం జరిగింది. అబ్బల్ కరీంబాహన్ కమిటీ సిఫారసులను కూడా పరిగణలోకి తీసుకున్నాం . అదేవిధంగా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఆగాస్టు 12, 13 తార్థిఖూల్లో సహకార సదస్యులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. మొత్తం 15500 మంది ఇందులో పాల్గొన్నారు. సహకార రంగాల ప్రసిదెంట్స్, డెసిసిబి ప్రసిదెంట్స్, మాజీలు, అనుభవం పున్న అధికారులు ఎంతోమంది ఈసదస్యుల్లో పాల్గొన్నారు. వారు ఇచ్చిన సలహాల మేరకు ఈ అమెండ్మెంటును తీసుకురావడం జరుగుతోంది. సభ్యులు పార్టీసిపెట్ చేయాలని, మేనేజింగ్ కమిటీలు బాధ్యతగా వ్యవహారించాలని, జవాబుదారీగా పుండాలని, ప్రోసిజర్సును సింస్టిష్యూల్ చేయాలని, రిజిస్ట్రేర్ పవర్సు తగ్గించాలనే తదితర మార్పులను, సవరణలను ఈ యుక్కలో ముఖ్యంగా తీసుకోస్తున్నాం . మెంబర్స్ పోర్టసిపేషన్ పుండాలని, మినిమమ్ బిజెన్స్ చేయాలని, మినిమమ్ ఫసిలిటీస్ ఇవ్వాలని, మినిమమ్ సర్వీసు ఇవ్వాలని యుక్కలో పొందుపరచడం జరిగింది. అంతే కాదు, రెండు సంపత్తురాలకు రెండు సార్లు తప్పకుండా జనరల్ బాఫీ మీటింగ్స్ పెట్టాలని, సభ్యులంతా తప్పకుండా హాజరు కావాలని చెప్పడం ఇందులో ముఖ్యమైన సవరణ . అదేవిధంగా అంతర్గత వనరులను పెంచుకోవాలని పెట్టాం . పీర్ కేపిటల్ పెంచాలని, ట్రిప్ప్ డిపాజిట్స్ ద్వారా డిపాజిట్స్ పెంచుకోవాలని, బారోయింగ్ కెపాసిటీ పెంచుకోవడం వల్ల ప్రైవేస్ ఇన్సిట్యూషన్స్ వల్ల మనకు వ్రయోజనం కలిగే అవకాశం పుంటుంది కాబట్టి ఆవిధంగా చేయాలని యుక్కలో అమెండ్ చేయడం జరుగుతోంది.

ఈనాడు సహకార రంగ సంస్థలు ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలుగా పుండాలని చెబుతున్నారు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలుగా పున్నపుడు అందులో మహోజన సభ ముఖ్యమైన పాత్ర వహిస్తుంది. ఈ మహోజన సభను ఎప్పుడూ కూడా మొక్కబడిగా పెట్టాం తప్ప ఎక్కుడా కూడా సరిగా కండక్ట్ చేసుకోలిక పోతున్నాం . మహోజన సభలో అన్ని నిర్దాయాలు తీసుకోవాలని, గతంలో 12 ఐట్మ్స్ వరకు నిర్దాయాలు తీసుకునే అధికారం మహోజన సభకు ఇచ్చాం, అనీ కాకుండా మరో 11 కలిపి మొత్తం 23 ఐట్మ్స్ వరకు మహోజన సభలో చర్చించి నిర్దాయాలు తీసుకోవడానికి అవకాశం ప్రస్తుతం ఇచ్చాం . ఆస్తులు అమ్మకోవడానికి, ఎమాల్మేపన్ చేసుకోవాలన్నా, ఆర్డిక వనరులు పెంచుకోవాలన్నా తదితర విషయాలకు సంబంధించి గతంలో రిజిస్ట్రేర్ కు పవర్సు పుండేవి. ఆవిధంగా రిజిస్ట్రేర్ కు కాకుండా మహోజన సభకే ఇస్పుడు పవర్సు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. గతంలో మహోజన సభలో ప్రజింట్ అయిన మెంబర్స్లో 2/3 వంతు మంది ఓటింగుతోచే తీర్మానం ఆమోదం పొందేది, ఇప్పుడు ఆవిధంగా కాకుండా టోటల్ మెంబర్స్లో 2/3 వంతు మంది సభ్యులు ప్రజింట్ అయి ఓటింగులో పార్టీసిపెట్ అయితేనే తీర్మానం ఆమోదం పొందుతుందని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

రా. 7.40

ఆ రకంగా కూడా చేశాము. అంతే కాకుండా యిన్వెస్ట్మెంట్ అఫ్ ఫండ్స్ , ఫండ్స్ ఎక్కుడ పెట్టాలనేది కూడా చెప్పాము. గతంలో అనేక బ్యాంకులలో పెట్టినపుడు డబ్బు దుర్వానియోగం జరిగినట్లుగా ఫిర్యాదులు వచ్చాయి. సర్వస్ ఫండ్స్ ఎక్కుడ పెట్టాలనే దానికి, కమర్సియల్ బ్యాంక్స్లో గాని, పెట్ట్యాల్ బ్యాంక్స్లో గాని, పోస్ట్ ఆఫ్ న్ సేవింగ్స్లో గాని పెట్టాలని యుక్కలో ఎమెండ్మెంట్ తీసుకురావడం జరిగింది. అంతే కాకుండా స్టోంగ్ ప్యాట్రున్ గురించి కూడా పొందుపరచడం జరిగింది. మనం జీతాలు యిష్టం వచ్చినట్లు యిష్టూ పోతున్నాము. దీనికి సంబంధించి నిర్దిష్టమైన యుక్క తీసుకురావాలని, స్టోట్యుటరీ యుక్కలో వరిగ్రంగ్ కౌస్టిట్యూట్లో 2 శాతం లేదా గ్రాస్ ప్రాఫిట్లో 30 శాతం, పీటిలో ఏది తక్కువయితే అది తీసుకొని, నిధులు పుంటేనే, జనరల్ బాఫీ రికమండ్ చేస్తేనే, స్టోట్యుటరీ బాఫీకి పీ చేయడానికి పీలపుతుంది తప్ప , వారికి యిష్టం వచ్చినట్లు జీతాలు పెంచడానికి అవకాశం లేకుండా చేయడం జరిగిందని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాము. అంతే కాకుండా సంఘాలలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని పెంచడం కోసం , సభ్యులను చేర్చుకునే విషయంలో జనరల్ బాఫీకి పవర్సు యిష్టం జరిగింది. వారేసభ్యులను చేర్చుకోవాలి. అంతే కాకుండా

డిజెక్స్‌లిఫీప్స్ ఆఫ్ ది మెంబర్స్ కు సంబంధించి జనరల్ బాడీ చర్చితుంది. ఎక్స్‌ప్లున్ ఆఫ్ ది మెంబర్స్ కు సంబంధించి , సంఘం సభ్యుడు ఎవరయినా సంఘప్యతిరేక కార్యకలాపాలకు పాల్పడితే జనరల్ బాడీ ద్వారా ఎక్స్‌పెల్ చేసే అవకాశం ఇందులో పుంది. ఈనాడు జనరల్ బాడీలో సూపర్‌వైజర్ కొన్సిల్సు పెట్టడం జరిగింది. సూపర్‌వైజర్ కొన్సిల్ అంటే, సభ్యులుగా పున్న వారి నుండి పెద్దమనుమలను, జంబిల్మెన్సు తీసుకొని, సహకార రంగంలో అనుభవం పున్న వారితో జంబిల్మెన్ కమిటీ లాగా సూపర్‌వైజర్ కొన్సిల్ వేసి సహకార సంఘంలోని తగాదాలను పరిష్కారం చేయడానికి, ఆస్తులను అమ్మడానికి, అన్ని రకాలుగా చర్యలు తీసుకొపడానికి ఏలు కల్పించడం జరిగింది. సూపర్‌వైజర్ కొన్సిల్ వీటన్నింటికి సంబంధించి చాలా ముఖ్య పాత్ర వహిస్తుందని తమ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇది ఇంతవరకు ఎక్కుడా లేదు. మొట్టమొదటటిగా తీసుకువచ్చాము. అన్ని తగాదాలు సూపర్‌వైజర్ కొన్సిల్ ద్వారా పరిష్కారం అపుతాయి. ఇందువల్ల చాలావరకు సమస్యలు తీరతాయని తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

మెంబర్స్ ఎడ్యూకేషన్ కు సంబంధించి ఇందులో చేర్చాము. జనరల్గా సహకార సంఘాలలోని మెంబర్స్ కు తెలియదు. 64 యార్డ్లో అనేక విషయాలు పున్నాయి. మేనేజ్‌మెంట్‌కు, సభ్యులకు యార్డ్ గురించి తెలియదు. వారి పాత్ర గురించి తెలియదు. మేనేజ్‌మెంట్ కమిటీకి ఏమీ తెలికుండా పుంది. అందువల్ల కూడా మిన్‌అప్రాప్తియేషన్స్ జరుగుతున్నాయి. మెంబర్సు ఎడ్యూకేట్ చేయడం కోసం ట్రైనింగ్ యువ్వాలని, మేనేజ్‌మెంట్ కమిటీకి కూడా ట్రైనింగ్ యువ్వాలని , ఎడ్యూకేట్ చేయాలని ఈనాడు యార్డ్లో పెట్టడం జరిగింది. ఆ రకంగా ట్రైనింగ్ యువ్వాలనుకుంటున్నాము. ఆ మేరకు ఎముండ్‌మెంట్ తీసుకురావడం జరిగిందని తమ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. గ్రాన్ ప్రాఫిట్ సుండి వన్ పర్సెంట్ తీసుకొని , ఆ డబ్బుతో ఎడ్యూకేషన్, ట్రైనింగ్ యువ్వడానికి అవకాశం పుందని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా ఎకొంటబిలిటీ పెంచాలనేది కూడా మా ఆలోచన. ఈనాడు సెక్షన్ 51 ఎంక్యయిరీ రిపోర్ట్ కాని, సెక్షన్ 52 యున్సెక్షన్ రిపోర్ట్ కాని, సెక్షన్ 50 ఆడిట్ రిపోర్ట్ గాని, షైండింగ్ గాని ఈ మిటింగ్‌లో పెట్టి చేయాలి. వారు 30 రోజుల్లో మిటింగ్ పెట్టకపోతే వారిని డిజెక్స్‌లిపై చేస్తున్నారు. రిపోర్టుకు సంబంధించి యున్సెక్షన్ చేస్తున్నాము. ఎంక్యయిరీ రిపోర్ట్‌ని చూస్తున్నాము. సరియగు రిపోర్టులు రావడంలేదని అనేక ఆరోపణాలు పస్తున్నాయి. సెక్షన్ 51 ఎంక్యయిరీ రిపోర్ట్ గాని, సెక్షన్ 52 యున్సెక్షన్ రిపోర్ట్ గాని, సెక్షన్ 50 ఆడిట్ రిపోర్ట్ గాని పాలకపర్సంలో పెట్టి, 30 రోజుల్లో చేయకపోతే ఆయ్యుక్క పాలకపర్గాన్ని రద్దు చేసే కార్యక్రమం పుందని తెలియజేస్తున్నాము. అంతే కాకుండా క్రిమినల్ చర్యలు తీసుకోమని మేనేజ్‌మెంట్ కమిటీ చెపినా, ఎవరయినా నిధుల దుర్భాగ్యానికి పాల్పడినా, క్రిమినల్ చర్య తీసుకోవలసిన మెంబర్సై క్రిమినల్ చర్యలు తీసుకోవాలుని, అందుకు సంబంధించి పాలకపర్గాన్ని రద్దు చేసే కార్యక్రమం పుందని కూడా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రకంగా అనేక మార్పులుచేర్చులు తీసుకురావడం జరిగింది. కొత్త సెక్షన్ కూడా పెట్టడం జరిగింది. గతంలో ఆడిట్ చేయాలంటే గపర్సుమెంట్ ఎయిడ్ పున్న వాటికి మాత్రమే ఛీఫ్ ఆడిటర్ ఆడిట్ చేసేవారు. మిగతా ఆడిట్ వారే చూసుకోవాలి. అంటే ఆ సంఘాలే ఆడిట్ చేసుకోవలసిన అవసరం పుంది. ఎన్నికలు కూడా వారే పెట్టుకోవాలి. గపర్సుమెంట్ ఎయిడ్ పున్న వాటికి మాత్రమే ఎన్నికలు రిజిస్ట్రేర్ ద్వారా జరపడం చేసేవారు.

బుక్స్ మెయిన్‌టెనెన్స్ కు సంబంధించి సియల్, ప్రైసిడెంట్ వీరిధ్దరు విడిపిడిగాను, జాయింట్‌గాను రెస్టాన్స్‌బిలిటీ వహించవలసి పుంటుంది. కస్టోడియన్ ఆఫ్ ది బుక్స్ సియల్, లేదా ప్రైసిడెంట్. వారే అన్ని చూసుకోవలసి పుంటుంది. అంతే కాకుండా రిజిస్ట్రేర్ పవర్ తగ్గించాము. గతంలో రిజిస్ట్రేర్ కు చాలా పవర్ పుండెని. అంతే కాకుండా గపర్సుమెంట్ ఎయిడ్, గ్రాంట్ పున్న వాటికి మాత్రమే రిజిస్ట్రేర్ పర్సిప్స్ కావాలి తప్ప మిగతా వాటికి రిజిస్ట్రేర్ పరిష్కార అవసరం లేకుండా పుండే విధంగా యార్డ్కు ఎముండ్‌మెంట్ తేవడం జరిగింది. అమ్మడాలే పవర్లోగాని, డివిజన్లోగాని, ఉస్సోఫర్ ఆఫ్ ఎసెట్స్ కు సంబంధించి గాని, లయబిలిటీస్కు సంబంధించి గాని , ఆస్తులను అమ్మడంలోగాని రిజిస్ట్రేర్ పవర్ పూర్తిగా తగ్గించామని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా ఈనాడు డిజెక్స్‌లిఫీప్స్ ఆఫ్ ది మెంబర్స్ కానిప్పండి, డిజెక్స్‌లిఫీప్స్ ఆఫ్ ది

మేనేజ్‌మెంట్ కమిటీ కానివ్వండి, వీటన్సింటికి సంబంధించి రిజిస్ట్రార్ పవర్స్ తగ్గించాము. అదేరకంగా అవిశ్వాస తీర్మానాలు ప్రైసిడెంట్ మీద, పైన్ ప్రైసిడెంట్ మీద పెట్టినప్పుడు, వీటన్సింటికి సంబంధించి రిజిస్ట్రార్ పవర్స్ పూర్తిగా తీసివేయడం జరిగింది. అంతే కాకుండా సింప్లిఫీకేషన్ ఆఫ్ ది ప్రోసెంజర్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పటి ప్రోసెంజర్ లాంగ్‌గా కసబడుతుంది. గతంలో రిజిస్ట్రేషన్ రెండు రకాలు. ఒకటి ప్రొవిజనల్, మరొకటి బరిజినల్ రిజిస్ట్రేషన్. ఈనాడు వన్ ట్రైవ్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషన్ మాత్రమే పుంది. దీనివల్ల టైమ్ డిలీ కాకుండా రిజిస్ట్రేషన్ అయ్యే అవకాశం పుంది. గతంలో ఏ క్లాస్ అని, బి క్లాస్ అని, నామినేటెడ్ అని, అసోసియేటెడ్ అని రకరకాల మెంబర్సిప్స్ పున్నాయి. అలా కాకుండా ఒకే టైవ్ మెంబర్సిప్ పెట్టాలని చట్టంలో ఎమెండ్‌మెంట్ తీసుకురావడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఏదయినా సాసైటీ లిక్విడేషన్‌కు వచ్చినప్పుడు లిక్విడేటర్‌ను ఎపాయింట్ చేయడంలో నాలుగైదు సంపత్సురాల కాలయపన అవుతోంది. సంఘం సరిగా పనిచేయకపోయినా, మిస్టర్ ప్రొఫీయర్ జరిగినా దాన్ని డిరిజిస్ట్‌ప్రెస్చర్ చేయడానికి ఇందులో ప్రొవిజన్ పెట్టాము. రిజిస్ట్రేషన్ అంటే తిరిగి రిజిస్ట్రేషన్ చేయడం . పూర్వంలాగా లిక్విడేటర్‌ను అపాయింట్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. రిజిస్ట్రేషన్ అయిన తరువాత నాలుగైళ్లలో డిరిజిస్ట్‌ప్రెస్చర్ చేయవచ్చు. దానికి అఫిసియల్ ఎపైనీని అపాయింట్ చేస్తాము. క్రింద డిఆర్ లెవెల్లో , రిజిస్ట్రార్కు, గపర్స్‌మెంట్‌కు రెండు రకాల రివిజన్ వచ్చేది. ఇప్పుడు కూడా అఫిసియల్ ఎపైనీని అపాయింట్ చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. తీమ్మిది జిల్లాలకు కలిపి ఒక స్పెషల్ కోర్ట్ పుండేది గతంలో. జిల్లా లెవెల్లో సినిల్ కోర్టులో వేయవచ్చు. అందువల్ల స్పెషల్ కోర్టును రద్దు చేయడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. మొత్తం 42 ఎమెండ్‌మెంట్స్ తెచ్చాము. సహకార రంగాన్ని పటిష్టం చేయడానికి, గపర్స్‌మెంట్ యింటర్‌ఫార్మెంట్ తగ్గించడానికి , రిజిస్ట్రార్ పవర్స్ తగ్గించడానికి, క్యాబినెట్ మీటింగ్స్ 13 సార్లు పెట్టుకోవడం జరిగింది. ఆగట్టు 12, 13 తేదీలలో సెమినార్ జరిగినప్పుడు వారి సూచనలు తీసుకొని, కరీంభాన్ రిపోర్ట్ తీసుకొని ఈ రకంగా ప్రజాస్వామ్య పద్ధతుల్లో సహకార రంగాన్ని బలోపేతం చేయడానికి , కర్పున్‌ను అవాయిడ్ చేయడానికి సెక్షన్ పెట్టాము. మంచి సర్వీసెన్ యివ్వడం కోసం సహకార రంగంలో 42 ఎమెండ్‌మెంట్స్ తెచ్చామని తమ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ బిల్లును ఆమోదించాలని తమ ద్వారా కోరుతూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

రా. 7.50

శ్రీమతి సునీత లక్ష్మారెడ్డి (సర్పాపూర్) : అధ్యక్ష, 95 యార్క్ ప్రకారం సహకార సంఘాల చట్టాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. ఏవయినా చట్టాలు చేసినప్పుడు వాటిని యింప్లిమెంట్ చేయవలసిన అవసరం కూడా పుంది. కానీ అది యింప్లిమెంట్ కావడం లేదు అధ్యక్ష. ఈ చట్టం క్రింద అవకత్తవకలు జరిగినప్పుడు, ఆడిటింగ్, నిర్దయాలు తీసుకునే అవకాశం ఈ సంఘానికి పుంటుంది. ప్రభుత్వానికి దీన్నిన ఎటువంటి అజమాయిష్ పుండుడు. అప్పులు క్లియర్ చేసిన సాసైటీస్ మాత్రమే యిందులోకి వస్తాయి. కానీ అప్పులు తీర్పులేకపోవడం వల్ల ఈ సాసైటీ క్రిందికి రావడం లేదు. ఇటువంటి చట్టాలను యింప్లిమెంట్ చేయలేనప్పుడు ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకొని, సాసైటీల ద్వారా అప్పులు తీర్పించి, యార్క్‌ను యింప్లిమెంట్ చేయాలి. అదే విధంగా 1.4.97 లో స్పార్టీయ యిన్. టి. రామారావు గారు సింగిల్ విండో సిస్టం ప్రవేశపెట్టారు. పైలెట్ ప్రోజెక్ట్ సఫ్ట్‌వేర్ అవుతే, రెవ్యూ చేసి ఈ సిస్టాన్ కంటిన్యూ చేయాలనేది ఆనాటి పుద్దేశం . ఇప్పటికి 13 సంపత్సురాలు అయినప్పటికీ ప్రభుత్వం రెవ్యూ మీటింగ్స్ పెట్టలేదు. ఈ సిస్టం యింప్లిమెంట్ చేయలేదు. ఈ సవరణాలను గమనిస్తే, ప్రభుత్వానికి చిత్రతప్పద్ది పుంటే తప్పకుండా యివ్వాల్సిన యింప్లిమెంట్ చేస్తుంది అధ్యక్ష. ఇప్పటివరకు రూపొందించిన చట్టాలన్నీ యింప్లిమెంట్ కావాలి. చట్టాలను రూపొందించడమే కాకుండా వాటిని యింప్లిమెంట్ చేసినప్పుడే మనం తగు న్యాయం చేసిన వారం అపుతాము . మన దగ్గర 22 కోఅపరేటివ్ బ్యాంక్ పున్నాయి. అందులో 19 సప్టోల్స్ పున్నాయి. అందులో 11 బ్యాంక్ సెక్షన్ 11 ప్రకారం నాబ్ర్యా క్రింద పున్నాయి. ఈ 11 బ్యాంక్‌కు రిప్యోన్సింగ్ సిస్టం లేదు. ఎందుకంటే నాబ్ర్యా నుండి తీసుకువచ్చిన నిధులకు సంబంధించి

అప్పులను మనం తీర్చికపోవడం వల్ల వారు మనకు రిపైనాన్స్ చేయడం లేదు. నాబ్హార్ ఆఫ్కాబ్కు 6 శాతం వడ్డికి నిధులు యీస్ట్, వారు డిఫ్యూషన్ సింట్రల్ బ్యాంక్కు 8 శాతం వడ్డికి యీస్ట్, వారు పిఎసిలకు 13 శాతం వడ్డికి నిధులను సమకూర్చడం జరుగుతోంది. రైతుల దగ్గరకు వచ్చేసరికి వారికి 18 శాతం వడ్డికి అప్పులు యువ్వడం జరుగుతోంది. ఈ త్రీ ట్రైర్ సిస్టం వల్ల రైతులకు మోయలేని భారం పడుతోంది. టు బ్యార్ సిస్టంగా దాన్ని మార్పితే రైతులకు న్యాయం చేకూరుతుందని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

పెయిడ్ సెక్రటరీస్ వ్యవస్థ చాలా అన్యాయంగా పుంది. వీరికి సంబంధించి యితరుల కంటోల్ గానీ, నియమనిబంధనలు గానీ ఏవి లేవు. వచ్చిన కల్పక్ వీరి జీతభత్యాలకు సరిపోతోంది. ఇందువల్ల నిధుల దుర్బినియోగం జరుగుతోంది. చైర్మన్ కాలపరిమితిని నియమాలకు విరుద్ధంగా మూడు సంవత్సరాలనుండి ఐదు సంవత్సరాలు చేశారు. అగ్స్ట్ 95లో ఎలక్షన్ జరిగాయి. దాన్ని ఆరు నెలలకు ఒకసారి చోప్పున పొడిగిస్తూ వచ్చారు. రాజ్యసభలో ఆరు సంవత్సరాల కాలపరిమితి పున్న విధంగా ఈ చైర్మన్ విషయంలో కూడా ఆరు సంవత్సరాలయినా పొడిగిస్తూ పున్నారు. ఇంద్రీ స్టోర్స ప్రయోజనాల కోసం జరుగుతున్నాయి. ఇంద్రీ సేద, బడుగు, బలహీన వర్గాలకు ఉపయోగపడే విధంగా లేవు. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే చైర్మన్ పేద ప్రజలకు అప్పులు యువ్వకుండా తమ కుటుంబశభ్యలకు, బంధువులకు దాదాపు ఎనిమిది పది మందికి అప్పులు యిప్పించి, వారి నుండి రిపేమెంట్ మాత్రం చేయించుకోవడం లేదు. అదే విధంగా రైతులకు హ్యాండ్ లోన్స్ యిచ్చి, తరువాత బ్యాంకుల నుండి అప్పులు యిప్పించి వారు రిపే చేయించుకుంటున్నారు తప్ప బ్యాంకులకు రిపే చేయడం లేదు. దీనివల్ల బ్యాంకులకు సప్పొలు వస్తున్నాయి. ఈ విధంగా నిధులను మిస్టీమాజ్ చేస్తున్నవారి పైన ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. కానీ రిపే చేయడం లేదని పేద ప్రజల ఆస్థలను ఎటాచేమెంట్కు గురి చేస్తున్నారు. ఈనాడు రైతుల పరిస్థితి చాలా దయనీయంగా పుంది. వారు మోయలేని భారంతో కరింట్, ఎగ్రికల్చర్ యున్పుట్స్ పెట్టి వ్యవసాయం చేసిన తరువాత, కోఆపరేటివ్ లోన్స్ కట్టడం లేదని ఆస్థలను ఎటాచ్ చేస్తున్నారు. ఇది చాలా దయనీయమైన పరిస్థితి. రైతులు ఆతృహత్యలకు కూడా గురియగుచున్నారు. లోన్స్ కట్టలేక, సప్పోల్లో కూరుకుపోయి, కరువుతో కటకటలాడుతున్నారు. వీరి లోన్స్కు సంబంధించి పన్ టైమ్ సెటెల్మెంట్ ప్రభుత్వం చేస్తే బాగుంటుందని, ఆవిధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

చాలా ప్రాడ్ స్టోరీస్ రిజిస్ట్రేషన్ అవుటూ పున్నాయి. అందువల్ల అనులైన రైతులకు న్యాయం చేకూరడం లేదు. ఈ ప్రాడ్ స్టోరీస్ పైన ప్రభుత్వం ఎటువంటి యాక్షన్ తీసుకుంటుందని తమ ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఈ సంఘాల పని తీరుకు సంబంధించి సౌలభ్యం చేకూర్చడానికి ప్రభుత్వం ఎమెండ్మెంట్ తీసుకువస్తూ పుంది. ఈ బిల్లు రైతులకు ఉపయోగకరంగా పుంటే తప్పకుండా బలపరచేవారము. ఇది రైతులకు లాభం చేకూర్చి విధంగా పున్నది కాబట్టి దీన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నాము. ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. రామకృష్ణరాణ్ణి (పెద్దపల్లి) : అధ్యక్షా, ఈ కోఆపరేటివ్ సిస్టంలో మార్పు తీసుకువచ్చి, కోఆపరేటివ్ స్టోరీస్ సక్రమంగా నడవడానికి చర్యలు తీసుకోవడం కోసం ఒక కమిటీని వేసి, ఆ కమిటీ ద్వారా చేసినటువంటి సూచనల మేరకు యాక్టలో మార్పు తీసుకురావడం అనేది చాలా సంతోషకరమైన విషయం . కానీ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పున్న కోఆపరేటివ్ స్టోరీస్ , నడవలేని పరిస్థితిలో, తమను తాము రక్కించుకోలేని పరిస్థితిలో పున్నాయి. దీనిలో తీసుకురావలసిన మార్పులకు సంబంధించి కమిటీ సూచించడం జరిగింది. ఏవిధంగా నిర్వహణ భారాన్ని తగ్గించాలి? కోఆపరేటివ్ స్టోరీలను ఏవిధంగా సడిపించి రైతులకు సులభతరంగా అప్పులు లభించేవిధంగా చేయాలి? రైతులకు పంటలు పండించే విషయంలో ఏవిధమైన సలహాలు యివ్వాలనే విషయంలో ఆలోచన చేయాలి అధ్యక్షా. కోఆపరేటివ్ ఎగ్రికల్చరల్ స్టోరీస్ ఒక్కొక్క మండలంలో ఖదారు వరకు పుంటున్నాయి. చిన్న చిన్న కోఆపరేటివ్ స్టోరీస్ పుండడం వల్ల అక్కడ పెయిడ్ సెక్రటరీస్, అటండర్స్, క్లర్క్స్, సూపర్వైజర్స్ మొదలైన వారికి జీతభత్యాలు యువ్వవలసి పున్నదున నిర్వహణ వ్యయం పెరుగుతోంది. రైతుల నుండి వసూలు చేసే వడ్డీల కంటే, స్టోరీలకు

వచ్చే లాభాలకంటే నిర్వహణా వ్యయం పెరిగిపోయి, వాటిని సడవలేని పరిస్థితిలో బ్యాంకులు మూతపడుతున్నాయి. వారు రైతులకు రుణాలు అందించే పరిస్థితిలో లేరు. మండలానికి ఒక కోఆపరేటివ్ సొసైటీ పుండె విధంగా చేసి, వాటిని సమర్థవంతంగా నిర్వహించే పద్ధతిలో పటిష్టం చేయాలి. రైతులకు సత్కమంగా రుణాలను సకాలంలో అందించే విధంగా చట్టంలో మార్పులు చేర్చులు తీసుకురావాలి. కరీంసగర్ జిల్లాలో ములకనూరు కోఆపరేటివ్ సొసైటీ పుంది. ఆశియా ఖండంలోనే అది బ్రహ్మండమైన సొసైటీ. మినిష్టర్ పెద్దిరెడ్డి గారి కాన్సెసిట్యూషన్స్‌లో అది పుంది. ఆ సొసైటీ ఎంతో చక్కగా నడుస్తోంది. రైతుల సహకారంలో బ్రహ్మండంగా ఆ సొసైటీ నడుస్తోంది. మిగతా కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ సెక్షన్ 11-ఎ క్రింద లోన్స్ యివ్వలేని పరిస్థితిలో పున్నాయి. కోఆపరేటివ్ మినిష్టర్ గారు వీటిని నడిపిస్తారా? కమిటీ వారు కొన్ని సూచనలు చేశారు. వీటిని సమర్థవంతంగా నడిపించే రీతిలో నిర్వహణ బాధ్యతను వహించి చేసేటటు చేస్తారా? రైతులు పండించే ధన్యాన్ని కొనే పరిస్థితి లేదు. కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఆ ధన్యాన్ని కొనాలి. మేలురకం విత్తనాలు, పురుగుమందులు, ఎరువులు, మేలిరకం పనిముట్టు రైతులకు యివ్వాలి. వ్యాపారం కూడా చేసే పరిస్థితిలో కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ నడిపించడానికి చట్టంలో మార్పులు తీసుకురావలసిందిగా కోరుతున్నాను. కోఆపరేటివ్ సొసైటీలను అరకంగా ముందుకు తీసుకుపోవాలి. కోఆపరేటివ్ యియర్గా మార్పు నెల పెడుతున్నారు. మార్పులోనే లోన్స్ కట్టాలని ఈ యార్క్టిక్ కూడా పెట్టారు. రైతులకు ఏ సంట కూడా మార్పులో రాదు. ఈ విషయం తమరు గమనించాలి. ఏపిల్, మే నెలల్లో రైతాలంగం చేతికి డబ్బు పస్తుంది. కోఆపరేటివ్ సొసైటీ యియర్గా మే నెల పెట్టాలని కోరుతున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో డ్వాక్ష మహిళలు, స్వశక్తి సంఘాలు, గ్రూప్ ద్వారా కోఆపరేటివ్ సొసైటీ ఉద్యమానికి కొత్త అవకాశాలు వచ్చాయి. దిన్ని గురింత పటిష్టపర్చవలసిన అవసరం పుంది. వ్యవసాయ రంగాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవలసిన అవసరం పుందని తెలియజేస్తూ, ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్: అధ్యక్షా, కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు సంబంధించి మంత్రిగారు ఏమంటున్నారంటే "The Government have constituted a Committee for cooperative laws reforms, headed by Sri A.K.Khan. ప్రభుత్వానికి తెలియకుండా, ప్రైవేట్ వ్యక్తుల ద్వారా కావడం లేదు. గపర్చుమెంట్స్ కు సంబంధించి మనం నీర్చేశించిన ప్రకారం అని రిజిస్ట్రేషన్ కాబడుతున్నాయి. ఈ రకమైన లాస్టలు పస్తున్నాయని, అని రాకుండా అనేక రికమండేషన్స్ చేశారు. కొన్ని వైండ్స్ చేయాలని అంటున్నారు. ఈ కమిటీ ఏమి రిపోర్టు సబ్జిక్ట్ చేసింది? కనీసం ఆ రిపోర్టు కాపీని సభముందుంచి డిస్చ్రిబ్ చేస్తే కొంత ఉయోగం కలిగేది కదా. మంత్రిగారు మమ్మల్ని కవిష్టి చేయడం సులభతరం అయ్యేది కదా. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులను బట్టి ఇప్పటి దాకా సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రేషన్ మరొక రకంగా చేయాలని చెప్పారు. ప్రభుత్వం తగు విధంగా చర్యలు తీసుకుంటుందా? కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు సంబంధించి క్లాబ్ నం. 20 లో "Place a report on the loans sanctioned to the business done by the members of the Committee or their near relatives with the society, defaulters thereof and action to recover them before the General Body".

రా. 8.00

దాన్ని గురించి ఆలోచించకుండా ఈ రకమైన పద్ధతిలో చేస్తే ఈ సొసైటీలకు సంబంధించిన లేబరు కాంట్రాక్టు సొసైటీస్ కుంభకోణాలు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. కోట్లాది రూపాయలను తినడం జరుగుతున్నది. పేపర్లో వచ్చింది. ఎవరికి తెలియకుండా పోతున్నాయా ఇని. ఏదో తననంత అదే నష్టాల్లో కూరుకుపోతుందా అంట పోతలేదు. దానిని పట్టించుకోకపోవడం వల్ల జరుగుతున్నది. ఇది ఏదో ఒక రూపకంగా దాని చావు అదే చస్తుందిలే - చేస్తే ఏదో కొంత మట్టి వేద్దామనే తీరులో ఉన్నది తప్ప - కోఆపరేటివ్ సంఘాలను వృధ్ఛిలోకి తీసుకువాలని, డెవలప్ చేయాలనేటటువంటి ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదు. ఆ చిత్రశుద్ధి సస్పెన్షన్ వల్ల ఈరకమైన పరిస్థితి వచ్చింది. కరీం రిపోర్టు పెట్టండి? ఏమారాలు ఇవ్వండి? తరువాత బిల్లును తీసుకువేస్తే బాగా పుంటుంది. కమిటీ ఏమి చెప్పింది? కమిటీ అభిప్రాయం ఏమిటి? ఇంత దుర్వానియోగం చేసిన ఈ సొసైటీలకు సంబంధించిన పెద్దలకు సంబంధించి చెప్పారు. దానిని ఆలోచించలేదు. కమిటీ రిపోర్టు ఏవరింగా వచ్చిన తరువాత, సహకార రంగం ఏ విధంగా వృధ్ఛిలోకి తీసుకువాలని

సూచనలకొరకు తేస్తే, సభ్యులు సూచనలు చెప్పడానికి ఇట్టంది లేదు. బిల్లు తేస్తే పాసు చేయడానికి కూడా ఇట్టంది లేదని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. కోటేశ్వరరావు (మధిర) : అధ్యక్షా, ఈనాడు గౌరవ సహకార సంఘాలశాఖామంత్రిగారు శ్రీ రామచంద్రరాపుగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లును పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. భారతదేశంలోనే, మనం అనాదిగా చూస్తున్న సహకార వ్యవస్థ మీద చాలా సంపత్తురాలుగా జాతీయ ఉద్యమానికి ముందుగానే చూసినట్లయితే చాలా చర్చలు చేసుకుంటూ వచ్చాము. ఆనాడు కూడా ఈ వ్యవస్థ పటిష్టంగా పుండాలని, భారతదేశంలో పుండె మన రైతాంగానికి అనుగుణంగా పుండె పరిస్థితుల్లో గ్రామీణ పేదలను ఆదుకునే పరిస్థితుల్లో ఆర్థికంగా ఈ సహకార వ్యవస్థ అనాది నుంచి ఉన్నదనే ఆలోచన మన అందరికి తెలుసు. అంధ రాష్ట్రంలో ఈ సహకార వ్యవస్థ దేశంలో ముందుగా నిలువాలని, అన్ని రాష్ట్రాలకు మొత్తమొదటగా పుండాలని ఎప్పటికప్పుడు మారుతున్న సమాజాలకు అనుగుణంగా వస్తున్న మార్పులను దృష్టిలో పెట్టుకుని, రైతాంగానికి అందుబాటులో పుండేవిధంగా మార్పులు తీసుకురావాలని, ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతున్నది. ఇది, పెద్దలు చెప్పినట్లుగా మొత్తమొదట సింగిల్ నిండో కోసరేటిన్ వ్యవస్థ అధ్యక్షా, భారతదేశంలోనే, అంధ రాష్ట్రంలో శ్రీ ఎన్టి. రామారాపుగారు ప్రవేశపెట్టిన విషయాన్ని సభాధృష్టికి తెస్తున్నాను. జాతీయ స్థాయిలో జరిగిన అన్ని చర్చలలో - ఇప్పుడు గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా సహకార వ్యవస్థ ను చట్టపరిధిలో మార్పులు తెచ్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర పరిధిలో మొత్తమొదట తీసుకువచ్చిన విషయాన్ని ఒక్కసారి గుర్తు చేయవలసిన అవసరం పుంది. అట్లాగే, అనాదిగా వస్తున్న, మార్పులను చూస్తే, సహకార వ్యవస్థలో క్రింది స్థాయి నుంచి పై స్థాయి వరకు ఆర్థికంగా ఏ కార్యక్రమాలు చేసేటటువంటి సహకార సంఘాలు పటిష్టంగా పుండడానికి ఎప్పటికప్పుడు మార్పులు చేయవలసిన ఆవశ్యకత పుంది. ప్రభుత్వానికి కాదీ బాధ్యత - ప్రజలతో ఈ సహకార వ్యవస్థను నడపాలి. రాజకీయవేత్తలతో కాదు - ఈ సహకార వ్యవస్థ అనేటటువంటి విధానంతో, మనమందరం ఆలోచన చేయాలి. ఈ వ్యవస్థ మనది అనుకుని, పరిరక్షించుకోవలసిని బాధ్యత పుంది. రాజకీయాలకు అలీతంగా ప్రజలందరికి బాధ్యత పుందని అనుకున్నప్పుడు తప్పకుండా ఈ సహకార రంగం ఈ దేశంలో, అన్ని రాష్ట్రాలలో అన్నిటికంటే ముందుగా పుంటుంది. మనకు అందుబాటులో పుంటుందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే, ప్రభుత్వ జోక్యం తగ్గించుకురావలసిన అవసరం పుంది. ప్రతిదానికి రూల్పు అనే భావన - ఆమోదం అనేది అన్నిటికి ముందుగానే అన్నిటికి కూడా క్రమక్రమంగా మనం చూస్తే మన రాష్ట్రంలో తగ్గించుకుంటూ, ప్రజలు చేయవలసిన , నిర్వహించబడు వ్యవస్థగా , ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థగా సహకార రంగాన్ని తీర్చిదిద్దడానికి మార్పులు చేసుకుంటూ వచ్చాము. అది భవిష్యత్తులో ఏవిధంగా శ్రీకారం చుట్టుబడుతుంది ఈ బిల్లు ద్వారా తేవడం జరిగింది. జనరల్బాడీని ఈనాడు మనం కాంపిటిటివ్గా తీసుకురావడానికి చాలా ప్రయత్నాలు చేయబడ్డాయి. ఎన్నికలలో కూడా అనేక సంస్కరణలు తీసుకురావాలని - ప్రతి జనరల్ బాడీలో సభ్యులకు కావలసిన సహయాన్ని ఇవ్వడంతోబాటుగా ఫిసిలిటీస్ మరియు బాధ్యతలు కూడా తెలుసుకోవాలని ఈ చట్టంలో మార్పు తేవడం జరిగింది. స్పాసైటీ మెంబర్సుకు ఎడ్యూకేషన్ కు కూడా ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది మొత్తమొదటసారిగా స్పాసైటీలో పెట్టాము. అట్లాగే, దాంట్లో పనిచేసే ఉద్యోగులకు కావలసిని బాధ్యతలు పెట్టడం జరిగింది. వారు ఎట్లా పనిచేయాలి అనే దానికి కూడా ఎడ్యూకేషన్ కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరిగింది. పైనాపైయిల్ మేనేజ్మెంటు ఆఫ్ ఇండివిడ్యుయల్ స్పాసైటీ మనం చూస్తే, వర్షింగు క్యాపిటల్కు రెండు పర్సింటు రెఫ్రైన్ పెట్టాము. ప్రాఫిటల్ 30 పర్సింటు - గ్రాను ప్రాఫిటల్ రెఫ్రైన్ పెట్టి , చాలా పక్షుంధిగా చేర్పడం జరిగింది . వాటిని తప్పకుండా అమలుచేయవలసిన అవసరం పుంది. ఇంకా, సహకార సంఘాలు అంటే అప్పులు - అప్పుల గురించి మాట్లాడడం, వాయిదా వేయడం గురించి మాట్లాడడం జరుగుతున్నది. ఈ మార్పుల పల్ల మంచి లాభం జరగుతుంది. వాటిని ఆలోచించాలి. అప్పుడు మాత్రమే ఈ సహకార రంగం బ్రతికి బట్టకట్టడానికి అవకాశాలు పున్నాయి. ఇది ఒక రాజకీయ ఇన్స్టిట్యూషన్ కాదు. ఎన్నికలను కూడా సహకార సంఘాలలో జరుపుకునే విధంగా అనేక మార్పులు

తీసుకురావడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి . ఇది చాలా సంతోషదాయకమైన విషయం . ప్రజలమీద, సహకార సభ్యుల మీద బాధ్యత పెట్టడం జరిగింది . గతంలో, ఏమి జరిగింది మనందరికి తెలుసు . ఎన్నికలకు సంబంధించి ఎవరి చేతుల్లో రికార్డులు పుంటె వారి చేతుల్లో సహకార సంఘాలు ఎంతకాలం అయినా పుండెవి . వారే అధ్యక్షులుగా పుంటారు అనే విధానం గతంలో చాలా సంవత్సరాలుగా చూస్తూ వచ్చారు .

రా. 8.10

అది కాదు పద్ధతి అటువంటి దానికి భిన్నంగా ఈనాడు 12 నెలలు కనీసం ఆ సంఘంలో సభ్యుడిగా ఉంటారు. అలాగే ట్రిప్ప్ డిపొజిట్ చేసి ఉండాలి. పేర్ క్యాపిటల్ ఉండాలి అన్నటువంటి చాలా నిబంధనలు ఈ చట్టంలో తీసుకురావడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అందుకని మనం నీటిని అర్థం చేసుకుని చేయాలి. అలాగే మ్యాట్ ఏదైతే చెప్పుకున్నామో దానకి కావలసిన ప్రచారం కూడా ఇవ్వవలసిన అవశ్యకత బాధ్యత ప్రభుత్వం పైన, ప్రజాప్రతినిధుల పైన అందరి మీదా ఉండస్తు విషయాన్ని కూడా మరొకసారి ఈ సమావేశంలో అందరి దృష్టికే తీసుకు పస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్ర రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మ్యాట్ య్యాక్ ఎట్లాగూ ఉంది కదా, ఇది ఎందుకు అన్నారు. మ్యాట్ య్యాక్ అన్నది గపర్చుమెంట్ ఎయిడ్ ఉంది కాబట్టి 64 య్యాక్ ని ఎమెండ్మెంట్ చేయవలసిన అవసరం వచ్చింది. గపర్చుమెంట్ ఎయిడ్ లేకపోతే మ్యాట్ య్యాక్ చాలా బాగుంటుంది. సింగిల్ విండ్ సిస్టం వచ్చింది కదా అని చెప్పారు. సింగిల్ విండ్ సిస్టం వచ్చాక కొంతవరకు సెబ్ అయింది కానీ ఇంకా పూర్తిగా కాలేదు. అందుకని 64 ఎమెండుమెంట్ తీసుకు రావడం జరిగింది. సింగిల్ విండ్ సిస్టం ప్రకారంగా కొంతవరకూ జరిగింది. దానిని ఇంకా సిస్టమ్యాటిక్స్గా నడిపించడానికి తరువాత దానిని 64 య్యాక్లో ఎమెండ్మెంట్ తీసుకురావడం, మార్పులు తీసుకు రావడం జరిగింది అని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

పెయిడ్ సెక్రటరీస్ ను జతపరచాలని అన్నప్పుడు కూడా ఆ సంఘంలో చేర్చాలని య్యాక్లో పెట్టుకున్నాము. ఇది కూడా సంఘాలకే సంబంధం తప్ప గపర్చుమెంటుకు కానీ వేరే వారికి కానీ సంబంధం లేదని అందుకోసం పెయిడ్ సెక్రటరీల విషయంలో గతంలో నిర్ణయం తీసుకుని సంఘాలకు వారిని జతపరచి అన్ని కూడా వారిని పెంచడం కానీ, తగ్గించడం కానీ వారి యొక్క ఆదాయం మీద డిపెండ్ అవుతుంది అని తెలియజేస్తున్నాము. రామకృష్ణరామ్ గారు మాటల్లడుతూ మంచి మార్పులు తెచ్చారు. బాగుంది అన్నారు. చాలా సంతోషం. అంతే కాకుండా నిర్వహణా వ్యయం బాగా పెరిగింది అన్నారు. ఎక్స్పెండిచర్ సీలింగ్ పెట్టాము. టూ పర్సెంట్ ఆఫ్ ది పర్మిగ్ క్యాపిటల్ కానీ, 30 పర్సెంట్ ఆఫ్ ది గ్రాన్ ప్రోఫిట్ కానీ ఏది తక్కువ అయితే అది తీసుకుంటారు. డబ్బు ఉంటేనే ఇతర భార్యలకు వెళ్లడం ఉంటుంది తప్ప మరొకటి కాదు. మిసీలేనియస్ ఎక్స్పెండిచర్ కానీ, లేకపోతే ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ చార్టేర్ కానీ ఉంటే టూ పర్సెంట్ ఆఫ్ ది పర్మిగ్ క్యాపిటల్ కానీ, 30 పర్సెంట్ ఆఫ్ ది గ్రాన్ ప్రోఫిట్ కానీ ఏది తక్కువ అయితే అది తీసుకుని చట్టంలో కూడా పెట్టడం జరిగింది. లోన్స్ విషయంలో సంవత్సరంలో జూన్, జూలై అని రెండు రకాలుగా ఉండేది. ఆ విధంగా కాకుండా కోఅపరేటివ్ సిస్టంలో ఇప్పుడు ఒకటే ఇయర్ తీసుకు రావడం జరిగింది. మార్పి 31. ఏప్రిల్ 1 అని తీసుకురావడం జరిగింది. అయితే వారు చెప్పిన లోన్సుకూ, దినికి సంబంధం లేదు. లోన్స్ వేరు. ఎకడమిక్ ఇయర్ వేరు. నర్సింహాయ్ గారు చెప్పారు. కరీంబాన్ రిపోర్టు గురించి. రిప్పెర్ ఐఎస్ ఆఫీసర్సి వేశారు. వారు ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఆ రిపోర్టు ఒక్క దాని మీదే మనం బేసే చేసుకుని చేయలేదు. ఇంకా అనేకమైన సహకార సదస్యులు పెట్టాము. 15,500 పైన హోసిరయ్యారు. సహకార రంగంలో నిష్టాతులు, నిపుణులు, అనుభవం ఉన్నవారు వచ్చారు. ప్రస్తుతం ఉన్న ప్రసిద్ధింటును, ఎమ్మెల్సీలు వచ్చారు. అందరి సలహాలు తీసుకుని ఈ నాడు ఈ యొక్క ఎమెండ్మెంట్ తీసుకు రావడం జరిగింది అని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము. ప్యాక్ట్లో సభ్యులు ఎవరూ లేరని, ఎన్నికలు జరపలేదని అంటున్నారు. ఎన్నికలు జరపకపోయినా సీమ్ కమటీ కంటిన్యూ చేస్తున్నాము. ఎప్పుడూ కూడా సీమ్ కమటీ కంటిన్యూ చేయలేదు. వారినే ప్యాక్ట్లో కంటిన్యూ చేయడం జరిగింది. అలాగే కంటాక్ట్ లేబర్ విషయంలో కోట్లాది రూపాయలు దుర్భాగ్యమాగం జరుగుతోంది అని చెప్పారు. అందుకని

చట్టంలో మార్పులు తీసుకు రావడం జరిగింది. వారి ప్రార్థిసిపేషన్ ఉండాలి. అన్నిపిషయాలలో వారే మేనేజ్ చేసుకుని అన్ని కూడా వారే చేసుకునే విధంగా చట్టంలో మార్పులు తీసుకు రావడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఎవాయిడ్ చేయడం కోసం చట్టంలో మార్పులు తీసుకు పచ్చారు, ఇది చాలా చక్కగా ఉంది అని కొండబాల కోటేశ్వర రావు గారు చెప్పారు. అందరి సలహాలు తీసుకున్నాము. కో ఆపరేటివ్ రంగంలో నిపుణుల సలహాలు తీసుకున్నాము. ఆరుగురు క్యాబినేట్ మంత్రులు 13 సార్లు కూర్చోపడమే కాకుండా దఫదఫాలుగా మీటింగ్స్ పెట్టుకుని అనేకమంది సలహాలు తీసుకుని ఎక్కుడా కూడా గ్యాస్ లేకుండా అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకుని ఎమెండ్మెంట్ చేశాము. మంచి పరిపాలన సహకార రంగంలో ఉండాలని, బెటర్ సర్వీసెస్ ప్రజలకు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో అనేకమైన మార్పులు తీసుకు రావడం జరిగింది అని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తూ, దీనిని ఏకగ్రిపంగా పాస్ చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ బోమ్మా వెంకటేశ్వర్ (ఇంచుర్రి) :- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ఎక్కువ ప్రోసేంజరల్ మ్యాటర్స్ మీద ఉంది. దీనిని మేము వ్యతిరేకించినా, వ్యతిరేకించకున్న ప్రభుత్వానికి వచ్చిన లాభం లేదు. సిష్టం లేదు. The very concept of the Cooperative movement is " each for all – all for each " అని ఉంది. ఇది అందరి కోసం ఒక్కరూ, ఒక్కరి కోసం అందరూ అని ఉంది. కానీ దుర్వాసియోగం చాలా మటుకు జరుగుతున్నది. స్పాస్టిలలో పర్సన్ ఇన్ఫారేడ్ ద్వారా జరుగుతున్నది. దానిని ఓపర్కమ్ కావడానికి ఒక నీర్చిష్టును స్టేట్మెంట్ ఇవ్వాలి. ఈ సింగిల్ విండో సిష్టం తీసేయాలని ప్రైమరీ కో ఆపరేటివ్ స్పాస్టిలు దాదాపు 3000 ప్రచిలుకు హైకోర్స్‌లో వేసాయి. రిట్ పిటిషన్ పైల్ చేసి స్టై తెచ్చుకున్నారు. 6 సంపత్తురాలు అయింది. ఇంతమటుకు ఎన్నికలు జరపలేదు. ఉదాహరణకు – మా కాన్స్ప్రిట్యూయస్ హస్టల్ సింగిల్ విండో స్పాస్టి ఉంది. పత్రిపాక స్పాస్టి ఉంది. కరీంనగర్ జిల్లాలో 5 సంపత్తురాల నుంచి ప్రభుత్వం కానీ లేక స్పాస్టి వారు కానీ హైకోర్స్ స్పెషల్ బెంచ్ కాన్స్ప్రిట్యూయస్ చేస్తాము అన్నారు. ఇంతవరకూ డిస్ట్రిబ్యూటర్ కొరకు లిస్టీంగ్ కావడం లేదు. అదే విధంగా ప్రభుత్వం వారు ఈ కోఆపరేటివ్ ప్యాప్టలో లోన్సు తీసుకున్న రైతులు వారు ఏమి పొపం చేసుకున్నారో తెలియదు. పెద్దుయ్యే బ్యాంక్లో తీసుకున్న కోట్లాది రూపాయలు పెద్ద పెద్ద ఇండస్ట్రియలిస్టులు వన్ ట్రైమ్ సెటీల్మెంట్లో బాకీ నుంచి సగం కట్టకుండా పోతున్నారు. మాఫీ చేయించుకుంటున్నారు. ఇక్కడ పీరికి వన్వైమ్ సెటీల్మెంట్ లేదు. రైతులు పొలాలకు వెళుతూనే తలుపులు, దర్శాజ్ఞలు, వంటసామాను, రైతుల భార్యల మెడలలోని మంగళ సూత్రాలు తీసుకుపోయిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఈ అట్టాచ్మెంట్సు దయచేసి ఆపాలని కోరుతున్నాము.

ఇంతమటుకు జాయింట్ ఫార్మింగ్ సిష్టం లేదు. వ్యవసాయంలో ఈ జాయింట్ ఫార్మింగ్ సిష్టం అన్నది ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా జాయింట్ ఫార్మింగ్ సిష్టంతో బాటు డైరీ సిష్టం కూడా ఇంప్రూవ్ చేస్తే బాగుంటుంది. అందుకని వీలయిసంత వరకు ఈ ప్రోసేంజరల్ మ్యాటర్స్ కాకుండా ఎలక్షన్ కూడా త్వరగా చేయించి స్పెషల్ ఆఫీసర్స్ పిరియడ్ తక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాము. మినిట్స్ బుక్ ఎవరి దగ్గర ఉంటే వారే ప్రైసెడెంటు. ఆ మినిట్స్ బుక్ కాకుండా అధ్యక్షుల జనరల్ బాటీ దానికి ఎక్కిక్కుటివ్ కమిటీ ఉంటుంది. దానిని బలోపేతం చేయాలనే కోరికను మంత్రి గారికి చెప్పదలచుకున్నాము. అదే విధంగా ఇప్పుడు ఉన్న పథ్థతిలో సింగిల్ విండో అన్న పేరు ఎందుకు పెట్టారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఎందుకంటే సభ్యులు అందులోకి పోవడం లేదు. డోర్ క్లోజ్ అయింది. ఒక్క విండో ఉంది. ఆ విండోలో నుంచి అధికారులు పోయి అందరూ అందులో ఉన్నారు. ఆ అధికారులే రాజ్యం సడుపుతున్నారు. సింగిల్ విండో పేరు మార్చాడి. వారికి అలవాటే. ఎన్.బి. రామారావు గారు పెట్టిని చాలా పేర్లు మారుస్తున్నారు. సింగిల్ విండో తెరిచి ఆ విండో లోనుంచి పోతే దొంగదారిగా అవుతోంది. ఆ విండో దాటుకుని లోపల వారు బయటకు పోవడం లేదు. బయట ఉన్న వారిని లోపలకు పోనిప్పుడం లేదు.

ఇవాళ వన్టిమ్ సెటిల్మెంటు గురించి ఆలోచించండి? క్యాబినెట్ మీటింగు కాని, సబ్కమిటి ఏర్పాటు చేసి దాని ద్వారా ఆలోచించండి? మంత్రిగారు దీనిని విత్తడా చేసుకోవాలి. డిరజిష్ట్రేషన్ అన్నారు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. డిరజిష్ట్రేషన్ మెంబరు యొక్క ఆస్తిలను, స్టోటి యొక్క ఆస్తిలను, లయబిలిటీసు ఎవరికి పోతాయి. అపైని ని అప్పాయింటు చేస్తామంటున్నారు. మళ్ళీ స్పుష్ట్ అఫీసర్కు పోతుంది. కోపరేటివ్ సిస్టమ్ యొక్క పర్సన్ డిఫీట్ అపుతుంది. అది కాకుండా డిరజిష్ట్రేషన్ కాకుండా, స్టోటీని ప్రోత్సహించి, దానికి ప్రాణం పోసి, ఆ మూవ్మెంటును కాపాడాలి. రాజకీయాల జోక్యం తక్కువగా పుండాలి. ప్రభుత్వ జోక్యం తక్కువగా పుండాలి. మెంబరు యొక్క అజమాయిపీ ఎక్కువగా పెట్టి సరిగా కాపాడండి బాగా పుంటుందని మీద్వారా మనవి చేసున్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి : అధ్యక్షా, అంధ్ర ప్రదేశ్ కోపరేటివ్ ఏక్స్ 1964 కు ఎమెండుమెంటు అనుకుంటే, ఏదో క్లాజుకు ఎమెండుమెంటు చేయడం అంటే, ఆ రూలుకు వ్యతిరేకం, సెక్షనుకు వ్యతిరేకం చేయడం జరుగుతుంది. మంత్రిగారు ఈ సహకార చట్టాన్ని సమగ్రంగా మార్పులు చేస్తా బిల్లు తెచ్చారు. చాలా సింపుర్ బిల్లు అని వారు చెప్పుతున్నారు. కమిటి వేశాము - వారి రెకమండేషన్సుకు అనుకూలంగానే మార్పులు జరుగుతున్నాయని అన్నారు. చాలా సంతోషం. సభలో సభ్యులందరికి అమోదంగా పుంటే అంగీకరిస్తాము. కాని, తొందరపడి చేస్తే, భవిష్యత్తులో అంధ్ర రాష్ట్ర రైతాంగం అంతా కూడా ఈచట్టపరిధిలోకి వచ్చే అవకాశం పుంది. తొందరపడకుండా దీనిని సెలెక్ట్ కమిటికి పంపించండి? ఎట్లాగూ, సింగిల్ విండో అధ్యక్షులు ఎన్నిక అయి మూడు సంవత్సరాలు అయినవారు పున్నారు. వారికి 5 సంవత్సరాలు పొడిగించారు. 5 సంవత్సరాలలో 6 నెలలు గడిచాయి. ఎన్నికలు లేవు. మూడు మాసాలు కాల వ్యవధి పెట్టి సాధ్యాన్నిసంత తప్పరలో చట్టాన్ని పూర్తిగా పరిశీలించి, సమగ్రంగా ఒక అభిప్రాయానకి వచ్చి చట్టం పొసు చేస్తే బాగుంటుంది. గౌరవ మంత్రిగారు తొందరపడకుండా *in the best interests of the farmers*- రాజకీయాలకు అనుపుగా ఎప్పురూ ఆలోచనచేయడం లేదు. ఎవరు అయినా రైతుల సంక్షేపం కోసం - శ్రీ వెంకస్సుగారు అన్నట్లుగా మొత్తం శాసనసభలో అందరు కూడా స్పందించడం జరిగింది. గౌరవమంత్రిగారు ఎట్టి పరిస్థితుల్లో కూడా రైతులయొక్క ఆస్తిలను జప్పు చేయకుండా - తలుపులు తీయకుండా, మంగళసూత్రాలు తీసుకుపోకుండా రక్షణ కల్పిస్తామని అన్నారు. వారి ప్రకటన అసెంబ్లీకి పరిమితమైంది. జిల్లాల్లో ఆస్తిల జప్పులు యధావిధిగా కోసాగుతున్నాయి. పెద పెద్ద పారిశ్రామిక వేత్తలకు వారు తీసుకున్న కోట్లాది రూపొయలకు వారికి లాభం చేకూర్చేవిధంగా ఏకమొత్తంగా ఉబ్బు చెల్లిస్తే ఇంటరెస్టును వేవ్ చేయడం జరుగుతున్నది. 1997 కంటే ముందు తీసుకున్నవారికి అర్చిప రిలీఫ్ ఇస్తున్నది. ఆ అవకాశాన్ని రైతులకు కూడా పర్చింపచేయాలి. స్టోటీలకు సంబంధించి 50 - 100 కోట్లు కంటే ఎక్కువ భారం లేదు. కేంద్రంలో అప్పుడు శ్రీ చరణసింగ్గారు ప్రమినిష్టర్సుగా పున్సుపుడు, నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఇక్కడ శ్రీ ఎన్టి. రామారావుగారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. శ్రీ విజయభాస్కర రెడ్డిగారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. రైతులకు ఉపయోగపడేవిధంగా వన్ టైమ్ సెటిల్మెంటు సాధ్యాన్నిసంత తొందరగా అంటే ఈ 31 మార్పి లోగా నిర్ణయం తీసుకుని రైతులకు రిలీఫ్ కల్పించాలన మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. దయచేసి దీనిని సెలెక్ట్ కమిటికి పంపించండి? మనం అంతా కూడా దీనిని పరిశీలించి తగిన సూచనలు చేయడానికి అవకాశం పుంటుంది.

శ్రీ ఎం. మారెప్ప (ఆలూరు) : పాలకవర్గంలో, ఎలక్ట్రోడ్ బాడీస్లో అధ్యక్షులుగాగాని, డైరెక్టర్సుగాగాని ఎన్సి, ఎన్సి, బిసిలు, మహిళలు, వారికి సంబంధించిన రిజర్వేషన్ కల్పించడం లేదు. ఎన్నో సవరణాలు చేసున్నారు. 15 పర్సెంటు, 7 పర్సెంటు ఎన్సి, ఎన్సి, బిసి. మహిళలకు సంబంధించిన ఒక చట్టాన్ని తేవాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను. సవరణాలేనాలని ప్రభుత్వానికి తెలియచేసున్నాను. రైతు వేసినటువంటి పంటలు మార్పి చివరకు గాని, రాకపోయినా బలవంతంగా వసూలు చేసున్నారు. మహిళలయొక్క తాళిబోట్టుతో సహి, వారి ఇంట్లోని వస్తుపులను కూడా దొర్కస్యంగా బలవంతంగా పోలీసులకంటే, కలినంగా, పోలీసుల సహాయంతో వారి వస్తుపులను జప్పుచేసున్నారు. కర్మన్లు జిల్లాలో ఒక్క ఆలూరు

నియోజకవర్గంలో, మాన్యకృత మండలంలో ఒక సహకార బ్యాంకును ఉత్తమ బ్యాంకుగా ప్రభుత్వం చేత గుర్తించబడిటే, ఆ బ్యాంకును ఉత్తమ బ్యాంకుగా గుర్తింపు ఇష్టకుండా, బెల్లో బ్యాంకును గుర్తించడం జరిగింది. ఇది చాలా అన్యాయం. పొలకవర్గంలో ఎన్సి, ఎన్సటి, బిస్టి మహిళలకు ఎలక్ట్రిక్ బాడీస్లో రిజర్వేషన్సు ఇంప్లిమెంటు చేయాలని నేను సూచిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి : సెలెక్టు కమిటికి పంపించండి? ప్రజాసాధ్యమ్యంలో అన్ని స్థాయిల్లో రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటించడం జరుగుతున్నది. అలాగే సహకార రంగంలో కూడా బలహీనవర్గాలకు, దళితులకు అమలుచేయాలి. కానీ, ఇందులో రూలు ఆఫ్ రిజర్వేషన్ లేదు. దీని వల్ల సింగిల్ విండో అధ్యక్షులుగా 75 పర్పింటు ఉన్నతవర్గాల వారున్నారు. దయచేసి, దీనిని పరిశీలించాలి. కావున సెలెక్టు కమిటికి పంపించినట్లయితే, శాసనసభ్యులందరు సూచనలు ఇష్టడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా మనం రైతాంగానికి ఉపయోగసాివిధంగా చేస్తే బాగుంటుంది. సాధ్యమైనింత తొందరలో అంట మూడు మాసాలలో రిపోర్టు ఇచ్చే అవకాశం పుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : సెలెక్టు కమిటికి పంపించాలని కోరుతున్నారు. ....

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు : గౌరవసభ్యులు శ్రీ వెంకటేశ్వర్రులు, జీవన్ రెడ్డిగారు, మార్పుగారు, కొన్ని సూచనలు చేశారు. సెలెక్టు కమిటికి పంపించాలని అన్నారు. మేము రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మార్పి నెల నుంచి చర్చించడం జరిగింది. ఆరోజు మంత్రులు శ్రీ దేవేందర్గాంగారు, శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వరరావుగారు శ్రీ భూమస్తగారు, నర్సింహరావుగారు నేను - మొత్తం ఆరుగురు ఉన్నారు. చర్చించడం జరిగింది. చాలా మంది వచ్చారు. అందరిని పిలిచాము. సహకార రంగం నుంచి ప్రైసెంట్లు వచ్చారు. సహకార రంగంలో పున్న నిపుణులు, నిష్టాతులు అందరూ వచ్చారు. అందరి సలహాలు తీసుకోవడం జరిగింది. తరువాతనే ఈ ఏక్షును ఎమెండు చేయడం జరిగింది. పదేపదే చర్చించిన తరువాత ఎప్పుడు కూడా ఎవరికి అన్యాయం లేకుండా, ఈనాడు మేనేజింగు కమిటి, జనరల్ బాడికి పవర్స్ ఎక్కువగా ఇచ్చాము. మెంబర్లు ప్రార్థిస్తేపన్ ఎక్కువగా పెంపచాము. అలా మార్పులు చేశాము. ఇప్పిన్ని కూడా చక్కగా పున్నాయని ఆలోచించి, బ్రహ్మండంగా పుందని దీనిని ఏకగ్రిపంగా బిల్లును ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డాయాయక్ : సహకార సంఘాల ప్రైసెంట్లుగాని, సెంట్రల్ బ్యాంకు ప్రైసెంట్లుగాని వాటిలో ఇంతవరకు రిజర్వేషన్ లేదు. ఎన్సి, ఎన్సటి నుంచి సాసైటి ప్రైసెంట్లుగా, సెంట్రల్ బ్యాంకు అధ్యక్షులుగా రాలేదు. అవకాశం లేదా. పంచాయతీరాజ్, అన్నిటిలో రిజర్వేషన్ ఇస్తున్నాము. లోకసభలో, అసెంబ్లీలో అంతలా రిజర్వేషన్ పుంది. కానీ సహకార సంఘాలలో రిజర్వేషన్ తీసుకువచ్చి ఎన్సి, ఎన్సటిలకు ఛైర్‌స్టులు అయ్యే అవకాశం కల్పిస్తారా?

రా.8.30

రెండవది, ఇది పూర్తిగా రైతులకు సంబంధించిన సమస్య. ఈవేళ కమ్మర్చియల్ బ్యాంకులన్నీ వన్ ట్రైమ్ సెటీల్మెంట్ పెట్టి పాత అప్పులన్నింటిని కూడ పరిష్కారం చేసుకొంటున్నాయి. ఆ విధంగా చేసుకొనేందుకు రిజర్వు బ్యాంక్ కూడ పర్మిషన్ ఇచ్చింది. కాబట్టి కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులు కూడ వన్ ట్రైమ్ సెటీల్మెంట్ పెట్టి రైతుల నుండి పాత బకాయిలు తీసుకొని, అందుకు వారికి కొంత మేర ఇన్సంటివ్ ఇస్తే, మీ కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులకు కూడ ఆదాయం వస్తుంది, పాత బకాయిల సమస్య పరిష్కారం అపుతుంది. వన్ ట్రైమ్ సెటీల్మెంట్ తప్పనిసరిగా ఇంటర్వెన్షన్ చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఈవేళ రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్నారు. వారికి సహాయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మరోపైపు బ్యాంక్ అధికారులు బినామీ పేర్ల మీద లక్షలు, కోట్ల రూ.లు దుర్భిష్టిగా పుస్తున్నారు. వారి గురించి మీరు పట్టించుకోవడం లేదు. దయచేసి మంత్రిగారు వన్

ట్రైమ్ సెటీల్మెంట్స్ తీసుకొని వచ్చి పాత బకాయిలన్వింటిని రాబట్టుకోనేందుకు ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలని, రైతులకు లాభం చేకూర్చాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నోముల సరసింహాయ్ : అధ్యక్షా, పెద్దలు రామకృష్ణుడుగారు, దేవేందర్గాణగారు ఇతర మంత్రులు కూడ సభలోనే ఉన్నారు. అప్పాబ్జక్ సంబంధించినంతవరకు ఇప్పటి పరకు క్రింది స్థాయిలో మీరు రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటించారా? ఆ విషయం గురించి మీరు ఎప్పుడైనా పరిశీలించారా? ప్రత్యేకించి, కోఆపరేటివ్ సాసైటీలకు సంబంధించినంతవరకు రిజర్వేషన్ విధానం లేకపోవడం ఆలోచించవలసిన విషయమే. ఆరుగురు మంత్రులతో కూడిన క్యాబినేట్ సబ్ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చిందని చెప్పారు. ఆ రిపోర్టును మాకు చూపించే లేదు కదా! ఆ రిపోర్టులో ఏముందో చెప్పలేదు. మంత్రిగారు చెపుతున్నారు. మేము అడుగుతున్నాం సమాచారం . దీనికి తొందరేమి లేదు. అందుకని బిల్లును సెలక్షు కమిటీకి పంపితే ఉపయోగం ఉంటుంది తప్ప, ఏదో తొందరగా బిల్లు పాస్ చేసుకొందామని చేయడం మంచిది కాదు.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : చాల మంది సభ్యులు అడిగారు. ఏదో నిధంగా 24 అమెండ్మెంట్స్ తీసుకొని వస్తున్నారు. అన్ని అమెండ్మెంట్స్ తీసుకొని వచ్చినపుడు, ఒకసారి ఈ బిల్లును సెలక్షు కమిటీకి పంపిస్తే ఏ విధమైన ఇబ్బంది ఉండదు. ఎటు తిరిగి ఎలక్షన్స్ జరగలేదు. సెలక్షు కమిటీకి పంపిస్తే, ఒక మూడు నెలలో కమిటీ, రిపోర్టు ఇస్తుంది. కాబట్టి దయచేసి సెలక్షు కమిటీకి పంపిస్తే అది మీకు మంచిది.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు : అధ్యక్షా, నేను దఫ, దఫాలుగా చెప్పాను. చాల కూలంకప్పంగా చెప్పాను. అందరి ఎం.ఎల్.ఎ.లు ఇందులో పార్టీసిపీట్ చేశారు. వారి యెమక్కు-సలహాల్ని తీసుకున్నాం . ఒక సంవత్సరం పాటు దీని మీద చర్చించిన తరువాతే ఈ అమెండ్మెంట్స్ తీసుకొని వచ్చాం . చట్టానికి ఏ రకంగా అమెండ్మెంట్స్ తీసుకొని రావాలో ఆ నిధంగా తీసుకొని రావడం జరిగింది. కాబట్టి ఈ బిల్లును గౌసభ్యలందరు ఏకగ్రిపంగా పాస్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ది క్వశ్చర్ .....

డా. ఎం . తిప్పేస్వామి (పలమనేరు) : అధ్యక్షా, రిజర్వేషన్ గురించి చెప్పలేదు. ఈ అమెండ్మెంట్ బిల్లులో ఎస్.సి., ఎస్.ఎస్., బి.సి. రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారా లేదా చెప్పలేదు. పెడ్మాల్ట్ కులాల వారికి చాల అన్యాయం జరిగింది. అదే నిధంగా మహిళలకు రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారాలేదా? బి.సి.లకు రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారా, లేదా అనే విషయాల గురించి మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పాలి.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు : అధ్యక్షా, ప్రస్తుతం సెక్షన్ 159 క్రింద రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ అమలు చేయమని స్పష్టమైన ఆదేశాలిప్పడం జరిగింది. కొంత వరకు రిజర్వేషన్ అమలు జరుగుతున్నది. క్రింది స్థాయిలో జరుగుతున్నది. డైరక్టరీల్లో జరుగుతున్నది. బోర్డు ఆఫ్ డైరక్టరీలో కూడ ఎస్.సి., ఎస్.ఎస్., బి.సి. మహిళా రిజర్వేషన్ విధానం అమలు జరుగుతున్నది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ది క్వశ్చర్ .....

డా. ఎం . తిప్పేస్వామి (పలమనేరు) : అధ్యక్షా, రిజర్వేషన్ గురించి చెప్పలేదు. ఈ అమెండ్మెంట్ బిల్లులో ఎస్.సి., ఎస్.ఎస్., బి.సి. రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారా లేదా చెప్పలేదు. పెడ్మాల్ట్ కులాల వారికి చాల అన్యాయం జరిగింది. అదే నిధంగా మహిళలకు రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారాలేదా? బి.సి.లకు రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారా, లేదా అనే విషయాల గురించి మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పాలి.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు : అధ్యక్షా, ప్రస్తుతం సెక్షన్ 159 క్రింద రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ అమలు చేయమని స్పష్టమైన ఆదేశాలిప్పడం జరిగింది. కొంత వరకు రిజర్వేషన్ అమలు జరుగుతున్నది. క్రింది స్థాయిలో జరుగుతున్నది. డైరక్టరీల్లో జరుగుతున్నది. బోర్డు ఆఫ్ డైరక్టరీలో కూడ ఎస్.సి., ఎస్.ఎస్., బి.సి. మహిళా రిజర్వేషన్ విధానం అమలు జరుగుతున్నది.

డా. ఎం . తిప్పేస్వామి (పలమనేరు) : అధ్యక్ష, రిజర్వేషన్ గురించి చెపులేదు. ఈ అమెండ్మెంట్ బిల్లులో ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారా లేదా చెపులేదు. పెద్దుగ్లో కులాల వారికి చాల అన్యాయం జరిగింది. అదే విథంగా మహిళలకు రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారా, లేదా? బి.సి.లకు రిజర్వేషన్ కల్పిస్తారా, లేదా అనే విషయాల గురించి మంత్రిగారు స్ఫురింగా చెప్పాలి.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు : అధ్యక్ష, ప్రస్తుతం సెక్షన్ 159 క్రింద రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ అమలు చేయమని స్ఫురించున ఆదేశాలివ్వడం జరిగింది. కొంత వరకు రిజర్వేషన్ అమలు జరుగుతున్నది. క్రింది స్థాయిలో జరుగుతున్నది. డైరక్టరీలో జరుగుతున్నది. బోర్డు ఆఫ్ డైరక్టరీలో కూడ ఎస్.సి., ఎస్.టి., మహిళా రిజర్వేషన్ విధానం అమలు జరుగుతున్నది.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ ఎం . మారెపు : ఎక్కడ ఇంపీమెంట్ జరుగుతున్నదో మంత్రిగారిని చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి : సార్, గుర్తుమెంట్ నుండి క్లారిటీ రాలేదు. గౌ.సభ్యులు అడుగుతున్నది ఏమిటంటే, సింగిల్ విండో ప్రైసెంట్లు విషయంలో గాని, డిసిసిబి ప్రైసెంట్లు విషయంలో కాని, ఆప్యాబ్ డైరక్టర్ ఎంపిక విషయంలో గాని ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి., మహిళా రిజర్వేషన్ లేదని చెపుతున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ఉండని మంత్రిగారు చెప్పారండీ.

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి : లేదు సార్. హీ ఈజ్ మిస్టరీడింగ్. మంత్రిగారికి తెలియకపోతే తెలుసుకోమనండి. ఎక్కడా రిజర్వేషన్ లేదు. రిజర్వేషన్ కల్పిస్తా, అమెండ్మెంట్ తీసుకొనిపస్తారా లేదా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : చెప్పారండీ. నేను విన్నాను. కొంతవరకు అవకాశం కల్పించామని చెప్పారు.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డి : నేను మంత్రిగారికి దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. సింగిల్ విండో ప్రైసెంట్లు, డిసిసిబి ప్రైసెంట్లు, ఆప్యాబ్ డైరక్టర్ ఎంపికలో ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి., మహిళా రిజర్వేషన్ కల్పించాలి. ఇది కాన్సిస్ట్యూషన్లో ఆట్లిగేషన్. దయాద్మకిణ్యంలో ఇచ్చేది కాదు.

డా. ఎం. తిప్పేస్వామి : రాజ్యాంగ ప్రకారం మాకు 15 శాతం రిజర్వేషన్ ఇవ్వాలి. దయచేసి దానిని ఇస్పించండి. సెలక్షు కమిటీకి నంపి, ఈ రిజర్వేషన్ సాకర్యం కల్పిస్తా అమెండ్మెంట్ తీసుకొనిరండి.

శ్రీ ఎం . మారెపు : ఇది దయాద్మకిణ్యాలతో ఇచ్చేది కాదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ప్రైజెంబ్ యువర్ సీట్స్

డా. ఎం . తిప్పేస్వామి : మీరు మా రెస్మూయ్ కి రావాలి.

మిస్టర్ డెస్క్ లీస్ స్పీకర్ : మంత్రిగారు చెప్పారు కదండీ!

డా.ఎం .తిప్పేస్వామి: మీరు మంత్రిగారికి చెప్పండి.

MR.DEPUTY SPEAKER: The question is:

" That the Andhra Pradesh Cooperative Societies (Second Amendment) Bill, 2001 be taken into consideration. "

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

CLAUSES

MR.DEPUTY SPEAKER: The question is:

" That the Clauses 2-42, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill. "

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 2-42, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

SRI CHIKKALA RAMACHANDER RAO: Mr. Deputy Speaker Sir, I beg to move:

" That the Andhra Pradesh Cooperative Societies (Second Amendment) Bill, 2001 be passed. "

MR.DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

" That the Andhra Pradesh Cooperative Societies (Second Amendment) Bill, 2001 be passed. "

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

**2. 2001, అంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవస్థికృత నేర నియంత్రణ బిల్లు
(ఎఱ్.ఎ.బిల్లు 22/2001)**

MR.DEPUTY SPEAKER: Now, the Minister for Home will move the motion ....

(Interruptions)

SRI ASADUDDIN OWAISI: What is this, Sir? This Bill can be taken up tomorrow.

(Interruptions)

SRI T.DEVENDER GOUD: Mr. Deputy Speaker Sir, I beg to move:

" That the Andhra Pradesh Control of Organized Crime Bill, 2001 (L.A.Bill No.22 of 2001) be taken into consideration."

MR.DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The Minister for Home may please explain the salient features of the Bill.

రా.8.40

దావై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి : - అధ్యక్షా, ఇప్పుడు సమయం 8.40 అయింది. ఉదయం 8.30 నుంచి కూర్చున్నాము. 12 గంటలు అయిపోయింది. అందులో యిది పెద్ద బిల్లు. రెకోనియన్ లా. ఇటువంటి దానిని అర్థరాత్రి పాస్ చేసుకునే ఘన కీర్తి మీకి కావాలా? దయచేసి మేము మాట్లాడడానికి అవకాశం యిప్పించండి. మంచో చెడ్డో అన్న విషయం చెబుతాము. పగలు చేయండి. అసలే నల్ల చట్టము అంటే దానిని రాత్రి పాస్ చేస్తామంటే ఇదెక్కడి న్యాయం ?

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు :- అధ్యక్షా, రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు గౌరవ ప్రతి వక్షనాయకులు. సాయంత్రం వారే చెప్పారు. ఎంత సమయమైనా సరే, బిజినెస్ మొత్తం చేసుకోవాలి. 304 కావాలి, బిల్స్ కూడా చేద్దామన్నారు. ఆవిధంగా బిల్స్ అన్న పాస్ చేసుకుండామన్నారు.

(శ్రీ అసదుర్దీన్ ఒప్పై నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : - మిస్టర్ ఒప్పై, స్పీజ్ కోఅపరేటర్.

శ్రీ టి.దేవేందర్ గౌడ్ : - అధ్యక్షా, మనం గత సిహెల్ రాత్రి 12.00 గంటల పరకు, 1.00 గంట పరకు కూడా హోస్టస్ ను నడవడం జరిగింది. బిల్స్ పున్నాయని అంత టైము తీసుకోవడం జరిగింది. మనకు ఇక రెండు రోజులు మాత్రమే సమయం పుంది. గవర్నమెంట్ బిల్స్ పున్నాయి. గవర్నమెంట్ బిజినెస్ యిది.

(అంతరాయం)

ఈ ప్రావిజన్స్ పైన చూసినట్లయితే, ఒకసారి మనం అలోచన చేసినట్లయితే పోయిన సారి అశోక్ గజపతి రాజు గారు ఈ హోస్టస్ ను రాత్రి 12.00 గంటలు, 1.00 గంటపరకు నడించడం జరిగింది. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఈ సేర ప్రవృత్తి పైన వస్తున్న మార్పులను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ నాడు పున్నటువంటి కొన్ని చట్టాలు కొన్ని ప్రత్యేక మయిన నేరాలకు సరిపోవనే ఉధేశ్యంతో ఈ బిల్లును ప్రతిపాదించడం జరిగింది. ఒకసారి చూసినట్లయితే గతంలో పున్నటువంటి నేరాలు వాటికి పున్నటువంటి ప్రత్యేక చట్టాలు, వాటికి అనుగుణంగా చాలా మటుకు మనం చూసినట్లయితే సరిపోతాయన్న ఉధేశ్యంతో ఆ బిల్లును ప్రతిపాదించాము. అయితే ఈ రోజు, ఈ మధ్య కాలంలో కమ్యూనికేషన్స్ గానీ, ఎకసమిక్స్ యూక్స్ నిటీ సమాజంలో అనేక రకాల మార్పులను ఒకసారి చూస్తే, వాటన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకుని అర్ధమైజ్ గ్యాంగ్స్ కొన్ని ఏర్పాటువుతున్నాయి. ఇది ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఈ అర్ధమైజ్

గ్యాంగ్ ప్రభావము చాలా దేశాలలో మొదలయింది. మన దేశంలో చాలా ముఖ్యపట్టణాలలో ఈ నాడు ఈ ఆర్థమైన్ క్రమినల్ని మూలంగా చాలా ప్రాంతాలలో ప్రజలు యిబ్బందులు పడుతున్నారు. మన దగ్గర పరిస్థితి చూసినట్లుయితే ఇక్కడ కూడా మెల్లిమెల్లగా ఆర్థమైన్ రావడం , వాటివల్ల చాలా యిబ్బందులు ఏర్పడే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. కనుక నార్కుల్ లాస్తో హ్యాండిల్ చేయడం సాధ్యం కాదను ఉద్దేశ్యంతే ఈ నాడు ఈ ప్రభుత్వం ఈ ప్రతిపాదన చేయడం జరిగిందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. బిల్లులో చూస్తే మనకు ముఖ్యంగా ఒక సైపల్ పబ్లిక్ ప్రోసిక్యూలర్ దీనిలో అపాయింట్ చేయడం, సైపల్ కోర్టులను పెట్టడం స్పీడ్గా ట్రయల్స్ను నార్కుల్ కోర్పులో యిలాంటి ట్రయల్స్ చేయాలంటే ఈ సైపల్ కేసులకు చాలా టైము పడుతుంది కనుక ఈ సైపల్ కోర్టులో వీటిని ట్రయల్ పెట్టించడమో, అదేవిధంగా ఈ కమ్యూనికేషన్ సిస్టమ్ ని మనం వాడుకొనడానికి ఆ కేసులో వినియోగించుకోవడానికి నిటనెస్ లకు కొంత ప్రాటిక్షన్ యిచ్చి చాలా మంది ఇలాంటి ఆర్థమైన్ క్రమినల్నకు నిటనెస్ యివ్వడానికి చాలా మంది ముందుకు రారు. వాళ్ళకు ప్రాటిక్షన్ యివ్వడానికి యిందులో పెట్టడం జరిగింది. ప్రావిజన్ చాలా ఫ్రైంజెంట్గా పెట్టాము. అవిధంగా ఈ క్రమినల్న సంపాదించిన డబ్బులన్ని , ఎక్కుల్రాశ్న చేసి డబ్బులు సంపాదించిన కేసులు పుస్తల్లుయితే, వాటిని ఫోర్మిట్ చేయడానికి ఈ ప్రావిజన్ పెట్టడం జరిగింది . అదేవిధంగా చాల ప్రాటిక్షన్ యిందులో పెట్టాము. ఎక్కడా కూడా యాక్ట్ మిస్యాస్ చేయకుండా చాలా ప్రాటిక్షన్ పెట్టాము. డిజిర్ ర్యాంకు అధికారి మాత్రమే వారి పరిష్కారులో మాత్రమే ఈ కేసు నమోదు చేసుకోవాలని చెప్పారు. అదే విధంగా కమ్యూనికేషన్ గురించి కూడా గపర్చమెంట్ ఒక ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ స్థాయి అధికారులతో , వారి పరిష్కారు తప్పనిసరిగా , కంపల్సరీగా కావాలని, వారు యిచ్చిన పరిష్కారు ప్రతిదీ రెప్యూ చేసుకుని రెప్యూ కమిటీ చీఫ్ సెక్రటరీ ఆధ్వర్యంలో ఆ కమిటీ పుంటుంది. అదేవిధంగా వారు పరిష్కారు ఎవరికి యిచ్చారో , అవన్నీ కూడా మళ్ళీ శాసన సభ ముందు పెట్టాలనే నిబంధనను పెట్టడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విధంగా అన్ని ప్రాటిక్షీవ్ క్లాజులు పెట్టడం జరిగిందని మీ ద్వారా శాసన సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రోజు యిలాంటి బిల్లు మహారాష్ట్రలో పెట్టారు. మొన్న కర్రాటుకలో పెట్టారు. అవిధంగా ఎక్కడ ఈ మెట్రోపాలిటన్ సిటీలు పెరుగుతున్నాయా , ఎక్కనామిక్ యాక్ట్ మిటీ పెరుగుతున్నదో , ఎక్కడయితే రియల్ ఎస్టేట్ చాలా పెద్ద ఎత్తున వస్తున్నాయా , ఈ ఆర్థమైన్ క్రమినల్ అంతా మెల్లిమెల్లగా ఇతర ప్రాంతాలకు పెద్దగా వాళ్ళ యొక్క యాక్ట్ మిటీలను పెంచుతున్నారు. అలాంటి చేట్ల ముందు జాగ్రత్తలు కొన్ని ప్రవేశ పెడుతున్నారు. అవిధంగా మన రాష్ట్రంలో కూడా ఈ విధానం అవసరాన్నిబట్టి ఈ బిల్లును ప్రతిపాదించడం జరిగిందని శాసన సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. దీనిని అమోదించవలసిందిగా మీ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బోమ్మ వెంకటేశ్వర్ : - అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ఏ ఉద్దేశ్యంతే పెట్టారో ప్రభుత్వం చెప్పకుండానే ఈ బిల్లులో పుస్త ప్రావిజన్ చెబుతున్నాయి. ఇది మానవ హక్కులను కాకుండా , సామాన్య జనులకు పుండే హక్కును హరించే పద్ధతి లో పుంది. ఇందులో ఏవయితే పున్నాయా వాటిని ఎయిమ్స్ అండ్ ఆష్టెక్స్ లో చెప్పారు. ఇది ఇక్కడ పుస్త లాస్ గానీ లెజిస్ట్రిషన్ గానీ యాక్ట్ గానీ సరిపోదు. ఇక కొత్త క్రైమ్స్ వస్తున్నాయనేది మనకు తెలుసు. ఈ పైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ డైవర్సీపై అయింది. ఈ క్రైమ్ మెథడ్స్ సోఫ్ట్వేర్ కేప్స్ పద్ధతిలో జరుగుతున్నాయి. దానిలో ఎంత ఎఫ్టెక్షన్గా డీల్ చేయాలన్న సంగతి ప్రక్కన పెట్టి లాస్ చేసినంత మాత్రాన సరిపోదు. ఈ రోజు యాంటీ డౌర్ యాక్ట్ పుంది. దాని గురించి దాదాపు అందరికీ తెలుసు. కానీ అది ఎక్కడా ఇంప్లిమెంట్ జరగడం లేదు. అలాగే ఛైల్ మ్యారేజ్ యాక్ట్ పుంది. అయినా ఇప్పటికీ ఛైల్ మ్యారేజ్లు గ్రామాలలో జరుగుతూనే పున్నాయి. అలాగే అన్టటచబిలిటీ యాక్ట్ . అది గ్రామాలలో అమలు కావడంలేదు. మనం చట్టాల చేసినప్పటికీ అని అమలు కావడం లేదు. చబ్బాలు చేసినా, మంత్రి గారికి చిత్రశుద్ధి పున్నా మళ్ళీ ఇంప్లిమెంట్ ఏజెస్చింగ్, ఇన్వెస్టిగేషన్స్ ఏజెస్చి అదీ పోలీసు శాఖకు అప్పచెపుతున్నారు. పేద రైతులు తలకాయ పగుల కొట్టు కోవడానికి పెద్ద రౌతు అయినా, చిన్న రౌతు అయినా ఒకటే. ఇన్వెస్టిగేషన్స్ అఫీసరు ఎస్.ఐ, ఎస్.పి, డి.ఐ.జి అయినా తేడా ఏమీ లేదు. అదంతా ఒకటే డిపోర్ట్మెంట్. నేను కొద్దిగా విశేషించి యాక్ట్ ప్రావిజన్ని చెబుతున్నా చాలా మటుకు అన్ రీజనబుల్గా పుంది ఆర్మీటరీగా, అన్ డెమ్యూక్రపీక్గా, డ్రకోనియంగా సభ్య సమాజంలో ఎవరూ చేయని, బార్బేరియన్ స్టోర్స్ లాగా పుంది. మరి ఏరు ఏపద్ధతి ప్రకారం చెప్పారు. ప్రిన్సిపల్ ఆఫ్ నేచుంల్ జప్పిస్ కూడా అబ్బర్వ్ చేయడం లేదు. ఏరు పెట్టిన ఈ 23 అఫెస్చెన్స్ లో 5 అఫెస్చెన్స్ గురించి పెట్టారు.

దానికి యిప్పుడు పున్న ఇండియన్ పీనల్ కోడ్లో సిఆర్ఎపిసి లో ప్రోసెజరులో కూడా ప్రావిజన్స్ పున్నాయి. దానికి యిప్పుడు పున్న అఫెసెన్ వీరు చేపే అగ్గమైస్తే గ్యాంగ్ అవి కొత్త ఏమీ కాదు. దానికి కొత్త పేరు పెట్టారు. అది సామాన్యంగా ఇది 'కొత్త బాటిల్లో పాత వైను, లేక పాత బాటిల్లో కొత్త వైను' లాగా పెట్టారు తప్ప ఇది కొత్తదేమీ కాదు. ఇక్కడ యిప్పుడు పున్నది కిడ్నీపింగ్ ఎక్స్టరాన్, ల్యాండ్ గ్రాబింగ్, నార్కూటింగ్ అండ్ సైకో శ్రాఫ్ట్, సన్ స్టోన్స్ యాక్సెండ్, బీయమ్, గాంజాయి ఎక్స్ట్రా ఇది ఒకటి ఇప్పుడు అగ్గమైస్తే గ్యాంగ్లో ఇప్పుడు పున్న దానిలో అండర్ సెక్షన్ 120 -ఎ, 120-బి ప్రావిజన్స్ పెట్టవచ్చు.

రా.8.50

పిసి 34 ఉంది. కామన్ ఇంటిస్టన్ సెక్షన్ 147, 149 ఉన్నాయి. కిడ్నీపింగ్కి సెక్షన్ 363, ఎక్స్టరాన్ సెక్షన్ 384, 389 ఉన్నాయి. ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ ఆక్ట్ ఓపెన్గా ఉంది. ఇప్పీనీ కాదని కొత్తగా ఎందుకు పెట్టారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఆగ్గమైస్తే క్రైమ్కి వారు ప్రిస్ట్రైబ్ చేసింది డెత్ సెంటెన్స్ అర్ లైఫ్ ఇంప్రిజన్మెంట్ ఫైనల్లని అన్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఒక సౌమేత ఉంది. ఒక ఊళ్లో ప్రజలంతా గుమి గూడి 7 గత్తిరలు పస్తాయని అన్నారు. 7 గత్తిరలపై ఊళ్లో అంతా కొట్టుకపోతదిలని అంటే, ఒక మొండోడు ఏమన్నాడంటే, మొదటి గత్తిరలోనే చష్టే, ఇక 6 గత్తిరలు నన్నేమి చేస్తాయని అన్నాడు. ఇక్కడ కూడా అలాగే ఉంది. చనిపోయేవాడికి అంటే ఈ డెత్ సెంటెన్స్లో ఉండేవాడికి పెనాల్టీ అంటే ఎలా కడతాడు? వాడు రు.5 లక్షలు పెనాల్టీ కట్టలంటే, ఇది ఏ మాత్రం లోకికవాదానికి నిలుష్టందో ఆలోచించాలి.

ఇంకొకటి క్రైమ్ సెకండ్ క్లాజీలో స్పెసీష్చెయలేదు. దానికి any other crime under this organised crime లో 5 సంపత్తురాలు ఉంటుంది. రు.5 లక్షలు conspiracy attempt to advocate. అడ్వైటేబింగ్ అంటే, నేను చేస్తాను. ఇక్కడున్న చాలా మంది చేస్తారు. అది ఇన్ది కోర్ట్, అవుట్సైదికోర్ట్? లేకుంటే వారి తరఫు నుండి మాట్లాడినవారికా? ఈ రోజు ప్రైదరాబాద్ సగరంలో ఒక మర్కుర్ జరిగింది. ఎందుకంటే, మేమంతా లయబుల్ అంటారా? సల్గొండలో మర్కుర్ జరిగింది. మంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ ఇచ్చారు. మతకలహాలు జరిగాయి. వారంతా దురుధీశ్యంతో చేసిఉండవచ్చు. చేసింది తప్పు. మాకు శాంతిభర్తలు కావాలి. శాంతిభర్తలు లోపిస్ట్, అభివృద్ధి కుంటుపడుతుంది. శాంతిభర్తలు ఉన్న చోట్ల అభివృద్ధి సాధ్యమపుతుంది. మేము వారికి పూర్తిగా సహకరిస్తాము. శాంతిభర్తల పేరిట నాగరిక సభ్య సమాజంలో ఉన్న సభ్యులకు, ప్రజలకు ఉండే హక్కులను హరించే పద్ధతిలో చట్టాలు చేయడం మంచిది కాదు. ఇది ఈ పార్ట్ లో రావడం మంచిది కాదు. Harboring or concealing or attempt to harbor or conceal, any member of an organised crime syndicate shall be punishable with imprisonment for a term which shall not be less than five years but which may extend to imprisonment for life. తమ ద్వారా చేపేదేమంటే, ఏ చట్టాలుచూసినా, దానికి మినిమం ప్రిస్ట్రైబ్ చేయరు. మాగ్గిమం ప్రిస్ట్రైబ్ చేస్తారు. The wisdom of the judge or the presiding officer, whoever is, is always considered to be superior than the common man. ఇక్కడ లా చట్టాలను ఇంటర్విప్‌లో చేసే జడ్డకి డిస్క్రెపన్ ఇవ్వడం లేదు. మినిమం రు.5 లక్షలు, ఎంత చాకచ్చం, షైపుణ్యం చూసినా, జడ్డకి రు.5 లక్షలకన్నా తక్కువ ఇచ్చే అధికారం లేదు. పనిషెమెంట్ 5 సంపత్తురాల కన్నా తక్కువ ఇచ్చేది లేదు. ఏ చట్టంలో చూసినా, పద్ధతి ఏమంటే, మాగ్గిమం టర్క్ ప్రిస్ట్రైబ్ చేయాలి. పైన్ కూడా మాగ్గిమం ప్రిస్ట్రైబ్ చేయాలి. సామాన్య జనాలకి ప్రభుత్వం చెప్పినా, చెప్పుకున్న కూడా మాట్లాడితే ఒక అవస్థ ఉంది, మాట్లాడకుంటే ఒక అవస్థ ఉంది.

ఈనాడు ప్రజలు, ప్రజానాయకులు గ్రామాలలో ఏ నిధంగా బ్రతుకుతున్నారంటే, మా రక్షణాకు ఈనాడు పోలీసువారు ఉన్నారు. ఒక్కాకిరికుయైతే నలుగురు, అరుగురు వరకూ ఉన్నారు. వీరి రక్షణతో బ్రతుకుతున్నాము. ఇంకొకారి దయా, దాక్షిణ్యాల మీద బ్రతుకుతున్నాము. అందరికి తెలుసు. భగవంతుడు ఉన్నాడు. కాబట్టే అసెంబ్లీకి రాగలుగుతున్నాము, వెళ్గలుగుతున్నాము. ఈ చట్టాలు ఇంత కలిసంగా, దుర్మార్గంగా ఉండి, ఎవరో వారిని తీసుకువచ్చి రు.5 లక్షలుకట్టాలి అంటే వారేకృఢి నుండి తెస్తారు? 5 సంపత్తురాలు ఇక్కడ ఉండాలి. వాడు షైలులోపోతే వాడి భార్యాపీల్లల సంగతి ఏమి కావాలి? అప్పీ

ప్రావిష్ట పెట్టారు. అప్పీల్ ప్రావిష్టలో నాకు తెలిసినంతవరకూ ఏ అప్పీల్ చేసినా కూడా మొదలు పైన్ అవోంగ్ డిపాజిట్ చేస్తే అప్పీల్కి ఎలిజిబిలిటీ వస్తుంది. ఇక్కడ మినిమం ప్రైవెక్టెబ్ చేసింది రు.5 లక్షలు. 5 జన్మలు ఎత్తినా రు.5 లక్షలు వాడు కట్టలేదు. ఈ 5 లక్షలు కట్టకపోతే లైఫ్టటర్లు జైలులో ఉండాలి. నిస్సుకాక మెన్సు మంత్రిగారు జైల్ డెవలప్మెంట్ బిల్లును ఇంట్రిడ్యూట్ చేశారు. అక్కడ వారు వైశైర్స్ ఇక్కడ ఈ విధంగా ఉంటే, ఇక వీకర్ సెక్షన్ హాజర్ అవసరం లేదు. జైల్ డెవలప్మెంట్ చూసుకుంటే అక్కడికి పోతే జనాభా సమస్య పరిప్యారమపుతుంది. వారికి అభిప్పద్ధి ఎలాగూ చేయవలసినదే. వారు లైఫ్ టర్ము ఉండవలసినదే. అదే విధంగా, జ్యారీన్డిక్షన్ గురించి ఒక క్లాబ్ అడ్ చేశారు. అందులో స్పెషల్ కోర్ట్ జ్యారీన్డిక్షన్ ప్రభుత్వం డిస్ట్రిక్షన్ చేసిందని అన్నారు. నార్కుల్గా జ్యారీన్డిక్షన్, ఏ జిల్లాకు సంబంధించి ఆ జిల్లా సెక్షన్ జిస్ట్ చేయాలి. లేదా, హైకోర్ట్ నుండి ఇన్స్ప్రోక్షన్ ఉంటాయి. వారు జ్యారీన్డిక్షన్ డిస్ట్రిక్షన్ చేయాలి. ఇక్కడ ప్రభుత్వం డిస్ట్రిక్షన్ చేస్తుందని అన్నారు. అది మంచిది కాదు. థర్డ్ సబక్లాజెట్లో ఏముందంటే the Special Court shall be presided by a judge appointed by the State Government with the concurrence of the Chief Justice of the High Court. సామాన్యంగా ఎలా ఉంటుందంటే, judiciary is considered to be an independent agency and it is almost an autonomous body except now and then we provide them some facilities by way of financing them. అంతేకానీ జ్యాడీపియరిని ఇంత సివియర్ మ్యాట ర్స్ని డీల్ చేసే జడ్డులను ప్రభుత్వం అపాయింట్ చేసినా, ప్రజలకు, ప్రతిపక్షవారికి ఈ బిల్లుని వ్యతిరేకం చేసినా వారికి న్యాయంగా జరుగుతుందనేది సత్యానికి దూరంగా ఉంటుంది. ఈ అపాయింటింగ్ అథారిటీ హైకోర్ట్కి ఉంటే నిత్యది కన్సల్టేషన్ ఆఫ్ ది గవర్నమెంట్, మిగతా జడ్డన్ అపాయింటమెంట్ కూడా అలాగే జరుగుతుంది. హైకోర్ట్ జడ్డన్ అపాయింటమెంట్ హైకోర్ట్ చేస్తుంది. ప్రభుత్వం కాంకరెన్స్ ఇస్తుంది. ఇక్కడ ప్రభుత్వం అపాయింటమెంట్ చేస్తూ, హైకోర్ట్ కాంకరెన్స్ అన్నది. హైకోర్ట్ కాంకరెన్స్ ఏముందంటే, ప్రభుత్వం తలచుకుంటే ఎలాగూ ఇస్తుంది. తేడా ఉండదు. టుబీ యాంటిసీపీడెట్లని తీసుకుంటారు. జడ్డన్ని హైకోర్ట్ అపాయింట్ చేసే ప్రావిజన్ ఉంటే బాగుంటుంది. జ్యాడీపియరిని రెస్ట్రెక్షన్ చేసినట్లు ఉంటుంది.

రా.9.00

కానీ ఇక్కడ ఏముంటారంటే, సెక్షన్ 8 (1) పేరా 2 లో, provided that the government may also appoint for any case or group of cases, a Special Public Prosecutor. అంటే, ఒక పర్టీక్యులర్ కేన్లో ఒక 'ఎస్స్' ఇన్వాల్స్ అయితే, ఆ ప్రాసిక్యాటర్ మంచిగా లేడని చెప్పి, ఆ ప్రాసిక్యాటర్ను తీసివేసి ఇంకోక ప్రాసిక్యాటర్ను అపాయింట్ చేసే అధికారం దీని వల్ల ప్రభుత్వానికి సంక్రమిస్తుంది. అంటే, a Public Prosecutor term must be decided and he must be for a particular court స్పెషల్ కోర్ట్కు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యాటర్ను అపాయింట్ చేస్తే అభ్యంతరం వుండదు. కానీ ఇది కేసువైట్జ్గా కాకుండా, కోర్ట్వైట్జ్గా అపాయింట్ చేసి, 'ఫర్ ఎ పర్టీక్యులర్ పీరియడ్' అపాయింట్ చేసి, ఆ పీరియడ్లో, ఆ కోర్టులో ఎన్ని కేసెన్ వచ్చినా, ఆ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యాటర్ డీల్ చేయాలి. ఒక పర్టీక్యులర్ కేసులో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యాటర్ తగ్గతాడు, ఇంకోక పర్టీక్యులర్ కేసులో తగడు, అనే పద్ధతి కర్ణ్ణకాదు. కడవ నుంచి వచ్చే కేసులకు ఒక పబ్లిక్ ప్రాసిక్యాటర్, చిత్రారు నుంచి వచ్చే కేసులకు ఒక పబ్లిక్ ప్రాసిక్యాటర్ అంటే, అందులోనే, ఇక్కడ సరియైన న్యాయం జరగదనే అనుమానం ఒకటి వస్తుంది.

ఇంకోకటి, , procedure and powers of special courts. నీరు ఈ అఫెస్పెన్సను రిజిస్టర్ చేయాలంటే, రిలసెంట్ ప్రావిజన్ చదివితేనే అర్థమపుతుంది. సెక్షన్ 9(1) లో a Special Court may take cognizance of any offence without the accused being committed to it for trial, upon receiving the complaint of facts which constitute such offence or upon a police report of such facts. ఇది న్యాయానికి కోద్దిగా దూరంగా వున్నట్లు అనిపిస్తేంది. అనలు కోర్టు 'సుమ్ముటోగా తీసుకోపలసిన అవసరం ఎందుకు వుంది? కంప్లయింట్ లేకుండా, కంప్లయింట్ రిజిస్టర్ కాకుండా, ఫార్మ్స్ పైండింగ్ కాకుండా, ప్రైమాఫ్స్ కేసు ప్రూవ్ కాకుండా ఇది కాగ్నిజెన్స్గా తీసుకుంటున్నారంటే, కోద్దిగా న్యాయబధంగా అనిపించడం లేదు. దానిని కూడా దయచేసి విచారించాలని అనిపిస్తేంది.

మనం ఈ సభ్య సమాజంలో జపెనైల్ స్కూల్స్, బోస్టన్ స్కూల్స్ అని పెట్టాము. రిఫ్మేటరీ పనివ్యమింట్స్‌ను, ఎగ్జింపర్ పనివ్యమింట్స్‌ను ఇస్తున్నాము. ఇది కేవలం ఎగ్జింపర్ పనివ్యమింట్స్‌గా కనపిస్తోంది కానీ, రిఫ్మేటరీ పనివ్యమింట్స్‌గా కనిపించడం లేదు. మనం హిస్టరీలోకి పోతే, వార్లీకి మహార్షి కూడా అనేక నేరాలను చేసి, భారతాన్ని వ్రాయడం జరిగింది. భక్త కన్నప్ప కూడా జీవ హింస చేసిన సంఘటనలున్నాయి. 10 ఏళ్ళ తరువాత కూడా ఇక్కడ పున్న వారందరూ ఏదో ఒక క్రైమ్‌లో, చిన్న కానీ, పెద్ద కానీ, ఇన్వాల్స్ అయి పుంటాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : వెంకన్న గారూ, వార్లీకి మహార్షి రామాయణం వ్రాసారు, భారతం వ్రాయలేదు.

శ్రీ బొమ్మా వెంకటేశ్వర్ : నేను అనుమానంతోనే చెప్పాను. ఆయన ఏమి వ్రాసారని కాదు, ఆయన జీవహింస చేసారు, ఆ తరువాత బుహిగా మార్పు చెందారని చెప్పుదలచుకున్నాను. 10 ఏళ్ళ తరువాత మన స్టోరీలో, మన రాష్ట్రంలో మంచి వ్యక్తి, ఈ చట్టం నుంచి తప్పించుకునే వ్యక్తి దొరకనే దొరకడని అనిపిస్తుంది. One year or two years, if any cases are pending అని పెడితే బాగుంటుందని అనిపిస్తుంది. నేను ఒక సూచనను చేస్తాను, వారు అస్యదా భానించకుంటే. ఈ స్పీషల్ కోర్ట్ కూడా రెగ్యలర్ కోర్ట్ జారిస్తిడిక్షన్ తీసుకుంటోంది. సెక్షన్ 10, the trial of any offence under this Act by a Special Court shall have precedence over the trial of any other case against the accused in any other Court shall be concluded in preference of the trial of such other case and accordingly the trial of such other cases shall remain in abeyance. స్పీషల్ కోర్ట్ వారు రెగ్యలర్ కోర్ట్‌లో పెండింగ్‌లో పున్న కేసులు కూడా తీసుకుని, వాటిని స్పీషల్ కోర్ట్‌లో ట్రియల్ చేసే అవకాశం పుంది. అంటే టోటల్ సిఆర్.పి.సి.ని, టోటల్ పి.పి.సి.ని, ఈ స్పీషల్ కోర్ట్‌కు ధారాదత్తం చేస్తున్నారు. ఇది ఎంతవరకు న్యాయ సమ్మతం?

స్పీషల్ కోర్ట్‌ను కాన్స్టిట్యూట్ చేయడమే తప్పని అనుకుంటుంటే, పి.పి.సి.లో కవర్ అయ్య అఫెస్చెన్ అన్ని కూడా వారి మీద టేకోవర్ అయి నడిపిస్తారంటే, ఇది భరించరానిది. ఇది పవర్స్ టు ట్రాన్స్‌ఫర్ ది కేసెన్. రెగ్యలర్ కోర్ట్ కేసులు కూడా వీరు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసుకోవచ్చునట. అలాగే నీరి కోర్టునుంచి అక్కడకు కేసులు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసుకోవచ్చునట. ఇది ఇంకా అన్టాలరబుల్గా పుంది. నాకు తోచినంత మటుకు ఈ బిల్లు ఉధ్యోగాలను చూసినట్లయితే, ఏదైనా బ్యాంక్ పోలిటికల్ పార్టీస్‌కు పెట్టారా? ఒకపేళ పెట్టినట్లు పుంటే, అది ఎంతవరకు టినబుల్?

ఈవాళ ఎన్కోంటర్స్ పేరుతో రాష్ట్రంలో ఏమి జరుగుతోంది? సివిల్ లిబ్రెస్ట్ పేరుతో ఏమి జరుగుతోంది? ఇక్కడ మేము ఎవరమూ హింసను ప్రోత్సహించడానికి లేదు. నేను ముందరే చెప్పాను. శాంతిభద్రతలు పుండాలంటే మనం హింసకు దూరంగా పుండాలి. పోలీసు వారైనా, ప్రాహిచిట్ పార్టీస్ వారైనా హింసకు దూరంగా పుండాల్సిందే. హింసకు హింసే జవాబు అయితే, ఈ అభివృద్ధి గురించి అలోచించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద కాకుండా ఇంకెపరి మీదనో పుంటుంది. హింసకు రిటారీయెసన్ సమాధానమైతే, సోషియో ఎకనామిక్ బ్యాక్ట్‌గ్రౌండ్ గురించి ఎవరు స్థాం చేయవలసి వస్తుంది? సోషియో ఎకనామిక్ రెమడీస్ ఎవరు ఇష్టవలసి వస్తుంది? ఎవరి పీరిటు తెలంగాణాను అభివృద్ధికి దూరం చేస్తున్నారు?

ఏమైనా అంటే, సక్కలైట్లు పున్నారు, ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధి కాదని అంటారు. ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధికి మనం చేసింది ఏమిటి? సక్కలైట్లు అంటే ఎక్కుడి నుండో ఊడి పడ్డవారు కాదు. వారు ఇక్కడ నుంచే వచ్చారు, మన సోదరులు కావచ్చు, బంధువులు కావచ్చు, లేక ఏమీ కాకపోవచ్చు. కానీ వారూ మనమిలే. సిధ్ధాంతపరంగా నేను వారితో ఏకీభవించకపోయినా, ఒక పర్మిక్యులర్ పార్టీ పేరు తీసుకుని, ఆ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధికి దూరంగా పుంచడం ఎంతవరకు నమంజనం? ఆ ప్రాంతాలకు కావలసిన త్రాగునీరు, సాగునీరు గురించి అలోచించాలి. ఇంకా కావాలంటే, వారిని ఎదుర్కొడానికి పోలీసు డిపార్ట్మెంట్‌కు ఫసిలిటీస్‌ను ఇష్టండి.

ఈవాళ పరిస్థితిని మనం చూసుకుంటే, ఒక మండలానికి ఒక పోలీసు స్టేషన్ పుంటే, అందులో కొన్ని చేట్లు 50 మంది, కొన్ని చేట్లు 40 మంది కాన్సెప్టుబుల్స్ పుంటారు. కొందరు కోర్టు డ్యూటీల మీద పోతుంటారు, కొందరు లీవ్ మీద పుంటారు, ఇంకొందరు వి.ఐ.పి. డ్యూటీల మీద పుంటారు. కొత్త కొత్త చట్టాలను తెచ్చి, వారిని ఇంకా ప్రవేశ చేసి ఎంకరేజ్ చేసుకునే పద్ధతిలో కనిపిస్తోంది. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. ఒకవేళ ఎక్కుడైనా పొరపాటు జరిగితే, సంఘంలో తప్పుదారిలో పోయేటట్లు పుంటే, దానిని దిద్దుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద పుంది. ఆ ప్రభుత్వం అప్పుడప్పుడు మంచి పనులను చేయవలసిన అవసరం పుంటుంది. అప్పుడప్పుడు మంచి పనులు చేయనప్పుడు, చెడ్డ పనులను చేయడాన్ని ఎంకరేజ్ చేయవలసిన అవసరం లేదు.

దీనికి పోయో ఎకనామిక్ రీజన్స్ ఏమీ పున్నాయి, బ్యాక్‌గ్రాండ్ ఏముంది అనేది నిచారణ చేసినట్లయితే బాగుంటుంది కానీ ఎవరి పేరు మీదనో పెట్టి, లా అబ్బెడింగ్ సిటిజన్స్ ను కూడా దీంట్లో ఇన్‌వాల్వ్ చేసే ప్రయత్నం చేయడం మంచిది కాబని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

రా.9.10

ఇకపోతే కోర్టులు. ఇందులో కాంపిటంట్ అథారిటి అంటే ప్రిస్పిప్‌ల్ సెక్రటరి రాంక్‌లన్నా, సెక్రటరి రాంక్‌లయినా ఉన్నారు. కోర్టుకి జ్యారీన్‌డిక్షన్ లేదు. ఈ కాంపిటంట్ అథారిటి డిప్టెండ్ చేసిన వారు దానిని డిప్టెండ్ చేయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఈ కాంపిటంట్ అథారిటి సజ్ప్స్ చేయవలసిన పరిస్థితి పస్తుంది. అయితే వీరు, ఈ కాంపిటంట్ అథారిటి upon the filling of a motion, may in his discretion make available to such person or his counsel for inspection such portions of the intercepted communications, applications and orders as the Competent Authority determines to be in the interest of justice. ఇందులో ఇంత రహస్యం ఏముందో నాకు తెలియడం లేదు. ప్రోసెడింగ్స్ ఇన్‌కెమెరా అంటారు, రహస్యం అంటారు. విక్షిమ్స్ పెర్లున్న స్టేట్‌మెంట్ బయటకు ఇప్పుముఅని అంటారు. ఇది మిలటరి మార్ఫ్ కోర్టు లేక సివిల్ కోర్టు? పొరదర్శకత అవసరం , అకోంటబిలిటి అవసరం . ఓపెన్ కోర్టులో ఎంక్షయిరీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. విట్‌నెస్‌లో పేర్లు చెప్పవలసి ఉంటుంది. విట్‌నెస్‌లో పేర్లు రికార్డ్ చేసినవి సర్టిఫై కాపీస్ ఇవ్వవలసి పస్తుంది.

ఇప్పుడు, అన్నింటని పెట్టి దీనిని ఈ విధంగా చేయడం బాగా లేదు. వీరు ఇంటర్‌సెప్షన్ చేసే టెలికమ్యూనికేప్సన్స్, పీడియోట్స్, క్యాసెట్స్ అన్ని చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ ఆర్క్‌కి వ్యతిరేకంగా ఉన్నాయి. ఇది గపర్స్‌మెంట్ అఫ్ ఇండియా ఆర్క్. దానిని ఒపర్‌రైడ్ చేస్తేగానీ దానిని ఆల్ట్రాఐరైస్ చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి లేదు. అయినా దానికి వ్యతిరేకంగా పోయి చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది న్యాయబద్ధంగా, చట్టబద్ధరాగ లేదు. దీనికి ఒక రెప్యూ కమిటీ పెట్టారు. మేము సుకుంటున్నాము. హోమ్ డిప్యూట్మెంట్‌లో అందరికన్నా పెద్ద హోమ్‌శాఖామాత్యులు. హోమ్‌శాఖామాత్యులు ఉంటే మాకు విశ్వాసం ఉంటుంది. ఇందులో చీఫ్ సెక్రటరి, సెక్రటరి హోమ్‌శాఖ వారు ఉన్నారు. లీగర్ అప్రైర్ సెక్రటరి ఉన్నారు. ఇక రెప్యూ కమిటీ ఏముంది? వీరంతా చెబితే వారు నినాలి. దీనికి కనీసం ఛైర్‌రూన్‌గా హోమ్ మినిస్టర్ ఉండి, ఇంకొక ఇద్దరు మినిస్టర్స్ ఇందులో ఉంటే ప్రజలకు న్యాయం చేకూరే అవకాశాలు ఉన్నాయి. రెప్యూ చేసుకునే అవకాశం ఉంది. ఈ పక్క నుండి డెప్యూలీ స్పీకర్ పేరును ఒప్పేసిగారు సజ్ప్స్ చేస్తున్నారు. ఇందులో అన్నింటికన్నా డ్యూమేబింగ్ పోర్ట్ ఈ ఇంటర్‌సెప్షన్. *Interception of oral communication prohibited* ఇప్పుడు యూఎస్ చేసినా, అన్ధింటెస్ట్‌గా చేసినా ఒక మనిషి నిజ జీవితంలో రహస్యాలు లేకుండా పోతోంది. భార్యాభర్తలు మాటల్లడుకోరాదు. తండ్రి కొడుకులు మాటల్లడరాదు. మాకూ, ప్రజలకు మొత్తం ఉర్సుపరెన్సీ కావాలి. వారు చేసే ప్రోసెడింగ్స్ మాత్రం సిక్రెట్ కోర్టులో చేయాలి. ఇది ఎక్కడి అన్యాయం? వారు చేసే ఎంక్షయిరి వారు చేసి, ఎంక్షయిరీ చేసి, ప్రోసెడింగ్స్ కండక్ట చేసే సిస్టమ్ everything is in secret and in camera and the private individuals whether they are connected or not ఇప్పుడు పోలీస్ అధికారి ఇంటర్‌సెప్ష్ చేస్తే, మొత్తం రహస్యాలు తెలిసినవారు అప్పుడు అవసరం లేదంటే తీసివేస్తారు. అన్నింటికన్నా ముఖ్యం ఇందులో ఈ గ్యాంగ్ అఫ్సెస్‌లో , ఆగ్రాంజ్ గ్యాంగ్ అఫ్సెస్‌లో

చేస్తున్నాము. అందరికి తప్పకుండా లైఫ్ ఇంప్రెజన్మెంట్ పెట్టారు. కంపల్సరి టైమ్ పెట్టారు. శశవేన్ డెట్ పనిష్మెంట్ ఉన్నారికి కూడా టైమ్, పైన్ పెట్టారు. ఇందులో ఈ చట్టాన్ని దుర్యానీయాగం చేసిన అధికారికి 3 సంవత్సరాలు పెట్టారు. ఇందులో అధికారి తన అధికారాన్ని దుర్యానీయాగం చేసి తన ప్రయోజనాలకు, రాజకీయ ప్రయోజనాలకు తన ముందున్న బాస్టలను(అధికారులను) సంతోష పెట్టడానికి, వారి అధికారాన్ని కాపాడడానికి దుర్యానీయాగం చేసేటట్లుఉంటే, వారికి సమానంగా పనిష్మెంట్ ఉండాలి. ఇంత ప్రైంజెంట్ లా పెట్టిస్తప్పుడు వారికి మూడు సంవత్సరాలు పెట్టి, కొంచెం నామినల్ పెనాల్ పెట్టారు. అది బాగుండదు. దానిని ఖండించవలసిన అవసరం ఉంది.

ఇందులో పోలీస్ అధికారులు సాటిస్టై అయితే, దానిని చేయాలన్నా అలోచన ఉంది. సాటిస్టై కాకపోయే ముచ్చట ఎలా ఉంటుంది. పోలీస్ అధికారులు అంటే, కాన్స్టబుల్ నుండి డిజిపి ఒకే సిస్టమ్ క్రీంద జరిగింది. అధికారులు మాత్రం ఎండార్స్ మెంట్ చేయవలసి ఉంటుంది. డిపోల్స్ మెంట్ ని కాపాడాలన్నా ఏ అధికారి ఎంత చిన్నవారయినా, పెద్దవారయినా చేసిన పొరపాట్లు కాపాడుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఆ సిస్టమ్ ని క్వార్ట్ చేయడం లేదు. ఇది తప్పు చేసిన అధికారి గుడ్ఫీట్ మీద ఉంటే ప్రాటెక్షన్ ఇచ్చారు. వారు చంపినా గుడ్ఫీట్, అది మర్దర్ కాదు. ఇంకెనరయినా చంపితే అది 302 సెక్షన్ అవుతుంది. దీనిని కొట్టిగా విచారించవలసిన అవసరం ఉంది. కిడ్నైపింగ్ మరియు అబ్డక్షన్కి పెట్టారు. అంధ్రప్రదేశ్లో ఇది కొత్త కాదు. ఒక భార్యాభర్త సంసారం చేయకుండా చిన్న చిన్న కారణాల వల్ల బయటకి వెళ్లి భార్య రాకపోవచ్చు. కానీ ఆ భార్యని భర్త తీసుకువస్తే ఇక్కడి చట్ట ప్రకారంగా అది అఫెన్స్ కావచ్చు, కిడ్నైపింగ్ కావచ్చు. భార్యని భర్త కిడ్నైవ్ చేస్తే అది ఆగ్నేష్జ్ గ్యాంగ్లో పెడితే ఎలా? స్క్రోప్ ఉంది. ఆ దంపతులకు పాపో, బాబో పుడితే వారిద్దరూ మర్చిపోయి సంసారం చేస్తారు. ఏ ఇబ్బంది ఉండదు. కానీ భార్యని భర్త కిడ్నైవ్ చేస్తే, ఈ ఆగ్నేష్జ్ గ్యాంగ్లోకి తీసుకువస్తామంటే ఎలా?

సినిల్ డిస్ట్రిక్ట్ ఉన్న ల్యాండ్ ఉందనుకోండి. దానిని తీసుకోవాలనే ప్రయత్నం చేస్తే, ల్యాండ్ గ్రాబ్ చేస్తున్నారని ఆగ్నేష్జ్ గ్యాంగ్లో పెట్టి లైఫ్ సెంటెన్స్ చేసి రు.5.00 లక్షలు డిపోజిట్ చేయాలంటే ఎక్కడి న్యాయం? ఇటువంటి వాటిని చూడవలసిన అవసరం ఉంది. అది పొజెషన్ అఫ్ ప్రాపర్టీన్ కానివ్వండి ఏదయినా, ఇందులో ఈ చట్టం ప్రకారంగా, ప్రభుత్వానికి కోర్ట్కి ఆస్తులు జప్పు చేసే అధికారం వచ్చింది. చట్టాన్నికి వ్యతిరేకంగా కార్యకలాపాలు చేసే ఇంట్లో అంటే రావణాసురుడి ఇంట్లో విభీషణుడు పుట్టడు అయితే ఆయన మంచివాడు కాదని అంటారా? పనిష్మెంట్ అనేది రావణాసురుడికి, కానీ ఈ విభీషణుడికి పనిష్మెంట్ ఇస్తే ఎలా అవుతుంది. మన ఇండియన్ స్ట్రోలీస్ జాయింట్ ఫ్యామిలి సిస్టంఅనేది కొత్తకాదు. ఒక కుటుంబంలో నలుగురు అన్నదమ్ములుంటే ప్రాపర్టీ ఉంటేగుక అది పెద్ద కుమారుడిపేరు మీదనో, తండ్రి పేరు మీదనో అవస్త్రా ప్రాపర్టీన్ ఉంటాయి. తండ్రి దుర్మార్గుడు, అఫెన్స్లో ఇన్వాల్వ్ అయి ఉంటే లేదా, పెద్ద కుమారుడు(అన్న) ఇన్వాల్వ్ అయిఉంటే, ప్రాపర్టీ అంతా కూడా మొత్తం అటాచ్ చేసి, మొత్తం ప్రాపర్టీన్ ప్రభుత్వం తీసేసుకుని, మిగిలిన వారు మంచం, కంచం, వాకీలి, ఊరు విడిచిపోతే ఎలా? అక్కడ ఒక్కడు దుర్మార్గుడయితే ఫ్యామిలి అంతా దుర్మార్గులపుతారా? వారు ఎలా బ్రతకాలి? ఏనీ మంచి వసులు చేయాలి? వాడు బిచ్చగాడయినా కావాలి, లేదా గుండాఅయినా కావాలి. ఈ నాడు మనమంతా సభ్యసమాజంలో ఉన్నాము. ప్రభుత్వం మీద భాద్యత ఉంది. తప్పు చేసినవాడిని శిక్షించమనండి. వాడికి ఆస్తి ఉంటే, తీసుకోమనండి. భార్యాపీల్లల రైటాఫ్ ప్రాపర్టీ తీసివేస్తే ఎలా? రైటాఫ్ లైఫ్ తీసివేస్తే ఎలా? నిజంగా తప్పు చేసి ఉంటే పనిష్మెంట్ ఇష్టమనండి.

రా.9.20

ఈ ప్రాపర్టీని తీసుకొంటే మైనర్ పిల్లలు, భార్య ఉంటే మరి వారంతా ఏనీ కావాలి. వంశపౌర్యంగా వచ్చే ఆస్తులు ఉంటాయి. మీరు ప్రట్యామ్నాయి అనే తీసిశారు. ఈ బిల్ హోర్స్గా ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది. బిల్సై ఫరథర్గా వెళ్లితే 21వ సెక్షన్లో బెయిల్ ప్రావిజన్ లేవు. సెక్షన్ (4) క్రమినల్ ప్రోసెసర్ క్రీంద బెయిల్ ప్రావిజన్ ఏనైతే ఉన్నాయా వాటిని తీసివేశారు. బెయిల్ దొరక్కపోతే న్యాయమా? An accused person is different from a culprit. Everybody is presumed to be a

gentleman unless and otherwise proved. బద్దెన్ ఆఫ్ ప్రాఫ్ ఇప్పుడు సిబీజన్స్‌పై పడింది. ప్రభుత్వంపై ఏమీ లేదని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతి ఒక్కరు జంటిల్మెన్ అని ప్రావ్ చేసుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఉంది. అండర్ ట్రుయల్స్‌తో జైళ్లు నిండిపోవాలా ? ఏ తప్పు చేయకపోయినప్పటికీ అనుమానాల వల్ల, విధిలేని పరిస్థితుల్లో కొన్ని అనుమానాలు వస్తాయని అనుకోంది, ఆ అండర్ ట్రుయల్ కి సెక్షన్ 438 బెయిల్ ఇవ్వడకుండా సి.ఆర్.పి.సి అస్తుయి చేయకుండా వారిని లోపల పెడతారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో 60 రోజుల్లోపు ఛార్జ్ పీటు పైల్ చేయాలి. అడ్వైటు ఛార్జ్ పీటు పైల్ చేయకపోతే బెయిలు దొరకదని పోలీసు స్టేషన్లో పైరవీలు చేసి, ఇచ్చిన ఫీజులో కొంత భాగం పోలీసులకిచ్చి, ఛార్జ్ పీటు పైల్ చేయించుకొనే పరిస్థితులు ఉంటాయి. ఈ బెయిల్ ప్రావిజన్స్‌ని మిరు తీసి వారిని ఇల్లిగర్గా, అన్లా ఫుల్గా డిటెస్టన్ చేసి, బెయిల్ సంక్రమించకుండా చేయడం ఎంతవరకు న్యాయమని అడుగుతున్నాను. ఇంతకంటే ఫూర్మెన్,బార్బిరియన్ లా ఎక్కడా ఉండదు. సభ్య సమాజం హర్షించేదిగా ఈ బిల్ లేదు. దీన్ని కేవలం దురుధీశ్యముతో పెట్టారు. నాకు తెలిసినంత వరకు హోం శాఖ మంత్రి గారు చాలా మర్యాదస్తులు. అధికారులు వారికి ఇప్పన్ని ఎక్స్‌ప్లేన్ చేసి ఉండవచ్చు. ఈ సెక్షన్ అన్ని మరోమారు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. క్రీమినల్ ప్రావిజన్స్‌లో the benefit of doubt should be given to the accused person not to prosecute him. Even one percent of an iota of doubt will be enough for it. బద్దెన్ ఆఫ్ ప్రాఫ్ వారిపై ఉంది. బెనిఫిట్ ఆఫ్ డోట్ ఒక పద్ధతి ప్రకారంగా తీసుకొంటున్నారు. బెనిఫిట్ ఆఫ్ డోట్ అక్యూడ్జ్‌కి ఇవ్వాలి ప్రాసిక్యాషన్ తీసుకొంటే ఇది అన్యాయమని చెప్పతున్నాను. ఎవరికైనా పనిషైంట్ ఇవ్వాలంటే on the proof of evidence and trial and on the substance of the evidence, punishment can be awarded. కానీ ఇక్కడేమాతుండంటే ప్రిజంప్స్ అండ్ అజం ప్స్ తోటి కూడా కనిష్టన్ ఇవ్వవచ్చు. ఇట్లా ఇచ్చినట్లయితే ఇక చట్టమెందుకు ? కోర్సు ఎందుకు ? న్యాయమెందుకు ? ఈ సెప్స్ ఎందుకు ? ఈ లెజిస్పెస్చన్ ఎందుకు. అనుమానాలపై చట్టం చేస్తే ఎట్లా ? దయచేసి నీటిని పరిశీలించండి. ఇన్వెస్టిగేటింగ్ ఆఫ్సర్లు ఎవరైతే ఉన్నారో వారు పొరపాటు చేస్తే the benefit of ఫెయిల్ ఇవ్వకూడదు. తప్పుచేసిన వారుంటే అతన్ని, ప్రజలను ఇన్వాల్వ్ చేస్తే removal from service పెట్టి చేయాలి. చిన్న పని చేసి రూ. 10 లు లంచం తీసుకొంటే సస్పండ్ చేస్తున్నాము. తరువాత యింక్వయిరీ చేసి రిమూవల్ చేస్తున్నాము. ఒకవేళ If he really curtails the freedom of an innocent person, he should be sacked from the service. ఆ డిటరెంట్ పనిషైంట్ లేకపోతే అందరికి డిటరెంట్ పనిషైంట్ ఇచ్చి ..... నేటికే డాష్లోని పరిస్థితి ఎట్లా ఉండంటే పోలీసు కానిష్టేబుల్ ఒక మర్యాదస్తుని ఇంటికి వెళితే అక్కడ అతను అవమానముతో చనిపోయే సంఘటనలను చూస్తున్నాము. ఈ విజబుల్ పోలీసు డిపార్ట్మెంట్ అనుకొనే కానిష్టేబుల్ వెళితే, పెద్ద పెద్ద హోదాల్లో ఉన్న పోలీసధికారులు వారి దగ్గరకి వెళితే పర్షిష్టన్ తీసుకొనేది ఎప్పుడు, వారు వారి పనులు చేసుకొచ్చిన తరువాత, తలకాయలు తీసివచ్చిన తరువాత వీరు రాట్టొ చేస్తారు. ఇన్ని పవర్స్ ఒకసారి భ్లాంక్ చెక్స్‌లాగాఇవ్వడం సభ్య సమాజానికి మంచిది కాదు. లాభాల కంటే నష్టాలే ఎక్కువగా ఉంటాయి. ప్రభుత్వానికి చిత్త శుద్ధి ఉంటే ఇప్పుడున్న యంత్రాలంగం, చట్టలు సరిపోతాయి. ఇప్పుడున్న మ్యాన్ అండ్ మెషఫరీ సరిపోతాయి. ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి లేదు. కమిట్మెంట్ లేదు. దయచేసి కమిట్మెంట్‌తో పనిచేయాలని కోరుతున్నాను. న్యామరల్ జస్టిస్ అబ్బర్యు చేయండి. ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ య్యాక్షన్ వారు ఓవర్‌రైడ్ చేసే ప్రిన్సిపల్స్‌లోకి వెళ్లకండి. ప్రిన్సిపల్స్ ఆఫ్ సి.ఆర్.పి.సి. ని చూడండి. సివిల్ కోర్సు కానీ, క్రీమినల్ కోర్సు జారిన్డిక్షన్ కూడా తీసుకొకుండా చూడాల్సిన అవసరం ఉంది. There is a dictum in the law 'guilty may escape, but the innocent should not be punished'. Here, innocent persons are likely to be punished. ఈ విధంగా ఆలోచించి బిల్సి నిత్తడా చేసుకొంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రేనారెడ్డి : -అధ్యక్షా, ఏ బిల్ అయినా ఇంట్రోడ్యూన్ చేసేపుడు చాలా మంచి రీజన్స్‌తో, సదుధీశ్యముతో తెచ్చినట్లు కనిపిస్తాయి. వాస్తవంగా యుంపీమెంట్స్‌లోకి చ్చేపుడు ఎవరి చేతుల్లోకి వెళుతుందో వారి యొక్క బిహావియర్ని బట్టి ఈ బిల్ యొక్క మంచి, చెడు అక్కడ కనిపిస్తుంది. మనం చేసే బిల్ చెడ్డవారి చేతుల్లోకి వెళ్లినా కానీ అని మంచి వారికి పనిషైంట్ జరగకుండా చూడాలి ఇప్పుడున్న బిల్సి సరిపోపు. ఆగ్నేయ కైమ్స్ కంటోల్ చేయాలంటే ఉన్నటువంటి చట్టలు

సరిపోవడం లేదన్న దృష్టితో ఈ బిల్ తీసుకువచ్చారు. మన వర్గంటేజ్ ఆఫ్ సక్యోన్ కేసులు చూస్తే చాలా కేసులు కోర్టులో విగిపోతున్నాయి. ఈ ఆగ్రహిజ్ కేసులే కాకుండా మిగతావి కూడా. దానికి కారణం మనం బేసిక్గా ఆలోచన చేయాలి. అమేరికా లాంటి దేశాల్లో చూస్తే సింపుల్ లాస్ ఉంటాయి. సివియర్ పనిషైంట్స్ ఉంటాయి. That should be our motto. ఇక్కడిమో చూలు ప్రింజెంట్గా ఉంటాయి. పనిషైంట్కి పచ్చే సరికి తప్పించుకొనే వారు ఎక్కువగా ఉంటారు. ఆ రకంగా మనం చేయడం వలన కేసు కోర్టుకి వెళ్లి ఛార్జ్ పీటర్ పైయిల్ కాక ముందు ఏపైతే జైల్లో ఉంటారో అదే పెద్ద పనిషైంటుగా ఉంటుంది. ఆ రకమైన దానిని మొత్తం వెస్ట్ ఇంట్స్ కోసం ఉపయోగించుకోకుండా చూడాల్సిన బాధ్యత మనందరిష్టానా ఉంది.

రా. 9.30

ఈరోజు ఈ బిల్లు చూస్తే గుర్తుకొచ్చేది, కొన్ని సార్లు ఇంతకు ముందు ఎమర్జెన్సీ ట్రైముల్ ఇందిరాగాంథి అనేక చట్టాలు తీసుకువచ్చారు. అవసరమైనపుడు రాజకీయ నాయకులను ఎట్లా లోపల వేశారో మనకు తెలుసు. ఆ బాధితులలో నేను ఒకడిని. కాబట్టి అటువంటి పరిస్థితి రాకూడదు కనుక పొలిటికల్ అపోసింట్సును లేదా ధన అపేక్షకు ఉపయోగించే చట్టాలను మనం ఎనాయిడ్ చేయాలి. అదే రకంగా దీనిలో కొన్ని విషయాలు తెచ్చారు. వాటిలో కొన్ని వినడానికి రెండు మూడు చెబుతాసు. 5వ పేజీలో Punishment for possessing unaccountable wealth on behalf of member of organised crime syndicate అన్నారు. అంటే ఎవరిమీదవైతే గత 10 సంవత్సరాలలో కేసులేవైనా నమోదు చేయబడితే, ఆ కేసులో పనిషైంటు రాకపోవచ్చు, తర్వాత ఇది తప్పుడు కేసు అని కోర్టు చెప్పినపుటికీ, కేవలం నమోదు అయితే చాలు, ఆ వ్యక్తి ఆగ్రహిజ్ గ్యాంగులో మెంబరువని చెప్పి, నీకు ఆస్తి ఎక్కుడ నుంచి పచ్చిందని అడగుచ్చు. పొలిసులు అడిగితే అతడు సరైన సమాధానం చెప్పలేనపుడు అతని యొక్క ప్రాప్తీని సీజ్ చేయవచ్చునని అర్థం వస్తోంది ఇందులో. ఒకవేళ తప్పయితే కరక్కు చేసి, ఎక్కుప్పయిన్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

అదే రకంగా 11వ పేజీలో చూస్తే ‘ఇంటర్సెస్టన్’. రహస్యంగా వేరే వారి మాటలు వినడం, టెలిఫోను దారా గాని, ఇతరత్తా పరికరాల ద్వారా గాని వినడం అనేది. ఈ రహస్యం అనే దాని కింద కండిషన్సు మాత్రం చెప్పారు. ఏ రకంగా పర్మిషన్సు తీసుకోవాలో అనేది. అయితే దీనిలో ఏం చెప్పారంటే, ‘ఇ’లో చూస్తే యాక్షన్ టేక్న రిపోర్టు బాగానే ఉన్నాయి. కానీ ముందుగా పర్మిషనుకి అస్తుయి చేసుకుని శవి చేయవచ్చు. పర్మిషను రిజెక్టు చేస్తే అప్పుడు యాక్షను తీసుకుంటామని చెప్పారు. వయెలేషన్ ఆఫ్ సెక్షన్ అని 16వ పేజీలో చెప్పారు. కానీ చాలా సందర్భాలలో క్రింది వారి మీద తీసుకున్న చర్యను మంత్రి గారు ఎన్నిసార్లు పోస్త చేశారు? అనేకసార్లు కింద తీసుకున్న చర్యలు ఓకే చేయకుండా, వాళ్ళను బెసెఫిట్ ఆఫ్ డోట్ అని, వాళ్ళ మీద కంట్లోల్ పోతుందని, వాళ్ళ మొర్సేల్ పోతుందని అనేక సందర్భాలలో సరిపెట్టుకున్నాడని గాని, పనిషైంటు తీసుకున్న సందర్భాలు లేవు. కాబట్టి మనకు రాజ్యాంగం కల్పించిన ప్రాధినిక హక్కులను హారించేదిగా ఉంది ఇది. అయితే లేటెస్టు టెక్నాలజీ ఉందని, ఈ రకంగా పోతే దీరుకుతారని తప్పుడుగా ఉపయోగించుకోడానికి అనేక సందర్భాలలో మనం రాజకీయ లభ్య పొందడానికి ఉపయోగపడుతుంది. ఎవరు అధికారంలో ఉన్నారన్నది కాదు. ఒకసారి చట్టం చేస్తే పొలిటికల్ పీపుల్ గాని, దీనిని పాటించి ఇంప్లిమెంటు చేసే పోలిసు ఆఫీసర్సు గాని ఎవరైనా సరే తప్పుడు మార్గాలలో పోయే వారికి, మిగతా వారికి, డబ్బు గుంజడానికి, రాజకీయ లభ్యికి, దుర్భాగ్యియాగం చేసే అవకాశం ఉంది.

అధ్యక్షా, దీనిలో 20వ పేజీలో రహస్యంగా సెకరించే దానిని డిప్రోయ్ చేసే విషయంలో రెప్యూ కమిటీకి పోవాలని ఉంది. పోయినపుడు యాకెస్ట్ చేయకపోతే డిప్రోయ్ మ్ చేయాలని అన్నారు. డిప్రోయ్ చేయకుండా ఆగ్రహిజ్ గ్యాంగ్సులో అవతలివాళ్ళకు అప్పజెబితే ఏం చేస్తారు? డిప్రోయ్ చేసినట్లుగా, ట్యూషన్ చేశాము, డిప్రోయ్ చేశాము అని చెప్పి సమాధానం చెబుతారా? ఆగ్రహిజ్ గ్యాంగ్సు ఒకదాని మీద ఇంకోకటి, ఒకరి మీద ఒకరు ఉపయోగించే అవకాశం ఉంది కాబట్టి దాని వల్ల వ్యక్తిగత స్వాతంత్ర్యం దెబ్బ తింటుంది. ఆ రకంగా రెప్యూ కమిటీ గాని పర్మిషను ఇంటర్సెస్టన్ చేసేపుడు పర్మిక్యులర్ ట్రైములో ఎలవ్

చేయడం, ఎన్నికలపుడు అవతలి వాళ్ల ప్లాను ఏమిటో, వాళ్ల మూవీమెంట్స్ ఏమిటో తెలుసుకుని, ఏదో ఒక ఇల్లిగర్ కేసు సృష్టించవచ్చు కనుక ఆ ప్రమాదం లేకపోలేదు. కనుక దీని విషయంలో రూల్సు ఫ్రైం చేసేటపుడు అటువంటి ఆలోచన చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

అధ్యక్షుడు, పోలీసుల మీద చర్య తీసుకుంటామంటున్నారు. పోలీసుల మీద చర్య తీసుకోవాలంటే గపర్చమెంటు యూనిలేట్రల్గా వారే చర్య తీసుకుంటారా? ఇంటర్సెప్ట్ చేసి, సరైన ఆధారాలు లేకుండా చేసినట్లయితే వారి మీద చర్య తీసుకుంటామని దీనిలో ఉంది. వాలంటరీగా వారే చర్య తీసుకుంటారా లేక ఇవతలి వారు కంప్టయింటు చేయాలా? ఇంటర్సెప్ట్ చేసినట్లు వారికి తర్వాతసైనా చెబుతారా అనేది మంత్రి గారు చెప్పాలి.

అధ్యక్షుడు, దీనిలో ఎవరు ఎవరికి సహకరించారో ప్రభుత్వానికి డిపార్ట్మెంటు చెప్పాలి. వాళ్లు కూడా పనిపటుల్ అని ఉంది. 20 వ పేజీలో ఉంది. ఒకవేళ వాళ్లు ఎవరిమీదడైతే వారంట్సు ఇష్ట్యా చేశారో, ఎవరి కోసం పెదుకుతున్నారో వాళ్లు లీగల్ ప్రాటెక్షను కోసం అడ్యోట్టును కలవడానికి లేదా వాళ్లకు సంబంధించిన వాళ్లను కాంటాక్టు చేసి తనకు లీగల్ పోల్ట్ కావాలని అడగినపుడు వాళ్లు కూడా ఈ కోవ కిందకు వస్తారా?

ఈ యొక్క విచక్షణాధికారాలు కన్వర్ట్ చేసే విధంగా ఘూయిడ్ స్టేజిలో ఉన్నాయి. దీనికి ఒక చిన్న ఉండాహారణ. ఒక ఆఫీసరుకు ఇష్ట్పురం ఉంటే ఎలా బీహేవ్ చేస్తారో లేకపోతే ఎట్లా బీహేవ్ చేసి, కేను పెడతారో అన్నది. ఒకరి ఇంటి మీద ఎటాక్ అయితే కేను పెడితే దీని మీద అవతలి వాళ్ల తప్ప లేదని, కాబట్టి 307 అక్యూర లేదని, సింపుల్ కేను పోలీసు స్టేషనులో వదిలిపెట్టి వెళ్లవచ్చుననీ అన్నారు.

రా.9-40

ఒకసారి హాచ్.సి.ఎల్.ఎంప్లాయిస్ ఫ్రైం చేస్తున్నారు. అక్కడ ఉన్నటువంటి మేనేజర్సు ఒకసారి తోసేస్తే క్రిందపడ్డారు. 18 మంది మీద ఐ.పి.సి.307 క్రింద కేస్ బుక్ చేశారు. దెబ్బలు లేపు, త్రిటనింగ్ లేదు. చంపేటటువంటి ఉద్దేశ్యం లేదు. అక్కడ ఉండేటటువంటి పోలీసు వాళ్లకి, మేనేజర్మెంటు వాళ్లకి రాజకీయంగా పలుకుబడి ఉంది కాబట్టి కేను బుక్ చేశారు. బెయిల్ కొరకుపోతే బెయిల్ రిజక్టు అయినది. ప్రైకోర్సుకు పోతే ప్రైకోర్సులో చార్లిపిట్ వేసే దాకా వీళ్లను వదిలిపెట్టేది లేదు అన్నారు. 18 మంది జైలులో ఉన్నారు. కాబట్టి విచక్షణ ఎక్కడ ఉన్నది. వారి మీద ఐపిసి 307 కేను బుక్ చేయాలంటే ఇంటర్సెప్ట్ ఉండాలి. లేకపోతే సినియర్ ఇంజారిస్ ఉండాలని అంటారు. మేము కన్విన్సు అయినాము అతణ్ణి చంపుతాడని అంటే నిజంగా చంపడానికి వచ్చాడని చెప్పి వీళ్లు నమ్మితే కేను పెట్టవచ్చు. ఈ చట్టం ప్రయోగించే వారి చేతులకు ఆయుధం ఇష్వడం తప్ప ఈ బిల్లు పాసు చేయించుకోనే దేవేందర్గాంగారికి ఏమి లేదని చెప్పి నేను మనవిచేస్తు న్నాను. మీరు ఇవ్వాళ ఉండవచ్చు, కానీ ఇంస్ట్రిమెంటు చేసేది మాత్రం వీరు కాదు. దీని గురించి ఆలోచన చేయాలని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజు పోర్సుబుల్గ్ ల్యాండ్ కబ్బడ్ చేస్తున్నారు అంటున్నారు. ఈ రోజు 1/70 చట్టం ప్రకారం వాళ్లు ల్యాండ్ దున్సుకోవాల్సిన అవసరం ఉన్నది. వాళ్లు ఈ చట్టం క్రిందకు వస్తారా? ఇటువంటి వాటికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఇంటర్సెప్ట్ గురించి ప్రతి సంపత్తురం రిపోర్టు ఇవ్వాలని అన్నారు. ఎక్కడెక్కడ కేనులు ప్రైస్‌లైట్ చేశారో దాని విషయంలో ప్రతి సంపత్తురం రిపోర్టు ఇవ్వాలని అన్నారు. దానిలో ఇంకోక కల్చోజ్ పెట్టుకున్నారు. పేజి 32 మీరు చూసినట్లయితే దానికి ఎగ్గంమ్పన్ తీసుకొని వచ్చారు. ఎగ్గంమ్పన్ ఎందుకు అండీ. పేజి 32, 27(2) క్రింద చూసినట్లయితే if the State Government is of the opinion that the inclusion of any matter in the annual report would be prejudicial to the security of the State...అదే కారణం పెట్టి వాళ్ల మనకు చెప్పుకుండ చేసిటటువంటి అవకాశం కల్పిస్తుంది. ఈ కల్చోజ్ లేకుండా మనయొక్క అసెంబ్లీకి చెప్పవలసిన అవసరం వున్నది. ఇవన్నీ చూసినట్లయితే, అన్నిమిచెడ్ పచుర్సు పోలీసు వాళ్లకి ఇచ్చినట్లు

అవుతుంది. మిగతా కేసులన్నిటికి కూడా చెకింగ్ లేకుండా పోతుంది. బయట క్లెయిమ్ చేసేటటువంటి వాళ్ళకి సుపీరియర్స్కి ఎల్యూనిక్ గాడ్జెట్స్ లాంటి కొత్త, కొత్త పరికరాలు ఉన్నాయని చెప్పారు. మనయొక్క వ్యవస్థను పట్టిపుం చేసి పద్ధతి ప్రకారం వాళ్ళను అర్థాట్ చేసి కంట్రోల్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఒట్టీగా చట్టం పౌస్ చేసినంత మాత్రాన నరపాఠని ఈ సందర్భంగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ యొక్క కేసు విషయంలో ఇంటర్వెన్షన్ చేసినపుడు వాంటెడ్ చేసినట్టు ప్రూవ్ అయినట్టయితే వాళ్ళ మీద పనిషేషణంటు తీసుకొంటామని అన్నారు. ఈ కేసేన్ బుక్ చేసిన తరువాత పనిషేషణం లేకుండా వాళ్ళ బయటకు వెళ్లిపోయినట్టయితే వీళ్ల మీద కేసులు పెట్టడానికి దీంట్లోప్రభుత్వం వారు మీరు ప్రవిజన్ కల్పిస్తారా? ఆటోమ్యూటిక్స్ వాళ్ళ మీద రివర్సు లో కేసు పెట్టే పద్ధతిలో ప్రభుత్వం వారు ఆలోచన చేస్తారా? ఈ రకమైన చట్టం ఇతర దేశాలలో ఉన్నాయి కాబట్టిప్రభుత్వం వారు ఆలోచన చేస్తారా అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రకమైన పవర్సు పోలీసు వాళ్ళకి ఇష్టండంవలన రేపు సామాన్య మానవుల మీద వీళ్ల ఒత్తిడి పెరిగి దనార్జనసేక్షన్‌టేటి రాజకీయమైన ఒత్తిడితో కేసులు పెట్టేటటువంటి ప్రమాదం పున్సుది. కాబట్టి ఈ చట్టం మిగతా రాష్ట్రాలలో ఉన్నదని మంత్రిగారు చెప్పారు. మిగతా రాష్ట్రాలలో ఉన్నటువంటి చట్టాన్ని మనం స్ఫుర్ది చేసిన తరువాతనే మనం ముందుకు పోయినట్టయితే బాగుంటుందని చెప్పి అందుకోరకు ఈ బిల్లును సెలక్ట్ కనుటికి పంచాలని చెప్పి మా పార్టీ తరువున రిక్వెస్చ్ చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

రా. 9.50

SRI ASADUDDIN OWAISI: Mr.Deputy Speaker Sir, I would like to congratulate the Hon'ble Home Minister, the Hon'ble Chief Minister and the Council of Ministers for following the footsteps of Sri Bal Thakaray. In the year 1993 similar Bill was passed in Maharashtra. At that time the Chief Minister there was Mr.Joshi of Shiva Sena. We can very well understand the motive behind passing of that Bill in Maharashtra. The intention of the party in power at that time and their love for minorities, their love for upholding law and order in the State is very well known not only in our country but also throughout the world. But unfortunately this Government wants to become like Siva Sena. The Chief Minister wants to become like Bal Thackery. If he wants to become like him we cannot stop him.

Mr.Deputy Speaker Sir, one year ago in B.J.P. led Government at the Centre, the Union Home Minister said in the Lok Sabha that the Central Government was proposing to bring in Prevention of Terrorism Act, i.e., PoTA. The Bill was also drafted. It was circulated also in the Parliamentary Committee on Home Ministry. But the B.J.P. led Government at the Centre does not have the requisite strength in the Rajya Sabha for the passing of the Bill. Even if it was passed in the Lok Sabha, it would have failed in the Rajya Sabha. Now the Union Home Ministry led by Sri L.K.Advani had devised this plan. Since they cannot get this Bill passed in both the Houses of Parliament, they are using Sri N.Chandrababu Naidu and the Hon'ble Home Minister to bring in such sort of legislation here.

Sir, on the first page of the Bill under title, extent and commencement, it is said that this Bill may be called the Andhra Pradesh Control of Organised Crime Act, 2001. Sir, the real intention is something else. This Act needs to be called and it should be read as the Andhra Pradesh Control of Political Opponents and Minorities Act, 2001. That is a right definition and right title for it. This is the real intention of the Government to finish all its political opponents and to continue subjugation of the minorities.

Sir, I would like to draw the attention of the Hon'ble Home Minister to the performance Budget of Home Department. I would like to read out some lines from it with your kind permission. Page 3 of it says under Law and Order: "The law and order situation in the State has been well maintained. Extremist violence was contained. Extremists violence particularly of outlawed P.W.G. continues to be a problem. Political agitations were handled well. The situation on the communal front has been more than satisfactory. Though industrial workers, agricultural labour, students and employees launched agitations they passed off peacefully with the effective intervention of the police."

Sir, it says under Political/Factional violence at page 4: "The police are responding promptly bringing the accused to book in all cases of violence and initiating steps to contain such crime not bearing in mind the political affiliations of the accused."

Sir, it also says under para "26.Crime" on page 5: "The total volume of cognizable crime reported in the year 2000 was about 1.10 lakhs which was on par with the total volume of 1.09 lakhs on 1999. Police have taken effective preventive action as a result of which violent property crime such as dacoities and robberies were kept under control."

Sir, it also says under para 27 on the same page: "Due to effective policing and continued preventive action, bodily crime such as murders, riotings, kidnapping and hurt cases registered a decrease as compared to the previous year 1999. The factious crime in Rayalaseema districts has shown a decreasing trend. An overall of bodily crime has registered decrease of 4.24% as compared to that of 1999."

Sir, I would like to point out that in the statement of objects and reasons of the present Bill it is said, "By virtue of its vast resources and exploitation of certain legal lacunae, organised crime is posing an alarming and serious threat to the society." Then it also says, "It is fuelled by illegal wealth and black money generated by contract killings, extortion, smuggling in contraband, illegal trade in narcotics, kidnappings for ransom, money laundering etc., " Please give figures of contract killings, extortion, smuggling in contraband, illegal trade in narcotics etc., Let the Hon'ble Minister give the figures because I have tried to spend some time on performance Budget. No such figures are given. In fact Hon'ble Home Minister is claiming that there has been decrease in all such crimes. For things like narcotics there is a sufficient Central enactment. For money laundering FERA is there. Now we have FEMA. I would like to know when all these Acts are there what is the need for you go to for a new Act. For black money income tax laws are there. Money gathered in gambling is also taxable. Income tax has to be paid. You talk about organised crime and conspiracy. Organised crime and conspiracy is covered by existing Sections 34, 120B, 147 and 148 of IPC. Why do you have to go for a different definition of organised crime and conspiracy? What has been stated in the statement of objects and reasons is nothing but an eye wash. You take any crime for example pick pocketing. If a pick-pocket goes out from the house and commits a pick-pocketing he has a design and he is organised. Any crime is organised crime. If a crime is committed you cannot say that it is not organised. It is a known fact.

Sir, another point I would like to bring to the notice of the House is that in the commission of offence there are four stages i.e., Mens rea, preparation, attempt and success of attempt. There are various Sections under I.P.C. to punish. Sections 307 and 511 are there. Mere preparation is also punishable for certain offences under Section 199 of IPC. Possession of arms under Section of 25 of Arms Act is punishable. Likewise, there are many enactments existing in our country where preparation and possession etc., are made punishable. For example there is Drugs Act and there is Copyright Act.

Sir, if one looks into the theory of crime, almost all the offences under the four stages as stated earlier are organised crimes except few such as rash and negligent driving, causing hurt or death under Sections 337, 338 and 304 of I.P.C., Under Sections 120B and 107 to 114 of I.P.C. conspiracy is very well defined and abetment is made punishment. We have treasure of laws which are in existence and contain all organised and unorganised crimes. In fact subject to certain exceptional circumstances all

the crimes are mostly organised and there is no need to have a further enactment under the lable of so-called Prevention of Organised Crime Act.

Q. 10.00

Sir, my contention is that if this Bill is passed today in this august House, the highest sufferers will be muslim minority and political opponents of this Government. We knew very well what happened when in a very crude way a conspiracy was hatched to defame the son of the C.L.P.Leader recently. It came out in open. You know what response you got from the people. It exposed you totally. Mr.Deputy Speaker Sir, as far as Muslim minorities are concerned, this particular Bill is virtually like black TADA. I want to remind the Hon'ble Home Minister through you that in 1996, when Rajya Sabha elections were about to be conducted and when Syfulla was contesting on your party ticket along with other two candidates before Rajya Sabha elections, the Hon'ble Chief Minister had a meeting with me. He told me that they were going to take out 69 TADA cases and they were going to withdraw those cases. It has come in the newspapers. The words of the Hon'ble Chief Minister are that TADA is a black law and it has been brutally used by the Congress Party to destroy minorities. Why in 1996 did you withdraw those 69 cases? Is this Act not same with TADA? In fact it is worse than TADA. That Act was everywhere. I came to know that even Amnesty International is against this proposed Act and they are very soon coming against it. I want to tell the Hon'ble Home Minister that Asad will not be touched by the police Department. Why because I am an MLA. But what about a common Asad on the streets? A muslim having a beard and weaing Kurtha and Pyjama is immediately branded as an ISI agent and fortunately or unforlunately if that fellow happens to be very fair, he is immediately branded as Kashmiri. There are so many instances of this type, I can tell you. So many cases are pointed out to the Police Department. In old City during night, frisking operation is held and people are stopped because they are wearing shalvar and having long beard. They ask, "Where do you live? What is the proof of your identity? What is your house number? Have you come from Pakistan? Have you come from Kashmir? This and that." There are certain officers in the Police Department who work on a fixed idiology and who have a fixed mind-set. That is somehow to ensure that muslims' rights are curbed and suppressed if this Bill is passed. I can say this with full responsibility. Tomorrow you are going to ask for this Act to be there for ever. We do not know what political fluctuations will take place. Who will guarantee for people's rights? Don't you see what is happening around our country? We are being murdered. We are being brutally assassinated. We are being mistreated even worse than dogs on the street. This is the state of minorities in India. By bringing this Bill you are giving excessive powers to the Police Department. You are making them more powerful. You are going to bring Polife raj. This is the real intention behind this Bill.

Sir, there are reasons for passing of this Bill in Maharastra. Mafia is there. ISI is there. Smuggling is there. Drugs are there. Gangs are there. Gang wars are there. Arms are there. There could be a debate on this. It is a debatable point. But what about Andhra Pradesh? In our State what is the performance Budget for? Is the Home Minister misleading the House or what it contains is correct? Let him answer this. In the Bill you say that this is brought because all these crimes are on rise and because of mass urbanisation. What sort of excuse is this? Do you mean to say that because of mass urbanisation you need to bring this Bill and you will have to curb the fundamental rights of the citizens?

Mr.Deputy Speaker Sir, this Bill says "organised crime" means any continuing unlawful activity by an individual, singly or jointly either as a member of an organised crime syndicate or on behalf of such syndicate, by use of violence or threat of violence or intimidation or coercion, or other unlawful means, with the objective of gaining pecuniary benefits, or gaining undue economic or other advantage. What sort of definition is this? All these definitions are already there. I.P.C. is there. All these things are very well clearly defined in our Indian Penal Code. Insurgency section, criminal intimidation, assault, battery etc., are all taken care of in the I.P.C. But still you want to come up with another Act.

Sir, clause 4 deals with punishment for possessing unaccountable wealth on behalf of member of organised crime syndicate. What are income tax laws for? There are penal provisions and they sufficiently take care of them. What are the Special Courts for economic offences doing? These are already there. But you want to have punishment for possessing unaccountable wealth on behalf of organised crime.

Sir, there is a very big electronic display board, "Mee Kosam" on Necklace Road. Let us go there now and see it. Yesterday only I had gone there. I have seen it with my own eyes. According to that crime is coming down. Speaker Sir, everywhere the basic concept is to remedy the situation. Environment must be created where people do not fall a prey to deceitful and false means.

Sir, the biggest threat to law and order is some of the officials in Police Department itself. You want to bring in the present Act. It is very unfortunate. I would like to point out that seven days have passed since a police officer had walked inside the task force office and taken away a seized car. An additional D.I.G. rank officer has telephoned Commissioner of Police Sri Ramulu to release the pseudo naxalite who was extracting money. Even after eight days you cannot take action against that I.P.S. officer. You want to bring in this law. What mechanism is there to control your own blacksheep in the Police Department? They can go scotfree? If an MLA goes and makes a Dharna in the Police Station, he is booked under Section 307. He is booked under the charge of assaulting the public servant. What about a Police Officer who walks into a police station and takes away a seized car? It is shame on the part of this Government that even after eight days the Government did not bother even to register a case against the concerned or to arrest the IPS officer. Now you want to teach morals to the people. You want to instill fear of law in the minds of factionists and violent people. You want to instill fear in the murderers. You want to instill fear in the minds of people who are committing robbery. Who is committing robbery, Sir? Who is helping the robbers? It is the Police Department and the Government only.

Mr. Deputy Speaker Sir, Clause 9(2) deals with procedure and powers of Special Courts. where an offence triable by a Special Court is punishable with imprisonment for a term not exceeding three years or with fine or with both, the Special Court may, notwithstanding anything contained in sub-section(1) of Sections 260 or 262 of the Code, try the offence in a summary way. Sir, this is not a person who is going to be booked under this Act. He is not going to commit an offence of road traffic. Summary trial is going to take place in a summary manner without full trial. The prosecution will not even examine the witnesses. They will only file an affidavit. Moreover, if anybody is arrested and put behind bars, in my opinion that is an interference in his right to freedom. This is worse than that. I am in jail and you are going for summary trial. You don't want to conduct fair trial. You want to conduct a trial in a summary way. I want to bring to the notice of the Hon'ble Home Minister what is the axiom of criminal law ? The axiom of criminal law is that hundred criminals may go scotfree, but one innocent must not be punished. That is the axiom of criminal law which every student of law is taught and remembers it. Can this happen in a summary trial? I want to know from the Hon'ble Home Minister.

Sir, clause 14 deals with authorisation of interception of wire, electronic or oral communication. This is against the fundamental rights or privacy of the citizens and it is a violation of right of freedom which is guaranteed under the Constitution of India.

(Interruptions)

جناب اسد الدین اویسی - بارہ بجے پاس کریں گے صاحب۔ ہم بولے آپ کو کل لے لو، انہوں خد کر رہے ہیں خواہ خواہ ۔
تمہوز ابولے دیجئے ۔ آج ذرا اول کھول کر بولنے دو صاحب دل جلتے ہیں ہم لوگ دو دھکے جلتے ہیں
چھانچ کو پھوک کے پیتے ہم ۔ ذرا بولے دو آپ ۔
اپنکر صاحب ۔ بولئے بولئے

اسد الدین اویسی ۔ ۔ جو چپ رہے ہی گی زبان خیز لہو پکارے گا آستیں کا
ذرا بولے دیجئے آپ ۔ آپ سے ابا گزارش ہے ۔

Sir, the proposed power given to the Police to tap phone, intercept and obstruct communication is highly violative of basic human dignity besides violating the fundamental rights. Mr.Deputy Speaker Sir, if such powers are given to the executive through a legislation, the very democratic system will be spoiled. Such powers were exercised only by Nazis in Germany in the past and other dictatorial regimes. Do you want to become like Hitler? Do you want to have concentration camps? Do you want to have gas chambers? This sort of legislation was enacted by Hitler during Nazi regime. You can very well form your own opinion. There are legal luminaries here like my good friend Sri Ashok Gajapathi Raju, who is an expert on Kaul and Shakdher Parliamentary Practices, prevalent in the whole world. This is going on. If such laws are enacted the democratic system in which freedom is one of the pillars will be spoiled. Even though a political party enjoys majority in the legislature, it cannot abridge my fundamental rights.

Mr.Deputy Speaker Sir, in a famous American case, West Vergenia Vs.State Board of Education, Justice Jackson said that a fundamental right cannot be submitted to the votes. They depend not on the outcome of election. Fundamental rights protect the interests of the individuals from whims sand vagaries of brute majority. Just because you have majority you cannot pass such laws which will curb my freedom and which will be an interference in my fundamental rights. This is happening here by having Clause 14.

Sir, this Bill prescribes that for the first time permission for sixty days has to be taken for interception. Then it is a never ending process. It continues to get extended.

۱۰.10

There is no finality and it is like a bottomless pit. For the first sixty days the police require permission and after that it goes on, goes on. There is no end to it. This is the law, which the Government is going to create.

In regard to the Clause 13 all the sub sections are against the Indian Evidence Act. Our Evidence Act, 1872 had withstood the vicissitude of time and the present piece of legislation is completely against it. This is a flimsy piece of legislation.

Clause 15 talks about the Review Committee which consists of following ex-officio members viz., Chief Secretary to Government, Secretary to Government, Home Department, Secretary to Government, Law (Legal Affairs) Department. These people are henchmen of the Government. What sort of review will take place if these sorts of henchmen are there? How independent are they from the Government? How do we expect that they will exercise their reviewing powers in a very independent way without the interference or without the pressure from this Government? The Chairman and the Members are henchmen of the Government.

Clause 17 (3) says that when it is proved that the accused has kidnapped or abducted any person, the special court shall presume that it was for ransom. This is very presumptuous and will have far reaching effect. If any person is missing then the police will come to an opinion that it was for ransom. Immediately, the provisions of this Act will be invoked.

In page 15, Clause 18 says that certain confessions made to police officer to be taken into consideration. It is a known fact that when it comes to obtaining of confessions by police officers, they have no validity. Kindly show me one instance where confession was not taken by using third degree treatment.

I want to go on record that in the year 1998 when the pamphlet case came up, one of my party colleagues Mr. Alampally Pochaiah was charged in this case. He was made A2 (Accused-2). Do you know as to how his confession was obtained. The police constable urinated on his face and wanted him to accept this crime. I am saying this with full responsibility. No doubt, it is a shame on the part of this Government. This is what is happening. We will file a case against those police officers but we are waiting for the right opportune time. This is how the police people take confessions. They use the rubber, blades and rubber chappals. Water will be applied with full pressure on the skin of the person. In the police language it is known as 'mussal'. Continuously for 4-5 hours the people are beaten. It is a known fact, all the political parties including the T.D.P., functionaries have also seen the backside of the third degree treatment. More over, the confessions given to police officers are being made admissible as evidence of guilt. I would request the Home Minister that now it is not the time. If he has any spare and free time, please let him read the first report of the Indian Law Commission. What did it say? If he reads it, he can form his own opinion on it.

If the police want to record a confession of an accused there is Section 164 of Cr.P.C., which can be recorded by a Magistrate. There is atleast one judicial magistrate at taluk level and number of magistrates at district headquarters and metropolitan areas who are easily accessible to the investigating agencies. In the presence of such judicial magistrate the police can record the confession. It will be more reliable when it is produced as evidence of guilt in the court. It will have more weight, more emphasis will be given by the concerned magistrate or judge in forming his opinion about the guilt of an accused. The Clause 18 is completely like the Section 15 of TADA Act.

Sir, I would like to remind to this august House that in the year 1993 after the Babri Masjid was demolished, some of Muslim youth in a fit of raze and anger they prayed outside the Abids Police Station. They were booked under the provisions of TADA Act. What was their crime? They prayed outside the police station. Even today, more than three thousand minority youths that were booked under the provisions of TADA were in jails of our country. Their lives have been completely destroyed, their family lives have been destroyed, their children have become orphans and their wives are living like widows. In spite of all this, this Government wants to insist for bringing this type of legislation, which is more or less like TADA Act. I am sure, if any person is booked under this Act, the confessions will be taken by using third degree treatment.

Clause 19 deals with the production of witnesses. The accused will not know who the witnesses are. I want to remind the Home Minister that if tomorrow he is not in power and if one of T.D.P.,

functionaries booked under this Act, he will not know who are the witnesses against him. It is a fundamental right of the accused to know the names of the witnesses. This is provided under Section 204 of Cr.P.C. The accused should know the witnesses as to whether he is a stock witness of police officers or an informer or is a person easily available in the hands of police so that he can defend his case more effectively. How can the accused defend his case when his fundamental right is curbed? The accused is innocent until he is proved guilty beyond reasonable doubt. If this Act is passed in this august House, no doubt the police officials will misuse it. Can the Home Minister give an assurance to this august House that if this Bill is passed there will be no abuse of the Act by police officials? Once the police invoke the provisions of this Act, the life of innocent people will be destroyed. They can keep any innocent person in jail for more than ninety days. He may not know who will be the witnesses and this Act also talks about incamera proceedings. Why do you need it? According to the provisions of Cr.P.C., the incamera proceedings will take places only in family matters and sexual offences. Even when Nazis were prosecuted in Nuremberg for their crimes, there was an open trial. The Nuremberg trial was an open trial. But now this Government wants to go for incamera proceedings

Clause 20 talks about the forfeiture, attachment of properties etc. Basically, the Government wants to mortgage the life, liberty and properties of its political opponents and the minorities. This is the real intention behind the clause 20.

The Bill also talks about the constitution of special courts. We have separation of powers. The Legislature should not encroach upon the powers of Judiciary. By constituting special courts, we are sending out a message from this august House that we do not have confidence. No doubt that the Home Minister will stand up and disagree with me. Who will sit down in this special court? The same metropolitan judge will preside over it, the same judicial magistrate will be there and the same sessions judge will be there. Why does this Government require special court? In my opinion, it is unnecessary. It is interference in the discretion of the courts. Under the norms of separation of powers, the legislature should not encroach upon the powers of courts by using excessive delegation of powers.

This Bill also talks that there will be restrictions on the grant of bails. The first schedule and Section 74 of Cr.P.C., states that bail to a person accused of an offence in which police officer has no power to release on bail as per the specified sections and other special local laws. But the jurisdiction to grant bail by court under Section 439 Cr.P.C., by Sessions Court and High Court is not taken away. Under Section 437 Cr.P.C., there is an embargo on the power of magistrate not to grant bail to a person who is accused of an offence punishable with life or death penalty, against which proviso is added to consider bail for women, sick, infirm person and such other cases etc. I can agree that in cases of Late Madam Indira Gandhi and Rajiv Gandhi the assailants who were involved in that crime were not granted bail. I totally agree with it. What is the judgement given by the High Court in Jubilee Hills bomb blast case? The bail was not given to the accused. In this sort of instances the Government is throwing the Cr.P.C., sections to wind. The Government is not respecting Cr.P.C., sections, which is a Central enactment. In our country, the Judiciary is one of the wings of State besides Legislature and executive. The Exercise of excessive delegation of power to dominate the fundamental section of Judiciary is highly undesirable, if not unconstitutional. We have derived the theory of Separation of Powers from the Philosophy of Montesque, which is strictly followed in America also. The restriction of bail by the courts through legislation is nothing but encroachment in the functioning of Judiciary. This is what the " Sirkar " has said, who has written all the books on evidence. These are his words.

This Act talks about death penalty. All the civilized countries have abolished the death penalty. The human rights organizations like Amnesty International etc., are after those countries which still have not abolished death penalty. In view of such universal change, the death penalty is highly deplorable. Even the Hon'ble Supreme Court in a number of decisions held that is death penalty has to be imposed, it should be imposed in rarest of the rare cases.

Mr. George Bernard Shah once remarked that if you are to punish a man retributively, you must injure him, if you have to reform him then you must improve him. A man cannot improve by injuries.

That is what George Bernard Shah has said. Every man is born good. The criminality is simply an evil, which is curable. As far as the international countries are concerned, what is the prevalent theory now? Earlier, the people believed in death penalties, the people followed the deterrent theory as said by Mr.Patent. But right now the reformation theory of punishment has assumed prominence. It has genesis in Italian School headed by Long Braso and the French writer Lakasansa.

The main object of punishment should be to reform the criminal. The model used with reformatory change can be brought about in the character of man by giving him love, sympathy ...

(Interruptions)

This Bill, may God forbid, if it is passed in this august House will curb the fundamental right of privacy, liberty, right to have a fair trial, right to know the names of witnesses of the accused. If this Bill is passed, I am sure, the political opponents of this Government and the minorities will be mainly targeted. I once again request the Home Minister and this Government to please withdraw this Bill. There is no need for such Legislature. The State of Andhra Pradesh is different from Maharashtra. The other day Home Minister said that in Karnataka they have passed this Act in half-an-hour. I do not want to question their intelligence or their intellectual capacity. I do not want to question it. If this Act is passed the consequences will be draconian. The innocent people will be vulnerable, the political activists will be targeted, and civil rights activists will be targeted. Even if the political parties organize a small dharna, the police will invoke this Act. Had this Act been passed during September, 2000, I am sure the agitators who participated in power hike scenario would have definitely been booked under the provisions of this Act. I am telling this because this Act presumes any thing as a criminal activity, any thing can be construed as organized crime, and any thing can be construed as conspiracy to commit an offence.

I request the Home Minister and also the ruling party Members, please think once again about the consequences of this Act. You are destroying the future of our State, you are destroying your own future. You and me will be not be touched because we are powerful and influential people but we have to remember that laws are passed only for the welfare of the people. We have to see the good side and bad side of the Bill. What will be the fate of the common people? If this Act is passed the welfare of the people will not be served. And if the Government sincerely believes that they want to control all these organized crime then the ruling party should not issue any whip. I am asking for a division for passing this Bill. Let the Members vote according to their conscience, let there be a conscious vote in this august House. Let the ruling party and opposition Members think as to what is good and what is bad for the people of Andhra Pradesh. I challenge that if there is a conscious vote then the Government will know what the results would be. We have to make laws for the welfare of the people. We have to make laws to ensure that the properties, lives and limbs of the citizens are guaranteed. I thank you for giving me this opportunity.

రా. 10 . 20

శ్రీ గుమ్మడి సర్పయ్య (వల్లందు) :అధ్యో, ఈ బిల్లును ఏ ఉద్దేశంతో ప్రవేశపెట్టారని చూస్తే, తెలుగుదేశం గపర్చమెంటు ఇప్పటికే 7 సంవత్సరాలు ప్రయాణం చేస్తున్నది ఇంకా మూడుస్వర సంవత్సరాల కాలం పుంది. ఈకాలం అంతా కూడా ఎదురులేకుండా పుండాలి అంటే ఈ చట్టం అవసరం అయింది అనేటటువంటి దృక్పథం కనిపిస్తున్నది. అధ్యో, మినిష్టరుగారు ఇంత సాహసానికి పాలు పడ్డాడు అంటే, మినిష్టరుగారి ఉద్దేశం కాదు అనుకుంటాను. ఇంత ఖచ్చితంగా ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజల మీద ఉక్కు పాదం మోపుతున్నటువంటి పోలీసు బిల్లు తయారు చేసింది అని నేను అనుకుంటున్నాను. మినిష్టరుగారు దీనిని సరిగా పరిశీలన చేస్తే దీనిని ఒప్పుకోడని - ప్రవేశపెట్టడని నాకు అనిపిస్తున్నది. ఈరోజు చాలా చట్టాలు ఇప్పటికే పున్నాయి. ఉన్న చట్టాలే ప్రజలకు భారంగా తయారు అయి ప్రజల హక్కులను కాలరాస్తున్నాయి. ప్రజల ప్రాణాలకు హానికరంగా తయారు అయి పున్నాయి.

రా. 10.30

ఇప్పటికే నోరు మెదలకుండా చేస్తున్నాయి . పౌరుషులు శూస్యం అయ్యాయి . ఇటువంటి పరిణామాలు ఇప్పుడున్న చట్టాలుఅవసరం అవుతుంటే, ఈ చట్టం ఎందుకు అవసరం అయిందో అర్థం కావడం లేదు . రహస్యం ఏమిటంటే, గుండాలను, మాఫియాలను వీరిని నివారించడానికి సేరప్రవృత్తిని నివారించడానికి అని వ్రాయబడింది . గూండాల కోసం, దొంగతనాలు చేసినవారికోసం ఈ చట్టం అవసరమా అధ్యక్షా . ఇప్పటికే పున్న చట్టాలు వీటని అరికట్టలేకపోతున్నాయా? ఆ పున్న చట్టాలను అమలు చేసే తీరులోనే కొన్ని పొరపాట్లు జరుగుతున్నాయి . వాటిని సక్రమంగా ప్రజలకు అనుకూలంగా ప్రజల రక్షణకు ఉపయోగించడమే కాకుండా వారికి వ్యతిరేకమైన పద్ధతిలో అమలు చేస్తుంటే - మనం ఇప్పటిదాకా అనుకున్నాము . ఏమిటి ఇంత అన్నాయం? ఇంత ఘోరంగాని . దీంట్లో కనిపించేది ఒక్కటే . భూమి కబ్బాలకు సంబంధించి కూడా పుంది . మేము ఛారెస్టు కాంట్రాక్టర్సు, అధికారులు అడవిని పౌరులకు కల్పిస్తే, భూమి లేని పేద ప్రజలకు ఇప్పించాలని, పేద ప్రజలు ఆ భూమిని దుస్సుకుంటగున్నారు . వారందరికి బట్ట కల్పించాలని, ఆ నీటి వసరులను పంటలకు , వ్యవసాయానికి, బాసులకు వాడుకుని, వారి బ్రతుకులు మెరుగు పర్మడానికి ఉపయోగించాలని, హక్కులు కల్పించాలని అడగుతుంటే, ఈ భూమికి సంబంధించి సేరం కిందకు వస్తుంది కదా అధ్యక్షా . ఇట్లా చేసినందువల్ల ఆ ప్రజలందరు సేరస్తులుగా అవుతున్నారు . ఈ చట్ట ప్రకారంగా వారందరిని శ్శిక్షించాల్సి పుంటుంది . వివిధ సమస్యలమేద ప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేస్తున్నారు . వారి కోరికలను తీర్చలేని పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వం పుంటే, కోరికలను తీర్పడానికి డిమాండు చేస్తూ రోడ్లు ఎక్కుతున్నారు . అటువంటివారు సేరస్తులు అవుతారు . నాయకత్వం సడిపిన వారు సేరస్తులు అవుతారు . ఇది గుండాలను, మాఫియాలను, దొంగతనాలను చేసేవారిని నిరోధించడానికి - సేర ప్రవృత్తిని నివారించడానికి చేసింది కాదు . ఖచ్చితంగా నక్షత్రైట్ పార్టీని సిపిఐ (ఎఎల్) పార్టీలను అణాచివేయడానికి చేసినటువంటి కుట్టయని సేను మీద్వారా ప్రభుత్వానికి చెప్పుతున్నాను . ఈరోజు రాజకీయమైన ఉద్యమాలు ఉన్నాయి . మొన్న ఇప్పుడున్న చట్టాలను ఆసరా చేసుకుని 28 అగస్టులో జరిగిన ఘటన ఒకటి పుంది . ప్రజలందరు వారిపై మోపిని భారాన్ని తగ్గించాలని 90 రోజులు అందోళన చేసినప్పుడు చెవిటి వాని ముందు శంఖం వ్యాదినట్లుగా ప్రభుత్వం వ్యవహారిస్తే గట్టిగా అరచి ముందుకు వస్తే కాల్పులు జరిపి చంపారు . కేసులు పెట్టారు . చాలా ఆ చట్టం? ఆ చట్టం కేసులు పెట్టడానికి ఉపయోగపడ్డాయి . ఇప్పటికే మన పోలీసులు ఇళ్ల నుంచి తీసుకుపచ్చి కాల్పి చంపుతున్నారు . ఇప్పుడు జరిగిన ఎన్కోంటర్సులో 1 - 2 ఏమైన యాజ్ ఇట్ ఈజ్ ఎన్కోంటర్సు పుండవచ్చు కానీ, మెజారిటి ఎన్కోంటర్సు బాటకపు ఎన్కోంటర్సు అనే మా క్లియర్గా అందరికి తెలిసిన వపయమే . ఈ చట్టం ద్వారా స్పెచ్చము క్యారంగా అణాచాలని చుస్తున్నారు . ఈ చట్టం ఎవరి మీద ప్రయోగించాలని అనుకుంటున్నారు . వెంకయ్యగారు, ఇంద్రేనారెడ్డిగారు, అసదుద్దిన్ ఒవైసి గారు మాట్లాడుతూ చెప్పారు . దాంట్లో పున్న సారాంశం అంతా - అటువంటి ఈ చట్టాన్ని మానవ దృవ్యాంతో మానవాళిని కాపాడడానికి మరొక్కుసారి ఆలోచించి, ఈ బిల్లును విత్తడా చేసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను . ఎందుకంటే, దీంట్లో ప్రజల ప్రయోజనం కాకుండా ప్రజలకు వ్యతిరేకులు అయినవారు ఎవరు అయినా పుంటే, వారికి ఉపయోగపడుతుంది అధ్యక్షా . కానీ ఇది ప్రజలకు ఉపయోగపడదు . ప్రజలందరు మనలను నమ్ముకుని, ఒట్లు పేశారు . వేయించుకున్న వారిని నమ్మపడ్డా అధ్యక్షా .. విమర్శల నుంచి మనం గుణపాతం సేర్పుకోవాలి . మంచి అయితే తీసుకోవేలసిన అవసరం పుంది . విమర్శించే వారిని లేకుండా చేయాలి అనేటువంటి స్వభావం సరైంది కాదు . ఈ బిల్లు ఒక దుర్వార్థమైన స్వభావాన్ని తయారు చేసింది . దీని నుంచి బయటపడాలంటే ఈ బిల్లును విత్తడా చేసుకోవడం మంచిదని మీద్వారా మినిష్టరుగారిని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను .

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : అధ్యక్షా, మా మిత్రుడు ఒప్పేసిగారు అనేక విషయాలు క్యాటగోరికల్గా స్పెసిఫిక్గా రికార్డెడ్గా చెప్పినటువంటి అంశాలను గౌరవ హోం మంత్రిగారు కన్విన్సు అయిన ఫీసు ఫీలింగ్సు కనిపిస్తున్నాయి .

అయిననరె, కొన్ని విషయాలు తమద్వారా తెలియచేస్తున్నాము . భారత దేశంలో ఒక మంచి రోజుయని, బాపూజీగారు అర్థరాత్రి స్వాతంత్ర్యాన్ని తెచ్చారు . అసుఖవిస్తున్నాము . మళ్ళి అంధ్ర దేశానికి మరొకసారి అర్థరాత్రి ఈ బిల్లును పాశు చేసి చీకటి రోజులను దాపురించబడుతున్నాయనేది అక్షరాలా ఇది నిజము . ఎందుకంటే, ఇంతకు ముందు అనేక విషయాలు చెప్పాము . బొంబాయిలో వచ్చిన అనేక గొడవలు, ఎవరు కూడా కర్యాచేయలేని పరిస్థితి పుంటె, దానికోసం ఆరోజు ఆ చట్టాలను తెచ్చారు . ఇక్కడ పున్న పెద్దలు ఈ రకమైన ప్రాజెక్టులేకమైన విధానమే అనుసరిస్తున్నారు . మా పార్టీ ప్రజాసేవకు అంకితమైనదని చేపే పార్టీ - ప్రజాస్వామ్య హక్కుల కోసం పునరుద్ధరించబడిన పార్టీయని, అటువంటి దానికోసమే జన్మించినటువంటి పార్టీయని చెప్పారు . అపహస్యం చేసి, వారు వీరు అయ్యారు, వీరు వారు అయ్యారు . ఇదిక్కడి న్యాయం దాపురించింది . మీరు అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరం పుంది . ఎవరో చెప్పుతున్నారు . ఒక వైపు నుంచి వర్గసంఘర్షణలను కర్యా చేస్తున్నామని, హత్యలు తగ్గించామని, డెకాయిట్స్ తిగ్గించామని చెప్పుతున్నారు . అని గతంలో పున్న, సంవత్సరాల తరబడి పున్న స్టోబస్టిక్సును మరిపించడానికి ప్రత్యేకంగా లెక్కలు చెప్పారు . క్రైస్తువు కర్యా చేయడానికి చట్టం చేస్తున్నామంటున్నారు . ఇది కాంట్రాడిక్షరిగా పుంది . ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి . మీరు అనుకుంటున్నారు . మేము చేసే విధానాల పట్ల, మా కాంట్రాక్ట్ పద్ధతి అనలంభించడం పట్ల అంతర్జాలీయంగా అనేకరకాలుగా, ప్రపంచబ్యాంకు స్థాయి అంత ఎత్తుకు ఎదిగి ఇతర దేశాల ద్వారా ఎదుగుతున్నాము కాబట్టి, గ్రామీణ, పట్టణా స్థాయికి అంతరం పెరుగుతున్నది . అరాచక్కుం పెరిగే ప్రమాదం పుందని ముందుగానే ప్రభుత్వం ఉపాంచి పుంటుంది . ఆ ఉహా నిజం అవుతుందని అనుకుని ముందుగానే దొంగ ముక్కు కొరకుతామని ఈ చీకటి చట్టాన్ని తెచ్చి, ప్రజలను, ప్రజా ఉద్యమాల యొడల సమ్మకం పున్న వారికి, మైనారిటీలకు, అందోళనకారులకు గురిపిట్టడం జరుగుతుంది . ఎన్నిసి, ఎన్నటి లకు గురి పెట్టడం ఈ చట్టం ఉద్దేశ్యం తప్ప మరొకటి కాదని తమద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాని . ప్రత్యేకించి, పెద్దలు హోం మినిష్టరుగారు వింటారు అనుకుంటున్నాను . 2000 లో తెచ్చిన ఆర్టిఫిషియల్ స్టోబస్ట్ క్రైస్తువుని విచారణ అంటే, ఏమిటి? ఉహాగా పుంటుంది . ఇప్పుడు థర్మ డిగ్రీ మెథడ్స్ లేకుండానే టెలిఫోన్ టాప్ చేసి ఎలక్ట్రానిక్ ఇక్ష్మీప్రెమంటును వాడి చేస్తున్నారు . మేము వారి మీద నేరారోపణ చేసి బీల్ దొరకకుండా పుండడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని ఆ విధంగా చెపుతున్నారు . ఇట్ ఈజ్ ఆలోడి దేర్ . మీరు చెపుతున్నట్లుగానే, ఇండియన్ టెలిగ్రాఫీక్ ఏక్కు, 1985 సెక్షన్ 50 చాలా క్లియర్గా పుంది . The power for Government to take possession of licence and telegraph and to order interruption of messages. It is very clear. మంచిదే . దీని ప్రకారంగా వారు ఇంటర్ప్రైట్ చేస్తున్నారు . ఎవరు ఎవరు ఏ రకంగా కావాలో ఆ రకంగా చేసుకుంటున్నారు . ఈ చట్టం అవసరం ఎందుకో గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పాల్సిన అవసరం పుంది . చట్టం అవసరం లేదు . ఎగ్జిస్టింగు చట్టాల ద్వారా ఈ నేరాలను కర్యా చేశామని మిత్రులు చెపుతున్నారు . నిన్నమొన్నిరకంగా వ్యాఖ్యానించారు?ఫ్యాక్షనిజిం చర్చ వచ్చినపుడు గౌరవ మంత్రిగారు ఎంతో సుందించి కర్యా చేస్తున్నారని చెప్పారు . మొన్నటికి, నిన్నటికి ఇంత తేడా వచ్చిందా? ఇందు కోసం ఈ విషయాలు ఆలోచించకుండా చేయడం ఇంతకంటే దయనీయ స్థితి పుండదు . రాజ్యాంగం కల్పించిన హక్కులను కాలరాచే పరిస్థితి మరొకటి పుండదు . ఈ బిల్లుకు

రా. 10.40

ఎక్కుటార్డున్ దీనికి సంబంధించి అధిక థనార్టకు సంబంధించి 384, 389, ఐపిసి సఫిపీమెంటుగా కర్యా చేస్తున్నాయి . లాండు గ్రామర్పు కోర్టులు ఎస్టోబీస్ చేశామని మనం . వాటికి ఏమయిందో ఏమో, వాటి ఫలితాలు చెప్పాలేకపోతున్నారు . ప్రస్తుతి సంబంధించి special Act is there. రహస్యమైన విచారణ అంటే, ఏమిటి? ఉహాగా పుంటుంది . ఇప్పుడు థర్మ డిగ్రీ మెథడ్స్ లేకుండానే టెలిఫోన్ టాప్ చేసి ఎలక్ట్రానిక్ ఇక్ష్మీప్రెమంటును వాడి చేస్తున్నారు . మేము వారి మీద నేరారోపణ చేసి బీల్ దొరకకుండా పుండడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని ఆ విధంగా చెపుతున్నారు . ఇట్ ఈజ్ ఆజ్ ఆలోడి దేర్ . మీరు చెపుతున్నట్లుగానే, ఇండియన్ టెలిగ్రాఫీక్ ఏక్కు, 1985 సెక్షన్ 50 చాలా క్లియర్గా పుంది . The power for Government to take possession of licence and telegraph and to order interruption of messages. It is very clear. మంచిదే . దీని ప్రకారంగా వారు ఇంటర్ప్రైట్ చేస్తున్నారు . ఎవరు ఎవరు ఏ రకంగా కావాలో ఆ రకంగా చేసుకుంటున్నారు . ఈ చట్టం అవసరం ఎందుకో గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పాల్సిన అవసరం పుంది . చట్టం అవసరం లేదు . ఎగ్జిస్టింగు చట్టాల ద్వారా ఈ నేరాలను కర్యా చేశామని మిత్రులు చెపుతున్నారు . నిన్నమొన్నిరకంగా వ్యాఖ్యానించారు?ఫ్యాక్షనిజిం చర్చ వచ్చినపుడు గౌరవ మంత్రిగారు ఎంతో సుందించి కర్యా చేస్తున్నారని చెప్పారు . మొన్నటికి, నిన్నటికి ఇంత తేడా వచ్చిందా? ఇందు కోసం ఈ విషయాలు ఆలోచించకుండా చేయడం ఇంతకంటే దయనీయ స్థితి పుండదు . రాజ్యాంగం కల్పించిన హక్కులను కాలరాచే పరిస్థితి మరొకటి పుండదు . ఈ బిల్లుకు

సంబంధించి It is needless to mention that it can be misused against the ruling party. వారికి రాజకీయ ప్రత్యర్థుల మీద ఏరకంగా ఆలోచన వుందో ఈ బిల్లు ఇంట్రడక్షన్ నుంచి ఇప్పటిదాకా ఈ బిల్లులో వున్న అంశాలు తేలిచ్చెపుతున్నాయి. సెక్షన్ 6 లో ఇన్ కెమెరా ప్రోసీడింగ్సు పెట్టారు. అంటే, స్పెషల్ కోర్సును విటన్నిటిని పెట్టి పొను చేసి జాడిపియరిని సివరేట్ ఏక్స్ప్రెస్ కింద పోలీసులకు అనేకరకాలుగా గపర్చుమెంటు బలాన్ని చేకూర్చి, ఇన్ కెమెరా ప్రోసీడింగ్సు అని పెడుతున్నారు. మనం ఆలోచించాలి. క్రిమినల్ ప్రోసీజరు ఏక్స్ప్రెస్కు సంబంధించి రాజ్యాంగానికి సంబంధించి పోరులకు ఇచ్చిన హక్కులను కాలరాస్టుస్టుది. ఇది అందరికి తెలుసు. కానీ, ఇది ఎందుకు చేస్తున్నారో తెలియది. ఇంకోక విషయం అధ్యక్షా, ఈ ఇన్ కెమెరా ప్రోసీడింగ్సుకు సంబంధించి that too in special courts. Criminal Procedure Code is there, Indian Constitution is there. Fundamental Rights are there. Section 327 of Cr.P.C. is very clear. ఇవన్నీ ఇన్కెమెరా ద్వారా జరిగినటువంటి విచారణలే. అయినాసరె, ఇంకా ఇన్కెమెరా ప్రోసీడింగ్సు కావాలని అంటున్నారు. ఇప్పుడు అది లేదు మాకు కొత్తగా ఈ బిల్లు ద్వారా చేస్తున్నాము అంటున్నారు. ఇది టోటల్గా డిస్క్రిప్షన్ ఆఫ్ ది కోర్సు - నేరం రుజువు కాదు అన్నప్పుడు ఎందుకు చేస్తున్నాము - ఇది ఆలోచించాలి.

(అంతరాయం)

సోదరులు ఇప్పుడే ఎంతో ఆందోళన చెందుతున్నారు . వారు అత్యస్కాహిగా సీక్రెటర్గా బిటింగు పెట్టమంటే , ఈ బిల్లు ఖచ్చితంగా వ్యతిరేకిస్తారు . ఇప్పుడు పున్న పరిస్థితుల్లో ఈ బిల్లుకు సంబంధించి అనేక రకాలుగా జరుగుతున్న అంశాలు పరిశీలన చేస్తే, justice is not only to be done, but undoubtedly seem to be done. అధ్యక్షా, ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో పారదర్శకత ను ప్రక్కన పెట్టి, ఇన్కెమెరా ప్రోసీడింగ్సు ద్వారా విచారణ బయటకు పెళ్ళకుండానే మీరు ఈ త్రయిల్ పూర్తిస్తోమంటే, మనం, మన పారదర్శకతకు అర్థం పుంటుందాయని ఆలోచించాలి . ఇప్పుడున్న పద్ధతిలో జవాబుదారీతనం గురించి చెప్పుతున్నది ఈ ప్రభుత్వం - ఎక్కడ పుంది అధ్యక్షా . ఇప్పటికి అయినానరె, జవాబుదారీతనం పుంటే, ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో నేరం అరికట్టవచ్చు . మీరు అనేకరకాలుగా కొత్త కొత్త ఎలక్ట్రోనిక్ మీడియాలో నేరాన్ని నీర్దేషించి నేరారోపణ చేస్తామని పెద్దలు మినిష్టరుగారు చెప్పుతున్నారు . ఆ రకంగా టాప్ చేస్తున్నారు . ఏరకంగా నేరస్థాయిని ఫిక్సు చేస్తున్నారో అది మాత్రం చెప్పిరంట గానీ జవాబుదారితనం పున్న ప్రభుత్వం కదా ఇది చెప్పలేదు అంటున్నారు . పోలీసులకు సూపర్ పపర్ ఇచ్చి, వారిని సుపీరియర్గా చేయడానికి చూస్తున్నారు . వారే మొత్తం మనకు జడ్జిచేసే అధికారులుగా నీర్దేశించి నేరస్థలుగా పుంచడం కోసం అధికారులుగా చేసి పుంచుతున్నారు . ఇది పోసుడిపార్ట్మెంటుకు చేస్తులేరా? గవర్నెన్సు అంటే ఇదేనా? గవర్నెన్సు అని చెప్పుతున్న తీరు ఇదేనా? ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన అవరం పుంది . ఈ బిల్లులో సెక్షన్ 18 చాలా క్లియర్గా పుంది . ఏమిటంటే, confession made by a person before a police officer not below the rank of the Superintendent of Police ఇప్పటివరకు ఎబో ది ర్యాంక్ ఆఫ్ ఎస్ .ఎస్ .ఎస్ . ఆ రకంగా చేసిన స్టేటుమెంటు ద్వారా ఏమవుతుంది . ఇది చాలా జనరేటింగుగా పుంటుంది . వెరాసిటితో పుంటుందని చెప్పుతున్నారు మినిష్టరుగారు . నాలుగుస్తర గంటలు చర్చ జరిగింది . అఖరుకు అధికార పక్కం సభ్యులు సభవాయిదా తీర్మానాన్ని ఇవ్వవలసి వచ్చింది . లీడర్ ఆఫ్ డి అపాజిషన్ కొడుకు, పాపం ఇన్వెస్టిగేషన్ ప్రాగ్రెస్ లోనే పుండగా జూడియల్ రిమాండు చేశారా అంటే ఎస్పిగారు ఎన్నో విషయాలు బయటకు చెప్పారు అధ్యక్షా . ఈ రకమైన ఎస్పి క్యాడర్సు పుంటే, ఇప్పుడు చెప్పారు మిత్రుడు . వెహి కీల్స్ లీసుకుపోతున్నారు . సూడ్ నక్కలైట్లను సపోర్ట్ చేస్తున్నారు . ఇలాంటివారు పుండగా, స్వచ్ఛమైన ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తాము అంటే, మిమ్మల్ని ప్రజలు విశ్వాసిస్తారా? ఈ చట్టాన్ని ఒక మంచి ఉద్దేశ్యంతో తెస్తున్నారని నమ్మతారా? ఇప్పుడు అయినానరె, మీకు పున్న పోలీసు బలగాలు ఆ రకంగా పున్నాయా? స్వచ్ఛంధమైన పద్ధతులు పున్నాయా లేవు . ఇప్పుడున్న పరిస్థితిని ఆలోచించండి? పోలీసులు అధికారం పున్నంతవరకు మాత్రమే మీ వైపు పుంటారు . అధికారం పోయిన తరువాత ఇది ఖచ్చితంగా భస్సానుర హస్సంగా మారుతుందని ఆలోచించాలి . కన్ఫెషన్ స్టేటుమెంటుకు సంబంధించి కూడా వివరణ పుంది .

ఇది As per this Bill, confession made by an accused person before a police officer not below the rank of the Superintendent of Police can be considered by the Special Court. This is in total violation of the Section 24 of the Indian Evidence Act and principles of Criminal Law. ఈ భారత శిక్షాస్ఫూతి చట్టం అనేది నిన్న మొన్న మనకోసం తయారు చేసుకున్నది కాదు. పోలీసులకు సంబంధించిన వెరాసిటీ, పోలీసులకు సంబంధించిన నిజాయితి, పోలీసులలో పున్న విధానం మీద ఆనాడు బ్రిటిష్ హార్టిక్ కూడా నమ్మకం లేదు. ఇప్పుడు మాత్రం నమ్మకం వుంది. వారి మీద మాకు నమ్మకం వుంది. నమ్మకం వారి కోసం కాదు, ఈ సమ్మకం మాత్రం మీ విధనాల వల్ల, దారిలో అత్యధికమైన అరాచకం పెరిగిపోతే, అణవి వేయడానికి, ఇప్పుడు అయితే మీరు వారికి ఎస్యూరెన్సు ఇచ్చారు. పెద్దలను కాపాడడానికి, మళ్ళీమిల్లియనర్స్ కొరకు తీసుకుపస్తున్నారు. వారికోసమని కిల్పిస్తుంది అప్పుడు మాత్రం మిమ్మల్ని వారు నమ్మతారాయని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నారు. ఇప్పుడు పున్న పర్మిటులో ఇది రికార్డింగ్ ఆఫ్ కన్ఫెషన్ ఆఫ్ స్టేట్మెంటు వుంది. సిఆర్సిపిసి 161 స్టేట్మెంటు ప్రకారంగా రికార్డు చేస్తున్నారు. గాని, వెలుగులోకి రాని సేరాలను రుజువు చేస్తున్నారా? ఇంకా కావాలంట, 1664 సిఆర్సిపిసి కింద ఎం. ఎం. కోర్టులో ఎవిడెన్సు రికార్డు చేస్తున్నారు. స్టేట్మెంటు రికార్డు చేస్తున్నారు. ఇంతకంటే అదనంగా తీసుకొస్తాము, పోలీసు స్టేట్మెంటు చాలా నిలువ కలిగిన స్టేటు ను బేసు చేసుకొని కేసులు పెడతాము అంటే, ఏరకంగా సమ్మాలి అధ్యక్షా. ఇంకా ఒక విషయం ఆలోచించండి? This is in clear violation of Section 517 of Telegraphic Act and the guidelines given by the Supreme Court of India in AIR, 1997 page 568. కైనామ్మ మినిష్టరుగారు లేదు. వారు వివరంగా చెప్పారా. మీరు, టెలిగ్రాఫిక్ కు సంబంధించి టాప్ చేసేటప్పుడు ఏరకంగా నేచురల్ ప్రిన్సిపల్ నయెలెట్ కావాలో కూడా చెప్పారు. నీటికి వ్యతిరేకంగా, రాజ్యంగానికి భిన్నంగా అన్ని హక్కులకు వ్యతిరేకంగా మా పని మేము చేసుకుంటూ పోతామని చెప్పితే, రాజ్యంగం ఇచ్చిన ప్రాథమిక హక్కులను కాలరాచేటటువంటి దుర్భాగ్యమైన పరిస్థితి వస్తుంది. ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. ఈ క్రిమినల్ చట్టంలో పున్న హక్కులకు సంబంధించి, ...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : కంక్కా డ్యూ చేయండి?

రా. 10.50

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : మాట్లాడకుండా చట్టం పొసు చేయాలంట, చేయమనండి? సిఆర్సిపి హక్కులకు సంబంధించి సహజమైన న్యాయమూత్రాలు కొన్ని ఉన్నాయి. నేరారోపణ సంపూర్ణంగా తెలియచేయాలి. నీర్దోషితావ్యాసిన్న రుజువు చేయడానికి స్వేచ్ఛలుకొన్నాడని అవకాశం ఇవ్వాలి. మీరు ఇన్కమెరాలో పెట్టి, టాపింగ్ చేసినవాటిని వచ్చే 10 సంపత్తరాలలో క్రోడ్ కరించి చేస్తామనింటే, ఇదెక్కడి న్యాయం? ఇంకా కొన్ని విషయాలున్నాయి. కోర్టుల్లో న్యాయానికి సర్పస్వా చేసేది న్యాయమూర్తి ఒక్కరే కాదు, ఆయన విజ్ఞత అసలు కాదు. విచారణ - న్యాయమ్మతమైన విచారణ. మీరు చేసే విచారణ న్యాయమ్మతమైనది కాదు. ఇది నేచురల్ జస్టిస్ కు విరుద్ధంగా చేసి విచారణ జరుపుతున్నారు. ఇది ఎట్లా కరెక్షన్ చేస్తారో చెప్పాల్సిన అవసరం వుంది. మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పోలీసు మనస్తత్వం పున్న పాలకులుగాని, చిత్రహింసల యెడల నమ్మకం పుంటుంది. దాంతేనే చెప్పారు అని అనుకుంటారు. శాస్త్రీయమైన పద్ధతి వారికి రాదు. ఒప్పేసిగారు అనేక విషయాలు చెప్పారు. నేను చేప్పేది ఏమిటంటే, అధ్యక్షా, బ్రిటిషు కాలంలో లాక్ష్మీలో పెట్టి ట్రుయాల్ చేయడం వల్ల ఏది అయితే కన్ఫెషనల్ స్టేట్మెంటు వస్తుంది. దీనిని కోర్టులో ఎవిడెన్సు బట్టి చెప్పరు. బ్రిటిషు వారు చెప్పారు కాని, ఈ ప్రభుత్వానికి సౌయి మాత్రం వచ్చినట్లు లేదు. ఉర్దూలో ఒక సామేత వుంది. గాంవ్ జల్గయా, హనుమాన్ బాహర్ అగయా - అన్నట్లు ఈ విషయంలో మాత్రం చట్టం తీసుకురావడం వల్ల ఎవరిని అన్యాయం చేస్తామంటున్నారు. భూకట్ట గురించి ఈ ఏక్షులో క్లియర్గా చెప్పారు. భూమి కట్టాకు సంబంధించి కూడా చెప్పారు. చరిత్రను వర్తీకరించకూడదు. 4 వేల మంది ప్రాణాలు బలిదానం చేసి నిజము నిరంకుశత్వానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేసి, భూములను సాధించారు. మీరు

చరిత్రీనులు కాకుండా వుండాలి . భూమి కబ్బా ఉద్యమాలను చేసిన వారందరు కూడా నేరస్తలు అవుతారా? ఉద్యమకారు చేసే భూమి కబ్బాకూడా దీనికిందకు వస్తుంది కదా మీడఫినిష్ట్ ప్రకారం . క్లోరిటీ వుంది . ఇంకోక విషయం ఆలోచించవలసి వుంది . పోలీసులు ఉదారంగా వ్యవహారించడం వల్ల ఇవాళ నేరాలు పెరుగుతున్నాయి అని పెద్దలందరూ ఆలోచిస్తున్నట్లు వుంది . పోలీసులు అనలు ఉదారంగా వ్యవహారించడం లేదు . రొడీషిట్లర్కు ఎంతమందికి టీకెట్లు ఇచ్చారు- వారు చట్టసభలకు వచ్చారు . వారి ప్రవర్తన మారుతుందా? వారు నేరాన్ని ఏకైప్పు చేయరు . ప్రభుత్వం వాస్తవాలు చెప్పడం లేదు . ఈ బిల్లు తేవడానికి అర్థాత వుందా? ఇప్పటికి అయినాసరె, విచారణకు సంబంధించి నేరస్తల గురించి పరిశోధనా రంగంలో నూత్రాల గురించి ప్రజలు అమోదించాలని ఈ బిల్లును తెస్తున్నారా? మిమ్మల్ని ప్రజలు క్షమించరు . వీటన్నిటికి కారణం ఏమిటి? చట్టంలో చాలావరకు పున్న లోసులుతో మీరు కొంతమందిని ఏదోరకంగా ప్రోత్సహించడం తప్ప మరొకటి కాదని తెలియచేస్తున్నాను .

రా.11.10

అధ్యక్షా, ఈ చట్టం ఎంత దుర్మార్గమైన చట్టం అంటే, సెక్షన్ 376 ఆఫ్ ఐపిసి ప్రకారం బద్దన్ ఆఫ్ ప్రూఫ్ మాత్రం నిందితుడి మీద ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఒక మహిళ తనకు జరిగిన అన్యాయం గురించి చెప్పుకోలేదు కాబట్టి , the burden lies on the accused. మరి ఏమిటండీ ఈ ప్రభుత్వం ఏమైన మహిళా పాత్ర లాంటి నిస్పతోయ పాత్ర ఏమైన పోషిస్తున్నాడా? బద్దన్ ఆఫ్ ప్రూఫ్ నిందితుడి మీద పెట్టడం ఏమిటండీ? ఇదేనా మీరు ఇచ్చే నచ్చమైన పాలన అని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు వ్రాసిన పెద్దలకు చేఎత్తి మొక్కలి. హోమ్ మినిస్టర్ గారు కనీసం ఒకసారి అయినా ఆలోచించాలి ఈ విషయంలో . సుప్రీంకోర్సు క్లీయర్ కట్టగా చెప్పింది. ఏమిటంటే, డెత్ సెంటెన్స్ విషయంలో సెక్షన్ 303 ఆఫ్ ఐపిసి ఈజ్ నాట్ ప్రాపర్ అని చెప్పింది కాని దీంట్లో డెత్ సెంటెన్స్ గురించి చెప్పారు. ఈ బిల్లు వ్రాసిన పెద్దలకు ఆ విషయం తెలియదా? సుప్రీంకోర్సు ఇచ్చిన తీర్పు అది. ఈ రకంగా ఒకదానికొటటి కాంట్రవర్టియల్గా పెట్టి రాజకీయ లభ్య పొందాలని చెప్పి అర్థరాల్తి పూట ఈ బిల్లును పాస్ చేయించుకోవాలనే దురుద్దేశ్యంతో , ప్రతిపక్షాలు ఉదయం నుండి సాయంత్రం వరకు ఎంతో కొంత అలసట చెంది ఉంటాయి కాబట్టి ఈ బిల్లును విమర్శించలేపు, మేము ఏదో సందులోనుండి వెళ్లిపోదాం అనుకొంటున్నది. అలా అనుకొని వాస్తవాల్ని పక్కకరీంచలేరు. అరచేతిని అడ్డుపెట్టుకొని సూర్యకాంతిని ఆపలేరు. వాస్తవాల గురించి ఒకసారి మీరు ఆలోచించండి. మీరు ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం వల్ల జిరిగే దుష్పలితాలన్నింటిని ఒకసారి మనసం చేసుకోవలసిందిగా హోమ్ మినిస్టర్ గారిని కోరుతున్నాను. స్పోషల్ కోర్సు అని చెప్పారు. స్పోషల్ కోర్సు అంటే బైప్రాసింగ్ ఆఫ్ ది జ్యూడీషన్ కాదా? దీని వల్ల మీకు జిరిగే లాభం ఏమీ లేదు. మీరు చేస్తున్న ఈ ప్రయత్నం జ్యూడీషన్ ని ఒక వైపు నుండి ఎన్టోచ్ చేయడం తప్ప మరొకటి కానే కాదు అని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, బేయిల్ గురించి చెప్పారు. It is a natural principle. కృష్ణాయ్యర్ గారు ఒక మాట చెప్పారు. The basic principle should be bail, but not jail. ఈ చట్టం ద్వారా మీరు నిందితుడికి బేయిల్ దొరకపద్ధని తీసుకొని వచ్చారు. వారు ఏ రకమైన ఇబ్బంది లేని ట్రయల్ ఫేస్ చేయకండా ఉండే దానికి , లోపల వేయడం కోసం , బిప్పాండ్ బార్ప్ పెట్టేందుకు గాను ఇంత కిరాతకమైన బిల్లును తీసుకొని వచ్చి మీరు ఆంధ్ర హిట్లర్ గా తయారుకాకండి. హిట్లర్ చెప్పాడు- నేను కొన్ని నిమిషాల్సో మొత్తం ప్రపంచాన్ని జయించబోతున్నాను అని వారి జాతికి ఒక మేసేజ్ ఇచ్చారు. ప్రాపం, కొన్ని నిమిషాల్సో సూప్రైట్ చేసుకొన్న చరిత్ర ఉంది. ఒకసారి వెనక్కి తిరిగి చూడండి. మీరు హిట్లర్ కావద్దు. ఈ రకమైన నల్ల చట్టాలు తీసుకొని వచ్చి మొత్తం ప్రజల్ని, ప్రతిపక్షాల్ని మీకు అవసరం వచ్చిన వారిని అణాబేయకండి. అధ్యక్షా, ఇంకోక విషయం టాడ . దీనికి సంబంధించి ఆఖరికి రెవ్యూ చేయవలసింది జ్యూడీషన్. అది మాత్రం ఇందులో లేదు. ...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : నరసింహాయగారు కూర్చోండి. అప్పులనూర్యనారాయణ.....

శ్రీ నోముల నరసింహాయ : వద్దంటే మాట్లాడకుండా కూర్చోంటా... ఇదేమిటండీ?

MR. DEPUTY SPEAKER: I am constantly asking you to conclude your speech.

శ్రీ నోముల సరసింహాయ్ : మా సోదరులు కొన్ని విషయాలు చెప్పురు. వాటిని ప్రతిపక్షంలో ఉన్న మేము చెప్పాలి కదా! ప్రజలకు తెలియాలి కదా ఈ ప్రతిపక్షాలు వట్టిగా ఉన్నాయి అనుకోకుండా . ఆ బాధ మాకు రావద్దు .

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : అప్పులనూర్యనారాయణ మాటల్లాడండి...

శ్రీ నోముల సరసింహాయ్ : ఏమిటి అధ్యక్ష సేను మాటల్లాడుతున్నాను కదా ! Is it democracy? What is this?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : సరసింహాయ్గారు ఏమిటండి మీరు మాటల్లాడేది? ఒక్క బిల్లు మీద ఇంత టైమ్ ? మీకు అరగంట ఇచ్చాను. ఇచ్చిన తరువాతనే సేను సంబం ఆఫ్ టైమ్స్ ఇంకోక్ మెంబరు పేరు పిలుస్తున్నాను. మీరు అన్డెముక్రాటిక్గా బిహావ్ చేస్తున్నారు. If you don't co-operate with the Chair, what can I do? There are certain procedures which you have to follow. కన్కాడ్ చేయండి.

శ్రీ నోముల సరసింహాయ్ : ఒక్క నిమిషంలోకన్కాడ్ చేస్తాను. సార్ ఇనేను ఇప్పుడే చెప్పాను గౌరవ మంత్రిగారు అంటే నాకు ఎక్కువ గౌరవం ఉంది. సార్ ఇప్పటికైనా సరే భారత రాజ్యంగంలోని ప్రాథమిక హక్కులు క్లియర్కటగా ఉన్నావి. వాటిని మీరు పయలేట్ చేస్తున్నారు. ఆ పయలేట్ ఎట్లా కరెక్టో మీరు ఆలోచించండి. అట్లాగే డెత్ సెంటెన్స్ గురించి సుట్రీంకోర్స్ చెప్పింది. ఇట్ ఈజ్ నాట్ ప్రాపర్ అని చెప్పితే, మీరు ఏ రకంగా అనుకోంటున్నారండి – Are you above the law? Are you above the constitution? ఏ విధంగా అయినా సరే మీరు ఈ పద్ధతిలో చేస్తాం అనుకోంటే, మీ దగ్గర పోలీసులకు సంబంధించి పట వృక్షాలు ఏపయతే పెరుగుతున్నాయో, అని విష వృక్షాలుగా మారే ప్రమాదం ఉంది. అందుకే ఆలోచించండి. ఈ బిల్లులో ఉన్న అనర్ధాలను ఖచ్చితంగా ప్రజల మీద మీరు రుద్దబోతున్నారు. అలజడిని అణాచబోతున్నారు. హోమ్ మినిస్టర్గారికి పూర్తిగా వివరాలు తెలియజేయలేదు. వారికి ఎన్‌లైట్‌ఎస్ చేయలేదు. కాబట్టి దయచేసి ఈ బిల్లును మీరు విత్తిడ్రా చేసుకోండి ప్రస్తుతానికి. అప్పుడు మాత్రమే రామారావుగారి ఏ ఆశయాల కోసం అయితే ఈ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిందో వాటిని నిలవండి. లేకపోతే రామారావుగారి ఆత్మ ఘుమిస్తుంది. ప్రజాస్థామ్యసంస్థలు ఘుమిస్తాయి. దానిని ఆలోచించాలని తమరి ద్వారా కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తాముగిస్తున్నాను.

శ్రీ .జి. అప్పుల సూర్యనారాయణ : అంధ్రప్రదేశ్ కంట్రోల్ ఆఫ్ ఆర్గానైజెషన్ టైమ్ యాక్ ,2001 బిల్లును ఇంటర్డిప్యూన్ చేసిన రోజునే అపోజిషన్ పార్టీ వాళ్లు చాల అభ్యంతరాలు తెలిపిన తరువాత, ఈ బిల్లు వల్ల ప్రజలకు ఏ విధంగా ఉపయాగపడుతుందో తెలుసుకోవడానికి సేను కోన రామచంద్రారెడ్డి కీమిషన్ యొక్క రిపోర్టును పూర్తి స్థాయిలో చదవడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా సేను తెలియజేసుకోంటున్నాను. అదే సందర్భంలో లా కు బేసిన్ అయిన జ్యారిస్‌ప్రుడెన్స్‌ను కూడ పూర్తి స్థాయిలో చదవడం జరిగింది. చదివిన తరువాత ఈ బిల్లు యొక్క ప్రాస్ అండ్ కాన్స్ , అదే విధంగా ఎగ్జిస్టింగ్ సర్కమ్‌స్టాన్‌నెన్ చూసి ఈ యొక్క బిల్లును సపోర్ట్ చేయాలా వద్దా అని నాకు సేను ప్రశ్నించుకున్నాను. మీకు తెలుసు వాటర్ అండ్ ట్రీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టినపుడు అది రైతులకు సౌకర్యంగా ఉండడనే ఉద్దేశ్యంతో సేను అధికారం పార్టీ సభ్యుడిని అయినప్పటికీ సెలక్షు కమిటీకి పంపించవలసిందిగా సేను కోరడం, దానిని సెలక్షు కమిటీకి పంపించడానికి మంత్రిగారు ఆమోదించడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఈ బిల్లుకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలు పరిశీలించిన తరువాత దీనిని సెలక్షు కమిటీకి పంపించవలసిన అవసరం లేదనే భావసకు నేను వచ్చిన తరువాత దీనిని సహార్థ చేయడానికి సిధ్ంగా ఉన్నానని, నేను కాన్సిలయస్‌తో మాట్లాడుతున్నాను.

ఈ బిల్లు గురించి మాట్లాడుతూ కొంత మంది మిత్రులు చెప్పారు ఇది అన్డెముక్టటిక్ అని. అదే విధంగా మరికొంత మంది అన్కాన్సిస్టిబూషన్‌ల అని తెలియజెప్పడం జరిగింది. నేను డెముక్టాటిక్ పార్టీలో ఉండి డెముక్టిసీ గురించి మాట్లాడుతున్నాను. సాధారణంగా స్టేట్ ఎన్స్యూర్మెంట్ పార్క్ అనుతుంది.

రా. 11.10

ఎడైనిప్రైవ్యాపారం అన్నది స్టేట్ గవర్నమెంట్ చేయాలిన అవసరం ఉంటుంది. ఆ యొక్క అడైనిప్రైవ్యాపారం అన్ జస్టిస్ ప్రకారం ఎగ్జిస్టింగ్ ప్రోటోకోల్ హీనియస్ క్రైమ్యు కంట్రోల్ చేయడానికి ఈ ఎన్స్యూర్మెంటు చేసేటప్పుడు, ఇది స్టేట్ గవర్నమెంటు రెస్పాన్సిబిలిటీ అనే భావంతో చేయడం జరిగింది. ఇది ఎవరికో, లేక ఏ మైనారిటీస్కో గుదిబండగా చేద్దామని, ఏ రాజకీయ పార్టీలనో అణాచినేయాలని గాని కాదు. డెమోక్రాటిక్ బీనియన్‌తో ఉన్న స్క్రీగా చెబుతున్నాను, డెమోక్రసీలో క్రిటిసిజం అవసరం. దానిని ఖచ్చితంగా ఫేస్ చేసి, ఎక్స్ప్లానేషను ఇచ్చే సత్తా మాకు ఉంది. డెమోక్రాటిక్ ప్రిన్సిపల్స్‌లో కావలసిన క్రిటిసిజం ఫేస్ చేసి, దానిలో ఉండే ప్రాస్ అండ్ కాస్ చేప్పే శక్తి మాకు ఉంది. అందుకొరకే తెలియజేస్తున్నాను, రామచంద్రారెడ్డి గారి టెరమ్ము ఆఫ్ కండిషన్సు తెలియజేయడానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఈసాదు పోలీసు వ్యవస్థ ఎందుకు సక్రమంగాదర్శాన్న చేయలేకపోతేంది? పోలీసు వ్యవస్థను ఎట్లా బలపరచాలి? దానిలో చాలా విధానాలు చెప్పారు.

దర్శావ్యక్తి విషయం గురించి చెప్పాలంటే, భారత దేశంలో ఉన్న చట్టాలు చూస్తే, విదేశాలలో చట్టాలు చూస్తే సాధారణంగా పోలీసు అధికారులంటే నమ్మకం తక్కువగా ఉంటుంది. వారు ఏమి చేసినా తప్పి చేస్తారని మొదటి నుంచి భావన. అందుకోసం పోలీసులు ఏం డిటెక్షన్ చేసినా, ఏం చెప్పినా నిజంగా యాక్షప్ట్ చేయకూడదని మన చట్టాలలో ఉన్న రీతి. మన ఎవిడెన్సు యాక్షప్టు ఉంది. క్రిమినల్ కోడ్ ఉంది. ఎక్కడ చూసినా అనిపిస్తుంది పోలీసులను నమ్మకూడదనే విధానం. ఇవి వారిలో ఆత్మప్రేర్యం కలగ జీయసప్పటికీ, అత్మగౌరవం ఇవ్వసప్పటికీ ఒక విధంగా ఆ వ్యవస్థను దుర్యినియోగపరుస్తున్నప్పటికీ, ప్రతిఫలంగా వారు దర్శావ్యక్తి చేసున్నారు. నేను కోరేది, *perception of the police-- దీనిని ఇంప్రొవ్ చేసుకోవాలి.* ఇటీవల హోం మినిషన్రూ గారు ఈ విషయంలో ఏదైతే తెచ్చారో దానికి వెల్కమింగ్ చెబుతున్నాను. ఎక్కడైనా కంప్లయింట్ ఇచ్చినప్పుడు రిసీట్ ఇవ్వాలి. సూపరించిండింట్ ఆఫీసులో రిపోర్టు చేసేటప్పుడు రికార్డు చేసుకోవాలి. ఇటువంటిని మనం తెచ్చిన విధానాలు. *Perception of the police should be improved.* ఒక నమ్మకం కలిగించాలి. వారి సంక్షేపం చూడాలి. ఒక పక్క పోలీసు ఇమ్మెజి పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ, మరో పక్క హీనస్ క్రైమ్యును కంట్రోల్ చేయాలనే విధానాలు చేయాలి. ప్రీ ఆక్యూప్లెండ్ మైండ్‌తో చేస్తే సక్రమంగా ఉండదని, బ్యాలెన్సుడుగా చేయాలని ఈ చట్టాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. *The Bill tries to grant enough powers and tries to impose enough limitations.* పోలీసులకు ఒక పక్క దర్శావ్యక్తి చేయడానికి అధికారాలు ఇస్తూ, మరోక పక్క ఎబ్యూర్ ఆఫ్ పవర్ అని కొన్ని లిమిటేషన్సు ఇందులో జతపరచడం జరిగింది. సాధారణంగా పాపిసీ ప్రకారం పనిషైంట్లు, క్రిమినల్ కోడ్ ప్రకారం ప్రాసీజరు ఈ రెండూ మిళితం చేసి, హీనియస్ క్రైమ్యును ఏ విధంగా కంట్రోల్ చేయాలనే విధంగా ముందుకు వెడుతున్నాము. అదే సందర్భంలో కొన్ని ఉదాహరణలు మీ ముందుకు తెస్తున్నాము.

నీను సుమేధ అనే ఆమ్మాయిని కిడ్న్యూప్ చేశారు. దీని మీద వాయిదా తీర్మానం కొరకు కూడా ప్రయత్నం చేశాము. ఈ చట్టం ముస్లిములు గాని మరెవరికీ గానీ వ్యతిరేకం కాదు. ముఖీవ్ యాదవ్ 35 మద్దర్స చేశాడు. బ్రహ్మానందరెడ్డి పార్టీ దగ్గర అతడు పాల్పడినదానిలో విక్రిమ్ ఒక ముస్లిమ్. అందుకోసం మైనారిటీలకు ఇది ఎగ్జిస్ట్ కాదని, ప్రతి ఒక్కరి రైటుసు ప్రాటెక్టు చేయడానికి ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం జరిగిందని మనని చేస్తున్నాము. అక్షయ కుమార్ గుప్త కేసు విన్నాం. లలిత్ కుమార్ గుప్త

డబ్బు ఇవ్వాలని అల్లరి చేశారు. కోటి రూపాయలు పే చేశారు. బోయినపల్లిలో జరిగింది. అదే విధంగా రాజు గంగారాం కేసుల వంటిని తెలంగాణాలో అనేక రకాల క్రైమ్సు జరుగుతున్నాయి. అందుకోసం హోం మినిస్టరు గారు చాలా అలోచన చేసి, బొంబాయిలో జరుగుతున్న ఆగ్రాబ్డీ గ్యాంగ్ వంటిని మనకు తప్పించాలని చేస్తున్నారు. సినిమా ఇండిషన్లో కూడా ఇటువంటిని చేటు చేసుకున్నాయి. సినిమాలో నేను చెప్పినట్లు చేయకపోతే ఏం చేస్తానో చూడు అన్నట్లు సినిమాలలో కూడా చెయ్యి పెడుతున్నారు. హైదరాబాదులో ఇటువంటిని రాకుండా, మొదట్లోనే గట్టిగా కంట్లో చేయాలనే మంచి ఉద్దేశంతో ప్రవేశపెట్టిన ఎమెండుమెంటు ఇది. కానీ ఎవరో ఏ శివసేన వంటి వారో చెబితే చేసింది కాదు.

అలాగే పది సంవత్సరాల క్రితం నుంచి చూసి, కంటిస్యువెన్స్ కాగ్నిజబుల్ క్రైమ్సు చేస్తూ, 3 సంవత్సరాల శిక్ష పడినట్లు రిపోర్టు ఉండాలని కండిషను పెట్టడం జరిగింది. అనగా రిపోర్టెన్గా చేసిన వాళ్ళ మీద యాక్షము తీసుకోవాలన్నది చట్టం. కనుక డెఫినిషన్ కూడా చాలా జాగ్రత్తగా తీసుకోవడం జరిగింది.

అదే విధంగా నాకు మొదటి నుంచీ ప్రీడం అంటే ఇష్టం. అది ఫండమెంటల్ రైట్. ఫండమెంటల్ రైట్టును ఏ మాత్రం టచ్ చేయకుండా, చాలా జాగ్రత్తగా చేయాలి. ఈ ఎనాక్ష్మేంటు వల్ల ప్రైవెసీ దెబ్బ తినకూడదని, సెక్యూరిటీ విషయంలో గపర్చమెంటు స్థాయిలో పర్మిషను ఉంటే తప్ప ట్యాపింగ్ వంటిని ఉండకూడదనే ఉద్దేశంతో చేయడం జరిగింది. అయితే టెలిఫోన్ ట్యాపింగ్ ఎప్పుడో ఉంది కదా అని, అటువంటి పరిస్థితులలో ఎందుకు పెట్టడం అని అన్నారు. టెలిఫోన్ ట్యాపింగ్ it is not admissible. ఈనాడు ఎడ్జ్యుటిభుల్ కాదు. ఆఫ్రైట్జ్ సుపీరియర్స్ నుంచి పర్మిషను తీసుకుని, వీటిని అరికట్టడానికి ఆ విధానం పొందుపరచడం జరిగింది. అందుకోసం సెక్యూరిటీ టు గపర్చమెంటు ఇచ్చిపుడు రెప్యూ కమిటీ స్థాయిలో శాటీస్ట్స్ కావాలని ఎనాక్ష్మేంటు పెట్టడం జరిగింది. ఫండమెంటల్ రైట్ దెబ్బ తిన కూడదు. ఫండమెంటల్ రైట్కు వెయిలీజ్ ఇవ్వాలి. హినియన్ క్రైమ్సు చేసే వారి విషయంలో ఎవిడెన్సు దౌరకదు కాబట్టి ఈ విధానం తీసుకోవడం జరిగింది. To explain problem is not a difficulty. కానీ రెమిడీ గురించి చెప్పడం కష్టం. ఎంతమంది ఎన్ని చెప్పిసప్పటికీ పోలీసు అధికారులు ట్యాపింగ్ చేయకపోతే ఎట్లా ఎవిడెన్సు తీసుకువస్తారు? కోర్సులలో దానిని ప్రూవ చేసి, క్రైమ్సును ఎట్లా కంట్లో చేస్తారు? ఫండమెంటల్ రైట్ అనేది ఒక వర్గానికి సంబంధించిన మాట కాదు. అది మనకందరకూ ఉంది.

రా . 11 . 20

ఫండమెంటల్ రైట్ అడిగే విధానం సరైనది కాదని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. మానవహక్కులు అందరికీ ఉండాలి. మనకు ఉండాలి, పోలీసులకు ఉండాలి, సమాజంలోని అన్ని వర్గాల వారికి ఉండాలి. ఎవరి వలన తప్పిదం జరిగినా మానవహక్కులకు భంగం కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. దీనికోసం ఈనాడు చాలా చక్కగా చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇది చాలా చక్కగా ఉపయోగిస్తుంది. ఎందుకంటే ఇందులో చెక్కు, బ్యాలెస్పెన్ చాలా చక్కగా వున్నాయి. ఇందులో ఎడిషన్లో డిజి తప్పితే కేసులు ఎవరూ పట్టడానికి వీలులేదు. సబ్ ఇన్సెన్ట్రుగానీ, డిఎస్పి గానీ, క్రిందిస్థాయి అధికారులు ఇటువంటి కేసులు పట్టడానికి వీలులేదు. చివరకు విట్సెన్ కల్ప్ చేయాలన్న డి ఐజి స్థాయి మాత్రమే విట్సెన్ కల్ప్ చేయాలి. అంతేగాని క్రిందిస్థాయి వారికి అధికారం లేదు. అదేవిధంగా స్పెషల్ కోర్సుల గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఈనాడు అనేకరకాలుగా స్పీడ్ డిస్ట్రిబ్యూజన్ కొరకు స్పెషల్ కోర్సులను ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాము. ఎప్పుడయినా ఆరోపణలు వస్తే చేద్దాము అవసరం అయితే స్పెషల్ కోర్సులు పెడదాము అనే విధానం కొత్తది కాదు. స్పెషల్కోర్సులు స్పీడ్ డిస్ట్రిబ్యూజన్కు సంబంధించిన ఇష్టా. దీనికోసం జాడీపియల్ ప్రిన్సిపల్కు

బెల్ కొట్టుకుండా నాకు సహకరించినందుకు , నాకు ఈ చక్కని అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలపు తీసుకుంటున్నాను .

శ్రీ టి దేవేందర్ గాడ్ : అధ్యక్షా , గౌరవ శాసనసభ్యులు, అన్ని రాజకీయపార్టీలకు చెందిన అందరూ కూడా ఇంతకుముందు వారి వారి అభిప్రాయాలు తెలియజేశారు . చాలా అనుమానాలు వ్యక్తం చేశారు . వ్యతిరేకించారు . అదేవిధంగా గట్టిగా సమర్థించారు . ఈ బిల్కు గౌరవ శాసనసభ్యులు వారి వారి అలోచనా విధానాల ప్రకారం అర్థం చేసుకొని మాట్లాడడం జరిగింది .

రా.11.30

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ పరంగా ఒకసారి అలోచన చేస్తే, ఈ బిల్లును తీసుకొచ్చేటపుడు మేము ఎంతో సంతోషంగా, ఆనందంగా పుండమని చెప్పడం లేదు. *Unfortunately the society is driving.* స్పౌటీలో వస్తున్న నేర ప్రపుతి, నేరస్తులు ఏ నిధంగా అగ్గపైట్జ్ గా తయారైపోయి, రేపు రాబోయే కాలంలో బేసిక్ ప్రివీపుల్స్ ము, మన శాండేషన్ ఆఫ్ ది డెమాక్షన్ ని ఏ నిధంగా దెబ్బ తీస్తారు అనేది ఆలోచించి ప్రివెంటివ్ గా కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోకపోయినట్లయితే దీని పరిణామాలు చాలా భయంకరంగా పుంటాయనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ బిల్లును తీసుకురావడం జరుగుతోంది తప్ప, ఇది ఏదో అలోచన లేకుండానో, లేక ఏదో తొందరపాటుతోనో చేసే చర్య కాదని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మీరు ఒకసారి అలోచన చేయండి. *We are in a free society.* ప్రీ స్పౌటీలో నార్కోల్గా మనకందరికీ ప్రీడమ్ పుంది. ఇండిపెండెన్స్ వచ్చిన తరువాత, *we have made it very clear. We the sovereign people of India.. సౌర్వభూమిధికారాన్ని గురించి మన ప్రీయమబుల్లోనే లాసుకున్నాము. రెండవ వ్యక్తికి ఇబ్బంది కలిగించనంత వరకు ఒకరి స్వచ్ఛము హరించే హక్కు మన దేశంలో ఎవరికీ లేదు. చాలా స్వచ్ఛము మన రాజ్యంగం కలుగజేసింది. This is one of the best Constitutions of the world. ఇంప్లిమెంటేషన్లో కొన్ని ప్రాభుత్వమ్ము పున్నాయి. ఈ అర్థరాత్రి మీ సమయాన్ని నేను పాడు చేయదలచుకోలేదు. అయితే ఎటోచీ మనకు ఏదైనా ఒక కొత్త చట్టం వచ్చినపుడు చాలా అనుమానాలు పుంటాయి. This is an extraordinary thing. I am making it very clear.* నార్కో సిట్యూన్సేషన్ పుండి, అంతా ప్రశాంతంగా పుస్తపుడు ఇటువంటి చట్టం అక్కరలేదు. కొంత మంది అగ్గపైట్జ్ గా అవుతున్నారు, సమాజాన్ని ఛాలెంజ్ చేస్తున్నారు, ఇబ్బంది పెడుతున్నారు. మనకు పున్న బొండరీన్ వారికి లేపు. ఎక్కుడో లండన్లో కూర్చుని ప్రాదరాబాదులో ఆవరేట్ చేయవచ్చు, అమెరికాలో కూర్చుని ఇక్కడ ఆవరేట్ చేయవచ్చు, ముంబాయి, కలకత్తా, థిల్లీలో కూర్చుని ఇక్కడ పున్న వ్యక్తులను డిక్టేట్ చేయగలుగుతున్నారు. *Things are there. I have certain examples with me. In the capital of Andhra Pradesh మన దగ్గర ప్రాదరాబాదులో ఆ విధంగా జరిగిన సంఘటనలు చాలా పున్నాయి. కాబట్టి ఆ విధంగా స్లోగా వారు ఎక్కుటెండ్ అవుతున్నారు. ఈ పరిణామాలను మనం ఇదే విధంగా చూస్తూ వూరుకున్నట్లయితే, భవిష్యత్తులో వచ్చే జనరేషన్ మనల్ని తప్పనిసరిగా తప్ప పడుతుంది. You have not taken proper precautions నా గుడ్ ఫ్రెండ్ ఒప్పేసీగారు చెప్పారు. ముంబాయ్లో ఎన్క్షమెంట్ తీసుకొచ్చారని చెప్పారు. The situation is totally different. I totally agree with him. అక్కడ పున్న సిట్యూన్సేషన్ ఎంత భయంకరంగా తయారయ్యాయంబే they are dictating terms. ఏ వ్యక్తి ఎట్లా చెయ్యాలనేది వారు డిక్టేట్ చేస్తున్నారు. కొన్ని రంగాలను క్యాప్సర్ చేస్తున్నారు. The film industry in Mumbai is no more a free society there. ఏ యాక్టర్ ఎక్కడ వని చేయాలి, ఏ ప్రాడ్వోనర్ ఎవరికి ఎంత డబ్బు ఇవ్వాలి, ఎవరికి రైట్స్ అమ్మాలి, ఎక్కడ అమ్మాలి, ఎంతకు అమ్మాలి అనేది they are deciding. It is not a free society there. అలాగే బిజినెస్ మెన్ కూడా ఎక్కడ వ్యాపారం చేసుకోవాలి అనేది కూడా certain businesses they are acquiring. ఇది అమ్మాలి అంటే అమ్మాల్సిందే. లేకపోతే నిన్న చంపేస్తామని అంటున్నారు, అలాగే చంపుతూనే పున్నారు.*

ఆ విధమైన వాతావరణం అక్కడ డవల్ అయిపోయింది. ఇటువంటి యాక్ష్మి పున్నా కూడా వారు అక్కడ అటువంటి సిట్యూవేషన్సు ఫీస్ చేయలేకపోతున్నారు. ఆ విధంగా మెల్లగా అక్కడ ఫౌర్స్‌న్ బిల్డ్ అవ్ అయిపోయి, అక్కడ వారు మెల్లగా బయట ప్రాంతాలకు వెళ్లిపోతున్నారు. ఆ విధంగా మనకు పున్న సిట్యూవేషన్స్‌లో కొంత మనం జాగ్రత్త పడవలసిన అవసరం పుందనేది ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యం తప్ప ఇండివిడ్యూవర్ ప్రీడమ్సు దెబ్బ తీయాలని కాని, కర్రెయిల్ చేయాలని కాని కాదు, మాకు ఆ అవసరం కూడా లేదు. *What is the necessity for curtailing individual freedom?* అని కూడా తెలియజేస్తున్నాము. పాలిటికల్ అపోనెంట్స్ కోసం తీసుకు రావలసిన అవసరం మాకు లేదు. ఈ రోజు ఈ పార్టీ కొత్తగా వచ్చిన పార్టీ కాదు. ఈ రోజు ఇది కొత్తగా వచ్చిన ప్రభుత్వం కాదు. *We have got lot of experience in running the Government also.* మనకు పున్న చరిత్రను చూసినట్లయితే, *We are not new to the total politics.* అపోనెంట్స్‌పై ఇన్టాలరెన్స్‌తో యాక్ష్మి చేసే వ్యక్తులం కాదు. *We have our own history.* మాకు హిస్టరీ పుంది. కాంగ్రెస్ వారికి పున్నట్లుగా 100 సంవత్సరాల చరిత్ర, 40 సంవత్సరాల పరిపాలనలో పున్న ఒడిదుడుకులను మేము చూసి పుండక పోవచ్చు కాని *we have our own history and everybody is watching in this country and in this State.*

మేము ఎవరినైనా ప్రజాస్వామ్య యుతంగా ఎదుర్కొన్నామే తప్ప, ఏదో ఒక చట్టాన్ని తీసుకొచ్చి చట్టపరంగా ఎవరినో ఇఖ్యంది పెట్టాలనే ఆలోచనే లేదు. అటువంటి ఆలోచన వచ్చిన నాడు మాకు మేమే రాజకీయంగా భూస్థాపితం అయిపోతాము తప్ప వేరే ఎవరి అవసరం కూడా లేదు కాబట్టి *we ourselves will withdraw from the politics.* ఆ విధంగా పాలిటికల్ అపోనెంట్సు చట్టాలను అడ్డం పెట్టుకుని ఏదో రకంగా ఇఖ్యంది పెట్టపలసిన అవసరం ఏ నాడూ కూడా మాకు లేదని తెలియజేస్తున్నాము. అవతలి వ్యక్తులను పాలిటికల్గా ఎదురుకొన్నామే తప్ప, హింసాత్మక పద్ధతులను ఉపయోగించి, లేక ఇంకోక పద్ధతులలో మేము అపోనెంట్సు ఇఖ్యంది పెట్టాలనే ఆలోచన మాకు ఏనాడూ, ఎప్పుడూ లేదు.

అధ్యాం, చాలా ఎగ్గాంపుల్నీ పున్నాయి. ఇది ఏదో మైనారిటీలకు వ్యక్తిరేకమని నా గుడ్‌ఫ్రెండ్స్ చాలా మంది చెబుతున్నారు. నాకు ఎక్కడా కూడా అలా అనిపించడం లేదు. మహోరాష్ట్రలో బిల్లును పెట్టి 2 ఇయర్స్ అయిపోతోంది. *They have only registered nineteen cases till today. They are notorious cases.* ఆ 19 కేసెన్ కూడా చాలా నోటోరియన్ కేసెన్, చాలా డ్రకోనియన్ కేసెన్కు, చాలా భయంకరమైన కేసెన్కు తప్ప, ఎక్కడా నార్క్స్ లా కూడా పర్టీట్ చేయదు. ఎవరిని పడితే వారిని తీసుకుపోయి, వారి మీద కేసులు పెడతారని చెబుతున్నారు. పవర్ యాజిటేషన్ పంటి వాటిలో పార్టీసిపీట్ చేసిన వారిమీద కేసులు పెడుతున్నారంటే అది నరి కాదు. *If you go through the definition itself the "continuing unlawful activity" means an activity prohibited by law for the time being in force which is a cognizable offence punishable with imprisonment of three years or more. It is clearly defined there.*

ఎవరిని పడితే వారిపై పెట్టడానికి అవకాశం లేదు. ఒక నేరం చేసిన వ్యక్తి, నేర ప్రవృత్తి పున్న వ్యక్తి, కంటిన్యూపన్గా నేరాలు చేసి వ్యక్తులు, ఆర్డ్రైషన్గా ఏర్పడి, స్టోటీసు ఛాలంబ్ చేసి పరిస్థితులు ఏర్పడినపుడు, అటువంటి వ్యక్తులమైన ఈ చట్టాన్ని ఉపయోగించడం జరుగుతుంది తప్ప, ఎవరి మీద పడితే వారి మీద దీనిని ఉపయోగించడానికి లేదు.

ఆ విధంగా మీరు చాలా విషయాలను ప్రస్తావనకు తీసుకొచ్చారు. చాలా డిటెయల్స్‌లోకి పెళ్లారు కూడా. కాకపోతే మీరు అనుమానాలతో పున్నారు. కొత్త చట్టం వచ్చినపుడు నాచురల్గా అనుమానాలు పాట్యాయి. ఒక ఎన్ఱోమెంట్ తీసుకొస్తున్నారంటే చాలా అనుమానాలు పాట్యాయి. ఇంప్లిమెంట్‌లో ప్రాబ్లమ్స్ పాట్యాయి. నేను 100% ఇప్పుడున్న చట్టాలన్నీ కర్రెక్ట్గా జరుగుతున్నాయని చెప్పసు. ఉన్న చట్టాలు మిస్యూబ్ కావడం లేదని కూడా చెప్పడం లేదు. మెపిష్టరీ మిస్యూబ్

చేయదలచుకున్నపుడు, వారు ఏదో రకంగా మిస్సియూజ్ చేస్తున్నారు. మిస్సియూజ్ చేసే వారికి చట్టమే అక్కర లేదు. వారి పద్ధతులలో వారు పోతునే పున్నారు.

మీరు పోలీసు అనే అధారిటీని, వారి పవర్స్ గురించి ఆలోచన చేస్తే, This is a creation of the State. అది మన వింగ్. కాబట్టి, ఒకవేళ మనం పొరపాటు చేస్తే, పనిష్ట చేయడానికి నీ దగ్గర అధికారం పుంది. నువ్వు నిస్సహియుడైను అయిపోతే దానికి ఎవరూ చెప్పులేరు కాని, Still we have the power. We can control them. We have sufficient provisions. సఫిషియంట్ ప్రావిజన్స్ పున్నాయి. సి.సి.ఎ. రూల్స్ పున్నాయి, వారికి సర్వీస్ రూల్స్ పున్నాయి. వాటితో మనం కంట్రోల్ చేయగలుగుతాము. But where is the power with you to control criminals who murdered 40 people? Still they are openly visible in the society now.

రా.11.40

ఆ విధంగా వారిని కంట్రోల్ చేసే పరిస్థితి లేసప్పుడు సామాన్య ప్రజలకు ఏ విధంగా విశ్వాసం ఉంటుంది. ఈ విషయం ఆలోచించాలి. I can give three or four examples. Mukhesh Yadav was in Uttar Pradesh. He settled in Hyderabad. For the last two years he was here. He started kidnapping. మీర్ హుస్సేన్ అలీఖాన్ అనే వ్యక్తి పట్టపగలు కిడ్న్యూప్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. అమీర్ పెట నివాసి. వాకింగ్కి వెళ్తే వారిని పట్టుకోవడానికి ప్రైర్ ఆర్మ్స్ వాడారు. తీసుకువెళ్తడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. నిన్న కూడా అలా చేశారు. ఒక అమ్మాయి వెళుతూ ఉంటే, ఆమెను తీసుకువెళ్లారు. ఒక స్కూడింటన్ కిడ్న్యూప్ చేశారు. జీవీరాబాద్ లో పెట్టారు. వారు రు.5 కోట్లు డిమాండ్ చేశారు. ఆ పరిస్థితి చాలా భయంకరంగా ఉంది. ఆ విధంగా తీసుకువెళ్లి రాస్టర్ ఇష్టాండి, ఇస్ట్రామని చెప్పారు. రీసెంట్గా ఒక అమ్మాయిని ఉప్పానియా యూనివరిటీ బోర్డ్ లో కిడ్న్యూప్ చేశారు. అదేవిధంగా బిజెన్స్మ్యాన్ ని కిడ్న్యూప్ చేశారు. ఒక కోటి రూపాయలు లండన్లో పే చేయమని ఫోన్ చేశారు. ఇది హైదరాబాద్ లో జరిగిన సంఘటన ఎక్కుడో జరిగింది కాదు. సుధాకర్ రాయుడు, సినీయూక్స్ అష్టయుకుమార్ గుప్త కేస్ అందరూ చూశారు. ఈ విధంగా చూసినట్లయితే, చాలా కేసులు ఉన్నాయి.

ఈఅగ్గనైజ్ క్రమినల్స్ ఎక్కుడ ఉంటారోతేలియదు. ఎక్కుడో ఒక దగ్గర టెలిఫోన్ మీద ఒకరు ఆర్డర్ ఇస్తారు. రెండవ వ్యక్తి కల్ప్ చేసుకోవాలి. అతను బుక్ చేసుకోవడానికి పాపిలో ఏమి ప్రోవిషన్స్ ఉన్నాయి? ఎక్కుడకి తీసుకువెళ్లగలరు. ఎక్కుడ బుక్ చేస్తాము. ఇటువంటి దుర్భాగ్యమయిన పని చేసే వ్యక్తి ఎవిడెన్స్ ఆఫ్ క్రిందకు వస్తాడా, ఏమిటి? ఎవిడెన్స్ ఆఫ్లో చూపగలము. కాబట్టి కొన్ని ప్రత్యేకమయిన ప్రోవిషన్స్, ప్రత్యేకమయిన సిట్యూయీషన్లో కావలసిన అవసరం ఉంది. ఇక మిస్సియూజ్ చేయడం మొదలుపెడితే, ప్రస్తుతం ఉన్న ఆఫ్లోలు, పవర్స్ చాలు. మిస్సియూజ్ చేయడం మొదలుపెడితే, అవి చాలు. ఒక్క సిట్యూయీషన్ ఆ విధంగా డెవలమ్ అపుతుంది. దానిని ఏ విధంగా కంట్రోల్ చేయాలని ఆలోచన చేయాలితప్ప మరొకటి కాదు. ఆ విధంగా when we are in a free society we have to sacrifice certain things to curtail crime.

మనం ఒక భయంకరమయిన నమస్కను ఎదుర్కొపడానికి కొన్ని విధాలుగ, కొన్ని సమస్యల్లో కలిసంగా ఉండవలసిన సంఘర్షాలు ఏర్పడతాయి. మిస్సియూజ్ అయితే తప్పకుండా పని చేయవచ్చు. వారిని సరిచేయవచ్చు. ఈ రోజు ఎవరయినా బరితెగించి మిస్సియూజ్ చేస్తే, ఏ చట్టమూ అక్కరలేదు. దోరికే పరకు పొరపాట్లు చేయడం మొదలుపెడతారు. దాని కోసం చట్టాలు వేచి ఉండవు. ఆ విధంగా చేస్తున్న వ్యక్తులను అక్కడక్కడ చూస్తున్నాము, వారు మా దృష్టికి వస్తే వారిని కలిసంగా శిక్షించడం, చట్టప్రకారంగా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఆ విధంగా అన్ని ఉన్నాయి. దయచేసి వారిని వినమనండి. పరిస్థితిని ఒక్కసారి విస్తరించుకుంటున్నాను. వెంకటేశ్వరరావు చాలా విషయాలు చెప్పారు. ప్రాపట్లే అఫెస్పెన్స్ మొదలయిన విషయాలు చెప్పారు. నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. చాలా విషయాలలో ప్రజంట్ లాస్ట్లో వారు ఉన్న కొన్ని ప్రోవిషన్స్ కోట్ చేశారు. నేను చెప్పిన ఎక్స్ట్రాండ్ సిట్యూయీషన్లో ఏ లా కూడా అక్కడ రావడం లేదు. అదుకోవడానికి లేదనేది నా ఆగ్గుమెంట్.

ఇంద్రేనారెడ్డిగారు ఆట్ విషయాలలో రెప్యూ కమిటీ గురించి మాట్లాడడం జరిగింది. రెప్యూ కమిటీలో ప్రినిపల్ సెక్రటరి, ట్యాపింగ్ కి పర్మిషన్ ఇస్తారు. దానిని చీఫ్ సెక్రటరి వారందరూ కూర్చుని పెంటనే ఇచ్చిన 10 రోజుల లోపల రెప్యూ చేయడానికి పర్మిషన్ ఉంది. అయినా తరువాత మళ్ళీ ఇదే శాసనసభకు ఎందుకు ఇష్టవలసి వచ్చిందనేది టీయర్గా రికార్డ్ గా రికార్డ్ చేయాలి. ఈ రికార్డ్ చేసిన తరువాత ట్యాపింగ్ పర్మిషన్ ఇచ్చిన తరువాత నెల్ రిజల్ ఏమిటనేది శాసనసభకు తెలపాటి. ప్రతి సంవత్సరం వారు రిపోర్టును ప్రోడ్క్యూజ్ చేయాలి. ఆ ప్రోవిషన్ కూడా ఇందులో పెట్టడం జరిగింది. ఒక్కసారి ప్రైబల్ ఆట్ 1/70 దానికి, దీనికి ఎక్కుడా పొంతన లేదు. అది డీటైల్ గా చదినితే దానికి ఉన్న అనుమానాలు పోతాయి. ఒవ్వేసీగారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. మైనారిటీల గురించి మాట్లాడారు. దీనిమూలంగా మైనారిటీలకు ఎప్పుడ్ని అపుతుందని అన్నారు. ఇక్కడ ప్రీమినర్ అనే అతను మెజారిటి కానీ మైనారిటీకాని అలా ఏమీ ఉండదు. రిలీజియన్కానీ, కమ్యూనిటీకాని ఏదీ ఉండదు. ఎవరయినా సరే, దాని ప్రకారంగానే ఒక పక్క అన్నదే ఇక్కడ. నేను ఒక్క మాట చెప్పడలచాను. ఇది మైనారిటీలకు అగ్నిష్టోగా పని చేస్తుందన్న పదం ఈ ఆట్లో ఎక్కడ, ఏ ప్రోవిజన్ ద్వారా ఉన్నదో వారిని చెప్పమనండి. ఈ ఆట్ అందరికి యూనిఫోర్మ్ గా పర్మిషన్తుంది. ఎవరు పొరపాటు చేసినా, వారిని శిక్షించడానికి ఉంది. ఇది ఏ ఒక్కరికో చెందినదని కాదు. ఆ అనుమానం ఉండవలసిన అవసరం లేదు.

సర్పింహాయ్గారు ఇతరులు మాట్లాడారు. కామన్గా కొన్ని డోట్స్ ఎక్స్ప్రెస్ చేశారు. ఇది కొత్త ఆట్. కొన్ని అనుమానాలు పన్తాయి. అనుభవంలో ఏ విధంగా ఉంటుందో మాకు తెలియదు. మహోరాష్ట్రలో కొంతవరకూ అనుభవంలో ఉంది. 19 కేసులు మాత్రమే చేశారు. మొన్నె కర్రాటకలో వారు ఈ బిల్లును పెట్టారు. అక్కడ వారు తీసుకువచ్చారు. మనం పెట్టాము. అనుభవం ఉంది. ఒక్కటే ఏమంటే, మెజారిటి మిత్రులంతా రకరకాల అభిప్రాయాలు తెలుపుతున్నారు. మనకు కావలసినది సన్సెపల్గా తయారుచేధాము. *Let this House discuss. Then same Bill....* మనం కావాలంటే ఈ సమావేశాలు ముగిసేలోపు పెట్టుకోవడానికి మాకు ఎలాంటి అభ్యంతరాలు లేవు. ఆ విధంగా అఫీషియల్ అమెండ్మెంట్ తీసుకురావడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. కావాలంటే మూడు సంవత్సరాలో, నాలుగు సంవత్సరాలో పెట్టి చూద్దాము. చూసినతరువాత ఇదే హాస్ దీని మీద చర్చించి, కావాలనుకుంటే ఏ విధంగా కావాలో ఆ విధంగా ఎక్స్ప్రెండ్ చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంది. ఎవయినా ప్రోవిజన్ మిస్టీమూజ్ అయితే, చాలా ఇఖ్యందులు ఏర్పడతాయి. లాపైన్ కావాలంటే ఆట్మేటిక్ గా అలాంటి ప్రోవిజన్ పెట్టుకోవచ్చు. ఇందుకుగాను వారంతా సహకరించాలని తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

డా. పై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి: హోమ్మెశాఖామాత్యులు దయచేసి గమనించాలని కోరుతున్నాము. గడచిన ఐదారు సంవత్సరాల్లో ఈ రాష్ట్రంలో పోలీస్ వ్యవస్థ వ్యవహారించిన తీరుచూస్తే, ఒక పద్ధతి ప్రకారంగా కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించిన కార్యకర్తలను ఎందువల్లనో, వారికి సంబంధించిన ఆయుధాలు మరొకటి లేకుండా చేసి, అవతలి పోక్షన్కి అప్పజెప్పి కనీసం 200 మంది కార్యకర్తలను చంపిన పరస్పీతి సరిగ్గా ఈ రాష్ట్రంలో ఉంది. ఈ అనుంబ్లీ సమావేశాల్లోనే మాచెర్లలో 8 మంది కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్తలను అదే విధంగా చంపడం జరిగింది. 3 రోజుల క్రిందట తాడిపత్రిలో ఒకచోట నిదిష్టున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్తలను ఇధరిని చంపడం జరిగింది. ఇటువంటి చరిత్రగల పోలీస్ వ్యవస్థ ఏ విధంగా ఈ చట్టాన్ని పూర్తిగా న్యాయబద్ధంగా అమలుపరుస్తుందనే విశ్వాసం వారికి ఉందా? సూటికి నూరు పొళ్ళ వారికి వ్యతిరేకమయిన రాజకీయవాదులపై, వారి కుటుంబాలపై, వారు చేస్తున్న ఉద్యమాలపైన ఈ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన మైనారిటిపర్గాలకువ్యతిరేకంగా వని చేస్తుందితప్ప మరొకటి కాదు. దీని ద్వారా చాలా స్ట్యాపింగ్ పవర్స్ పోలీసులకు ఇష్టున్నారు. ఇటువంటి స్ట్యాపింగ్ చట్టం *this is against basic freedom, Constitution and Criminal Procedure Code.* నాకు తెలిసి ఎక్కడయినా కూడా బెయిలీకి వ్యతిరేకమయిన

చట్టం అంటే, ఇంతకన్నా డడ్కోనియన్ లా మరొకటి ఉండదని అంటున్నాము. నాకు తెలిసి టాడా రెపూకమిటీలో అధికారులే కాకుండా రిటైర్డ్ ప్రైకోర్ట్ జడ్జన్ ఉన్నారు. ఈ రెపూలో కూడా అధికారులను పెడతామంటున్నారు. సూటికి నూరు పొళ్ళు ఫాసిస్ట్ చట్టం ఇది. ఈ చట్టాన్ని విల్డ్రా చేసుకుంటే మంచిది, లేకపోతే కనీసం సెల్క్ కమిటికి పంపించమనండి. Let some number of legislators sit over this Bill. Take the House into confidence. Take the MLAs into confidence and please at least send the Bill to the Select Committee. Please react. మంచి చెడ్లలు ఆలోచిస్తారు. లోటుపాట్లు సవరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డించు: నేను ఇంతకముందు చెప్పాను. చట్టం మన అవసరానికి చేసుకుంటున్నాము. ఎవరి చేతులో అయితే ఉంటుందో వారి విచక్షణాని బట్టి వారు ఏమిచేసినా ఈ ప్రభుత్వం సమర్థిస్తుందనే పరిష్కారించాలి. ముందే ఆ రకమయిన పవర్స్ ఇస్కుమండా ఉంటే బాగుంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో చెప్పాను.

రా. 11.50,

మీరేమో ప్రకృత రాష్ట్రాలలో ఈ రకంగా ఉందని అంటున్నారు. అక్కడ ఎక్కువ కేసులు రిజిస్టర్ కాలేదని అంటున్నారు. కాబట్టి రెపూలో చేయడానికి సెలక్షు కమిటీకి పంపించాలని మా పొర్తీ తరఫున రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాము. ఒకవేళ గవర్నమెంటు సెలక్షు కమిటీకి పంపించే ఉద్దేశం లేకపోతే, కనీసం వారు తెచ్చిన క్లాజ్ after sub clause (3), clause 1 " it shall remain in force for a period of five years. " 5 సంవత్సరాలని ఉంది. ఆ విధంగా 5 సంవత్సరాలు కాకుండా కనీసం 2 లేక 3 సంవత్సరాలకు పెట్టండి. దాని వల్ల మనకున్న ఎక్కుపీరియెస్చులో రెపూలో చేసుకోవచ్చు. అప్పుడే ఎక్కుటండ్ చేసుకోవచ్చు. ఇదే హాసులో ఎక్కుటండ్ చేసుకోడానికి ఉంటుంది. కాబట్టి మా పొర్తీ తరఫున ప్రాంజల్ చేస్తున్నాము, కనీసం సెలక్షు కమిటీకి పంపించాలని, లేని పరిష్కారిలో నేను చెప్పివది యాకైస్ట్ చేస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

SRI ASADUDDIN OWAISI: Hon'ble Deputy Speaker sir, the Home Minister in his reply has mentioned about 2-3 names of criminals who have committed murders. We totally condemn any sort of criminal activity and I am not a devils advocate. The reason for putting all the points before him is to know from the Hon'ble Minister for Home that these particular people who have committed 35 murders, extortions, kidnapping, are they not convicted due to weak law? Is it due to weak law in force or due to the inefficient and corrupt police force? He has to understand two aspects. If there are lacunae in the law or if the law is so weak then it is not going to help. There are two sides of the coin. Merely making of laws which are undemocratic, which will curtail the individual's freedom of expression, his liberty, his right to have fair trial, his right to know who are his witnesses, his right to privacy etc., have to be looked into. Some people are committing murders but what is the police force doing?

Last year, the budget for the Home Department was Rs.1100 crores. How was that money spent? You cannot tackle these people. More over, if a criminal activity takes place, what is that police people are doing? Are they immediately arresting them or are the criminals on their own surrendering to the police? The Government is not making the case stronger and not telling about the sort of investigation the police is doing. Do you keep a tab on the development of those criminal cases on a day to day basis? The police people are not interacting with the public prosecutors properly. These sorts of aspects have to be looked into. The Government is saying that the criminals go to jails and come back even before they file the chargesheet. In such cases, the Government should vehemently oppose their bail applications quoting the relevant sections. The Government did not want to do that, they want to have narrow view. The Minister for Home thinks that by invoking such Acts the crime rate will come down, extortion will come down but it is not going to happen. The inefficiency, corruption has to be eradicated from the Police Department. It is a known fact that whosoever may be the Home Minister and whoever was the Home Minister has favoured his own caste in appointing Assistant Commissioners of Police or the Deputy Commissioners of Police. Can he stop that?

MR.DEPUTY SPEAKER: What is that do you want to say?

SRI ASADUDDIN OWAISI: This sort of favoritism has led to all sorts of inefficiencies. If you are unbiased, if you put efficient police officers at the right place then you will get the desired results.

MR.DEPUTY SPEAKER: He has already denied it.

SRI ASADUDDIN OWAISI: This is a very important Bill. I am trying to put forth my argument to make him understand the situation.

If there is a secret voting, I can categorically say that even the Home Minister will vote against this Bill because I have been associated with him for the last five years. The way he stands for anything ...

(Interruptions)

When he stands up he is wavering, he is dithering. My submission to the Home Minister is that the right to know the names of witnesses is fundamental right under Section 206 of Cr.P.C. How are you going to intercept the electronic communication? How can the bail be denied? Kindly withdraw this Bill, if it is not possible then atleast refer it to the Select Committee. Let the Select Committee decide.

Lastly, the Home Minister has not clarified his position as to how long this will be there. He says that 3-4 years. Let him give a time frame. As far as our opinion is concerned that this Bill has to be withdrawn. More over, the past experience of ours clearly shows that these sorts of Acts were blatantly used against the minorities. You see the TADA cases, it can happen next time also.

(Interruptions)

In the name of fundamentalists, in the name of extremists this Act can be invoked. I request the Home Minister to withdraw the Bill since there are enough provisions to deal with all these criminals. We are one with you in stopping criminal activities but we are totally against such sort of Bills, which will curb the fundamental rights of Indian citizens. These rights are not given by you but are given by the Constitution of India.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : - అధ్యక్ష, నేను రెండు మూడు విషయాలే అడుగుతాను. మినిస్టరు గారు ఇప్పుడే ఇబ్బంది పడిపోతున్నారు. నేను ఇంతకు ముందు కేటగారికల్గా చెప్పాను ఐసిఎలో ఉన్న సెక్షన్సు గురించి. మీరు ఈ ఆర్గానైజెడ్ క్రొమ్మును కర్న్ చేయడంలో మీకు పచ్చిన ఇబ్బంది ఏమిటి? మరొక విషయం . The burden of proof lies on the accused. ఇన్ కేవేరా అంటున్నారు. రహస్య విచారణ అంటున్నారు. అన్ని గోప్యంగా ఉంచి, బద్దెన్ ఆఫ్ ప్రాఫ్ ఎట్లా ఉంచుతారు? మరి ఏ రకంగా దీనిని అలోచిస్తున్నారు?

బెయిల్ గురించి రెఫ్రైన్ చేయడం అనేది ఫండమెంటల్ రైట్స్ కర్న్ చేయడం కాదా? రాజ్యంగపరమైన హక్కును వయిలేట్ చేయడం కాదా?

ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ అంటున్నారు. ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ గూండాలు చేస్తున్నారు, కొంతమంది పోలిటిపియన్స్ చేస్తున్నారు. ఉద్యమకారులు భూమి ప్రధానమైన ఆర్గాన్ కాబట్టి ఇవ్వాలంటున్నారు. There is no definition. మరి ఏ రకంగా గ్రాబింగ్ కోసం అడుగుతున్నారు? పేద ప్రజలు భూమి దున్పడం కోసం, సేద్యం కోసం భూమిని తీసుకుంటున్నారు.

ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో మంత్రి గారు చెబుతున్నారు, రాజకీయ నాయకులకు గాని, ఇతరులకు గాని మేము వ్యతిరేకం కాదని, సైతిక విలువలు మాకూ ఉన్నాయని అంటున్నారు. మరి ఆ మాట బిల్లు ఇంట్రడక్షన్లో ఉండాలి. అందుకని మోటవేషను చూడాలి. ఇప్పటివరకూ ఇటువంటి చట్టం లేదు. మనం రక్కించబడుతున్నాం, మనకు నలుగురు గన్మెన్ ఉన్నారు, ఈ అరాచకానికి కారణం బిల్లు లేకపోవడమే అంటే ఎలా? We are lawmakers. We are sitting here and making laws. చట్టంలో లోసుగులు మనమే చేశాం. ఇది ఆలోచించండి. దీనికి కారణం పాలకులే. దీనికి వివరణ ఇవ్వాలి. కాబట్టి ప్రస్తుతానికి ఈ బిల్లును విత్త్రడా చేసుకోవాలి.

చివరగా చేపేది, బాంబీ, కర్రాటక రాష్ట్రాలలో ఇది లేదు. మనకంటే వారు అన్ని రకాలా ముందుకు పోతున్నారు. The Government is meant for some principles. కాబట్టి ప్రస్తుతానికి బిల్లును విత్త్రడా చేసుకోమని కోరుతున్నాము. రా. 12.00

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : - అధ్యక్షా, గౌరవ అపోజిషన్ లీడరు గారు పోలీసులు మిస్యాజ్ చేశారన్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ వర్గును టార్గెట్ చేశారని కొన్ని చెప్పారు. ఆ డిబేట్లోకి నేను వెళ్లదలచుకోలేదు. He knows it very well. చాలాసార్లు ఇక్కడ డిబేట్ చేశాము. ఒకరిని ఒకరు కొన్ని ప్రాంతాలలో చంపుకోవడం, ఏవోచేయడం, పొలిటికల్ థియరీన్ ఆ విధంగా కొన్ని ప్రాంతాలలో రాజకీయ కార్యకలాపాలు ఉన్నాయి. ఏ విధంగా ఎక్కుటార్సున్న జరుగుతున్నాయి, కొందరు కాంట్రాక్టర్సును, అఫీసర్సును ఏ విధంగా బిదిరిస్తున్నారు? చాలా ఉన్నాయి ఎగ్గాంపుల్స్. It is no way concerned to it. పొలిటికల్ వర్గును కోసం, మిస్యాజ్ ఆఫ్ పోలీస్ ఫోర్సు కోసం ఈ బిల్లు కాదు. It is no way concerned to it.

ఆదే విధంగా ఇంద్రసేనారెడ్డి గారు సెలక్షు కమిటీకి సంపాలన్నారు. పీరూ అన్నారు. ఒప్పేసీ గారు మాట్లాడుతూ పోలీసు డిపార్ట్మెంటు గురించి చెప్పారు. కర్పున్ ఎకొంటబిలిటీని కూడా చెప్పారు. మీరు చూస్తున్నారు. గత ఏడాది, ఏడాదిన్నర కాలంలో చాలా రిఫారమ్స్ తీసుకు రావడానికి ప్రభుత్వపరంగా చేస్తున్నాము. పోలీసు ఫోర్సు నీట్లో ఉండని, ఇంతకంటే మంచి ఫోర్సు లేదని చెప్పడం లేదు. Definitely, there are problems. ప్రజల వర్ధకు తీసుకుపోవాలి. ప్రజలతో సన్మితి సంబంధాలు పెట్టాలి. ఆ విధంగా చాలా విషయాలు చేయడం జరుగుతోంది. ఆ విధంగా రిఫారమ్స్ తీసుకురావాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అందుకే మైత్రీ సంఘాలను, సన్మితి కార్యకలాపాలను పెట్టాము. ఈ సందర్భంగా చేయాల్సింది చాలా ఉంది. పోలీసులకు టోటల్గా ఎకొంటబిలిటీ తీసుకురావాలన్నదానితో మీతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాము. నెక్కు యాక్షణ్లో కొన్ని అనుకుంటున్నాము, పోలీసు గ్రీవెస్చెస్ సెల్ అధారిలీ క్రియేట్ చేయాలని. అపుటాఫ్ డిపార్ట్మెంటు ఇండిపెండెంట్ అధారిలీని పెట్టి, రెప్యూ చేసి, ప్రపోజల్ తీసుకురావాలనుకుంటున్నాము. We want to make them accountable. కొన్ని ఇబ్బందులు, సమస్యలు, ఇన్డిసిపిల్ అక్కడక్కడ ఉంది. అయితే ఒక విషయం. పోలీసు ఫోర్సు లేకుండా డిపార్ట్మెంటు లేకుండా ఏ దేశమైనా ఎక్కడైనా ఉందా? Let me know one example. It is a reality. డిపార్ట్మెంటులో సమస్యలున్నాయి. వాటిని పరిపూరం చేసుకోవాలి, రిఫారమ్స్ చేసుకోవాలే తప్ప పూర్తిగా పీరిని నమ్మడానికి నీలు లేదని అంటే ఎట్లా? పోలీసుల ద్వారా రెండవ వ్యక్తి చేసుకునేది కాదు. Only the police have to discharge specific duties. యంత్రాంగంలో పొరబాటు ఉంటే సరిదిద్దకోవాలే తప్ప, ఏ మాత్రం నమ్మడాడని, అధికారం ఇప్పకూడదని అంటే ఎట్లా? పనిచేసే వ్యక్తులకు మీరు సజీవమై ఇవ్వాలి. కనుక let us reform it. సమస్యలుంటే పరిష్కారించుకోడానికి ప్రయత్నం చేద్దాం. పనిపైంట్టు ఇచ్చాము. ఫీంబెస్ ఏ విధంగా చేయాలో వాటి గురించి ఆలోచన చేయాలి తప్ప, స్పెషిఫిక్ గా ఒక పర్పున్ కోసం ఏర్పడ్డ నింగ్సు టోటల్గా ట్రిప్పు చేయకపోవడం భావ్యం కాదు. కాబట్టి దయచేసి ఈ బిల్లును పాస్ చేయాలని మరొకసారి అందరినీ రిఫ్స్సు చేసుకుంటూ, అవసరమైన మార్పీలో డిస్కస్ చేద్దాము. కావాలంటే I will bring an official amendment to make this law for three years. After three years this House can discuss it. కావాలంటే ఎక్కుటండ్ చేసుకుందాం. మిస్యాజ్

అయిందనుకుంటే we will forget about the Bill. ఆ విధంగా మీరు పెట్టండి 3 సంవత్సరాలని. తర్వాత రీ ఇంట్రడ్యూస్ చేయాలంటే చేండాము. అవసరం లేదని let us think about it. కాబట్టి పౌస్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : - అధ్యక్షా, for record sake, let me clarify. మొత్తం పోలీసు డిపార్ట్మెంట్ అంతా పనికిరానిదని నేను అన లేదు. సినియర్ పోలీసు అఫీసర్సును, అనెస్ట్రె అఫీసర్సును, ఎకొంటబిలిటీ ఉన్న అఫీసర్సును ఎక్కుడా పనికిరాని విధంగా వాడుకుంటున్నారని, ఆ విధంగా పోట్టింగ్స్ ఇస్తున్నారని, కేవలం అధికారుల అడుగులకు మడుగులత్తే స్టేసుల్లో వేసుకుంటున్నారని అన్నాము. అన్ని రకాలుగానూ పనికిమాలిన పనులు చేయించుకుంటున్నారు. రికార్డ్ సేక్ క్లారిఫికేషను ఇప్పవలసి వచ్చింది.

ఏది ఏమయినా ఈ బిల్లు విషయంలో ప్రభుత్వం “ తాను పట్టిసు కుండేటికి మూడి కాళ్ల ” అన్నట్టు, ఈ చట్టాన్ని తీసుకురావలసిందేనని అంటున్నారు. ఇది చీకటి చట్టం. ఇప్పుడు టైము అర్థరాత్రి 12.06 గంటలు. అలనాడు 1947 ఆగస్టు 15 నాడు మహాత్మాగాంధి అర్థరాత్రి స్వాతంత్యం నచ్చిందన్నారు గానీ, ఈనాడు మటుకు అర్థరాత్రి ప్రజాసామ్యం పూర్తిగా హత్య గావించబడుతోంది. చాలా అన్యాయమైన పరిస్థితి ఇది. ఇటువంటి చట్టాన్ని పౌస్ చేసుకుంటున్న ఈ సభలో మేము ఉండటం మంచిది కాదని, మేము సభ నుంచి వాక్పుట్ చేస్తున్నాము. మేము వాక్పుట్ చేశాక ఈ చట్టాన్ని పౌస్ చేసుకోమని కోరుతూ కనీసం మాకు please give us relief to go out of the House. We are staging a walk out.

(The Members from Congress Party staged a walk out)

SRI ASADUDDIN OWAISI: Deputy Speaker sir, before I register my protest, I would like to clarify that the Hon'ble Home Minister has wrongly assumed that we have completely blamed the police force. I would like to remind him about the words I have used. I had only said that the efficient officers had to be given important postings but it is not happening because of showing favoritism. As far as this Bill is concerned, if it is passed the State will turn into a policeraj and will drive away whatever minorities are left with you.

(Interruptions)

This Act will deny the fundamental right of expression, right of privacy, right to have a free trial. In view of this, I once again request the Minister for Home to withdraw it. I want to remind him that this Government has fallen into the trap of Union Home Ministry because they could not get the Prevention of Terrorist Act passed in Parliament but this Government is getting it here. As protest, my party is staging a walk out. We do not want to become a party to an undemocratic Act.

(The Members belonging to M.I.M. Party staged a walk out)

ఉ.0.10

శ్రీ గుమ్మడి నరసయ్య: అధ్యక్షా, రాజు తల్పుకొంటే దెబ్బలకు కొదవలేదు అన్నట్టగా ఎంత ప్రమాదకరమైనటువంటి పరిస్థితి ఈ బిల్లులో ఇమిడి ఉందో తెలుసు. ఇంతకు ముందే దీనికి సంబంధించిన ఇప్పయాలను వివరించినా మెజారిటీ ఉంది కదా అని ఈ బిల్లును ఆమోదించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. చాలా బాధకరమైనటువంటిది. ఈ బిల్లును నేను తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తామా పార్టీ తరువున వాకోట్ చేస్తున్నాను.

(శ్రీ గుమ్మడి నరసయ్య సభ నుంచి వాకోట్ చేసారు)

శ్రీ నోముల నరసింహాయ్యాఅధ్యక్షౌ, హాం మంత్రిగారు పోలీస్ అఫీసర్సులో మంచి వారు ఉన్నారు, కాబట్టే ఈ మేరకైనా ఉండగల్గతున్నామని చెప్పారు. కానీ మంచి వాళ్లను మంచి పోస్టులలో ఇప్పడం జరగడం లేదు. ఇంతకు ముందే ఎసిబి వారు కర్పున్నకు సంబంధించి ఎన్నో రిపోర్టును ఇచ్చారు. నిజాయితీగా వాళ్ల ఇచ్చిన రిపోర్టును అమలు చేయడం లేదు. కష్టపడి పనిచేసే వాళ్ల గురించి పట్టించుకోవడం లేదు. బ్రిష్టు పట్టించిన వాళ్లను బ్రిష్టుపటించే వాళ్లకు మాత్రమే తాళం చేతులు ఇచ్చినట్లు ఉన్నది. దొంగలకు తాళం చేతులు ఇచ్చే విధానం వద్ద అని చెప్పాము. సూర్తిగా వ్యపష్ఠను ప్రక్కాశన చేయాలనే దానికి అడగాలి కానీ ప్రభుత్వం ఆలోచించి ప్రజాస్వామ్యయుతంగా వ్యవహారించమంటున్నాము. ఒక వైపు ఫండ్లీగా ఉండడం కోసం అని మైల్రి సంఘాలు అంటున్నారు. అని జరగడం లేదని చెప్పాము. త్రస్తుతం ఉన్న ఐసికి సంబంధించిన సెక్షన్సు ఎందుకు సరిపోలేదో చెప్పమన్నాము. అని ఎక్కుడ పైల్యారు అయినాయో చెప్పమన్నాము. నిజాయితీ విచారణ జరిగిన దగ్గర అని అన్ని సరిపోతున్నాయి. నిజాయితీ విచారణ జరగకుండా అడ్డుపడిన దగ్గర మాత్రం ఇది జరిగింది. ఈ చట్టం అవసరాలను చెప్పమన్నాము. ఉన్న చట్టాలను సరిచేసుకోన్నట్లుగా లేదు. మాకు బ్రూటల్ మెజారిటీ పుంది మేము అయితే ఈ బిల్లు పాస్ చేసుకోగలమని అంటే మీకు కూడా చరిత్ర అనేది పుంటుంది అనేది ఆలోచించండి. మీ చరిత్రను మీరు మరొకసారి ఆలోచించుకోమని చెబుతున్నాను. ఈ దేశంలో ఈ చట్టం రెండు రాష్ట్రాలలోనే ఉన్నదని చెప్పి మీకు నిజాయితీ పుందని అనుకోంటే దీనిని విత్తొడా చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. మనకు ఉన్నటువంటి చట్టాలు సరిపోతున్నాయి అని చెప్పినా వినడం లేదు. మేము నిరశిస్తూ సిపిఐ(ఎం) పార్టీ పక్కాన మేము వాకోట్ చేస్తున్నాము.

(సిపిఐ(ఎం) పార్టీ సభ్యులు సభ నుండి వాకోట్ చేసారు)

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That the Andhra Pradesh Control of Organised Crime Bill, 2001 be taken into consideration"

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was considered.

CLAUSE 2

SRI T. DEVENDER GOUD: Sir, I beg to move:

"That in item (d) of sub-clause (1) of Clause 2 for "actively" substitute "activity"

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That in item (d) of sub-clause (1) of Clause 2 for "actively" substitute "activity"

(Pause)

The motion was adopted and the amendment was carried.

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That Clause 2, as amended, do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and the Clause 2, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 3

SRI T. DEVENDER GOUD: Sir, I beg to move:

"That in sub clause (1) (ii) of Clause 3 for "extended" substitute "extend" and

"That in sub clause (2) of Clause 3 for "then" substitute "than"

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That in sub clause (1) (ii) of Clause 3 for "extended" substitute "extend" and

"That in sub clause (2) of Clause 3 for "then" substitute "than"

(Pause)

The motion was adopted and the amendment was carried.

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That Clause 3, as amended, do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and Clause 3, as amended, was added to the Bill.

CLUSES 4 TO 15

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That Cluses 4 to 15 do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and the Cluses 4 to 15 were added to the Bill.

CLAUSE 16

SRI T. DEVENDER GOUD: Sir, I beg to move:

"That in sub-clause (e) (ii) of Clause 16 for "Ordinance" substitute "Act".

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That in sub-clause (e) (ii) of Clause 16 for "Ordinance" substitute "Act".

(Pause)

The motion was adopted and the amendment was carried.

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That Clause 16, as amended, do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and the Clause 16, as amended, was added to the Bill.

CLAUSES 17 TO 20

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That Clauses 17 to 20 do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and the Clauses 17 to 20 were added to the Bill.

CLAUSE 21

SRI T. DEVENDER GOUD: Sir, I beg to move:

"That in sub-clause (1) of Clause 21 for "ocognizable caseo" substitute "cognizable case".

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That in sub-clause (1) of Clause 21 for "ocognizable caseo" substitute "cognizable case".

(Pause)

The motion was adopted and the amendment was carried.

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That Clause 21, as amended, do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and Clause 21, as amended, was added to the Bill.

CLAUSES 22 TO 29

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That Clauses 22 to 29 do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and the Clauses 22 to 29 were added to the bill.

CLAUSE - 1

SRI T. DEVENDER GOUD: Sir, I beg to move:

"That for sub-clause (3) of Clause 1 substitute "(3) It shall come into force on such date as the State Government may, by notification, in the Andhra Pradesh Gazette, appoint", and

"That after sub clause (3) of Clause 1 add " sub clause (4), it shall remain in force for a period of three years from the date of coming into force"

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That for sub-clause (3) of Clause 1 substitute "(3) It shall come into force on such date as the State Government may, by notification, in the Andhra Pradesh Gazette, appoint", and

"That after sub clause (3) of Clause 1 add " sub clause (4), it shall remain in force for a period of three years from the date of coming into force"

(Pause)

The motion was adopted and the amendment was carried.

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That Clause 1, as amended, do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and the Clause 1, as amended, was added to the bill.

ENACTING FORMULA AND LONG TITLE

MR. DEPUTY SPEAKER: The question is:

"That the Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill"

(Pause)

The motion was adopted and the Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

SRI T. DEVENDER GOUD: Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Control of Organised Crime Bill, 2001 be passed"

MR. DEPUTY SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That the Andhra Pradesh Control of Organised Crime Bill, 2001 be passed"

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

MR. DEPUTY SPEAKER: Now, the House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. to-day.

(Then the House adjourned at 12.18 a.m. to meet again at 8.30 a.m. on the same day.)
